PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, 6. FEBRUARJA 1973
LETO XV. ● ŠTEVILKA 35 ● CENA 1 DINAR

»DELO« IZHAJA OD 7. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

Likvidnost je boljša, boj pa še ni končan

Predsedstvi SFRJ in ZKJ sta se seznanili s tem, kako uresničujemo program gospodarske stabilizacije — Sklepi v zvezi s problemi naših zdomcev

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug). Predsedstvo SFRJ in predsedstvo ZKJ sta danes razpravljali o problematiki zdomcev, član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Kiro Gligorov je predsedstvi seznanil s tem, kako se uresničuje program gospodarske stabilizacije. Predsedstvi sta po uvodni besedi Nika Mihaljevića in razpravi o problematiki zdomcev sprejeli tudi sklepe. Predsedstvo ZKJ pa je potem na posebni seji sprejelo odlok o organiziranju komunistov v organih federacije ter navodilo o tem, kakšna je funkcija, kako naj deluje in kako naj bo organizirana ZKJ v splošnem ljudskem odporu.

Kiro Gligorov je zlasti poudaril, da je bilà dosedanja akcija proti nelikvidnosti dokaj uspešna, saj so bila zatrta precej številna žarišča nelikvidnosti. Poglavitno vprašanje pa je, ali so bili v resnici odstranjeni vzroki zanjo ali pa je šlo v bistvu za računske operacije, ki pa problema ne rešujejo in k stabilizaciji bistveno niti ne prispevajo. Po njegovem mnenju je treba zdaj z akcijo odločno nadaljevati, dokler ne bomo dosegli v največji možni meri samoupravno in gospodarno obnašanje vseh subjektov. (Več na 4. strani.)

Ena izmed ugotovitev referata Nika Mihaljevića (glej str. 4) in razprave o problematiki naših delavcev, ki so začasno zaposleni na tujem, je v tem, da je spričo odprtosti naše družbe treba računati, da bodo ljudje še odhajali na delo v tujino, da je to proces, ki je v glavnem posledica razlik v gospodarski razvitosti posameznih dežel. Celotna razprava pa je izzvenela v to, da je treba dosti več storiti, ko je bilo storjenega doslej, tako za zmanjšanje števila ljudi, ki odhajajo na tuje — zlasti strokovnjakov — kot za to, da se tudi tam počutijo kot državljani samoupravljalske socialistične Jugoslavije. (Povzetek razprave in sklepi so na 2. strani).

12 let borbe v Angoli

Boj proti kolonialistom bo najboljši odgovor na umor Cabrala

DAKAR, 5. febr. (TASS) — Predsednik ljudskega gibanja za osvoboditev Angole (MPLA) Agostino Neto je izjavil, da bo angolsko ljudstvo ob 12. obletnici svojega oboroženega boja proti portugalskim kolonialistom še okrepilo boj za svobodo in neodvisnost. Z odločnimi napori na kolonialiste bodo odgovorili na gnusni zločin — umor voditelja afriške stranke neodvisnosti Gvineje in Kapverdskih otokov Amilcarja Cabrala. Angolsko gibanje tako kot vsa osvobodilna gibanja v Afriki v celoti podpira Cabralov zadnji poziv, da naj okrepijo osvobodilni boj in da naj se vse ljudstvo zbere okrog partije.

Teden obnove v Hanoju

Meščani Hanoja s prostovoljnim delom obnavljajo mesto

HANOI, 5. febr. (TASS) — V Hanoju se je včeraj začel »spomladanski teden udarniškega dela«. Vsak delavec, uslužbenec, dijak in študent bo povrh svojega rednega dela vsak dan tega tedna delal še osem ur za obnovo mesta.

Na hanojskih ulicah je vse živo. Množica meščanov odstranjuje ruševine, popravlja ceste in hiše, sadi drevje.

Prebivalci Hanoja so se obnovi svojega močno porušenega mesta posvetili z veliko vnemo in navdušenjem.

Kairo: nič ni novega

V Kairu so se sestali Sadat, Asad in Gadafi — Ismail pa potuje v Moskvo

KAIRO, 5. febr. (AFP, UPI). Predsedniki Egipta, Sirije in Libije — Anvar el Sadat, Hafez el Asad in Moamer el Gadafi — so z enournim pogovorom v kabinetu predsednika Sadata začeli šesto sejo predsedniškega sveta federacije arabskih republik. Nato so še jim pridružili člani vseh treh delegacij. Seja je posvečena najnovejšemu razvoju bližnjevzhodne krize in vprašanjem, ki zadevajo federacijo.

Egiptovski zunanji minister Hasan el Zajat je za torinsko Stampo izjavil, da Kairo ne načrtuje nobene nove mirovne pobude za rešitev krize na Bližnjem vzhodu. »Mi nimamo nobenega novega načrta — vse, kar smo imeli, smo povedali Jarringu,« je dejal Zajat.

Predsednik Sadat je sinoči sprejel svojega svetovalca za državno varnost Hafeza Ismaila in člana CK ASU Hafeza Ganama. Hafez Ismail in Hafez Ganam bosta jutri odpotovala v Moskvo, kjer se bosta s sovjetskimi voditelji pogovarjala o položaju na Bližnjem vzhodu.

Papirno zlato

Drobna vest iz minulega tedna je zdrsnila mimo javne pozornosti: sporazumeli so se, da bodi temelj bodočega mednarodnega denarstva tako imenovano »papirno zlato«.

Nič čudnega, če je vest zdrsnila mimo. O »posebnih pravicah do črpanja«, kakor se ta mednarodni knjižni denar uradno imenuje, malo ljudi kaj ve. To so dobroimetja ali dolgovi, ki veljajo le v plačilih med državami in se torej selijo po računih centralnih bank. Kako bi mogla biti dramatična taka vest v trenutku, ko se po mednarodnih denarnih tržiščih valja šestdeset milijard evrodolarjev, od katerih je kakih deset milijard izrazito napadalnih, karseda neukrotljivih, vselej pripravljenih na skok k zaslužkom na tečajnih razlikah? In v trenutku, ko je bila pravkar izsiljena praktična revalvacija švicarskega franka, tega pojma starosvetne stabilnosti, in ko se zahodnonemška marka ter japonski jen komaj dobro leto po velikem denarnem premirju spet opotekata pod špekulativnim navalom?

Nekaj pomembnega je v tem zato, ker naj bi vlogo, kakršne zlato, dolar, funt ali kaka druga moneta ne zmorejo več, prevzele »posebne pravice do črpanja«. Njihovo bistvo pa je v tem, da niso nikakršna nacionalna valuta in da torej za njimi ne stoji nikakršna posebna nacionalna politika. Posebne pravice do črpanja ali »papirno zlato« izdaja mednarodni monetarni sklad. Ta knjižni denar z nerodnim nazivom torej že ob svojem nastajanju neposredno izraža ne več notranje, nacionalne politike katere bodi države, temveč izraža mednaroden gospodarsko politični sporazum. Tudi vsa monetarna politika in v širšem smislu vsa gospodarska politika, ki se bo uveljavljala skozi delovanje tega denarja, bo morala sproti nastajati s sprotnim mednarodnim sporazumevanjem.

Do sporazumevanja bo seveda prihajalo v soglasju s sprotnimi razmerji mednarodnih gospodarskih in političnih sil. Toda krog, v katerem bodo sporazumi nastajali, je širok kot še nikdar doslej. Članstvo mednarodnega monetarnega sklada se širi, razmerja v njegovem vrhu se spreminjajo, med članicami pa se čedalje bolj uveljavljajo na primer dežele v razvoju, pa tudi vzhodne dežele se mu počasi približujejo. Nihče ne bo mogel več sam, neovirano in po meri samo svojih potreb financirati svojih mednarodnih akcij ali celo notranjih težav preprosto z emisijo svojega denarja v svet. Po drugi plati pa se tudi v takšnih, navidez drobnih in ezoteričnih utrinkih izraža veliko širši in globlji proces: povezovanje sveta v celoto, prepleteno z vse številnejšimi medsebojnimi odvisnostmi.

Res: kje je tu drama?

DUŠAN DOLINAR

SKUPNA SEJA — Skupna seja predsedstva SFRJ in predsedstva ZKJ je bila včeraj pod predsedstvom Rata Dugonjića, podpredsednika predsedstva SFRJ. Na sliki (z leve) Mijalko Todorović, Rato Dugonjić, Stane Dolanc, Niko Mihaljević, Kiro Gligorov in Džemal Bijedić. Telefoto: Tanjug

Odrešitev voda

V Haiphongu prvi sestanek predstavnikov ZDA in DRV o odstranjevanju min - Nadaljnje upadanje kršitev miru

SAIGON, 5. febr. (UPI, Reuter, AP, AFP). Ameriški admiral Brian McClauley, ki vodi operacije za odstranjevanje ameriških min iz teritorialnih voda, pristanišč in rek v NDR Vietnamu, je danes odpotoval v Hanoi. S severnovietnamskimi predstavniki se bo dogovoril o odstranjevanju min iz obalnega pasu. Pri akciji, ki naj bi se začela »čimprej«, naj bi sodelovale ladje VII. ladjevja.

Ameriški funkcionarji v Saigonu so danes napovedali, da bodo prvo skupino ameriških vojnih ujetnikov v taboriščih vzdolž vietnamsko-kamboške meje izpustili ta teden na območju An Loca. Iz Saigona pa so danes odpotovale prve vojaške skupine mednarodne komisije za nadzorstvo, da bi na južnovietnamskih območjih ustanovile pokrajinske baze.

Kršitev premirja je vse manj. V današnjem poročilu saigonskega vojaškega poveljstva je rečeno, da je bilo od včeraj zjutraj do davi v Južnem Vietnamu 86 spopadov.

Stališča LR Kitajske in Sovjetske zveze do miru v Vietnamu so bolj pomebna kot sam mirovni sporazum. Tako je izjavil ameriški demokratski senator Henry Jakson v sinočnjem intervjuju po ameriški televiziji.

LE QUANG HOA: šef severnovietnamske delegacije v Saigonu

Tito sprejel J. Baker

Znana umetnica in pobudnica humanitarnih akcij na Brionih

BRIONI, 5. febr. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito in Jovanka Broz sta danes dopoldne na Brionih sprejela znano umetnico in ugledno pobudnico humanih akcij Josephine Baker.

Josephine Baker je predsednika Tita in Jovanko Broz v prisrčnem pogovoru seznanila z delom svoje ustanove, katere cilj je skrb za otroke in zbliževanje mladih vseh ras in z vseh celin.

Enega od centrov te ustanove bodo odprli tudi v Šibeniku.

Stiki ZKS in KPI

Obisk slovenske delegacije v Trstu — Izmenjava stališč

FRANC ŠETINC: analiza ciljev akcije ZKJ

TRST, 5. febr. — Danes je prispela na obisk delegacija ZK Slovenije, ki se je sestala s predstavniki deželnega komiteja KPI za Furlanijo - Julijsko krajino. Na tem sestanku je sekretar sekretariata CK ZKS Franc Šetinc spregovoril o bistvenih smereh sedanje družbenopolitične dejavnosti jugoslovanskih komunistov. Predsednik komisije za mednarodne odnose pri CK ZKS Bogdan Osolnik pa je razložil stališča SFRJ o vprašanjih miru in sodelovanja v Evropi. Sekretar deželnega komiteja KPI Antonio Cuffaro pa je spregovoril o političnem delovanju in nalogah italijanske partije. Prihodnji sestanek predstavnikov sosednjih partij naj bi bil posvečen položaju slovenske narodnostne manjšine v Italiji in vprašanjem italijanske manjšine pri nas. Kmalu naj bi prišlo tudi do srečanja, na katerem bo stekel pogovor o izvajanju ustavnih sprememb v Jugoslaviji.

I. VAJGL

Hadžić: ugodna menjava

Lani za 18% večji izvoz in 6% manjši uvoz — Največ v SZ in Italijo

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug) Zvezni sekretar za zunanjo trgovino Muhamed Hadžić je v pogovoru s tujimi novinarji dejal, da je bila zunanjetrgovinska menjava Jugoslavije lani ugodna. Izvoz je bil za 18 odstotkov večji, uvoz pa za 6 odstotkov manjši kot leta 1971. Največ, za 329 milijonov dolarjev, smo izvozili v SZ, najbolj pa se je povečal izvoz v Italijo (za 30 odstotkov), kamor smo izvozili za 300 milijonov dolarjev blaga. Letos, je napovedal Hadžić, se bo zlasti povečala menjava z deželami v razvoju. Več na 3. strani.

Vsa prva mesta Sloveniji

Dražgoše: novi državni prvak v biatlonu je Vinko Lotrič (Triglav)

DRAŽGOŠE, 5. febr. — Za konec dvodnevnih smučarskih tekmovanj v Dražgošah v okviru 16. zimskošportnih memorialnih prireditev »Po stezah partizanske Jelovice« je na jubilejnem — desetem državnem prvenstvu v zimskem dvoboju — biatlonu nastopilo kar 55 tekmovalcev iz vseh republik. Po zanimivih bojih je prvo mesto zasedel domačin, član kranjskega Triglava Vinko Lotrič. Med društvenimi ekipami je bil najboljši TVD Partizan iz Dola, med republiškimi reprezentancami pa je Slovenija slavila dvojni uspeh. (Več o Dražgošah na športni strani).

PRVIČ „ODLIČJA SVOBODE"

LJUBLJANA, 5. febr. — Ob 25-letnici obstoja ZKPO Slovenije je ta množična kulturna organizacija v Sloveniji podelila najaktivnejšim kulturnoprosvetnim delavcem posebna priznanja. »Odličja Svobode«, ki jih bo odslej podeljevala vsako leto. Letos, prvič, je ta priznanja prejelo 38 kulturnih aktivistov.

Ob tej priložnosti je na krajši slovesnosti govoril predsednik RK SZDL Janez Vipotnik. (Govor objavljamo na kulturni, poročilo o slovesnosti in nagrajencih pa na 3. strani.)

OD KOD DENAR ZA ODKUP?

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug) — V strokovnih kmetijskih krogih ter v zveznem sekretariatu za kmetijstvo oporekajo predlogu sekretariata za finance o konverziji kreditov, kolikor se to tiče kmetijstva. Menijo, da bi sistem reeskontnih kreditov za kmetijstvo moral ostati. Zato je predlog, da bi izvedli le konverzijo kreditov za obratna sredstva neprimeren, saj računa le s povprečjem. Ocenjujejo, da bi v tem primeru ne mogli zbrati dovolj sredstev za odkup pridelkov takrat, ko so naprodaj. To pa je največ junija. Več na 3. strani.

SPREJEM NA BRIONIH — Predsednik Tito se pozdravlja z Josephine Baker, ki jo je včeraj sprejel na Brionih. Telefoto: Tanjug

NA STRELIŠČU — Smučarska tekmovanja v okviru 16. prireditev »Po stezah partizanske Jelovice« v Dražgošah je sklenila zanimiva tekma v teku in streljanju — v biatlonu za državno prvenstvo. Foto: S. Busić

Iskanje izhoda

Sestanek na Dunaju naletel na prvo čer: kdo bo sodeloval kot polnopravni udeleženec, kdo le kot opazovalec

DUNAJ, 5. febr. (Reuter). Na današnjih sestankih delegacij držav pakta NATO usklajujejo stališča in si prizadevajo najti delovni program, ki bi jim pomagal spraviti pripravljalni sestanek na konferenco o skrčenju sil v srednji Evropi iz slepe ulice, v katero je zašla. Pričakujejo, da bo danes prišlo tudi do več dvostranskih stikov med zahodnimi in vzhodnimi delegacijami.

Prva plenarna seja delegacij držav severnoatlantskega in varšavskega pakta o pogovorih za pripravo na konferenco za skrčenje sil v Evropi bo šele v sredo, se je izvedelo danes dopoldne v krogih zahodnoevropskih delegacij na Dunaju. Sondiranje prve seje se je očitno ustavilo pri vprašanju, kdo naj sodeluje na pogovorih kot polnopraven član, kdo pa kot opazovalec. Po prejšnjih računih naj bi bile opazovalke Italija, Grčija, Turčija, Danska in Norveška iz severnoatlantskega ter Romunija in Bolgarija iz varšavskega pakta.

Iz Washingtona poročajo, da je britanski premier Edward Heath izjavil, da bi nekatere zahodnoevropske države prišle v odvisnost od Sovjetske zveze, če bi se odločili za enostranski umik ameriških čet iz Evrope. »Ameriški umik bi spodbudil Sovjetsko zvezo, da bi svoj vpliv zastavila na razne načine. Nekatere evropske države se temu ne bi mogle upreti,« je rekel Heath.

Britanski premier ni natančneje povedal, katere zahodnoevropske države ima v mislih, opozoril pa je, da tarča takih poskusov prav gotovo ne bo Velika Britanija in da Velika Britanija ne bo sklepala nikakršnih kompromisov s Sovjetsko zvezo.

V zvezi z dunajskimi pogajanji o obojestranskem in uravnoteženem skrčenju sil (POUSS) pa je Heath rekel, da Velika Britanija takšna pogajanja podpira vse dotlej, dokler ne ogrožajo zahodnoevropske varnosti oziroma ravnovesja sil med Vzhodom in Zahodom. Komentar na 6. strani.

Kako doseči mir

V Parizu sta se prvič sami sestali obe vietnamski delegaciji

PARIZ, 5. febr. (UPI) — V Parizu so se danes nekaj pred 11. uro sešli predstavniki začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama in saigonske administracije. Pogovarjali so se o ustanovitvi nacionalnega sveta sprave in enotnosti kot prehodne izvršilne oblasti, sestavljene iz predstavnikov treh političnih grupacij v Južnem Vietnamu. Ta svet bi moral pripraviti splošne volitve in rešiti vrsto vprašanj v funkcioniranju oblasti v Južnem Vietnamu. Današnji pogovor je trajal dve uri in četrt, nadaljeval pa se bo v sredo. — Poročilo našega pariškega dopisnika berite na zadnji strani.

S trajno družbeno akcijo zmanjšujemo beg v tujino

Razprava o problemih zdomstva — D. Petrović: Uporabimo vsa spoznanja o urejanju problema zaposlovanja — J. Vrhovec: Zdomci so del našega družbenega organizma zunaj meja države — I. Dolničar: Z administrativnimi ukrepi zavarovati interese obrambe in varnosti države

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug). Predsedstvo SFRJ in predsedstvo ZKJ sta na današnji skupni seji razpravljala najprej o problemih naših delavcev, ki so začasno zaposleni v tujini. Uvodno besedo o tem je imel član predsedstva ZKJ Niko Mihaljević.

V razpravo je prvi posegel predsednik sveta ZSJ DUŠAN PETROVIĆ-ŠANE, ki je opozoril, da moramo problem zaposlovanja na tujem obravnavati v tesni odvisnosti od gospodarskih gibanj in zaposlenosti v naši državi. Problem zaposlovanja pri nas bo vsaj za nekaj časa vedno težavnejši. Letos je položaj tak, da se že kažejo tendence počasnejšega zaposlovanja v primerjavi s prejšnjima dvema, tremi leti, to pa pod vplivom stabilizacijskih ukrepov.

Preprečimo naraščanje nezaposlenosti in zaposlovanje na tujem

Zelo važno je, da v tem letu, ki objektivno ne bo ugodno za zaposlovanje, s trajno, široko družbeno akcijo preprečimo nadaljnje naraščanje nezaposlenosti in zaposlovanja v tujini.

Vsa spoznanja, do katerih smo doslej prišli v prizadevanju, da bolje uredimo problem zaposlovanja, moramo zdaj, v tem težavnem položaju, učinkoviteje uporabiti, in sicer moramo zagotoviti pogoje za večjo teritorialno in profesionalno gibljivost delovne sile v državi, bolj stimulirati vlaganje domačih in tujih sredstev za povečanje proizvodnih zmogljivosti v območjih z večjimi presežki delovne sile, poskrbeti za širše strokovno izobraževanje, ki bi ustrezalo sodobnemu gospodarjenju, sprejeti ukrepe za intenzivnejšo kmetijsko proizvodnjo itd.

Po Petrovićevem mnenju je še vedno nujno treba pobijati odpore, ki prihajajo na dan s tezo o neekonomičnosti vlaganj za povečanje zaposlovanja. Pri tem pozabljajo na to, kaj v celoti izgubljata jugoslovansko gospodarstvo in družba z odhajanjem toliko ljudi v tujino, v njihovi najboljši in najbolj ustvarjalni življenjski dobi, kolikšne so materialne izgube, ki nastajajo z odhajanjem strokovnjakov. Pogosto pozabljajo na vrsto drugih negativnih idejnopolitičnih in moralnih posledic z vidika obrambe države, političnega učinka, socialnih posledic, ki nastajajo v družinskih odnosih, v vzgoji in izobraževanju otrok, in drugih problemov.

Vzroki za odhajanje na tuje

Dušan Petrović je govoril tudi o vzrokih odhajanja naših delavcev v tujino in je med njimi navedel stanovanjsko vprašanje, osebne dohodke, kar velja zlasti za strokovnjake, stabilnost in perspektivo delovne organizacije, željo po osebni uveljavitvi in izpopolnitvi v stroki ter medčloveške odnose.

Opozoril je na to, da je treba posvetiti večjo pozornost politični pripravi ljudi, ki naj bi delali kot sindikalni poverjeniki, socialni delavci ipd. Udeležence seje je seznanil z rezultati lanske mednarodne konference sindikatov držav, iz katerih odhaja in v katere prihaja delovna sila iz Evrope in Sredozemlja (konferenca je bila v Beogradu), ter napovedal, da bo letos druga takšna konferenca.

Program šolanja socialnih delavcev

Preprosto ugotavljam dejstvo, je dejal JOSIP VRHOVEC, da, če imamo milijon delavcev zunaj ali nekaj sto tisoč v Nemčiji, to pomeni, da je del nižega socializma, del našega družbenega organizma nekje zunaj meja naše države. Potemtakem tudi to, kar se dogaja, ni več samo naša socialna skrb za naše delavce, gre za nekaj drugega, za povsem novo bistveno kvaliteto, da se namreč del naših družbenih odnosov reproducira, konstituira na območjih, ki so povsem izven naše družbene, ne bi rekel kontrole, temveč naših družbenih tokov. Posledice, v obliki katerih se nam to vrača, pa so lahko sila negativne. Zato mislim, da bi morali sestaviti program šolanja socialnih delavcev, ki bi se vrasli kot družbeni kriterij in naš družbeni moment tam, kjer živi ta del našega socializma in naše družbe.

Kako naj delavec najbolje izkoristi svoj denar

Josip Vrhovec je potem govoril o naši akciji proti neupravičenim socialnim razlikam in je zlasti podčrtal potrebo, da to našo politiko temeljito pojasnimo našim delavcem v tujini. Dejstvo je namreč, da ti ljudje spričo načina življenja, ki ga tam žive, to se pravi čim večjega varčevanja itd., akumulirajo določena denarna sredstva, ki se v nekem trenutku lahko spremene v neki majhen kapital. Zdaj bi bilo treba začrtati povsem jasna merila in ne kar naprej govoriti samo o zasebnem in osebnem delu. Treba bi bilo ločiti med tem, kaj je zasebno, osebno delo in kakšne so danes njegove družbene razsežnosti in kje jih tukaj naš delavec, ki s temi sredstvi pride, lahko najbolje izkoristi, tako da bi bil tega gotov, da ga ne bi doletela nekakšna gonja, ki poteka pod zastavo boja proti socialnim razlikam; ko pa ta delavec zapade skušnjavi, da bi ta denar spremenil v kapital v privatnem podjetništvu, poročemo, da je to v naši družbi nedovoljeno in prepovedano, pa čeprav tega denarja ni prinesel sem, ampak ga je pustil zunaj.

Devizam zdomcev tudi sociološko naravo

Vrhovec je podvomil tudi o upravičenosti načina, kako se pri nas obravnavajo devizne hranilne vloge naših zamejskih delavcev. Opozoril je na to, da o teh devizah govorimo kot o zgolj finančni kategoriji, in zahteval, da te prihranke ločimo od čiste devizne bilance in jim damo ne samo finančno, ampak sociološko naravo.

Natančno in jasno moramo vedeti, kako in kaj bomo počeli s temi 740 milijoni dolarjev, je nadaljeval Vrhovec. Na njih ne smemo graditi normalnih aspektov naše družbene reprodukcije, ki ima tako svoje tržne kot svoje uvozne in izvozne momente, ti pa so lahko povsem nasprotni tistim ciljem, ki jih tu zastavljamo glede na ta ločeni problem. Če je za nas bistveno, da se ti ljudje vrnejo v domovino, in ta problem dandanes kritično zastavljamo, tedaj je tudi treba ta sredstva usmeriti — seveda v produktivnem smislu in v okviru zagotavljanja družbene reprodukcije — v uresničitev tega cilja.

JOVAN VUJADINOVIĆ je dejal, da doslej nismo storili dovolj, da bi bila teritorialna, pa tudi profesionalna gibljivost naših delavcev tolikanj prožna, da bi lahko v celoti ali v največji meri zadostili zahtevi po hitrejšem izglajevanju vseh nesorazmerij z notranjim gibanjem delovne sile.

Posledice zdomstva na področju obrambe

Pri celotnem ocenjevanju problema in začrtovanju ukrepov in rešitev za omiljenje posledic zdomstva, ki se kažejo na področju obrambe, imamo pred očmi tale merila, je dejal IVAN DOLNIČAR:

Prvič, odprtost naše dežele nasproti zunanjemu svetu, drugič dolgoročnost problema, in tretjič, da je prave vzroke problema mogoče odpravljati z ekonomskimi, sovsemi drugimi ukrepi in recialnimi, političnimi, organizacijskimi in vsemi drugimi ukrepi in rešitvami ter s tem zmanjševati in obvladovati probleme v zvezi z odhajanjem naših državljanov, njihovim zaposlovanjem v tujini in vračanjem v deželo; s tem bi uredili tudi temeljne probleme in odpravili posledice, kar zadeva obrambo in oboroženе sile.

Seveda je treba takim izhodiščem in stališčem prilagoditi tudi vse druge ukrepe in rešitve. Menimo pa, je dejal Dolničar, da se ne bi smeli izogibati tudi administrativnim ukrepom, da bi jih morali uveljaviti tam, kjer je treba zavarovati specifične odnose, izredno važne interese skupnosti. Takšni interesi pa se po bistvu in logiki stvari najbolj tičejo obrambe in varnosti države.

Koordinirano delo vseh odgovornih organov

Dolničar je opozoril tudi na to, da je treba sedanje predpise dosledno izvajati. Tako so vojaški obvezniki dolžni prijavljati spremembo bivališča, kraja bivanja, začasno odsotnost, daljšo od 60 dni, odhod v tujino in vrnitev, spremembo šolskih in strokovnih kvalifikacij itd. Organi občinskih skupščin, ki vodijo evidenco občanov, važno za izpolnitev vojaške obveznosti, pa so dolžni, da o navedenih spremembah pri vojaških obveznikih obvestijo občinske organe za narodno obrambo.

Prav tako so jugoslovanska diplomatsko-konzularna predstavništva dolžna obvestiti pristojni občinski organ za narodno obrambo o podaljšanem bivanju rekrutov — obveznikov v tujini. Predvidene so določene sankcije v primeru, da teh obveznosti ne bi izpolnjevali.

Težišče dejavnosti pri ocenjevanju položaja in ukrepanju mora biti v občinah, pri čemer se morajo angažirati in koordinirati delo predvsem vsi odgovorni organi občinskih skupščin in drugih družbenopolitičnih faktorjev, bodisi prek svetov za narodno obrambo ali na druge ustrezne načine. Na terenu občine si je namreč mogoče neposredno ustvariti pravo sliko položaja in z dobro organizacijo in različnimi ukrepi uvesti potrebni red ter vplivati tako rekoč na vsakega posameznika, ko odhaja v tujino in ko se vrne v deželo.

Z ekonomskimi ukrepi preprečiti izseljevanje

SLAVKA GEORGIJEVSKA je dejala, da začasno zaposlovanje delavcev v tujini pomeni tudi problem izseljevanja. V Makedoniji je ta problem živ in ustvarja vrsto problemov, vsekakor pa ni značilen samo za to republiko. Problem ima resne posledice za naše notranje politično vzdušje. Pojavlja se kot žarišče naše politične nestabilnosti in obremenjuje naše notranje odnose. Ne glede na razloge in objektivne okoliščine, zaradi katerih se naši delavci zaposlujejo v tujini, je trajno izseljevanje stvar, ki posebej povzroča zaskrbljenost javnosti v tej republiki in ustvarja vznemirjenje. Odhajanje in izseljevanje je treba preprečiti z ekonomskimi ukrepi.

To vprašanje ustvarja možnosti za delovanje reakcionarnih emigrantskih krogov in živi nacionalistične tendence ter sile v republiki sami, naperjene proti enotnosti makedonskega ljudstva ter njegovi enotnosti z drugimi jugoslovanskimi narodi. To makedonsko posebnost je treba vsekakor upoštevati pri obravnavanju tega problema in ukrepih za njegovo ureditev.

Kako delavce vezati na razvoj pri nas

MILUTIN BALTIĆ je rekel, da je zaposlovanje delavcev v tujini problem, pomemben tudi z vidika politične ocene, ki jo pogosto spremlja kampanja razdiralne kritike zoper celotno stanje v naši državi. Zato je predlagal, naj bi hitreje sprejemali stališča glede nekaterih bistvenih vprašanj zaposlovanja. Po njegovem nismo dovolj jasno odgovorili na to stvar z ekonomskega vidika, ker še ni razvidno, kako ta problem vpliva na celotno razvojno politiko, na investicije, na izkoriščanje gospodarskih zmogljivosti ipd. Razvijanje zasebne pobude in pospeševanje kmetijstva, kakor je bilo predlagano, ne daje stvarne rešitve za ta problem.

Po Baltićevih besedah bi morali najti odgovor v tistem duhu, kot smo to skušali že na 2. kongresu samoupravljavcev v Sarajevu, ugotoviti, kako delavce vezati na razvoj v naši državi. So posamezni primeri, ko so delavci vlagali prihranke za gradnjo določenih objektov. Temu načinu bi morali dati široko možnost in zajamčiti vrnitev teh sredstev, s čimer bi se delavci povezali z izgradnjo proizvajalnih sil v državi.

Potrebna je večja skrb za družine naših delavcev, zaposlenih v tujini, ki v glavnem ostanejo tukaj, čeprav tu in tam temu oporekajo, ker zunaj zaposleni delavci ne krijejo velikega dela dajatev naše skupnosti za potrebe teh družin. Morali bi sestaviti program, v katerem bi lahko sodelovali tudi zunaj zaposleni delavci, skupaj z družbenimi in drugimi organizacijami, predvsem v komunah.

Stimulirajmo strokovnjake

JOSIP DEŽELIN se je zavzel za to, da bi stimulirali strokovnjake, predvsem izumitelje in novatorje. Navedel je primer, da se je neki zbornici v Zahodni Nemčiji prijavilo veliko število naših zaposlenih z okrog 4000 raznimi iznajdbami. Po njegovem mnenju bi morali znova proučiti možnosti za izvoz dela v blagu in storitvah namesto izvoza delovne sile. Naša dežela ima veliko možnost za prodor v dežele v razvoju, pa tudi za kooperacijo z razvitimi državami.

Deželin je navedel rezultate neke ankete med našimi delavci v tujini; rezultati kažejo, da so delavci pripravljeni svoje prihranke investirati v naša podjetja, toda ne v katerokoli podjetje ali na kakršenkoli način.

V razpravi o problemih naših na tujem zaposlenih delavcev sta sodelovala tudi Grujo Novaković in Kolj Siroka.

Ob koncu skupne seje obeh predsedstev so sprejeli sklepe in stališča v zvezi z zaposlovanjem naših državljanov v tujini.

Zdomstvo - poslej del vsakdanje dejavnosti

Sklepi predsedstva ZKJ in predsedstva SFRJ v zvezi s problemi zdomstva in naših zdomcev - Problemi so tudi posledica naše premajhne angažiranosti

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug). Začasno delo naših občanov v tujini prinaša različne socialno-gospodarske in politične probleme, ki nas obvezujejo, da zajezimo migracijska gibanja in poskrbimo za uskladeno dejavnost vseh družbenih subjektov, je rečeno v sklepih predsedstva ZKJ in predsedstva SFRJ, ki so jih sprejeli na današnji seji.

Družbenopolitične organizacije, družbenopolitične skupnosti, upravni organi in delovne organizacije so zlasti v zadnjih letih sprejele vrsto ukrepov in akcij, da bi usmerjale ta proces in zagotovile pravice naših zdomcev. Kljub vsem dosedanjim prizadevanjem in doseženim uspehom pa ta problematika ni v zadostni meri postala sestavni del vsakdanje in trajnejše aktivnosti.

Problem sodobnih migracijskih gibanj

Obe predsedstvi sta ugotovili, da je ta problem del sodobnih migracijskih gibanj, do katerih zlasti prihaja zaradi razlik pri stopnji razvitosti posameznih držav in na katere je treba tudi v prihodnje računati.

Za začasno delo v tujini se je odločil del brezposelnega in premalo produktivno angažiranega prebivalstva, pa tudi nekateri zaposleni in taki, ki bi lahko dobili delo doma, so izrabili možnost zaposlitve v tujini spričo orientacije na intenzivnejše gospodarjenje v državi, ki ga je narekovala stopnja dinamičnega povojnega razvoja. Med vzroki za odhajanje v tujino je bil eden od pomembnejših — izboljšanje standarda. To je hkrati tudi olajšalo proces intenzivnejšega gospodarjenja ter zagotovilo naši državi pomemben devizni priliv. Z odhajanjem mnogih naših ljudi je nastala vrsta problemov in določene negativnosti. Na delu v tujini je večina mlajša in srednja generacija, med njimi veliko strokovnjakov, potrebnih našemu gospodarstvu.

Nastali so tudi nekateri problemi v zvezi z varnostjo in obrambo države, pomembne pa so tudi psihološko-socialne in gospodarske reperkusije. Jugoslovani v tujini so, na splošno gledano, pokazali precejšnjo patriotsko in samoupravno socialistično zavest. Ne smemo pozabiti, da so zelo pogosto izpostavljeni pritisku reakcionarnih krogov in obveščevalnih služb, izsiljevanju sovražnih emigrantov in sistematični sovražni propagandi proti naši državi, čemur se je treba organizirano postaviti po robu.

Tudi problem naše premajhne angažiranosti

Kot so opozorili, ti in drugi problemi slede iz same narave migracijskih gibanj, pa tudi naše premajhne angažiranosti, organiziranosti in drugih napak v preteklem obdobju ter iz nedoslednosti in odpora pri uresničevanju stališč in sklepov s tega področja. Poleg tega v dosedanji politiki zaposlovanja nismo dovolj upoštevali dolgoročnih razvojnih in obrambnih ter varnostnih vidikov.

I.

Predsedstvi sta opozorili:

1. Nujna je maksimalna angažiranost vseh družbenih sil pri uresničevanju stabilizacije gospodarstva na samoupravnih temeljih, pri uresničevanju srednjeročne razvojne politike, naglejšega povečevanja produktivnosti dela in dohodka in ustvarjanja večjih možnosti za produktivno zaposlovanje;

2. Zagotoviti je treba tako politiko zaposlovanja in nagrajevanja strokovnih ter kvalificiranih kadrov, upoštevaje njihov delovni prispevek, ki bo onemogočila težnje po uravnilovki in spodbudila, da se bodo močneje navezali na delo v domovini. Pri tem je treba politiko in ukrepe družbenopolitičnih skupnosti in drugih družbenih dejavnikov uskladiti s temi zahtevami.

3. V tekočih in dolgoročnih razvojnih programih, sistemskih in drugih trajnih rešitvah in z neposredno akcijo osnovnih nosilcev družbene reprodukcije je treba zagotoviti maksimalen izkoristek delovnih, predvsem strokovnih in drugih potencialov v državi: prek širšega povezovanja in iskanja novih oblik proizvodno-finančnega sodelovanja s tujimi partnerji, z naglejšim razvojem gospodarstva, ki terja manjše investicije na zaposlenega, z naglejšim razvojem in izpopolnjevanjem storitvenih dejavnosti, uskladeno akcijo, ki daje pogoje in olajšuje proces notranje migracije, itd.;

podpreti je treba usmerjenost naših delovnih organizacij v izvajanje investicijskih in drugih poslov v tujini, predvsem tako, ki omogoča večjo angažiranost naših delavcev;

lotiti se moramo ukrepov za uspešnejše urejanje problemov v stanovanjski politiki, zlasti tako, da ustvarimo pogoje za večjo angažiranost lastnih sredstev občanov (za stanovanjske in delovne prostore), s čimer bi pozitivno vplivali na politiko zaposlovanja.

4. Ustvariti je treba pogoje za bolj neposredno povezovanje družbenih sredstev in sredstev zdomcev ter obdelati elemente za stimulacijo večjega varčevanja v državi, da bi z deležem hranilnih vlog pri razvoju domačih delovnih organizacij omogočili večje zaposlovanje. Delovne organizacije in občine bi morale s takimi predlogi zainteresirati zdomce in se pogovoriti še o drugih možnostih, s katerimi bi pritegnili prihranke zdomcev k večjemu zaposlovanju in naglejšemu gospodarskemu razvoju.

5. Ustvariti moramo bolj stabilne in trajne pogoje za razvoj osebnega dela z lastnimi sredstvi, v skladu z ustavnimi zagotovili o osebnem delu in družbenih potrebah.

Za uresničevanje omenjenih nalog naj bi v skladu s svojimi pristojnostmi in odgovornostmi za njihovo uresničevanje poskrbeli delovne organizacije, občinski, pokrajinski, republiški in zvezni organi ter ustrežne družbenopolitične organizacije.

II.

Predsedstvi sta, upoštevaje bolj organizirano in zanesljivo usmerjanje začasnega zaposlovanja naših občanov v tujini in v skladu s potrebami ter interesi družbe, pa tudi, da bi odpravili razne negativne posledice tega pojava, opozorili na pomembnost učinkovitega uresničevanja sklepov ZIS, SZDLJ in sindikatov ter ocenili, da je treba:

1. z zakonskimi predpisi čimprej urediti: usmerjanje zaposlovanja v skladu z interesi SFRJ in njega gospodarstva, postopek zaposlovanja in vračanja z dela v tujini, osnovne pogoje za zaposlovanje in zaščito naših občanov na delu v tujini ter obveznosti vojaških obveznikov;

pretresti in oblikovati gradivo ter druge obveznosti delavcev, ki odhajajo na delo v tujino, do družbe, zlasti obveznosti strokovnjakov za vlaganja v njihovo izobraževanje; hkrati je treba nadalje utrjevati njihov občutek dolžnosti do družine in moralno političnih obveznosti do svoje socialistične skupnosti.

2. spodbuditi delo pri organizacijskem konsolidiranju služb v zvezi z zaposlovanjem v tujini, iskanju kadrovskih rešitev in njuni koordinaciji vseh dejavnikov pri uresničevanju akcij in ukrepov s tega področja;

prizadevati si izboljšanje meddržavnih konvencij in sporazumov o zaposlovanju naših ljudi v tujini.

V okviru svojih pristojnosti in v skladu s prevzetimi obveznostmi so nosilci nalog ZIS, zvezni organi in drugi organi ter organizacije

3. Posvetiti je treba posebno pozornost družbenopolitičnim in drugim pripravam naših občanov pred odhodom na delo v tujino (o življenjskih in delovnih razmerah v tisti državi, predpisih, ki tam veljajo, meddržavnih pogodbah in naših ustanovah), tako da bi imeli čim manj težav pri uresničevanju svojih pravic in bi lahko uspešno kljubovali sovražnim in drugim škodljivim vplivom.

To so predvsem naloge organov in družbenopolitičnih organizacij v občinah, ki naj jim ustrezno pomagajo organi pokrajin, republik in zveze.

4. Družbenopolitične organizacije naj pospešijo dogovore in uskladijo programe v okviru dejavnosti SZDLJ, da bi pomagali našim državljanom v tujini organizirati družbenopolitično življenje in razvijati kulturno-zabavno življenje. Pri tem je treba zlasti posvetiti pozornost vsem dejavnostim, ki pomagajo krepiti solidarnost naših delavcev, enakopravnost, bratstvo in enotnost naših narodov. Tako bi ustvarili pogoje za to, da onemogočimo stališča in tendence, ki hočejo nacionalne, republiške, jezikovne ali religiozne posebnosti izkoristiti v sovražne namene, kot tudi tiste, ki te posebnosti zanikujejo. V ta namen morajo biti vsem našim državljanom v tujini, ki ravnajo v skladu s politiko in interesi naše države, dostopna vsa mesta in oblike družabnega zbiranja.

Z razvijanjem raznih oblik družabnega zbiranja je treba ustvarjati možnosti, da bodo delavci, ki so na začasnem delu v tujini, po delegatih sodelovali v delu predstavniških teles in družbenopolitičnih organizacij v domovini.

Posebno skrb je treba posvetiti šolanju naših otrok v materinščini ter v ta namen z medrepubliško koordinacijo zagotoviti potrebna sredstva in druge pogoje.

5. Naši delavci, ki so na začasnem delu v tujini, naj uresničujejo razredno solidarnost z delavskim razredom v teh državah, se vključujejo v napredne sindikate in podpirajo akcije in zahteve ondotnih delavcev za njihove boljše življenjske in delovne razmere.

V tem smislu naj ZSJ dela še naprej.

6. Okrepiti informativno-propagandno dejavnost na podlagi programa, ki bi zagotavljal, da bodo naši na tujem zaposleni državljani sproti obveščeni o dogodkih v domovini in po svetu, to pa s sredstvi javnega obveščanja, vštevši izdajanje posebnih publikacij.

Te dejavnosti povezuje SZDL.

7. Pri izbiranju ljudi, ki jim bodo zaupane dolžnosti socialnih, sindikalnih, prosvetnih in drugih delavcev, je treba nenehno gledati, da bodo imeli ustrezne strokovne in politične kvalitete.

Ustrezni državni in družbeni organi so dolžni skrbeti za pripravo teh ljudi, urediti njihov status ter zagotoviti spremljanje in usmerjanje njihovega dela v tujini.

8. Za izpolnitev vseh teh akcij in nalog je nujno treba priskrbeti stalne in stanovitne vire financiranja. Program in višino sredstev bo določil ZIS v dogovoru z republikami in pokrajinami.

9. Organi, ki se ukvarjajo z vprašanji zaposlovanja, naj poskrbe za stalno spremljanje, proučevanje in znanstveno raziskovanje migracijskih gibanj nasploh, zlasti pa ekonomskih gibanj v posameznih državah in njihovega vpliva na našo državo.

III.

ZKJ kot najodgovornejša politična in usmerjajoča sila naše samoupravne socialistične družbe je odgovorna tudi za politiko zaposlovanja v duhu uresničevanja teh sklepov in mora zagotoviti njih stalno spremljanje.

Naloga članov ZK v vseh organih in družbenopolitičnih organizacijah, zlasti tistih, ki se neposredneje ukvarjajo s problematiko zaposlovanja naših državljanov zunaj dežele, kakor tudi tistih, ki žive in delajo v tujini, je, da se zavzamejo za uresničitev teh sklepov. Nujno je tudi, da se člani ZK usposabljajo za idejnopolitični boj proti tujim idejnim in političnim vplivom in se zavzemajo za večje sodelovanje in uskladitev dejavnosti vseh družbenih organov in družbenopolitičnih organizacij, ki se s temi zadevami ukvarjajo.

Pri uresničevanju teh akcij in ukrepov ZKJ računa in se opira na zavest naših delovnih ljudi in na vso njihovo podporo in dejavnost.

Boj za izvajanje politike zaposlovanja in teh sklepov narekuje tudi potrebo, da se nenehno izpopolnjuje organiziranost ZK za izpopolnitev njene družbene vloge na tem področju.

Komisije za 10. kongres

Sklep predsedstva ZKJ o organiziranju komunistov v organih zveze

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug) — Predsedstvo ZKJ je na današnji seji, ki jo je vodil sekretar izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc, sprejelo sklep o organiziranju komunistov v organih federacije ter navodilo o funkciji, delovanju in oblikah organiziranja ZK v pogojih vseljudske obrambne vojne.

Na seji so ustanovili tudi več komisij predsedstva ZKJ: tako so ustanovili komisijo za pripravo predloga poročila predsedstva o delu med 9. in 10. kongresom — njen predsednik je Budislav Šoškić — propagandno komisijo 10. kongresa — njen predsednik je Todo Kurtović — in komisijo za organizacijske priprave 10. kongresa ZKJ — njen predsednik je Fadil Hoxha.

V duhu sklepov tretje seje konference ZKJ je predsedstvo danes ustanovilo tudi komisijo, ki naj bi pripravila idejno-politična izhodišča in stališča za reformo sistema izobraževanja; za predsednika komisije so izvolili Marka Bulca.

Poljaki žele na Jadran

VARŠAVA, 5. febr. (Tanjug) — Poljaki lahko letos prvič neposredno v turističnih agencijah kupijo devize za potovanja v Jugoslavijo in druge države izven vzhodnega bloka. Zahteve za nakup deviz sprejemajo le v tem mesecu, delili pa jih bodo v aprilu med državljane s priporočili posebnih komisij družbenopolitičnih organizacij.

Ta zapleteni postopek ni vzel poguma desettisočim Poljakov, ki se jim možnost obiska teh držav ponuja prvič. Po anketi agencije PAP vlada največje zanimanje za našo državo in zlasti za Jadran najbrž zaradi povečanja turistične kvote od 30 na 100 dolarjev na osebo.

Devizni trg bo kmalu odprt

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug) — Po informacijah iz zveznega sekretariata za finance in Narodne banke Jugoslavije lahko pričakujemo, da bo devizni trg kmalu odprt, saj so vsi tehnično-organizacijski in drugi formalni pogoji za to že zagotovljeni ali bodo v najkrajšem času.

Jugoslovanski devizni trg je bil uveden s pravilnikom o organizaciji in poslovanju deviznega trga; ob določanju organizacije in delovanja deviznega trga so na eni strani upoštevali posebnosti našega jugoslovanskega sistema, na drugi strani pa izhodiščne temelje za razvoj poslovanja našega deviznega trga, ki naj bi ga približali običajnemu poslovanju na deviznih trgih v svetu. V zvezi s tem bodo v prvi fazi poslovanja našega deviznega trga veljajih bodo ksneje postopno odpravljali.

Koliko občinam

Kazni za prekrške dohodek republik in občin — Delitev pa bo določil IS

LJUBLJANA, 5. febr. Denarne kazni za prekrške so dohodek republike in občin; delitev teh sredstev določi IS po predhodnem sporazumu z občinami. Za takšno določilo v predlogu zakona o prekrških so se po daljši razpravi sporazumeli člani odborov republiškega zbora za družbenopolitični sistem in notranjo politiko.

Občine so že pred sprejetjem osnutka zahtevale, naj bi se v njihove proračune stekal del denarnih kazni za prekrške, ki so lani znašale okoli 25 milijonov dinarjev (od tega 70 odst. za cestnoprometne prekrške). Nekatere občine (Logatec, Velenje) so predlagale, naj bi dobili polovico teh sredstev republiški, polovico pa občinski proračuni, druge (Domžalè, Bežigrad) pa, naj bi del tako zbranih sredstev namenili za finaciranje organov za kaznovanje prekrškov.

S predlagano spremembo zakonskega teksta se ni strinjal IS kot predlagatelj zakona. Vlado Tance, namestnik republiškega sekretarja za pravosodje in občo upravo je to obrazložil z več razlogi, med drugim, da denarne kazni ne smejo biti odvisne od proračunske politike in da ne sme biti povezave med virom sredstev in kaznovalno politiko. Poleg dejanskih izdatkov, ki jih obsegajo stroški postopka, je dejal, je v predlogu zakona določena poprečnina v znesku od 30 do 300 din, ki je dohodek družbenopolitične skupnosti; s tem bi po predvidevanjih v glavnem pokrili izdatke za financiranje ter organov.

ALENKA LESKOVIC

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik), **Jak Koprivc** (odgovorni urednik), **Ante Mahkota** (pomočnik glavnega urednika), **Vlado Jarc** (notranja politika in gospodarstvo), **Janez Stanič** (zunanja politika), **Tit Vidmar** (kultura), **Miro Zakrajšek** (dopisništvo, lokalna kronika), **Evgen Bergant** (šport), **Vojko Černelč** (centralna redakcija), **Jaka Štular** (nedeljska izdaja »Delo«), **France Vrečar** (sobotna priloga), **Bogo Sajovic**, **Olga Ratej**, **Ivan Kranjc** (kronika, reportaža), **Aco Pasternjak** (poslovna stran)

Slab obet

Ob jesenski setvi smo lani posejali za 12% manj ozimin, zlasti pšenice

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug). Najnovejši podatki zveznega zavoda za statistisko kažejo, da so kmetijski proizvajalci lani ob jesenski setvi posejali znatno manj pšenice in nekaterih drugih žit.

Po podatkih o stanju 15. decembra lani so kmetijski proizvajalci opravili jesensko setev na približno 1.925.000 hektarih, torej na približno 12 odst. manj poljih kot jeseni leta 1971. Družbena kmetijska gospodarstva so posejala približno 17 odst. manj ozimin kot leto prej.

Pšenico so lani jeseni posejali na približno 1.688.000 hektarih, t. j. na približno 253.000 hektarih ali za 13 odst. manj zemljišč kot jeseni leta 1971. Družbena kmetijska gospodarstva so posejala pšenico na okoli 88.900 hektarih manj, najbolj pa so se zmanjšale površine pšeničnih polj v Vojvodini (za 81.000 hektarov ali za 18 odst. v primeri z letom 1971). Tudi rži so posejali za približno 30 odst. manj, ječmena pa za 2 odstotka.

Zvezni zavod za statistiko je sporočil tudi končne podatke o lanski kmetijski letini: koruze smo pridelali 7.900.000 ton ali 6 odst. več kot leto prej (čeprav je bilo lani 2 odst. manj zemljišč posejanih s koruzo, toda pridelek na hektar je bil lani povprečno za 2,4 stota večji kot leta 1971), sladkorne pese 11 odst. več, sliv za 30 odst. več, grozdja za 4 odstotke več, medtem ko je bil pridelek sončnic lani za približno 20 odst. manjši kot leto prej.

oglašujte v dnevniku DELO

Zgodilo se je

6. februarja

Danes je torek, 6. februarja, 37. dan v letu 1973; do konca leta je še 328 dni. Na današnji dan se spominjamo tudi teh pomembnejših dogodkov:

1949 — Prvi kongres Ljudske tehnike Jugoslavije.

1945 — Začela se je ofenziva enot NOVJ za osvoboditev Mostarja, Širokega brijega in drugih krajev v tem delu Hercegovine.

1945 — V Londonu je bila svetovna sindikalna konferenca, ki pomeni konec razcepa v mednarodnem sindikalnem gibanju in na kateri so ustanovili svetovno sindikalno federacijo.

1944 — Po dolgem pohodu prek Hrvaške je pri Sedlarjevem prišla čez Sotlo slavna XIV. divizija, prinesla med štajerske Slovence vero v zmago in s tem pospešila razmah osvobodilnega gibanja v tem delu naše domovine.

1942 — V zgodnjih jutranjih urah so bile številne ulice v Ljubljani posute z letaki OF in z vabili, naj prebivalci naslednji dan med 7. in 8. uro zvečer v spomin na Franceta Prešerna in Matijo Gubca zapustijo lokale in ulice.

1922 — ZDA, Velika Britanija, Japonska, Francija in Italija so v Washingtonu sklenile sporazum o omejitvi pomorskega oboroževanja. Dogovorile so se, da ne bodo gradile bojnih ladij, ki bi bile večje od 35.000 ton, in letalonosilk z več kot 27.000 tonami.

1804 — Umrl je angleški znanstvenik Joseph Priestley, ognjeviti pristaš idej francoske revolucije.

1793 — Umrl je italijanski komediograf Carlo Goldoni.

1461 — Rodil se je dubrovniški pesnik Džore Držić.

Solidarni z delavci Iraka

Podpora ob nacionalizaciji nafte v Iraku — Razširiti sodelovanje

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug) — Delavci naftnega gospodarstva in petrokemične industrije v Jugoslaviji so povsem podprli nacionalizacijo naftnega gospodarstva v Iraku ter izrazili solidarnost s iraškimi delavci; pripravljeni so prek poslovnih aranžmajev med državama pomagati k gospodarski stabilizaciji in izboljšanju življenjskega standarda v Iraku. Tako so dejali na današnji seji zveznega odbora sindikatov te industrijske veje. Poslovno sodelovanje z Irakom naj bi se v obojestranskem družbenopolitičnem in gospodarskem interesu razširilo. Jugoslovansko naftno gospodarstvo in petrokemična industrija se morata sato trdneje povezati, so pou-

Pritisk v imenu čudne varčnosti

Marjan Rožič: Sindikat proti »varčevanju«, ki ovira proizvodnjo in znižuje življenjsko raven delovnih ljudi

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug). Na današnjem sestanku predstavnikov zveznih organov in ustanov, ki sta ga pripravila izvršni biro predsedstva ZKJ in predsedstvo sveta ZSJ, posvečen pa je bil obravnavi dosedanjih rezultatov varčevalne akcije, je sekretar sveta ZSJ Marjan Rožič opozoril, da smo sicer dosegli lepe uspehe, vendar z varčevalno akcijo ne moremo biti popolnoma zadovoljni.

Predvsem zato ne, ker so varčevanje marsikje sprejeli kot pritisk na finalno porabo in življenjsko raven občanov, pri čemer so zanemarili potrebo po varčevanju v proizvodnji, zlasti pa še v investicijski porabi.

Rožič je izrecno poudaril, da sindikat kategorično nasprotuje vsaki obliki »varčevanja«, ki bi pomenila oviranje proizvodnje, zapiranje delavskih restavracij, odpravo ugodnosti in povračil za prevoz, zmanjšanje sredstev, namenjenih za delavska stanovanja in modernizacijo poslovanja. To, je rekel Rožič, ni varčevanje, temveč praksa, ki preprečuje in zamegljuje pravo akcijo.

Gospodarstvo bi imelo precejšnjo korist, je nadaljeval Rožič, če bi začeli plačevati osebne dohodke na hranilne knjižice ali s čeki.

Po tem, kar so predstavniki zveznih organov povedali na današnjem sestanku, je očitno, da so varčevalne programe izdelali v vseh zveznih ustanovah in da se ni treba bati, da jih kje morda ne bodo v celoti spoštovali. Programi določajo med drugim, da se morajo zmanjšati izdatki za dnevnice in službena potovanja, za izdelavo strokovnih študij, izplačevanje honorarjev in podobno.

MARJAN ROŽIČ: varčevanje zlasti pri investicijah

Poudarek vlogi tiska

500 grafikov in novinarjev bo na 6. solidarnostnem srečanju

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug) — Zvezna konferenca SZDLJ bo pokrovitelj 6. solidarnostnega srečanja časopisno-založniških podjetij Jugoslavije, ki ga bo od 21. do 24. junija v Beogradu pripravilo ČZP »Borba«. Tako je sklenilo predsedstvo konference in opozorilo, da so upoštevali pomembnost in vlogo tiska v naši družbi in zlasti razmerje med tiskom in socialistično zvezo ter dejstvo, da je zvezna konferenca ustanoviteljica »Borbe«. Na tem tradicionalnem srečanju se bo letos zbralo rekordno število udeležencev; v političnih razgovorih in športnih igrah bo sodelovalo več kot 500 grafikov in novinarjev iz vseh krajev Jugoslavije.

Za 30 % večji izvoz v Italijo, največ v SZ

Muhamed Hadžić: Izvoz se je povečal za 18, uvoz pa v primerjavi z 1971 zmanjšal za 6 odstotkov — Večja bo zlasti menjava z deželami v razvoju

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug). Zvezni sekretar za zunanjo trgovino Muhamed Hadžić se je danes s tujimi novinarji, akreditiranimi v Jugoslaviji, pogovarjal o nekaterih vprašanjih jugoslovanskih gospodarskih stikov s tujino.

Hadžić je pozitivno ocenil zunanjetrgovinsko blagovno menjavo v letu 1972 in poudaril, da se je obseg jugoslovanskega izvoza povečal za 18%, uvoz pa se je v primerjavi z enakim obdobjem leta 1971 za 6 odst. zmanjšal. Vodilno mesto v jugoslovanskem izvozu, je dejal Hadžić, ima še zmeraj industrija, in to predvsem kovinska industrija, sledijo pa ji barvasta metalurgija, lesna in kemična industrija, elektroindustrija in ladjedelništvo.

Na vprašanje, kdo so bili največji zunanjetrgovinski partnerji Jugoslavije v lanskem letu, je Hadžić dejal, da pripada prvo mesto v našem izvozu Sovjetski zvezi. V to državo smo izvozili blaga za 329 milijonov dolarjev ali za 17 odst. več kot leta 1971. Na drugem mestu je Italija s 300 milijoni dolarjev; hkrati pa je Italija, kar zadeva povečanje izvoza v primerjavi z letom 1971, na prvem mestu, saj se je vrednost izvoza povečala kar za 30 odstotkov.

Uvažali smo lani največ iz Zvezne republike Nemčije. Vrednost uvoza je dosegla 604 milijone dolarjev ali 7 odst. manj kot prejšnje leto. Na drugem mestu v jugoslovanskem uvozu je Italija s 400 milijoni dolarjev (4 odstotke manj kot prejšnje leto). Iz Sovjetske zveze smo v enakem obdobju uvozili za 283 milijonov dolarjev blaga (4% manj kot leta 1971).

Na vprašanja novinarjev o temeljnih ciljih in politiki gospodarskega razvoja Jugoslavije v letu 1973 pa je zvezni sekretar poudaril, da se bo jugoslovanski izvoz v industrijsko razvite zahodne države in v socialistične države povečal predvidoma za 12%. Povečal pa se bo tudi jugoslovanski uvoz, in to za 10.7 odstotka s konvertibilnega, za 15% pa s kliriškega območja.

Pričakujemo, da bo Jugoslavija leta 1973, je rekel Muhamed Hadžić, povečala blagovno menjavo s socialističnimi državami, zlasti pa še z državami v razvoju.

MUHAMED HADŽIĆ: povečati menjavo z deželami v razvoju

„Austin 1300“ na kredit

Novomeška IMV zagotovila denar za kreditiranje prodaje 500 vozil

LJUBLJANA, 5. febr. (Tanjug) — Od danes je mogoče kupiti osebne avtomobile IMV »austin 1300 special« tudi na kredit, ker je Industriji motornih vozil v Novem mestu uspelo zagotoviti sredstva za kreditiranje prodaje te vrste vozil.

Za zdaj imajo zagotovljenega le toliko denarja, da bodo kreditirali nakup 500 avtomobilov.

Prodaja na kredit bo potekala samo v poslovalnicah IMV in prek prodajnega oddelka tovarne v Novem mestu. Avtomobil IMV »austin 1300 special« stane zdaj približno 52.500 dinarjev.

Kemija v Luki

Novost v Kopru: terminal za tekoče kemikalije — Prvi obrat v prosti carinski coni po predpisih o sodelovanju

KOPER, 5. febr. Ob pristajalnem mostu novega terminala za tekoče kemikalije se je danes kot prva privezala 29.000-tonska specializirana ladja za prevoz tekočih tovorov »Chemical explorer«. V koprsko luko je iz ZDA pripeljala nekaj nad 4.000 ton metanola, stirena in vinil acetata. Z njenim prihodom pa je začel tudi obratovati terminal za tekoče kemikalije, ki sta ga v prosti carinski coni zgradila koprska luka in »Grupa Johanoff« iz Amsterdama.

Po godbi o poslovnem sodelovanju so doslej v luki zgradili 10 cistern s skupno prostornino okoli 5.500 kubičnih metrov, potrebne črpalne naprave, polnilnice in pristajalni most za ladje velike tonaže. Po načrtu pa v terminalskem prostoru dograjujejo še 18 cistern s skupno prostornino 12.350 kubičnih metrov.

Začetek obratovanja terminala za tekoče kemikalije »techem« pomeni za Luko Koper pomemben korak k njeni nadaljni specializaciji. Že letos bo to povečalo promet Luke Koper za 65.000 ton, do leta 1975 pa računajo, da bo promet v izvozu in uvozu znašal že nad 280.000 ton.

Novi terminal je rezultat poslovnega sodelovanja med domačo delovno organizacijo in tujo firmo, je pa hkrati prvi obrat v Jugoslaviji, ki so ga zgradili na podlagi predpisov o poslovnem sodelovanju v prostih carinskih conah.

Novi terminal za tekoče kemikalije, pri katerem so upoštevali najsodobnejše naprave, ki onemogočajo onečiščenje okolja, bo omogočal preskrbo naše industrije s temi surovinami, omogočal pa bo tudi dvosmerni promet s tekočimi kemikalijami in oskrbo s kemičnimi surovinami velikega dela vzhodne in srednje Evrope. Taka neposredna specializirana pomorska zveza pa bo tudi omogočala transport tovrstnega blaga med Jugoslavijo in ZDA, Japonsko, zahodno Evropo, Anglijo, Skandinavijo in Črnim morjem. Zato pa bo ta zveza koristila tako Jugoslaviji kot delu Italije, Avstriji, Madžarski, Češkoslovaški, južni Nemčiji in Švici.

GUSTAV GUZEJ

Sprejemi in obiski

Sovjetska delegacija v Sloveniji

LJUBLJANA, 5. febr. — Član republiškega izvršnega sveta inž. Miloš Šulin je danes sprejel 7-člansko delegacijo sovjetskega ministrstva za trgovino, ki jo vodi namestnik ministra S. G. Trifunov. Pogovarjali so se o organizaciji in delu trgovinske mreže v Sloveniji.

Med dvotedenskim bivanjem v naši republiki bo sovjetska delegacija preučila možnosti dobave trgovinske in gostinske opreme za sovjetska podjetja, in si ogledala več gospodarskih organizacij, ki proizvajajo tovrstno opremo.

Odličja Svobode

Ob 25-letnici obstoja jih prvič podeljuje Zveza kulturno prosvetnih organizacij — Tudi delavcem izza meja

LJUBLJANA, 5. febr. Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije ob svojem jubileju — 25-letnici — letos prvikrat podeljuje posebna priznanja: »odličja Svobode«, ki jih bodo odslej vsako leto prejemali kulturno prosvetni delavci, ki so s svojim delom prispevali k razvoju in bogatitvi kulturno prosvetne dejavnosti v Sloveniji.

Seveda ZKPOS podeljuje tudi nekatera druga priznanja (Gallusova, Linhartova na glasbenem oziroma gledališkem področju), pred leti je kot naslednica Zveze Svobod podeljevala tudi značke Svobode, vendar imajo sedanja odličja, čeprav so vezana na nekdanje ime, nov, večji pomen. Ustanovljena so kot najvišja priznanja (brez denarne podlage) za pobudnike in organizatorje kulturnega življenja, prejemalo pa naj bi jih manjše število kulturno prosvetnih delavcev in društev, izključno iz zamejstva. Predsedstvo ZKPOS, ki je izbiralo najzaslužnejše med okoli 200 predlaganimi kandidati, se je odločilo, da bo letos podelilo priznanja predvsem nekaterim posameznikom, ki so že pred vojno in po njej delovali na kulturno prosvetnem področju in s svojim naporom pripomogli k razvoju kulturnih organizacij.

Na podlagi omenjenih 200 predlogov, ki so jih posredovale ZKPO po občinah, je tako danes, na začetku slovenskega kulturnega tedna, prejelo odličja Svobode z zlatim listom 13, odličja Svobode s srebrnim listom pa 25 kulturno prosvetnih delavcev na Slovenskem. Priznanja je na posebni slovesnosti podelil predsednik ZKPOS Ivo Tavčar, predsednik RK SZDL Janez Vipotnik pa je ob tej priložnosti imel daljši referat, v katerem je spregovoril o pomenu in vlogi kulture pri nas (objavljamo ga na 6. strani).

Odličje Svobode z zlatim listom so prejeli: Branko Babič, dr. Rado Bednaržik, Jelo Gašperšič, dr. Robert Hlavaty, Janez Karlin, Franc Kimovec-Žiga, Pavle Kovač, Uroš Kraigher, Makso Pir.

Kresovi so goreli

KRŠKO, 5. febr. — Sinoči so po dolenjskih gričih zagoreli kresovi ob obletnici kmečkih puntov. Megla, ki je zakrila velik del Slovenije, pa je marsikaterega organizatorja odvrnila od tega, da bi prižgal kres, zato bodo poleti še enkrat zagoreli kresovi v spomin na punte.

S. D.

Skopje: do 38% dražja stanovanja

SKOPJE, 5. febr. — Pred kratkim so najavili podražitev stanovanj, ki se grade v središču Skopja. Stanovanja, ki so že več kot pol leta gotova, a še niso vseljena, hočejo podražiti od 5—10 odstotkov, ostala, ki so še v gradnji pa celo za 25—30 odstotkov.

B. P.

Več sladke kave

SKOPJE, 5. febr. (Tanjug) — V SR Makedoniji so leta 1954 porabili le 8 ton kave, lani pa je poraba narasla čez 610 ton. To pomeni, da je vsak Makedonec l. 1954 porabil povprečno 5 gr, lani pa 370 gr kave ali 76-krat več. Obenem se je poraba sladkorja povečala za štirikrat-na 25.000 ton v lanskem letu.

Kazni za utajo

SKOPJE, 5. febr. — Poleg povečane davčne mere so letos povečane tudi kazni za prekrškitelje. Kdor ne bo prijavil davka, mu bodo osnovo povečali za 30 odstotkov od predvidene davčne mere. Še večje kazni bodo za utajo ali prikrivanje davka: gibljejo se od 50 do 85 odstotkov od davčne osnove.

B. P.

Kmetijstvu premalo

V kmetijstvu so skupne zaloge v povprečju pokrite le v 53,8% s trajnimi obratnimi sredstvi — Konverzija po stanju iz junija, ne po povprečju

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug). V tistem delu resolucije o temeljih politike družbenogospodarskega razvoja Jugoslavije v letu 1973, ki se nanaša na kreditno-monetarno politiko je med drugim rečeno, da bodo »del kratkoročnih kreditov spremenili v dolgoročne kredite za obratna sredstva gospodarstva ter da bodo vrste in višino kreditov, ki jih bodo konvertirali, določili do 15. februarja 1973«. Ustrezne predloge so že pripravili in pristojni organi jih bodo te dni predložili zveznemu izvršnemu svetu.

ZEKI BEJTULAHU: reeskonti naj ostanejo

Zvezni sekretariat za kmetijstvo pa sodi, da je resda treba konvertirati del kreditov, ki jih uporablja kmetijstvo, v nobenem primeru pa ne bi smeli odpraviti dela reeskontnih kreditov, ker je te kredite treba še naprej obdržati v kmetijstvu. Pomočnik zveznega sekretarja za kmetijstvo Zeki Bejtulahu je dejal: »Ker reeskontne kredite za kmetijsko proizvodnjo črpajo zlasti junija, bi morali te kredite konvertirati na podlagi stanja v tem obdobju. Poleg tega naj bi konverzija zajela vse kratkoročne kredite, to je reeskontne kredite Narodne banke Jugoslavije, kredite, ki jih je kmetijstvo dobilo od poslovnih bank v enakem znesku (dinar za dinar), ter udeležbo republik in pokrajin.«

Kreditiranje proizvodnje in zalog temeljnih kmetijskih pridelkov je eden bistvenih pogojev za uresničitev proizvodne politike, je nadaljeval Bejtulahu. Da bi v bližnji prihodnosti rešili problem obratnih sredstev, določa zakon o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev, da morajo delovne organizacije do 30. decembra 1975 zagotoviti sredstva za kritje povprečnih letnih vrednosti zalog. Če imamo pred očmi vse gospodarstvo, vidimo na podlagi podatkov iz periodičnih obračunov za 9 mesecev leta 1972, da so skupne zaloge v gospodarstvu pokrite povprečno do 80 odst. s trajnimi obratnimi sredstvi.

To pomeni, da bi moralo vse gospodarstvo v povprečju zagotoviti dodatne trajne vire obratnih sredstev v višini 5 odstotkov od vrednosti zalog na leto. Toda če vzamemo kmetijstvo, so skupne zaloge pokrite v povprečju samo v 53,8 odst. s trajnimi viri obratnih sredstev. To pomeni, da bi moralo kmetijstvo v predvidenem roku poskrbeti, da bodo trajni viri obratnih sredstev letno naraščali po stopnji 11 odst. od vrednosti skupnih zalog, to je dvakrat hitreje kot v gospodarstvu v povprečju. Razlogov za takšno stanje je več: po eni strani je v tej panogi akumulativnost nizka, po drugi pa je bila konverzija po prvi uredbi (iz februarja 1971) tako uresničena, da se je sorazmerno malo kratkoročnih sredstev spremenilo v trajne vire obratnih kreditov (konvertirali so 28,9 odst., 71,1 odst. pa jih je ostala nekonvertirana).

Če bi prišlo do tega, da bi konverzijo izpeljali na podlagi stanja, ko je črpanje kreditov nižje od maksimuma, bi bil učinek konverzije zmanjšan, tako da bi nekonvertirana sredstva morala ostati in bi jih še naprej uporabljali kot doslej.

V zvezi s težavami zaradi pomanjkanja kreditnih sredstev v kmetijstvu je Bejtulahu dejal: »Glede na to, da je bil učinek uresničene konverzije leta 1971 v agroindustrijskem kompleksu nizek, imajo organizacije tega kompleksa izrazite težave s kreditiranjem proizvodnje in zalog. Sredstva združena v poslovnih bankah, so tako teritorialno kot po panogah dosti premalo mobilna, odkup kmetijskih pridelkov pa je teritorialno zelo neenakomeren. Zato bi morali izdelati takšno dolgoročno kreditno politiko, ki bi zagotovila nujen dotok sredstev za proizvodnjo in zaloge določenih temeljnih kmetijskih pridelkov. Kreditna politika se mora še naprej opirati na načelo reeskonta s strani NBJ in NB republik in pokrajin kakor tudi dela kreditov, ki jih odobravajo poslovne banke za proizvodnjo in zaloge.«

Rodovnik tudi za vino

Pomanjkanje vinogradniškega katastra ovira za izvoz vina v države EGS

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug) — Največja ovira pri izvozu vina iz Jugoslavije v države EGS je, da Jugoslavija nima vinogradniškega katastra oziroma uradne evidence o poreklu vina, zlasti namiznega; uvoznik zahteva tak kataster zaradi identifikacije vina, ki ga prodaja na svojem tržišču. Tako so na današnjem sestanku v gospodarski zbornici Jugoslavije ugotovili predstavniki republiških in pokrajinskih zbornic. Posebne vinske katastre v vinogradniških območjih vse države, na primer o vinski trti, vrsti vina, koliko ga pridelajo in podobno, bodo pripravili najpozneje do jeseni.

Rep v konservi

Kvaliteta predelanega sadja, zelenjave in gob je dobra — Slabše je z ribjimi konservami, maslom in sirom

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug). Tržni inšpektorji so dognali v 11 tovarnah (80 odst. skupne proizvodnje), da kakovost predelanega sadja, zelenjave in gob ni iz leta v leto slabša, kot je zatrdila komisija gospodarske zbornice mesta Beograda, temveč da je veliko boljša kot prejšnja leta.

Večina izdelkov ustreza določilom o predpisani kakovosti. Samo koncentrat paradižnika tovarne Prima iz Kikinde in tovarne Budimka imata za 7 oziroma 8 odstotkov več plesni, kot je dovoljeno, in zato so proti proizvajalcema vložili prijavi.

Obenem so v zveznem tržnem inšpektoratu poudarili, da je treba v tovarnah za predelavo sadja in zelenjave še povečati higieno in strože izločati manj kakovostno surovo sadje in zelenjavo.

Veliko manj zadovoljni so bili inšpektorji z ribjimi konservami. Sardele, inčuni in druge ribe so v konservah preveč stlačene in suhe, včasih pa so v konservah tudi ribe, ki vanje sploh ne bi sodile. V konservi, na kateri piše »Fileti tunine«, so bili na primer odrezki skuš. Nadalje se zgodi, da v konserve zaide kak odrezan rep ali močno oguljena kožica sardel ali pa so ribe kiselkasto žarke. Take pomanjkljivosti se dogajajo zato, ker posvečajo premalo pozornosti notranji kontroli in navajanju vsebine konserv.

Tudi z mlečnimi izdelki inšpektorji niso bili zadovoljni. Kakovost kajmaka ne ustreza. Velikokrat za mešajo s sirčkom. Zrel kajmak je preslan, včasih pa ima tudi tuje primesi. Maslo je velikokrat brez okusa in vonja, čeprav bi morala biti odlika tega izdelka ravno prijetni okus in vonj.

Beli sir v kepah, ki je ponekod zelo priljubljen, je praviloma preveč slan (ker uporabljajo pobarvano živinsko sol), velikokrat pa tudi nabrekel in grenak. O plemenitih vrstah sirov, kakršni so gorgonzola, roquefort, bel paese in podobni, zatrjujejo inšpektorji, da so odlične kakovosti.

Precej slabši so trdi siri (n. pr. trapist in gauda), saj so velikokrat premalo zreli, nabrekli, pretrdi, preslani, grenki in neprijetnega vonja.

oglašujte v dnevniku DELO

„Bele lise“

Pripravljena je analiza o kulturnih problemih na manj razvitih območjih

LJUBLJANA, 5. febr. Pri Zvezi kulturno prosvetnih organizacij Slovenije že nekaj časa pripravljajo analizo o kulturnih problemih na manj razvitih območjih Slovenije, pri čemer je delo potekalo v dveh fazah: najprej je bila napisana faktografska analiza o tovrstnih nalogah, na današnji seji predsedstva te organizacije pa so že razpravljali o drugem delu razprave, ki pomeni interpretacijo »faktografske« raziskave.

Pretres te druge analize je bila tudi osrednja točka dnevnega reda; ob nekaterih pripombah pa je bilo ugotovljeno, da prinaša pomembno gradivo za kulturno načrtovanje, sicer pa je očitno jasno napotilo za konkretnejše akcije kulturno prosvetnih organizacij pri spodbujanju in razvijanju kulturnih potreb ter ustvarjanju sorazmerno izenačenih pogojev za udejstvovanje v kulturi. Spričo takšne pomembnosti analize je bilo poleg drugega rečeno, naj bi jo uporabljale tudi srednje in bolj razvite občine pri snovanju svojih srednjeročnih programov razvoja kulture — uporabljale verjetno tudi za zgled pri izdelavi lastnih podobnih analiz.

Kar se je v predloženi analizi ponujalo kot sklep, se pravi kot napotilo za akcijo, s katero bi začeli odpravljati »bele lise«, so na seji tako rekoč prekvalificirali v akcijski program, ki ga bo dokončno izoblikovala posebna komisija pri tajništvu Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. Tako bodo akcijski predlogi, temelječi na temeljiti raziskavi, postali obvezni za vse dejavnike na prosvetno kulturnem področju manj razvitih regij.

J. H.

Ploče v velikih dolgovih

1200-članski kolektiv zahteva izpolnitev obljub - Promet: 2 milijona ton

MOSTAR, 5. febr. (Tanjug) — Delavski svet luke Ploče, ki posluje v sklopu ZZTP Sarajevo, je od občine in republiških organov Hrvatske zahteval izpolnitev obveznosti, prevzetih s ciljem, da luko rešijo iz težav.

Luka Ploče je grajena s sredstvi, ki jih je treba vračati, in je obremenjena s 165 milijoni dinarskih in 2,79 milijona deviznih kreditov, kar je polovica zadolženosti vseh jugoslovanskih luk.

Samo obresti na investicijske kredite in obratna sredstva ter revalorizirana amortizacija v minulem letu povečujejo stroške poslovanja za 10,6 milijona dinarjev, kar kolektiv s 1.200 delavci in pretovorom 2 milijona ton blaga letno vodi v poslovanje z izgubo.

Dražje gorivo?

Dieselsko gorivo naj bi se podražilo za 0,60, bencin za 0,20 din pri litru — Druga inačica: davek za ceste

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug). Predlog zveznega sekretariata za promet in zveze, da bi se cene plinskega olja (dizelskega goriva za tovornjake in avtobuse) povečale za 0,60 din, je za delovne organizacije mestnega prometa nesprejemljiv, so poudarili danes na seji ekonomske komisije grupacije za mestni promet pri gospodarski zbornici Jugoslavije.

Drugemu delu predloga — da naj bi se cene benicna povečale za 0,20 din — komisija ni nasprotovala, saj je bencin v stroških mestnih prometnih podjetij minimalno udeležen.

Zvezni sekretariat za promet in zveze je predlagal pravzaprav dve varianti za zagotovitev sredstev, s katerimi naj bi vzdrževali ceste. Po prvi naj bi drugače razdelili dohodek od davka (republike in pokrajini naj bi odstopile denar iz davka na gorivo cestnim podjetjem), po drugi pa naj bi se bencin podražil za 0,20, dizelsko gorivo pa za 0,60 din. Če hočemo normalno vzdrževati in obnavljati ceste, moramo zagotoviti letno 8 milijard dinarjev: za vzdrževanje 2,25 milijarde, za obnavljanje 3, za nove ceste pa 2,75 milijarde dinarjev. S tem bi lahko letno zgradili okrog 300 km novih cest, obnovili okrog 1500 in modernizirali pa 500 km cest.

Zdaj je v ceni bencina vštetih za ceste pri vsakem litru 0,55 din, v ceni dizelskega goriva pa 0,30 din. Če bi sprejeli drugo varianto, to je podražitev, bi šlo od litra bencina 0,75 din za ceste, od litra dizelskega goriva pa 0,90 din. Učinek te podražitve bi znašal okrog 1,5 milijarde dinarjev.

Če se bo podražilo gorivo, je nujno tudi povečanje tarif v mestnem prometu. To pomeni, da bodo račun spet plačali občani. Če se bo gorivo podražilo, tarife pa bodo ostale nespremenjene, se bo verjetno poslabšala kvaliteta prevoza.

Po predlogu za podražitev bi liter dizelskega goriva odslej stal 2,05 din, liter bencina pa 3 oziroma 2,80 din. Dizelsko gorivo bi bilo še zmeraj cenejše kot na Danskem, v Belgiji in na Nizozemskem ter nekaj dražje kot v Italiji in Švici. Bencin pa bi bil cenejši kot pri nas samo v Avstriji (2,90 din) in približno tako drag kot v Švici (3,08 din). V Italiji stane bencin 4,70, v ZRN 3,69, v Franciji pa 3,95 din (preračunano v naš denar po uradnem tečaju.)

Skupen jezik z železarji

Priprave na združitev kovinsko predelovalne industrije z železarnami

LESCE, 5. febr. — V podjetjih kovinsko predelovalne industrije v Sloveniji, ki naj bi se združila s slovenskimi železarnami, bodo najprej med seboj vskladili stališča do proizvodno ekonomskih, razvojnih, samoupravnih in drugih zadev, ki bodo pomembne v novi organizacijski povezavi. Tako se bodo potem laže pogovarjali z železarji v nadaljnem povezovanju.

To so predstavniki tovarne verig, Plamena iz Kropa, Žične iz Celja in tovarne vijakov iz Ljubljane sklenili na današnjem pogovoru v Verigi, ki se ga je udeležil tudi član republiškega izvršnega sveta Zvone Dragan.

L. S.

Občinska uprava bo prva

Niš: vračajo nepravilno izplačane akontacije — Politična odgovornost

NIŠ, 5. febr. (Tanjug) — Občinski komite ZK in vodstva družbenopolitičnih organizacij so sklenili, da bo treba nepravilno izplačane decembrske akontacije v negospodarskih dejavnostih vrniti, odgovorni pa bodo morali prevzeti politično odgovornost. Takoj po tem sestanku se je sešel svet delovne skupnosti niške občinske skupščine in sklenil, da bodo neupravičeno izplačanih 364.633 din takoj vrnili. Pričakujejo, da bodo podobno sklenile tu di druge delovne skupnosti v Nišu.

Na seznamu so med drugimi gospodarska zbornica, kulturnoprosvetna skupnost, medobčinska izobraževalna skupnost in turistična zveza.

Praksa in teorija

Že dolgo časa ugotavljamo, da pri nas rešujemo stanovanjsko stisko prepočasi in da nam stanovanjski primanjkljaj tako v zveznem kot tudi v slovenskem merilu stagnira oziroma v nekaterih obdobjih celo rahlo narašča. Na žgoče in nerešene stanovanjske probleme je z vso ostrino opozorilo tudi pismo predsednika ZKJ Josipa Broza Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ, hkrati pa sta izvršni biro predsedstva ZKJ in zveze sindikatov Jugoslavije sprožila akcijo za pospešeno gradnjo stanovanj za delavce.

Skratka, celotna politična in družbena naravnanost je v tem trenutku nedvomno »prižgala vse zelene semaforje« za celotno stanovanjsko gradnjo. Normalno bi torej pričakovali, da bo stanovanjska gradnja dobila ne samo vso podporo v načelih, marveč tudi v praksi, v konkretnem vsakdanjem življenju. Žal pa gre tudi tokrat spet praksa nekoliko drugačno pot, kot bi jo lahko pričakovali spričo naše načelne orientacije.

Že lani poleti je delovala kot precej mrzla prha novica, da bo ob finančnih omejitvah, ki jih je sprožil ZIS, močno prizadeta tudi gradnja stanovanj. V Sloveniji so se krediti za stanovanjsko gradnjo lani zmanjšali za okrog 150 milijonov, kar predstavlja približno 700 do 800 skromnejših stanovanj.

Konec lanskega leta pa je ZIS z zakonom o začasni ureditvi plačevanja temeljnega davka od plačil in storitev znova prizadel to področje. Ta zakon določa, da je na vse kredite za stanovanjsko gradnjo treba plačati 6-odstotne obresti. Gre seveda za kredite, ki jih dajejo banke za gradnjo stanovanj. V Ljubljanski banki smo zvedeli, da bodo samo v njihovi banki morali zaradi tega zakona plačevati na račun obresti okrog 4,2 milijona din. Če bi ta denar spremenili v stanovanja, bi dobili približno 15 do 20 manjših in skromnejših stanovanj.

Morda bo kdo pripomnil, češ, saj 15 ali 20 stanovanj ni dosti. Res je, da 15 stanovanj ne pomeni mnogo. Toda gre za podatke samo ene banke; če bi zbrali podatke vseh slovenskih ali jugoslovanskih bank, bi bila številka nedvomno precej večja. In če še pomislimo, kako pereča je pri nas stanovanjska stiska, potem ne bi smeli ravnodušno zamahniti z roko ob tistih 15 ali 20 stanovanjih, ki jih ne bomo dobili, marveč bi nam moralo biti dragoceno prav vsako novo stanovanje, ki ga zgradimo in ki pomeni — en družinski problem manj.

IGOR PRESERN

Določimo meje glede obremenjevanja OD

Kiro Gligorov: Sedanjo akcijo moramo odločno nadaljevati, dokler ne bomo zagotovili v kar največji možni meri samoupravnega in ekonomskega delovanja vseh dejavnikov — Dokončno moramo urediti investicije, negospodarsko in neproizvodno potrošnjo in zagotoviti spoštovanje dogovorov o OD

Gligorov je dejal, da je predsedstvo ZKJ na 36. seji, ki je bila 30. oktobra lani, razpravljalo o uresničevanju akcijskega programa 2. konference ZKJ o gospodarski stabilizaciji in razvoju samoupravnih družbenogospodarskih odnosov in jih kritično ocenilo; sprejeli so sklepe in izvršni biro je na dveh razširjenih sejah analiziral uspehe uresničevanja stabilizacijskih ukrepov in aktivnost ZK ter med drugim sklenil, da bo predsedstvo seznanil s potekom akcije.

»Iz podatkov in sklepov, ki jih je navedel ZIS, je moči ugotoviti, da so doseženi prvi uspehi pri odpravljanju težav v zvezi z nelikvidnostjo in vseh spremljajočih pojavov v tej zvezi pri poslovanju delovnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti. Izgube, nastale do konca leta 1971, so večidel krite (86-odstotno). Družbenopolitične in interesne skupnosti so pravzaprav izpolnile svoje obveznosti do gospodarstva, s čimer je poravnanih približno 7,7 milijarde dinarjev obveznosti, dobršen del nekritih investicij je finančno urejen, število organizacij, za katere veljajo predpisi o omejenem izplačevanju osebnih dohodkov. Sprejeli so vrsto ukrepov, da bi zagotovili obratna sredstva, ki jih primanjkuje.

Obveznosti je treba redno poravnavati

Ti uspehi, čeprav začetni, potrjujejo, da je nujna akcija, pa tudi, da so bili rezultati tem boljši, čim širši krog delavcev je sodeloval pri razpravi o položaju v organizacijah združenega dela ali pri ukrepih, ki se jih je treba lotiti. Lahko bi dejali, da so ljudje razumeli, da je treba obveznosti redno poravnavati in da je to nujen pogoj za samoupravno in tržno poslovanje. Kako pomembno je to za normalno funkcioniranje gospodarstva, je mogoče presoditi po dejstvu, da so znašale celotne neporavnane obveznosti, preden smo se lotili ukrepov, 131 odstotkov družbenega proizvoda gospodarstva, torej več kot enoletni produkt celotnega gospodarstva.«

»Pod pritiskom sprejetih ukrepov in odločne politične akcije se je pokazalo, da lahko mnoge zamašene kanale spet dokaj hitro usposobimo. Za ZKJ je pri tem bistveno, ali te pozitivne korake spremlja prava revizija politike v vsaki organizaciji in družbenopolitični skupnosti, ali je opravljena revizija investicijske politike in konkretnih načrtov, tako da bi jih uskladili s sredstvi, ki so na razpolago, in razvojno politiko, začrtano v družbenem planu razvoja za leta 1971—1975, ali je splošna in proračunska potrošnja v skladu z ekonomskimi možnostmi gospodarstva oziroma s potrebo njegovih večjih reprodukcijskih sposobnosti, ali smo jo revidirali, upoštevaje racionalno in varčno porabo, usklajanje z ustavnimi dopolnili vseh tistih dejavnosti, ki se še vedno vzdržujejo po proračunski poti ali iz skladov po ustavnih amandmajih, in ali smo sprejeli ustrezne sklepe o tem, da je treba zagotoviti prioritetna trajna in skupna obratna sredstva, da bi lahko sedanje zmogljivosti, vse proizvodne potenciale in dejavnike kar najbolje izkoristili.

Stabilizacijski ukrepi niso le računsko izravnavanje debalansa

Razumljivo je, da zaradi kratkega časa, prejšnjih sanacijskih nalog, deblokiranja računov in podobnega niso mogli povsod tako ravnati, a mislim, da moramo danes opozoriti, da s parolo »najti denar za kritje neporavnanih obveznosti«, kakršne že so, ni mogoče urediti problema oziroma se ne upošteva dovolj, da stabilizacijski ukrepi niso le računsko izravnavanje debalansa, temveč povod in potreba revizije politike in ravnanja, v skladu z bolj trajnim programom gospodarske in družbene stabilizacije in drugimi spremembami v organizacijah združenega dela, pri upravljanju s sredstvi in zlasti s presežkom dela. V nasprotnem primeru bo usmeritev, da bi krili vse začete in načrtovane projekte in sedanjo porabo, pomenila še hujši pritisk na gospodarstvo in prebivalstvo oziroma še večje odtujevanje sredstev od gospodarstva in močnejši pritisk na standard.

Stopnja nelikvidnosti je bila med drugim le odraz zastarelosti dotedanje organizacije podjetij, gospodarstva in medsebojnih odnosov, ki so v marsičem dobivali tako obliko menjave, v kateri se je denarna masa vse bolj oddaljevala od same menjave blaga. To protislovje je jasno opozarjalo, da se pri dosedanji organizaciji trgajo notranji odnosi, a gospodarsko in tržno obnašanje je vse slabše iz dneva v dan. Zato se je tako jasno izrazila potreba, da uvedemo take odnose, ki naj bi zagotovili, da bo potrošnja v mejah možnosti oziroma da mora vsak samoupravni in družbeni dejavnik s popolno gospodarsko odgovornostjo upoštevati medsebojne odnose, dogovore in tržišče.

Stara delitev je zahtevala dodatne obremenitve

Kjerkoli so ostali pri stari delitvi, kjer se ni spremenila politika in poslovanje, kjer so akcijo razumeli zgolj kot akcijo za iskanje primanjkujočih sredstev, da bi obdržali vse načrte in predvidene dejavnosti, je bilo treba nujno kreniti po poti neposrednega ali posrednega dodatnega obremenjevanja gospodarstva in osebnih dohodkov delavcev, ne glede na to, kako se te obremenitve imenujejo oziroma s čim se opravičujejo obvezna posojila, varčevanje, stabilizacijski davki in podobno). Namesto odločne usmeritve v transformiranje, ali bolje rečeno, likvidacijo državnega kapitala v vseh oblikah, ukinitev mnogih skladov in preoblikovanje v take oblike razpolaganja z njimi, pri katerih bodo neposredni interesi in nadzorstvo proizvajalcev odrešilni dejavnik za njihov nadaljnji obstoj, namesto da bi odločno razčistili dotedanje odnose v bankah in drugih centrih koncentracije družbenih sredstev, so se odločali za nekatere manjše spremembe, lahko trdimo, za nebistveno spreminjanje razmer, denar za kritje obveznosti pa so ponovno črpali v gospodarstvu ali osebnih dohodkih.

Opozoriti moram, da so ponekod take razmere in potrebe, kjer brez dodatnih sredstev gospodarstva in prebivalstva ni mogoče urediti sedanjih težav (na primer saniranje tistega dela gospodarstva, ki se je zaradi splošnih ukrepov znašlo v položaju iz katerega se sam ne more rešiti), če pa bo to postala splošna metoda, ki naj bi molzla sredstva ne le za take primere, temveč tudi za infrastrukturne objekte, za dvomljive investicije, tega gospodarstvo in osebni dohodki ne smorejo. To bi pomenilo prenapenjati vrv, ki bi se prav gotovo pretrgala.

Akcijo moramo nadaljevati do dokončne ureditve razmer

Iz vsega tega sledi zaključek, da je treba akcijo odločno nadaljevati, dokler ne bomo zagotovili v kar največji možni meri samoupravno in ekonomsko poslovanje vseh dejavnikov, dokončno uredili investicije, negospodarsko in neproizvodno porabo in zagotovili popolno upoštevanje samoupravnih in družbenih dogovorov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Mislim, da so pri tem bistvene tri stvari:

a) Omejevanja potrošnje v realne meje ni mogoče mehanično urediti po posameznih oblikah potrošnje ali predvsem po osebnem in družbenem standardu delavcev, temveč v skladu s politiko, ki bo upoštevala, da se mora povečati reprodukcijska sposobnost gospodarstva, in ki bo upoštevala delež in pomen osebnih dohodkov kot dejavnik spodbujanja proizvodnje, zadostne stimulacije za izvoz v času, ko omejujemo domačo potrošnjo, skrbeti torej moramo, da uresničimo načrtovano povečanje proizvodnje, izvoza in zaposlenosti.

Zato je izvršni biro, ko je razpravljal o teh pojavih, sklenil, da je treba določiti meje obremenjevanja osebnih dohodkov. Vsaka konkretna akcija, da bi zagotovili to ali drugo investicijo, krili izgubo ali zadržali določeno potrošnjo, ima lahko svoje opravičilo, a če vsi ti načrti, zbrani v celoti, pomenijo tako obremenitev, zaradi katere bo neizogibno prišlo do stagnacije, je treba predvideti popoln vpogled v posamične akcije, načelne in kvalitativne dogovore o teh akcijah, in selektivnost ter koordinacijo, ki naj bi zagotovili, da splošna smer stabilizacije ne bi postala vprašanje. Tako stališče izvršnega biroja je v popolnem soglasju z objavljenimi sklepi ZIS z zadnje seje.

Splošno zviševanje cen bi ogrozilo stabilizacijo

b) Podoben položaj je tudi z usmeritvijo, da bi prek zvišanja cen zagotovili sredstva za manjkajoči dohodek, za izgube, obratna sredstva in samičnem artiklu, kot se je dogajalo, praviloma ni mogoče ekonomsko upravičiti. To je le znamenje odpora, da se morajo dosedanji odnosi pri delitvi dohodka in sedanja poraba spremeniti in da ni mogoče težav reševati le s cenami in tako, da prevališ breme na drugega.

KIRO GLIGOROV: odločni ukrepi za stabilizacijo

c) Tudi sredstva iz tujine ne morejo biti rešitev za debalans v delovnih organizacijah ali na nekaterih območjih. Veliko bank in organizacij si je poskušalo pomagati ob pomanjkanju lastnih in drugih dodatnih sredstev z naglim najemanjem posojil iz tujine, pogosto pod zelo neugodnimi pogoji. Seveda bomo tudi še v prihodnje jemali tuja posojila, a ta ne morejo uspešno odpraviti sedanjega debalansa, ker v večini primerov vztrajajo pri tem, da se obdrži vse tekoče, kar pomeni politični in premalo preverjen gospodarski sporazum.

Začetni uspehi pri odpravljanju nelikvidnosti še bolj poudarjajo potrebo, da čimprej, hkrati z akcijo in uresničevanjem ustavnih amandmajev odgovore na nerešena vprašanja sistema in razvojne politike. Odgovori na ta vprašanja bodo odpravili nevarnost, da bi zaradi splošnega materialnega položaja v gospodarstvu, neustrezne delitve dohodka in denarne mase spet obnovili stare odnose. Če se delež gospodarstva pri celotni delitvi ne bo korenito spremenil, če bo delež gospodarstva v investicijah še naprej znašal 30 odstotkov, in bodo banke in skladi zadržali svoje dominantno mesto, če bo kreditno razmerje dominantno do take mere, da bo več kot polovica celotnih obratnih sredstev kratkoročnih, in če se ne bodo spremenili tokovi in smeri obtoka denarne mase, resno grozi nevarnost, da se bodo ponovili tisti odnosi, zaradi katerih smo zdaj začeli to veliko akcijo imenovano boj proti nelikvidnosti.

Kratkoročna sredstva moramo spremeniti v trajna obratna sredstva

V bistvu ima ta akcija veliko širši pomen. V prvem planu je potreba, da bi se vsa sredstva državnega kapitala, mnogih skladov, kratkoročna sredstva, ki so se kopičila ob vsakoletnih emisijah, transformirala v sredstva združenega dela, spremenila v trajna obratna sredstva, zmanjšale sedanje dajatve v obliki obresti, provizij in stroškov, z eno besedo, da bi ustvarili materialne pogoje za novo kvaliteto samoupravljanja.

Vsa ta sredstva obstajajo, njihovo razporejanje je neustrezno, viri reprodukcije državnega kapitala niso likvidirani, nastajajo še novi, v obliki raznih skladov. Poleg tega je treba poudariti, da je na osnovi sklenjenega načelnega dogovora o davčnem sistemu nujno treba nadaljevati medsebojno usklajanje o bistvenih delovnikih sistema in meja obremenjevanja dohodkov, v skladu s sklepi predsedstva ZKJ.

Počasno uresničevanje nalog iz pisma lahko povzroči nezaupanje

Republike bi morale nagleje sprejemati predpise in jih poprej uskladiti, tako o obdavčenju dohodkov, od lastnine, zemljišč, hiš in drugih neprimičnin. Nujen je tudi dogovor o usklajevanju pogojev, pod katerimi poteka osebno delo s sredstvi, ki so lastnina občanov, in merili za ocenjevanje družbene upravičenosti socialnih razlik. Vtis je, da zaradi tega, ker ponekod med republikami in pokrajinami o teh vprašanjih sploh ni dogovorov, ali pa obstajajo le delno, zamira politična akcija proti nezakonitemu in neupravičenemu ustvarjanju dohodkov brez dela, ali v nesorazmerju z vloženim delom. Začeto usposabljanje davčnih in inšpekcijskih služb se mora še bolj odločno nadaljevati, in zagotoviti zakonitost ter pravočasno ukrepanje pri pojavih bogatenja ali kršenja zakonitosti. Ker je od sprejetja pisma poteklo že precej časa, povzroča zastoj pri teh dejavnostih nezadovoljstvo in nezaupanje v našo odločnost, da bomo pismo uresničili. Uvajanje delavskega nadzorstva v organizacija združenega dela pa se tudi še ni širše razmahnilo.«

Gligorov je zatem opozoril, da je treba sprejeti dodatne ukrepe za uresničevanje nalog srednjeročnega plana pri odpravljanju strukturnih nesorazmerij, to je zaostajanja surovinskih, energetskih, prometnih in kmetijskih dejavnosti. Poudaril je še, da si je nujno treba še nadalje prizadevati, da bi čimbolj dosledno uresničili plan stanovanjske gradnje. »Predsedstvo ZKJ in ZSJ sta začela tako akcijo za gradnjo delavskih stanovanj in vsestransko varčevanje, ki nas obvezuje, da nenehno spremljamo dejavnosti vseh organov in organizacij.«

Komunisti v prvih vrstah v boju za urejevanje razmer

»Kot delavska stranka nemoremo imeti aristokratskega odnosa, kadar gre res za konkretna in posamična, a zelo važna vprašanja o življenju delavcev. V tem primeru gre pogosto za vprašanja obstoja posamičnih kolektivov. Komunisti morajo sodelovati v prvih vrstah tega boja in prispevati svoj delež odgovornosti za urejevanje razmer. Dobro je, da imamo na razpolago sile in sposobnost za nadaljnje poti in perspektive razvoja samoupravljanja, da imamo tudi nadaljnje obveznosti, ki slede iz tega, kadarkoli gre za kako pomembnejše nerešeno vprašanje sistema in politike, hkrati pa moramo tudi neposredno pritegniti k tem nalogam najbolj aktivne in najbolj sodobne člane ZK.

Vso pozornost 90 odstotnim OD

Organizacije ZK morajo posvetiti vso pozornost primerom, ko izplačujejo 90-odstotne osebne dohodke od tistih, sprejetih v dogovorih. Ekonomska odgovornost za razmere je stvar zase in jo je treba povsem ohraniti, kar je tudi namen sprejetih ukrepov, druga stvar pa je popolno sodelovanje subjektivnih sil in njihova pomoč, tako pri ugotavljanju realnega položaja, kot tudi pri politični in partijski pomoči, da se v duhu konstruktivnosti in urejevanja kadrovskih ter drugih problemov, sprejema ustrezne resolucije in nagleje ter manj boleče ureja nakopičene probleme.«

Na koncu je Gligorov dejal, da je izvršni biro v razpravi o ukrepih in poteku stabilizacije — hkrati z odločno usmerjenostjo, da se dosledno uresničuje ukrepe proti nelikvidnosti, za spreminjanje dosedanjih odnosov v potrošnji in preprečevanje neupravičenega zviševanja cen in obremenjevanja delavcev z dodatnimi obveznostmi, poleg tistih, ki slede iz stabilizacijskih ukrepov — opozoril tudi na neposredno potrebo sprememb v gospodarskem sistemu in zlasti v razširjeni reprodukciji; te spremembe lahko edino zagotove, da bo postala akcija, ki poteka, trajnejša, da bomo preprečili obnavljanje starih odnosov in da bo vsa ta dejavnost imela naravo materialnih priprav za spremembo ustavnih amandmajev oziroma nove organizacije gospodarstva. »Zato so naloge vseh organov, ki se ukvarjajo s temi zadevami, izredno pomembne, tako v ZIS, v komisijah ZKJ in drugod. V vseh teh organih je delo v zvezi s temi vprašanji napredovalo, in bistveno v tem trenutku je, da je treba čimprej preiti na sprejemanje odločitev o teh vprašanjih, brez omahovanja ali večjih oziroma neupravičenih kompromisov.

Rad bi še na koncu poudaril, da smo sredi zelo pomembnih dejavnosti, že začetih ali takih, ki se jih je treba nemudoma lotiti, ki jih mora imeti ZKJ nenehno pred očmi, ker je to zagotovila s svojo politično avtoriteto in tudi angažirala pomembne sile. To nas vse obvezuje, še zlasti pa organe v federaciji, republikah in pokrajinah, da smo sredi dogajanja in da pravočasno reagiramo na pojave. Do X. kongresa moramo s temi nalogami izpolniti praktično dejavnost ZKJ in o uspehih poročati na kongresu.«

Zdravniku 2000 din?

Velike razlike pri nagrajevanju — Tehnik dobi višji OD kot pa zdravnik?

Poslanca dr. Zdravka Javha je spodbudil k poslanskemu vprašanju v socialnozdravstvenem zboru oglas v Delu: »Zaposlimo zdravnika za vodenje zdravstvene statistike stacioniranih zavodov, OD okoli 2.000 din, stanovanj ni: Zavod SR Slovenije za zdravstveno varstvo, Ljubljana, Hribarjeva 2«.

In dalje: »Zdravnik mikrobiolog, za vodenje usmerjanje in nadziranje mikrobiološke in serološke preiskave, OD okoli 2.000 din, stanovanja ni, prav tako Zavod za zdravstveno varstvo, Ljubljana. Hkrati je dr. Jauh povedal, da je izšel oglas za lesnoindustrijskega tehnika, za vodjo priprave dela, triletna praksa, OD okoli 3.018 din.«

Njegovo vprašanje se glasi: kako je mogoče, da republika svoje vrhunske strokovnjake tako slabo plačuje?

Odgovoril je namestnik republiške sekretarke za zdravstvo dr. Stanko Lajevec, ki je med drugim povedal, da nagrajevanje delavcev za opravljeno delo v preteklosti res ni bilo povsem skladno s socialističnimi načeli. Kriv je bil predvsem sistem, ki je dajal gospodarskim in negospodarskim delovnim organizacijam izključno pristojnost, da s svojimi internimi predpisi ovrednotijo posamezna sistematizirana delovna mesta. Zato se je že pred leti pokazala kot nujnost družbena intervencija, nakar je sledilo sklepanje samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. S tem smo že uspeli odpraviti velike razlike v osebnih dohodkih znotraj posameznih skupin. Vedeti pa moramo, da so delovne organizacije še povsem svobodne v okviru samoupravnih sporazumov glede delitve dohodka in osebnih dohodkov. Zato bo treba sistem nagrajevanja po delu še naprej razvijati. To pa nalaga predvsem predstavništvu in tudi družbenopolitičnim organom, da ta sistem razvijajo naprej in ga izpopolnijo toliko, da bodo odpravljeni primeri, ki sedaj še izzovejo poslanska vprašanja.

Neodgovorno ravnanje odgovornih

Komisija zvezne skupščine za prošnje in pritožbe občanov je predložila poročilo, o katerem so na zadnji seji razpravljali tudi poslanci družbenopolitičnega zbora.

Podatki iz tega poročila kažejo, da so pritožbe občanov večinoma upravičene in da so te vloge postale hud družbenopolitični problem. Občani imajo največ zaupanja v predsednika republike, na katerega vsako leto naslovijo po 30.000 pritožb.

Pri tem je treba še opozoriti na gledanje posameznikov in družbenih organov na pritožbe občanov. Tako je član te skupščinske komisije Arandjel Mladenović med drugim rekel:

»Vzrok za tako veliko število pritožb je pravzaprav neodgovorno in birokratsko ravnanje posameznikov, ki večkrat opravljajo tudi odgovorne družbene funkcije. Naj omenim komentar iz poročila, ki nam ga je poslal biro za pritožbe, kakršne pošiljajo predsedniku republike. V poročilu je rečeno, da celo v primerih, ko kabinet predsednika republike posreduje pri mestnem komiteju ZK Zagreba, občinskem komiteju ZK Čukarice (Beograd), pri predsedniku občine Mostar ali inštitutih in posameznih funkcionarjih, po treh, štirih ali še več urgencah tudi po več let ne dobe odgovora. To je dokaz, da veliko ljudi, ki opravljajo odgovorne družbene funkcije, ravna povsem neodgovorno in nečloveško.

Že večkrat so zahtevali, da v takih in podobnih primerih pokličejo pristojne na odgovornost, sicer pritožb občanov ni mogoče učinkovito in družbeno koristno reševati,« piše Vjesnik.

Z razrednih pozicij

V zadnjih letih se je kriminal v republiki povečal kar za 25 %. Slika postane bolj jasna, če upoštevamo, da so v ekspanziji zločini proti ustavni in socialistični družbeni ureditvi, napadi na družbeno premoženje ter nasilja, ki strežejo po življenju in varnosti občanov. List poudarja, da je v zadnjih štirih letih zaradi političnega kriminala bilo obsojenih 130 oseb, medtem ko je l. 1968 bilo obsojenih samo 9. Na to temo je bilo nedavno posvetovanje, ki ga je organiziralo vrhovno sodišče Makedonije in na katerem so ugotovili, da so v preteklem obdobju izrekali blage kazni, predvsem na občinskih sodiščih. Pri ocenjevanju, koliko je neko dejanje nevarno za družbo, je treba upoštevati razredno bistvo naše samoupravne družbe in potrebo, da se zaščitijo interesi delavskega razreda in družbe, predvsem kadar gre za razne oblike sovražne dejavnosti, poroča Nova Makedonija.

Zdomstvo: nič več stihije

Niko Mihaljević: Čaka nas naloga, da zavremo odhajanje kvalificirane delovne sile v tujino — V domovini imamo še dovolj možnosti za zaposlitev — Kako urediti informiranje zdomcev

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug). Danes je bila v Beogradu skupna seja predsedstva SFRJ in predsedstva ZKJ. Predsedoval ji je podpredsednik predsedstva SFRJ Rato Dugonjić. Na seji so obravnavali probleme naših delavcev, začasno zaposlenih v tujini.

V uvodni besedi je član predsedstva ZKJ Niko Mihaljević med drugim dejal, da je na začasnem delu v tujini veliko naših državljanov, zaradi česar so nastali številni in zapleteni ekonomski, socialni, idejno-politični problemi, pa tudi problemi, ki zadevajo varnost in obrambo, vse to pa je dalo razlog, da skličejo to skupno sejo.

Odhajanje družbeno urediti

O teh problemih je govoril tovariš Tito v Skopju in na 3. konferenci ZKJ in to je pospešilo, da pride ta stvar čimprej na dnevni red.

Čaka nas naloga, da zavremo odhajanje kvalificirane delovne sile v razmerah, ko je povsem gotovo, da naše možnosti za zaposlovanje skupnega prirastka prebivalstva ter delavcev, ki so že v tujini, tudi v prihodnjem obdobju ne bodo zadostne, je opozoril Mihaljević. Torej bo del naših delavcev še naprej hodil na delo v tujino, tem prej, ker je po številnih napovedih pričakovati, da se bo v razvitih kapitalističnih državah Evrope povečalo povpraševanje po strokovni in kvalificirani delovni sili. Toda glede na normalno odprtost naše dežele nasproti tujini ni mogoče trpeti stihije, marveč je treba to odhajanje družbeno urediti in uskladiti.

Gotovo je, da moramo — ne da bi se spuščal v druge podrobnosti — ugotoviti svoje dejanske in dolgoročnejše potrebe — gospodarske in družbene, kar naj bo med drugim osnova, na kateri bomo odhajanje naših delavcev vseh strok v tujino uredili z zakonom. Hkrati s tem, smo dolžni sprejeti določene ukrepe za hitrejše varčevanje kvalificiranih in strokovnih delavcev, predvsem tistih, ki so zunaj po več let. Pri tem se zavedamo, da je rešitev mogoče poiskati samo v dejanskih ekonomskih možnostih naše dežele, to pa pomeni, da je nujno treba ukrepati ob upoštevanju vzrokov, zaradi katerih so se naši delavci tako množično zaposlovali v tujini.

Možnosti so doma

Pri celotnem urejanju problema migracije bodo tu v prihodnje imeli odločilno vlogo ekonomski faktorji: možnost zaposlovanja, višina osebnih dohodkov, življenjski standard in perspektive strokovnega razvoja. Opaža se že potreba po delovni sili v sedanji proizvodnji, tako industrijski kakor tudi kmetijski, kar je vedno bolj značilno v vsej državi. Ve se, da so zmogljivosti premalo izkoriščene. Te možnosti za zaposlovanje pa je mogoče v nekaterih panogah razširiti tudi z uvedbo dela v dveh in celo treh izmenah. Če k temu pripomnimo, da smo odločno ubrali pot industrijske kooperacije, sodelovanja naših podjetij v investicijskih delih v tujini in skupnih vlaganj s tujimi partnerji, lahko vse to prispeva in mora prispevati k zboljšanju pogojev za zaposlovanje naših delavcev.

Privlačna možnost za povečanje zaposlovanja in širjenje družbenega sektorja so manjše delovne organizacije za storitvene dejavnosti vseh vrst, tem prej ker samo ustvarjati nova in druga delovna mesta ni realno. Neizkoriščene možnosti so v kmetijski proizvodnji v družbenem, pa tudi v zasebnem sektorju, zlasti v vrtninarstvu, živinoreji in drugod.

Delo z zasebnimi sredstvi mora na ustrezen način najti trajnejšo družbeno potrditev. Tu so možnosti za zaposlovanje velike, ne bi pa smele ostati neizkoriščene zaradi posameznikov, ki so z nepoštenim delom prišli navzkriž z zakonom.

NIKO MIHALJEVIČ: pogoji za zaposlovanje so tudi doma

Vse to in še kaj drugega ustvarja nemajhne možnosti za večjo zaposlenost. V to se morajo vključiti tudi naši delavci, ki delajo v tujini. Važno je, da imamo poleg človeškega faktorja pred očmi tudi finančna sredstva, ki so jih naši delavci v tujini pripravljeni dati. Pod določenimi pogoji morajo biti jasno vključeni v politiko zaposlovanja. Tako bi postali aktivni dejavnik ne le pri svojem vračanju, ampak tudi pri zaposlovanju.

Problematike zaposlovanja v tujini ne moremo urejati ločeno od začrtane gospodarske politike v celoti. Reševanje teh zadev je odvisno od skupnih gospodarskih dosežkov, to pa zahteva in je razlog več, da vztrajamo pri izvajanju stabilizacijske politike in politike razvoja.

Bojimo se uravnilovke

Naši delavci v tujini so našli možnost večjega zaslužka, a s pogojem večje storilnosti. S tega vidika je treba tudi gledati na sedanje oblikovanje in gibanje osebnih dohodkov pri nas in na materialne obremenitve, ki jih na osnovi teh dohodkov uvajamo. To je razmeroma nov pojav, v katerem je treba potegniti ločnico med tistim, kar je interes in nujnost v politiki gospodarske stabilizacije, in tistim, kar lahko, v zvezi z vrnitvijo naših delavcev, rodi nasprotne rezultate. V tem so tudi elementi uravnilovke, kar je treba prav tako obravnavati ob upoštevanju posledic za kvalificirane in strokovne delavce.

Vse to nam veleva, da ugotovimo, kako politika osebnih dohodkov vpliva na zaposlovanje sploh, posebej pa še na vrnitev naših delavcev. Toda upoštevati moramo, da tudi v naši državi povečanja osebnih dohodkov ni mogoče ločiti od ustreznega povečanja storilnosti in konec koncev od uresničitve stabilizacijske politike in skupne politike gospodarskega razvoja. Naši delavci, zlasti tisti v tujini, seveda to morajo vedeti, saj je na teh osnovah in v teh okvirih zaobsežena perspektiva, da bodo v manjšem številu odhajali in se hitreje vračali.

Ne pariramo dovolj sovražni propagandi

Znano nam je tudi to, da odhajanje na delo v tujino spremlja precejšnja, pogostokrat tudi tendenciozna propaganda, ki pretirava koristi zaposlovanja v tujini, podcenjuje pa vrednote naše samoupravne družbe in jih prikazuje kot naše slabosti. V tej zvezi je Mihaljević ugotovil, da se je naša informativna in propagandna dejavnost nekoliko zboljšala. Prizadeva si parirati sovražni propagandi, da bi tako preprečila ali zmanjšala njen vpliv.

Toda predvsem zaradi premalo dejavnega usmerjanja in prizadevanja, da bi naše informacije čimbolj neposredno segle do naših državljanov, je pri njih, v tujini pa še bolj, premalo zasidrano bistvo naše socialistične samoupravne družbe in samoupravni položaj našega delovnega človeka. Odpira se torej vprašanje, kako naj se borimo proti tujim idejnim vplivom, s kakšnimi argumenti in kakšnimi stališči.

Kot socialistična država smo za svobodno zaposlovanje državljanov, ti pa imajo, tudi kadar so zunaj, v tej državi neodtujljive samoupravne pravice in obveznosti, ki izvirajo iz celote našega družbenopolitičnega sistema. Toda če bodo naši državljani v tujini prepuščeni samim sebi in ne bodo dovolj obveščeni, bodo izgubljali občutek svoje pripadnosti socialistični družbi in bodo toliko manj sposobni obvarovati se tujih, škodljivih vplivov. Naša obveznost je, da bolj kvalitetno in odgovorneje izvajamo kontinuirano in koordinirano informativno-propagandno in drugo dejavnost, ki bo zagotovila, da bodo naši državljani v tujini, v skladu s svojimi pravicami in obveznostmi, imeli aktivno vlogo pri svojem bolj organiziranem odhajanju v tujino in vračanju.

VARNO ČEZ CESTO

Kadri in sredstva

Po Mihaljevićevem mnenju je skrb za naše državljane, ki so na začasnem delu v tujini, njihovo organiziranje, varstvo in drugo odvisno od dveh izredno važnih komponent — kadrov in sredstev. Doslej se je o tem precej govorilo, premalo pa gledalo na to, da bi tem potrebam v večji meri zadostili.

Glede na to bi bilo treba razmisliti, kako preiti s sedanjega stanja, v katerem se še izgubljamo v jalovih razpravah, na skupno dogovorjeno delo. Družbenopolitične organizacije socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin naj bolj konstruktivno prispevajo, k organiziranju in družbenemu zbiranju naših delavcev, sicer bo prizadevanje zvezne konference in drugih organov SZDL brez pravega sadu, to pa bo v neposredno škodo naših državljanom v tujini.

Ni mogoče govoriti o potrebi organiziranja naših državljanov v tujini, ne da bi hkrati urejali problem kadrov. Nastane vprašanje, ali naj za delo v tujini iščemo šolane kadre ali naj jih načrtno šolamo in pripravljamo. Razmišljati moramo o dejanski potrebi delovanja med našimi državljani, pa nam bo tudi jasneje, koliko so nujni takšni kadri v tujini.

Sredstva brez pomišljanja

O virih materialnih sredstev je slišati precej mnenj, pobud in stališč, kar nam daje možnost, da brez pomišljanja najdemo ustrezno rešitev. To je tem bolj nujno, ker z materialnimi sredstvi ni povezano samo urejanje problema naših državljanov v tujini, ampak so s tem povezani tudi drugi bistveni interesi naše samoupravne socialistične družbe. Poleg virov sredstev, v kar naj se vključijo tudi naši delavci v tujini, morajo pristojni organi določiti tudi način zajemanja teh sredstev in njihove smotrnejše porabe.

Mihaljević je na koncu poudaril, da mora biti politika zaposlovanja, vštevši tudi zaposlovanje v tujini, vtkana v vse programe dolgoročnega razvoja — od delovne organizacije in občine do federacije.

Aktualen komentar

Odkod nova kriza

PIŠE: FRANCE SEUNIG

Komaj dobro leto je od tega, ko se je konec leta 1971 s določitvijo novih valutnih paritet in revalvacijo zahodnoevropskih valut zlasti zahodnonemške marke ter japonskega jena končala svetovna monetarna kriza. Nova ureditev naj bi dokončno izravnala plačilno — bilančne primanjkljaje, predvsel znatne deficite ZDA. V tem razmeroma kratkem času pa se je izkazalo, da ta nova ureditev paritet ni prinesla pričakovane izravnave med deficitnimi in suficitnimi deželami. Zlasti se plačilno bilančni deficit ZDA ni zmanjšal, kakor so trdno pričakovali, ampak se je še povečal kot posledica uvoznega presežka ZDA. Po devalvaciji ameriškega dolarja ob istočasni revalvaciji zahodnoevropskih valut se je konkurenčnost ameriškega blaga na svetovnem trgu le malo izboljšala, izredno pa se je povečal uvoz.

Namesto napovedanega zmanjšanja — povečanje deficita ZDA

Ameriški izvoz se je lani povečal za 13 odstotkov na 49,1 milijarde dolarjev, ni pa prišlo do pričakovanega zmanjšanja uvoza kljub oslabljeni konkurenčni sposobnosti tujega uvoznega blaga. Nasprotno, ameriški uvoz se je lani celo povečal za 22 odstotkov na 55,5 milijarde dolarjev. Do tega povečanja uvoza je prišlo kot posredna posledica ukrepov za umetno oživljanje konjunkture v ameriškem gospodarstvu v dobi pred predsedniškimi volitvami, kar ni moglo ostati brez posledic na monetarnem področju in posredno v gibanju trgovinske bilance.

Napovedi, da bodo ozdravili primanjkljaj v plačilni bilanci s suficitom trgovinske bilance se torej niso uresničile. Nasprotno, deficit trgovinske bilance se je več kot potrojil v primerjavi z letom 1971 in je dosegel 6,4 milijarde dolarjev. Ustrezno se je poslabšala tudi ameriška plačilna bilanca, katere deficit so pokrivali z novo emisijo dolarjev, katerih ponudba na evropskih deviznih borzah se zdaj kaže kot nova poplava dolarjev, kar je sprožilo novo splošno monetarno krizo.

Nova mednarodna monetarna kriza

Znamenja nove mednarodne monetarne krize so se sredi januarja pojavila nenadoma in nepričakovano s padanjem tečajev dolarja na borzah, ki je v nekaj dneh zavzelo širok obseg ob naglo rastoči ponudbi dolarjev na trgu. V zadnji tretjini januarja je nastopilo hudo vznemirjenje na italijanskem deviznem trgu. Italijanski devizni režim ni zdržal nenadnega pritiska špekulacije: 22. januarja je vlada po vzorcu Francije in Belgije uvedla dvojni tečaj lire: trgovinsko liro za plačila v zunanji trgovini in turizmu, ki jo »Banca d'Italia« drži v mejah paritete, in finančno liro za finančne transakcije, katere tečaj je prepuščen prostim tržnim gibanjem. Ta finančna lira je še prve dni zdrknila za okrog 7 odstotkov pod pariteto, kar je zavrlo postopen beg kapitala iz Italije. Pod vplivom govoric o devalvaciji lire je bila že lani plačilna bilanca Italije pasivna za okrog 800 milijonov dolarjev, medtem ko je Italija še leta 1971 izkazala aktivni presežek 1336 milijonov dolarjev.

Obrambnemu ukrepu Italije je že naslednje dni sledilo vznemirjenje na evropskih borzah, ob rastoči ponudbi dolarjev. Da bi se ubranila dolarjev, se je Švica pred navalom dolarjev odločila opustiti obrambo partitnega tečaja franka. Švicarska narodna banka je ustavila odkup dolarjev in prepustila frank prostemu nihanju, odvisno od ponudbe in povpraševanja.

Naval dolarjev se je nato usmeril predvsem v zahodno Nemčijo, ki pa ni sledila zgledu Švice, ker noče dopustiti da bi sprostitev tečaja naposled pripeljala do nove revalvacije marke, ki se ji hoče odločno upreti. Tako je morala nemška Bundesbanka v nekaj dneh po najnižjem dopustnem tečaju odkupiti vso ponudbo dolarjev baje v znesku okrog ene milijarde dolarjev. Hkrati pa je vlada izdala najstrožje ukrepe proti dotoku tujega kapitala.

Zahteva po novih revalvacijah v korist dolarja

Do novega navala dolarjev in nove monetarne krize je prišlo prav v času, ko je zasedal »odbor dvajseterice«, ki mora po nalogu skupščine mednarodnega monetarnega sklada izdelati končni predlog za reformo mednarodnega monetarnega sistema in ko so v evropski gospodarski skupnosti potekale zadnje priprave za ustanovitev evropskega monetarnega sklada EGS dne 1. aprila. Nova mednarodna monetarna kriza je nadaljevanje teh razprav in priprav zelo otežkočila.

V Švici so že ob zopetnem pojavu množične dolarske ponudbe domnevali, da gre v bistvu za preračunan ameriški pritisk z zahtevo po novi reviziji valutnih paritet predvsem v smislu ponovne revalvacije valut v državah z znatnejšimi presežki plačilne bilance, predvsem ZR Nemčije in Švice ter Japonske. To domnevo zdaj potrjujejo predlogi iz Nixonovega letnega poročila, ki ga je ameriški predsednik predložil ameriškemu kongresu. Po tem poročilu bi morali ustvariti mednarodni mehanizem za izravnavo neskladnosti v plačilnih bilancah posameznih dežel s prilagoditvijo valutnih tečajev se pravi z revalvacijo valut v deželah z visoko aktivno plačilno bilanco in z devalvacijo v deželah z deficitno plačilno bilanco. V taki prilagoditvi vidi Nixon edino učinkovito zdravilo plačilno bilančnih neskladnosti, pri čemer pripisuje deficit ameriške plačilne bilance velikemu ameriškemu uvozu blaga iz ZR Nemčije in Japonske ter zapiranju Evrope v okviru EGS, ne pa nazadovanju konkurenčne sposobnosti ameriškega blaga na tujih tržiščih zaradi inflacije. ZR Nemčija in Švica se odločno upirata vsaki misli o ponovni revalvaciji svojih valut, prav tako Japonska. Nekateri pa menijo, da bi morali po načelu prilagoditve menjalnih tečajev neskladnostim plačilnih bilanc, devalvirati predvsem dolar, ki tudi po kupni moči ne ustreza paritetnim razmerjem.

Višje cene na borzi

Vpliv špekulantov na borzah je vse močnejši — Proizvodnja kakavovca in sladkorja bo večja kot v letu 1972, če se bodo vse napovedi uresničile

V minulem tednu so bile cene surovinam na blagovnih borzah precej višje, kar pa ne velja za bombaž in koruzo. Za poslovanje je značilno, da so bili kupci zelo zadržani. To pa spravljajo v zvezo s prekinitvijo vojne v Vietnamu in pričakovanjem ekonomskih posledic tega sklepa.

SUROVINE

Svetovne cene kovin (v funtih za tono): baker — 498,00, kositer — 1613,00, svinec — 137,00, cink — 166,25.

Vse kovine brez izjeme so se prejšnji teden podražile. V Londonu je zlasti poskočila cena bakru in kositru. Takšne težnje pri bakru naj bi bile v zvezi s pričakovanjem podatkov o zalogah bakra v ZDA; k temu je prispevala tudi stabilizacija britanskega funta. Baker se je na londonskem borzi za takojšnjo dobavo podražil s 492.50 na 498.00 funta za tono, v New Yorku pa za terminsko dobavo od 54.05 na 54.65 centa pri funtu.

Kositer se je prejšnji teden ravno tako precej podražil, v Londonu kar za 15 funtov pri toni oziroma s 1598 na 1613. K temu povečanju so prispevali tudi špekulanti, katerih vpliv je na borzah zadnje dni močno čutiti. Zadržanost kupcev je kljub povečani ponudbi povzročila, da se je podražil tudi svinec. Njegova cena je poskočila s 135.50 na 137.00 funta za tono. Isto težnjo so minuli teden zabeležili tudi pri cinku. Njegova cena je na londonski borzi za promptno dobavo poskočila s 165.50 na 166.25 funta za tono.

Volna se je na londonskem tržišču za terminsko dobavo podražila z 235.00 na 240.00 penija za kilogram, v New Yorku pa s 197.50 na 213.00 cenca za funt. To je ena največjih podražitev volne v zadnjih nekaj mesecih. Cena bombaža pa se je po daljšem zviševanju znižala. Bombaž se je v New Yodku pocenil z 39,23 na 37,95 cenca za funt.

Za trg kakavovca je značilna določena negotovost, kar pa ni v zvezi z najnovejšimi dogodki, marveč z nezanesljivimi napovedmi v tem letu. Po globalnih ocenih bo proizvodnja kakavovca večja, vendar pa je to še zmeraj negotovo, saj odkup kakavovca v Gani še ni končan. Posledica takšnih razmer je nespremenjena cena kakavovca — 312.00 funta za tono.

Ocene o letošnjem pridelku sladkorja pa so še negotove, čeprav ne izključujejo, da bo proizvodnja sladkorja večja. V tem znamenju poteka tudi poslovanje na borzah. Sladkor se je v Londonu podražil s 94.00 na 99.00 funtov za tono, v New Yorku pa z 9.05 na 9.65 cenca za funt.

Na chicaški produktni borzi ni bilo pretresljivih dogodkov, kar je pripisati tudi objavljenim podatkom o setvi v ZDA. Pričakujejo namreč, da bodo v ZDA letos pridelali več žit. Zvedelo se je tudi, da namerava Sovjetska zveza pokupiti večje količine pšenice, da bi nadomestila izgubo zaradi slabih vremenskih razmer v tej deželi. Cena pšenice je na chikaški borzi ostala nespremenjena, in sicer 260¼ centa za bušel, koruza pa se je celo nekoliko pocenila, in sicer s 162¼ centa na 159 centov za bušel.

Serija ladij iz Varne

Za Bolgarijo in Poljsko tankerji z nosilnostjo 100.000 BRT

Iz Sofije poročajo, da bodo v bolgarskem črnogorskem pristanišču Varna, kjer imajo tudi ladjedelnico, začeli graditi prvi bolgarski tanker z nosilnostjo 100.000 BRT. Tehnične načrte zanj so pripravili bolgarski in poljski strokovnjaki.

Tovrstne ladje bodo gradili v okviru sporazuma med vladama Bolgarije in Poljske in v skladu s sklepom sveta za vzajemno gospodarsko pomoč o ekonomski integraciji. Tankerje s 100.000 ton nosilnosti bodo izdelovali serijsko tako za bolgarsko in poljsko ladjevje, kot tudi za ladjevje drugih držav.

Pariški odmevi

Finančni krogi v Parizu odobravajo monetarno potezo zahodnonemške vlade, ki je omejila dotekanje dolarja

Odločnost ZR Nemčije, da bo zaustavila priliv dolarja, je izzvala odobravanje v francoskih finančnih krogih, ki so obenem tudi prepričani, da takšne enostranske poteze ne bodo zadostovale za stabilizacijo svetovnih monetarnih razmer. V evropskih metropolah še vedno pazljivo spremljajo dogodke na deviznem tržišču in čakajo, kam se bo pravzaprav preusmeril špekulativni kapital.

DEVIZE

Ugibanja v Zürichu: kam se bo preusmeril špekulativni dolar?

Francoski vladni funkcionarji niso komentirali najnovejših ukrepov ZR Nemčije, čeprav je znano, da je bil prav Pariz dalj časa najmočnejši pobornik devizne kontrole kot sredstva za preprečevanje gibanja špekulativnega kapitala. Francoski predlogi o skupni akciji v okviru Evropske gospodarske skupnosti so vedno propadli zaradi odklonilnega stališča ZR Nemčije. Opazovalci v Parizu so prepričani, da bo zahodnonemška devizna kontrola samo začasna in da bo trajala samo dotlej, dokler članice EGS ne bodo dosegle enotnega stališča o tem, kaj napraviti z dolarjem. Takšno soglasje pa bo težko dosegljivo pred francoskimi volitvami v mesecu marcu. Francoski bankirji so vendar prepričani, da francoski frank ne bo tista valuta, ki bo naslednja tarča špekulantov.

V švicarskih monetarnih krogih so močno deljena mnenja o najnovejši potezi Bonna. »Zahodnonemška omejitev uvoza kapitala bo prispevala k popuščanju napetosti na evropskem deviznem tržišču,« je izjavil nek visok vladni funkcionar v Bernu. V bančnih krogih v Zürichu pa so vendarle prepričani, da bo »špekulativni dolar« nadaljeval svoje iskanje primerne tarče v Evropi.

Avstrijska narodna banka je sporočila, da ne bo omejila dotoka tujih valut, ker je v sodelovanju s finančnim ministrstvom in kreditnim sistemom že leta 1972 sprejela obrambne ukrepe, s katerimi je zagotovila, da avstrijski šiling ne bo postal tarča špekulativnega priliva deviz, takšnega, kakršen je zajel ZR Nemčijo.

Nizozemska centralna banka je prav tako sporočila, da ne bo ukrepala.

Prihranek

Angleške in italijanske analize o vrednosti prihranka časa na avto-cesti

Angleški in italijanski kontrolni organi cestnega prometa so se skupaj lotili analiz, ki naj bi pokazale, kolikšna je vrednost prihranka na času, če se voznik avtomobila namesto za navadno cesto odloči za avto cesto, na kateri mora plačati cestnino.

Rezultati teh analiz, ki so upoštevale le povprečje vozil (brez razločevanja med večjimi, srednjimi, in manjšimi avtomobili), so presenetljivi: tako so Italijani pripravljeni plačati po 4000 lir za vsako prihranjeno uro med tednom in 1200 lir za vsako prihranjeno uro ob koncu tedna; če je na avto cesti mogoča hitrost 120 km na uro, na navadni cesti pa le 60 km, prihrani voznik na avto cesti eno uro časa na vsakih 120 km, za kar plača 1200 lir.

K tej prednosti pa je treba dodati še večjo udobnost, večjo varnost, večjo spočitost, manjšo obrabo mehanskih delov avtomobila, manjšo porabo goriva (zaradi manjšega postajanja pred semafori in na križiščih) itd. Podjetja, ki napotijo svoje uslužbence na avto ceste, plačajo sicer po tej poti njihovo »službeno« uro dvakrat, z normalno plačo za uro in dodatkom za avto cesto; zato pa v resnici privarčujejo na skupnem uporabljenem času.

ZA VSE IN ZA VSAKEGA knjižne zbirke PREŠERNOVE DRUŽBE Zegni romani LJUDSKA KNJIGA revija obzornik

Nakup strojev v tujini

»SAJ Sales« iz Liegea želi opremljati tovarne konfekcije

Poslovno združenje proizvajalcev konfekcije Jugoslavije v Beogradu je dobilo ponudbo belgijske družbe »SAJ Sales« iz Liegea, ki bi prodajalo opremo za konfekcijske tovarne v Jugoslaviji. Gre za razne stroje, kot so parne stiskalnice, naprave za likanje in podobno.

V proces modernizacije jugoslovanske tekstilne industrije je poleg domače opreme vključen tudi nakup strojev v tujini.

Ta industrijska panoga je za uvoz tekstilnih strojev porabila lani v prvih 11 mesecih 720 milijonov dinarjev. To pa je za 50 milijonov dinarjev manj kot lani.

Jekleni vir na Otoku

Proizvodnja surovega jekla v razširjeni EGS bo letos presegla 145 milijonov ton, kar pomeni 5,6-odstotni porast v primerjavi z letom 1972

Evropski gospodarski skupnosti predvidevajo, da bo proizvodnja v črni metalurgiji letos presegla 145 milijonov ton surovega jekla, kar pomeni 5,6 odst. porast v primerjavi z letom 1972. Razmeroma visoko rast pričakujejo zaradi oživljanja konjunkture pri industrijskih porabnikih jekla, ki se je pričelo že lani.

KOVINE

Oživljanje konjunkture pri industrijskih porabnikih jekla v EGS

Tako je že lani proizvodnja v črni metalurgiji dosegla 112 milijonov ton, kar je za 8.3 odstotka več kot leta 1971, vendar samo za 2.5 odst. več kot leta 1970. Ob tem pa se je precej znižala stopnja izkoriščenosti kapacitet, ki je leta 1970 dosegla kar 86 odst. Proizvodne kapacitete so se namreč v zadnjih dveh letih povečale za okoli 15 milijonov ton, proizvodnja pa je narasla le za nekaj več kot 1 odst. letno oziroma za 2.8 milijona ton, zaradi česar je stopnja izkoriščenosti kapacitete v letu 1972 znašala le 79 odstotkov.

Pričakujejo tudi, da bo razširitev Skupnosti ugodno vplivala na povečanje prodaje jekla. Ta pričakovanja temelje na ugotovitvah, da je leta 1952. ko je bila ustanovljena Evropska skupnost za premog in jeklo, blagovna menjava izdelkov črne metalurgije med članicami Skupnosti znašala le 5.6 odst. proizvodnje surovega jekla, medtem ko je leta 1971 dosegla že 22.8 odst., kar kaže na to, kako močno so se odprla in medsebojno povezala v tem času tržišča članic Skupnosti.

OCENA POTREB IN PRESKRBE EGS (SESTERICA)

(v milijonih ton surovega jekla)

PORABA	1970	1971	1972	1973
Dejanska poraba	94,79	94,32	96,10	100,80
Sprememba zalog	+ 5,43	— 5,28	+ 1,60	+ 1,40
Izvoz	17,71	21,24	22,50	23,00
Skupaj	117,93	110,28	120,20	125,00
PRESKRBA				
Proizvodnja surovega jekla	109,19	103,38	112,00	116,60
Poraba starega železa v valjarnah	0,22	0,21	0,20	0,20
Uvoz	8,52	6,69	8,00	8,20
Skupaj	117,93	110,28	120,20	125,00

Opomba: 1972 = ocena, 1973 = predvidevanje

POSLOVNE VESTI

Sl. Bistrica: Impol povečal izvoz

Tovarna »Impol« iz Slovenske Bistrice bo tudi letos povečala izvoz. Predvidevajo, da bodo izvozili za okoli 13 milijonov dolarjev raznih izdelkov v ZDA, Avstrijo, ZRN, Italijo in v nekatere druge države. V kolikor bodo sklenili še nekatere pogodbe, obstaja možnost, da bi letos izvozili za 15—16 milijonov dolarjev izdelkov. Lani je tovarna »Impol« izvažala v 28 držav sveta.

Prevalje: Proizvodnja 150.000 hlačnih nogavic

V obratu tovarne hlačnih nogavic Otiški vrh v Prevaljah izdelajo sedaj 100.000 hlačnih nogavic, obstaja pa možnost, da bodo to proizvodnjo povečali še za 50.000 nogavic. V tem primeru bodo povečali tudi število sedanjih zaposlenih za okoli sto ljudi. Večino hlačnih nogavic prodajo v tujino. Tovarna hlačnih nogavic zaposluje v glavnem ženske, katerih zaposlitev je zlasti v ravenski občini poseben problem.

Koper: Nov »Tomosov« izdelek — mini vlečnice

Tomosovi konstruktorji so izdelali nov tip smučarske mini vlečnice, ki jo poganja za tak agregat posebej prirejen bencinski motor. Prodajna cena je 6.280 dinarjev. K temu je treba prišteti še prometni davek. V Kopru, kjer znaša ta 21,5 odstotka, je končna prodajna cena mini-vlečnice 7.630 dinarjev. G.

Celje: Polovico lastnih sredstev za naložbe

Skupne naložbe v industrijo celjske občine za leto 1973 so predvidene v višini 505 milijonov dinarjev, od tega 254 milijonov din lastnih sredstev.

Na prvem mestu so vsekakor investicije v osnovna sredstva za dokončanje in aktiviranje objektov, ki so tik pred dograditvijo. Gre za skupaj 289 milijonov din, od tega 59 milijonov din za dograditev tovarne titanovega belila, kjer so že začeli s hladnimi in vročimi preizkusi, nadalje 43 milijonov din za jeklarno in energetiko v štorski železarni, 43.4 milijone din v »EMO« za obrat posode, radiatorjev in orodjarno, 15 milijonov din za novo tovarno sadnih koncentratov »Etol« (mednarodna pogodba), 11 milijonov din za dokončanje investicij v lakirnico, kotlarno in druge prostore v »Libeli« itd.

Poudarek bo letos tudi na naložbah v poslovne sklade podjetij. Tu je predvidenih skupaj 116 milijonov din; za odplačilo posojil bo šlo 80 milijonov din, 20 milijonov pa za investicijske naložbe v družbeni standard in še druge naložbe.

Mrkonjić grad: Moderna tehnologija za izdelavo vijakov

Prve učinke uvajanja sodobne tehnologije v tovarni vijakev v Mrkonjić gradu pričakujejo že letos — po uspešno končani delni modernizaciji, ki pa se bo nadaljevala. Prve nove stroje so dobili konec minulega leta. Od takrat prihajajo vsak dan novi stroji, ki omogočajo najsodobnejšo tehnologijo izdelave vijakov. Lani so v tej gospodarski organizaciji izdelali 1474 ton vijakov, letos pa jih bodo 4000 ton.

Lebane: Izvoz volnenih tkanin

Tekstilni kombinat »Eksporteks« v Lebanu, to je največja gospodarska organizacija v jablaniški komuni, bo letos ustvaril za 30 milijonov dinarjev več skupnega dohodka kot lani. Večjo proizvodnjo bodo dosegli z boljšim izkoriščanjem razpoložljivih zmogljivosti ter obratovanjem nove opreme, ki so jo kupili lani. Omenjeni kombinat bo letos izvozil tudi precej svojih volnenih tkanin. Računajo, da jih bodo prodali za približno 36 milijonov deviznih dinarjev. Največji kupec izdelkov je Sovjetska zveza. Poleg tega bo kolektiv izvažal tudi moško, žensko in otroško trikotažo.

Rim: Uvoz koruze v porastu

Zaradi naraščajoče uporabe koruze pri krmi živine so italijanske letne potrebe po tem pridelku narasle že na sto milijonov stotov, letno pa naraščajo za novih 10 %. Pri tem je Italija 50-odstotno navezana na uvoz, kar pomeni pri sedanjih cenah obremenitev plačilne bilance za približno 185 milijard lir. To breme se glede na naraščajoče potrebe in višje cene samo povečuje. V južnih italijanskih pristaniščih (v Neaplju in Bariju) so se cene koruze vrtele od 75 do 76 lir za kilogram, vtem ko so pred štirimi meseci znašale še 60—61 lir in septembra 1971 celo 54—55 lir. Naj še omenimo, da mora Italija vsake tri dni uvoziti najmanj en milijon stotov koruze, kar pomeni pri sedanjih cenah obremenitev zunanjetrgovinske bilance s po 750 milijoni lir.

Gdinja: Razširitev ladjedelnice

Ladjedelnica v Gdinji bo izdelala letos 20 ladij s skupno nosilnostjo 255.000 ton. Več kot 80 odstotkov teh ladij bodo izvozili. Proizvodni program ladjedelnice predvideva gradnje znatnega števila prototipov in velikih ladij. Mednje sodi prva poljska ladja s 100.000 tonami nosilnosti in ladja s 55.000 tonami nosilnosti za prevoz avtomobilov. Poleg tega nameravajo razširiti in modernizirati ladjedelnico. Na koncu te petletke bo ladjedelnica lahko izdelala na leto ladje s skupno 466.000 tonami nosilnosti, kar bo približno polovico skupne tonaže ladij, ki jih bodo takrat zgradili v poljskih ladjedelnicah.

Praga: Povečanje industrijske proizvodnje v ZRN

Najnovejši podatki industrijske proizvodnje na Češkoslovaškem kažejo, da se je le-ta lani povečala v primerjavi z letom poprej za 6,4 odstotka oziroma za 1,3 odstotka več kot je bilo predvideno. Kljub temu pa nekatera podjetja niso izpolnila nalog. Obseg gradbenih del je bil večji za 9,4 odstotka oziroma za 2 odstotka večji od načrtov. Začrtano število stanovanj, ki so jih zgradila stanovanjska podjetja, je preseženo. Lani so podjetja zgradila 69.366 stanovanj, to pa je 1134 stanovanj več kot je predvideval državni načrt. Glede zunanje trgovine velja omeniti, da je bil izvoz blaga večji za 5,9 odstotka.

DINAR NA TUJEM

Trst: 3,20, Dunaj: 80,00, Celovec: 78,00, München: 616,00 do 635,00, Frankfurt: 610,00, London: 4700,00, Pariz: 417,00, Köbenhavn: 294,00 do 312,00, Stockholm: 400,00 do 500,00, Oslo: 286,00 do 334,00, Helsinki: 492,00

Visoka kotacija

Nadaljnje izboljšanje kotacij dinarja na tržišču v Zürichu: švicarski frank sedaj od 4,65 do 4,88 din

Po vzponu tečaja dinarja na denarnem tržišču v Zürichu v zadnjih štirinajstih dneh januarja, se kotacije še naprej izboljšujejo. V drugih evropskih denarnih centrih je poslovanje z dinarjem umirjeno, čutiti pa je precejšnjo negotovost zaradi krize dolarja, ki vse močneje zahteva podporo zahodnonemške marke.

Na svetovnem denarnem tržišču v Zürichu zahtevajo za švicarski frank od 4,65 do 4,88 dinarja. Dinar menjavajo po naslednjem tečaju: za 100 v velikih bankovcih plačajo od 20,50 do 21,20 frankov (od 4,72 do 4,88 dinarja za frank), kar je okoli 9 odstotkov slabše od tečaja Narodne banke (4,46); male bankovce pa menjajo veliko ugodneje — za 100 dinarjev plačajo 21,20 do 21,50 švicarskega franka (odstop od uradnega tečaja je le od 4,26 do 5,83 odstotka), kar znese 4,65 do 4,72 dinarja za frank.

Mesto	Valuta	Tečaj velja za	Največji nakupni tečaj
Trst	lira	100	3,20
Dunaj	šiling	100	80,00
Celovec	šiling	100	78,00
München	marka	100	635,00
Frankfurt	marka	100	610,00
Zürich	frank	100	488,00
Pariz	frank	100	417,00
London	funt	100	4700,00
Köbenhavn	krona	100	312,00
Stockholm	krona	100	500,00
Oslo	krona	100	334,00
Helsinki	marka	100	492,00

Mnogo rubljev za avto

Ekonomični avto »zaporožje« velja v SZ 30 povprečnih mesečnih plač

Po informacijah zahodnih avtomobilskih tovarnarjev napreduje »motorizacija« v SZ le zelo počasi. Vzrok za to je predvsem še nezadostna proizvodnja, pa tudi cene so še previsoke. Sedaj odpade po eno vozilo na 250 prebivalcev. V prihodnjih treh letih naj bi s tekočih trakov sovjetskih tovarn prišlo dva milijona in pol novih vozil.

Tovarna avtomobilov v Togliattiju, zgrajena s sodelovanjem »Fiata«, izdelal letno približno 600 do 700 tisoč avtomobilov; od teh jih le malo kupijo zasebniki, ker jih je večna namenjenih državnim podjetjem. Cene so zelo visoke: ekonomični avto »zaporožje« velja 3500 rubljev ali približno 30 povprečnih mesečnih plač.

Manjši obmejni promet

Lanski obmejni promet po »Tržaškem sporazumu«: 14,2 milijarde lir

Po podatkih koprske podružnice jugoslovanske izvozne in kreditne banke je znašal lani skupen izvoz in uvoz blaga po tržaškem sporazumu 14,2 milijarde lir. To je za dobre 1,5 milijarde manj kot leta 1971. V mejni blagovni menjavi ima Jugoslavija pozitiven saldo. Po podatkih italijanske banke je znašal v letu 1972 5,95 milijarde lir.

Italijansko - jugoslovanski sporazum o obmejni trgovini, ki zajema pri nas območje od Buj do Nove Gorice, na italijanski strani pa tržaško in goriško območje, je bil januarja avtomatično podaljšan za leto dni do 14. januarja 1974. V tem letu bodo nespremenjeni predpisi o izvajanju sporazuma.

G. G.

Moda motorjev v ZDA

V Ameriki so najbolj priljubljeni honda, kawasaki in suzuki

Hkrati z »modo kolesa« se med ameriško mladino uveljavlja tudi »moda motociklov«. Tako ugotavlja ameriška revija »Cycle World«, ki piše med drugim, da je samo v Kaliforniji že tri milijone motociklistov, izmed katerih jih je 75 % mlajših od 35 let. Ameriška revija hkrati ugotavlja, da je med ameriško mladino najbolj priljubljena znamka motorjev japonska Honda, ki ji seldijo še tri japonske znamke: Yamaha, Kawasaki in Suzuki. Na te štiri znamke odpade približno 60 % vseh prodanih motorjev v ZDA. Sele za njimi so znane tovarne motorjev Triumph, Ossa, Harley Davidson idr. Japonci so se uveljavili predvsem z nižjimi cenali.

Gradbeni „bum“ v ZRN

Veliko zanimanje gradbenih podjetij za sejem »Constructa 1974«

Mednarodni sejem gradbeništva »Constructa 1974« v Hannovru je sporočil, da so zaradi velikega zanimanja gradbenih podjetij iz tujine, ki bi rada razstavljala na sejmu, število razstavnih dvoran povišali na 13 s skupno neto razstavnimi prostori 92.000 kv. metrov. Organizatorji so sporočili, da je število razstavljalcev, ki so napovedali udeležbo, preseglo vsa pričakovanja, tako da bo mednarodni sejem »Constructa 1974« največje srečanje gradbenikov tega dela Evrope v zadnjih nekaj letih. Zahodnonemško gradbeništvo v zadnjem času daje delo številnim tujim družbam. Rok za prijavo je 1. junij 1973.

„Spodnja meja cen“

Petdeset prometnih podjetij Srbije zahteva za 27,5% višje cene

Petdeset prometnih podjetij iz Srbije je te dni zahtevalo od pristojnih organov soglasje, da bi že s 24. februarjem zvišali cene za 27.5 odstotka. Povečanje cen v krajevnem prometu zahtevajo zaradi povečanja stroškov poslovanja, zlasti zaradi izdatkov za gorivo, rezervne dele, gume in za zavarovanje.

Prometna podjetja menijo, da je to spodnja meja, ki zagotavlja saniranje povečanja stroškov poslovanja in nadaljnji razvoj te gospodarske veje. Podjetja bi lahko po sklepu republiškega izvršnega sveta o sprostitvi cen v cestnem prometu lahko zahtevala še višje povečanje cen za prometne storitve.

Voda za stepo

Prekop, dolg 222 km, bo namakal 190.000 ha polj in pašnikov

Sovjetska zveza namerava zgraditi namakalni prekop, ki bo dolg 464 km, z vodo v njem pa bi namakali neplodno stepo severno od Kaspijskega jezera. Strokovnjaki so že začeli določati traso Prekop naj bi povezal reki Volgo in Ural. Pričakujejo, da bodo prekop začeli graditi v prihodnjem letu.

Prvih 222 km naj bi, kot računajo strokovnjaki, dokončali do leta 1979. S tem bi omogočili, da bi lahko namakali 190.000 hektarov polj in pašnikov.

Po končani gradnji pa bi s pomočjo vode v prekopu lahko namakali približno 2 milijona hektarov neplodnih njiv in pašnikov.

Dunajske zmešnjave

Nihče seveda ni pričakoval, da bodo pogajanja o obojestranskem in uravnoteženem skrčenju sil (POUSS), ki so se 31. januarja začela na Dunaju, gladko stekla. Dasiravno so se dolgo pripravljali nanje, so nazadnje začeli delati tako naglo, da so v nekaj dneh obupano ugotovili, da tako ne pridejo nikamor.

Najprej je nastala časovna stiska, ker je Varšavski sporazum šele 19. januarja letos odgovoril na predlog NATO z dne 15. novembra lani, naj bodo »pripravljalni pogovori na POUSS v centralni Evropi 31. januarja v kakšnem švicarskem mestu«. Varšavski sporazum ni samo pozno odgovoril, marveč je zapletel zadevo, ko je predlagal Dunaj in razširitev konference »na vse zainteresirane evropske države«. Nato je moral Zahod naglo reagirati in le dva dni pred začetkom pogovorov je zavrnil razširitev sestanka. Tako so zdaj na Dunaju predstavniki sedmih zahodnih (ZDA, Kanada, Velika Britanija, ZRN, Belgija, Luksemburg in Nizozemska) in petih vzhodnih (ZSSR, CSSR, Poljska, NDR in Madžarska) »izvirnih« držav (ki imajo svoje čete na tujem ali tuje na svojem ozemlju), kot opazovalci pa sodelujejo še Italija, Grčija, Turčija, Norveška in Danska (v zadnjem trenutku se jim je pridružila Portugalska) z zahodne strani, z vzhodne pa Romunija in Bolgarija.

Že prva srečanja so pokazala, da je treba storiti prav vse: od načelnih do najmanjših praktičnih zadev. Niti to ni jasno, kako naj se konferenca imenuje, zakaj Sovjetska zveza je proti besedi »uravnotežene«, tako da so avstrijske oblasti morale strgati lepake in tiskovne izkaznice, na katerih je bila prvotna, »zahodna« kratica (MBFR v angleščini). Zahod seveda vztraja, da bodo morali govoriti o »uravnotežene« in ne samo o »obojestranskem« skrčenju sil.

Potem ni jasno, kakšen status naj imajo opazovalci, saj so Romuni postavili zahtevo, da morajo biti polnopravni udeleženci. Zahod za zdaj o tem še molči, vendar pa je odločno zavrnil prejšnji in spet ponovljeni predlog Varšavskega sporazuma, naj bi na POUSS sodelovale »vse zainteresirane evropske države«.

V splošni zmešnjavi, ko nihče ne ve, ali naj razpravljajo o proceduri in dnevnem redu konference in ali naj pridružijo še načelna vprašanja, so Američani in Sovjeti dali tisku povsem različni sporočili. Ameriško govori o skrčenju sil v »centralni« Evropi, sovjetsko pa v vsej »Evropi« . . .

S. IVANC

Čilske marčeve ide

Rdeči pajek, simbol čilskih skrajnih desničarjev, ki ga je v zadnjih dneh videti v tisočih variantah po ulicah Santiaga, znamenje, ki živo spominja na nacistično svastiko, je samo eden od signalov, da preti deželi konfrontacija političnih sil. Druga skrajnost političnega spektra dežele, skrajna levica, združena v gibanju revolucionarne levice MIR, v dneh, ko se približuje 4. marec, dan parlamentarnih volitev, prav tako glasneje izraža svoje očitke Allendejevi vladi.

Preteklo nedeljo je stopnjevanje protirežimskih akcij zapljuskalo daleč čez meje normalnega predvolilnega boja. Odgovor čilske vlade na več kot trideset napadov na sedeže strank in političnе delavce je bila napoved vojske, da prevzema nadzor nad vsemi nevralgičnimi točkami v deželi. Aretacije blizu petsto političnih delavcev pod obtožbo, da so se ukvarjali z nedovoljeno politično dejavnostjo ali pa nosili orožje, napovedujejo, da se je vlada odločila izvesti volitve čimbolj nemoteno (pa naj bo, kar že bo), zato pa izrezati iz predvolilnega boja vse, ki bi utegnili spremeniti tok ustavnosti. Do tu, do obrambe ustavnosti, gre ta hip Pratsova vojska, ki pa je, kot trdijo poučeni, prav tako pripravljena nastopiti proti Allendeju v primeru, če bi sam kršil ustavo.

Medtem ko sta se vlada in predsedniški mandat znašla leta 1970 v rokah združene levice, zakonodajna in sodna oblast pa v rokah opozicije, pa sedaj parlamentarne volitve groze, da bo opozicija, v kateri se sedaj združujejo krščanski demokrati z ostalo desnico, na volitvah dosegla dvotretjinsko večino v parlamentu in da bo Allende ustavno odstranjen.

Predsednik Allende je pred dnevi samokritično dejal, da bi moral že prej namesto dvodomnega parlamenta ustanoviti ljudsko skupščino, v kateri bi bili direktni predstavniki delavcev in ostalih delovnih ljudi. »Bila je velika napaka,« je dejal, »da nisem parlamenta razpustil takoj po izvolitvi za predsednika in razpisal plebiscit o ustanovitvi ljudske skupščine,« se je obtoževal.

P. BREŠČAK

MURSCHETZ: LEOPARDOVA KOŽA

»Die Zeit«, Hamburg

Peking odškrnil vrata

»Hindu« piše, da so izgledi za normalizacijo med Indijo in Kitajsko

NEW DELHI, 5. febr. (Tanjug) — Vedno bolj gotovo postaja, da bosta Indija in Kitajska postopoma normalizirali stike. Tako pravi komentator lista »Hindu«, češ da je Peking v zadnjem času »odškrnil vrata« za pogajanja. Kitajski diplomati v New Delhiju in nekaterih drugih prestolnicah so nedavno na neformalnih pogovorih omenjali takšno možnost, pri čemer niso več postavljali kot pogoj popolno normalizacijo indijsko-pakistanskih stikov. Pravijo, da bi se odnosi med Indijo in Kitajsko lahko zboljšali, brž ko bi se uredili najvažnejši problemi v odnosih med Delhijem in Islamabadom. Če bi Indija izpustila 90.000 pakistanskih vojnih ujetnikov, bi Peking v tem videl »zadosten izraz« njene dobre volje«.

Prvi mirni Tet

Reportaža ameriške novinarke o praznovanju mesečevega novega leta na ulicah zelo razrušenega Hanoja

HANOI, 5. febr. (AP). Severni Vietnam je tako razdejan, da človek, ki to prvič vidi, strmi brez besed. Novinarka Louise Hickman Lione, poročevalka ameriškega lista »Philadelphia Inquirer« je tako ostrmela, ko je kmalu po prenehanju vojne v Vietnamu prišla v Hanoi. V svoji prvi reportaži piše:

»V Hanoiu so četrti, ki so tako opustošene, da se zdi neverjetno. Bolnišnica Bac Mai na primer, nekoč dvanajst dvonadstropnih stavb s skupno 940 bolniškimi posteljami, je zdaj razvalina, a še to je preslaba beseda, da bi opisala razdejanje. V eni od bivših stavb bolnišnice je videti operacijsko dvorano, nad katero se razpenja nebo. Streho so raznesle bombe.

Nekaterim delom mesta pa so bombe prizanesle. Tam se življenje razvija običajno, če je med Tetom (vietnamskimi novoletnimi prazniki) to življenje sploh mogoče imeti za normalno. V Vietnamu je dolžnost vsakega, da zakuri ognjemet. Vsak si naredi sveženj iz kakih 200 petard in z njimi teka naokrog, dokler vse ne eksplodirajo. S svetilkami okrasijo Vietnamci breskve. Veliko jih vidimo, ki se vozijo na kolesih, čez rame pa imajo privezano tako okrašeno breskev. Ljudje, ki so se gnetli po ulicah in nakupovali pred prazniki, so bili videti srečni in veseli, kar ni čudno, saj je to prvi mirni Tet po tridesetih letih. A sredi tega veselja kaže življenje tudi turobno podobo. V številnih razrušenih delih mesta se ljudje trudijo, da bi si postavili zasilno bivališče, ali pa pleskajo hiše, ki še stoje, najpogosteje s svetlo rumeno barvo.

Neki tujec mi je rekel, da je to polepševanje hiš običajno pred novoletnim praznikom. Name je napravila vtis organizacija dela in pa vnema, s katero so ga ljudje opravljali. Očitno so ljudje privrženi splošni stvari in partiji, malo je ljudi, ki bi skrbeli samo zase.«

Novinarka skuša prikazati posebnosti vietnamskega načina življenja, ki ga je zaznamovala vojna, ter navaja svoj pogovor z urednikom hanojskega lista »Nhan Dan« Huangom Tungom.

»Povedal mi je, da je Vietnam majhna in revna dežela in da so Vietnamci hoteli samo spremeniti podobo svoje domovine, a jim tega drugi niso dovolili. Svet je spričo sodobnih komunikacij in prometnih sredstev zares postal majhen, pravi Huang Tung, toda pri tem je navedel bridek zgled: težki bombnik »B-52« potrebuje samo šest ur, da prileti z Guama v Vietnam.

Tung je tudi opozoril na zahtevo predsednika Nixona, naj kongres odobri doslej največji ameriški proračun za vojsko. S tem naj bi Amerika pač dobila novo orožje in bombe. Toda zakaj? Gotovo ne za ubijanje kitov v morju. To svojo zahtevo bi moral Nixon pojasniti, saj je vendar še nedavno rekel, da svet stopa v novo obdobje miru.

V Severnem Vietnamu se tudi boje, da bo »saigonski predsednik Nguyen Van Thieu odredil množične aretacije, hoteč urediti svojo oblast.

Pripadniki oboroženih sil FNO pripovedujejo, da so jih v saigonskih zaporih pretepali in mučili. Neka zapornica je pripovedovala, da so jo silili piti grozne pijače. Skakali so po njej in jo pretepali s puškinimi kopiti, tako da so ji skoraj zmečkali trebuh.«

Nepal ostaja nevezan

Khatri o Nepalu spričo novih mednarodnih odnosov

NEW DELHI, 5. febr. (Tanjug) — Politika neuvrščenosti in miroljubne koeksistence povsem ustreza nacionalnim interesom Nepala. Tako ugotavlja sekretar za zunanje zadeve Nepala generalmajor Padama Bahadur Khatri v publikaciji, ki jo je objavila nepalska vlada. Pri tem pa poudarja, da se mora nepalska zunanja politika nekoliko »prilagoditi« novim mednarodnim razmeram. Z nastankom Bangladeša, sprejemom Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost, nadalje s tem, da Kitajska ni več izolirana država, meditem ko Japonska prerašča v industrijsko silo, so se namreč mednarodne razmere močno spremenile.

Trgovski upor zatrt

V Peruju so sprožili široko stavko zasebni lastniki prodajaln

LIMA, 5. febr. — Vodilni perujski listi obširno poročajo o »polomu reakcionarne zarote«, v kateri so hoteli »s stavkami v trgovskem omrežju razneteti kontrarevolucijo v državi«. Večina privatnih trgovin v perujskem glavnem mestu je bila v petek zaprta zaradi »stavke delodajalcev«. Že v soboto pa so trgovine spet odprli na pobudo »delovnih skupnosti« — osnovnih organizacij delavcev na vseh gospodarskih sektorjih. S tem je bila stavka delodajalcev razbita in zreducirana samo na nekaj manjših trgovin. Po poročilih agencij so se trgovci uprli zelo strogim ukrepom vlade za nadzor nad cenami kot tudi skoiji za razširitev »delavske soudeležbe« v vseh gospodarskih sektorjih v državi.

Norveški potres

Zaradi različnih mnenj o razmerju Norveške do EGS odhajajo iz delavske stranke Brattelija tudi številni člani

OD NASEGA STOCKHOLMSKEGA DOPISNIKA

STOCKHOLM, 5. febr. Nasprotja znotraj norveške delavske stranke Trygveja Brattelija, ki so nastala zaradi razcepa mnenj o razmerju Norveške do EGS, se še vedno niso pomirila. Ravno nasprotno. Vsak dan prihajajo poročila iz vse države, od severa do Osla na jugu, da ugledni člani zapuščajo stranko. V nekaterih primerih pa je stranka suspendirala nelojalne člane.

Lokalno strankarsko vodstvo v Oslu je nedolgo tega zaprosilo uglednega člana, voditelja kovinarjev v Oslu, Ragnarja Kalheima, naj svoje razmerje do stranke »znova preuči«. To je bil prikrit poziv za izstop iz stranke. Ragnar Kalheim je bil že mnogim trn v peti. Lani mi je povedal, da je bil po drugi svetovni vojni izključen iz komunistične partije Norveške zaradi »titoizma«, zato se je bil včlanil v (socialno demokratsko usmerjeno) delavsko stranko Norveške. Preden so Norvežani z referendumom zavrnili priključitev svoje države k EGS, je bil Kalheim podpredsednik norveškega gibanja proti EGS.

Po referendumu je bila bojna sekira znotraj delavske stranke formalno zakopana. Toda nekdanji nasprotniki EGS so se pritoževali, da ji vodstvo stranke otežuje kandidiranje za splošne volitve v jeseni 1973. Ragnar Halheim je ob neki priložnosti izjavil, da bo skušal na kandidatne sezname za jesenske volitve spraviti čim več takih članov delavske stranke, ki nasprotujejo sodelovanju z EGS. Razen tega je Kalheim navezal stike s socialistično ljudsko stranko, s katero nasprotniki EGS znotraj delavske stranke pripravljajo volilno sodelovanje. Ni torej čudno, da je vodstvo delavske stranke zaprosilo Kalheima, naj izstopi.

V eni od občin blizu Osla je delavska stranka suspendirala štiri člane, ki so kot odgovor temu ukrepu kasneje ustanovili lastno politično skupino v občinski skupščini. Na severu države pa je eden od uglednih socialnih demokratov izstopil iz delavske stranke in bo kandidiral za poslanca neke meščanske stranke. Zunaj delavske stranke se zdaj sprašujejo, koliko časa bo Bratteli še zmožen držati skupaj svojo stranko.

MITJA JERMOL

TRYGVE BRATTELI: strankarske zdrahe

Ameriški bombaž za Kitajce

KANSAS CITY, 5. febr. (Reuter) — V dobro poučenih krogih se je izvedelo, da so ZDA poslale LR Kitajski okrog 400.000 bal bombaža. Neka ameriška firma je ta visoko kakovostni bombaž poslala britanski izvozni firmi v Liverpoolu, ta pa ga je prodala LR Kitajski. Vrednost kupčije je verjetno dosegla 75 milijonov dolarjev. ZDA niso LR Kitajski doslej še nikoli prodajale bombaža, vendar so že lani po posredovanju nekaterih drugih držav poslale LR Kitajski za 45 milijonov dolarjev blaga.

Zadnji pospeški

Po zadnji anketi bi združena levica dobila sedež več, zato je vladajoča francoska »UDR« že sprožila preplah

OD NASEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 5. febr. Francijo vse tesneje stiska v objem vročični vrtinec volilne kampanje. Bolj ko se bližajo volitve, bolj je izid negotov; v vseh taborih pa poskušajo te dni dodati že razgretim motorjem še zadnji pospešek za odločilne kroge.

Po anketi, ki jo te dni »Le Point« pripisuje informativni službi notranjega ministrstva, naj bi dobila levica na volitvah 224 poslanskih sedežev, vladna koalicija 223, centristi 33 in stali 8. To pomeni, da bi morala vladna koalicija poklicati na pomoč centralisteе, če bi hotela zbrati dovolj poslancev za absolutno večino (246 sedežev).

Notranji minister Raymond Marcellin je sicer sinoči izjavil, da nobena od petnajstih anket, ki so jih od oktobra lani objavili časopisi, ne ustreza v celoti predvidevanjem služb notranjega ministrstva. Toda ta demanti je bil očitno izrečen »s koncem ustnic«, kot slikovito pravijo Francozi. Pa najsi so podatki resnični ali pa ne, vladna koalicija za zadnje čase vseskor obnaša tako, kot da jim verjame.

Golistična UDR (Zveza demokratov za peto republiko), neodvisni republikanci in CDP (center za demokracijo in napredek), tri stranke, ki so zdaj na oblasti, so v zadnjih dneh že drugič korigirale balistično krivuljo svojih izstrelkov. Vladni govorniki so v prvem delu kampanje posegali predvsem po formulah iz besednjaka »dedkovega antikomunizma«. Ko so uvideli, da to »ne vžge«, so začeli množično in sistematično secirati skupni program levice, a tudi to se ni obneslo: kaj kmalu so vladni propagandisti ugotovili, da se v javnosti govori in piše samo še o programu levice. Zdaj so se torej golisti in njihovi zavezniki odločili za tretjo inačico: poslej

GEORGES POMPIDOU: koliko odstotkov priljubljenosti?

bodo govorili o svojem volilnem programu, ki ga je z veliko energijo lansiral premier Messmer v Provansi 7. januarja, a je odtlej skoraj zatonil v pozabo.

Zveza republikancev za podporo predsedniku republike (URP) — to je »bojno ime« vladne koalicije med volilno kampanjo — se je tudi odločila poklicati na pomoč tistega, na katerega ime se sklicuje, se pravi Georgesa Pompidouja. Neuradno, a zanesljivo je, da bo predsednik republike konec tega tedna neposredno nagovoril Francozinje in Francoze po televiziji. To je zgovorno znamenje, da se v vladnem taboru čutijo ogrožene, saj se je Georges Pompidou doslej trudil, da bi ostal čimbolj »zunaj« ali še bolje »nad« predvolilnimi spopadi, kot se za predsednika republike tudi spodobi. Zdaj pa ni izključeno, da bo Pompidou posegel po starem De Gaullovem geslu: »Jaz ali kaos«. Nedvomno pa bo pri tem previden, kajti izkušnja iz aprilskega evropskega referenduma ga je izučila, da je tako neposredno sklicevanje na volilce dvorezen meč.

Kolikor bolj je vladna koalicija negotova, toliko bolj je levica samozavestna. Vendar pa tudi znotraj levice delujejo različni tokovi. Komunisti se tako že nekaj časa vidno trudijo, da bi se močneje uveljavili ob socialistih, ki so jih po zadnjih anketah prehiteli po številu volilcev. Komunistični dnevnik »Humanite« tako skoraj dan za dnem citira Georgesa Marchaisa ali druge veljake, ki poudarjajo, da je edino močna KP porok za uresničitev skupnega programa. Jutri zvečer pa bo KP poskušala vliti novega poleta svojim četam z velikim volilnim zborovanjem v športni palači ob versajskih vratih. Prav tam so pred dnevi zborovali »reformatorji« Jeana Lecanueta in Jeana Jacquesa Servana-Schreiberja, se pravi, centristi iz opozicije. To zborovanje je le potrdilo ugibanja o njihovi »dvovalentnosti«. Vse kaže, da je Lecanuet noče zaleteti, dokler ne bo videl, kam pes taco moli in da bo morebiti pripravljen vskočiti v vrste vladne koalicije, če se bo pokazalo, da ta ne more vladati brez pomoči centristov. JSS-šef radikalov pa še vedno z vso silo napada vlado in očitno nima namena, da bi se ji pridružil. Gotovo je sicer, da ga tudi nihče ne bo vabil tja. Na drugi strani pa so mu tudi na levici vrata zaprta.

Natanko čez mesec dni bomo pozvali rezultate prvega kroga francoskih volitev. Vse napovedi o tem, kakšni bodo ti rezultati, pa so tvegane. Čeprav je zmaga levice veliko man; neverjetna, kot je bila še pred nekaj tedni, lahko danes ugotovimo le, da je položaj popolnoma nejasen.

ANDREJ NOVAK

Rok blizu

Možnost, da Makaria ne bodo volili, ampak le razglasili za predsednika?

ATENE, 5. febr. (Tanjug). Po glasovih iz Nikozije obstoji možnost, da predsedniških volitev na Cipru, ki so bile sklicane za 18. februar, formalno sploh ne bo, temveč da bodo nadškofa Makariosa, če bo ostal edini kandidat, kratko malo razglasili za predsednika republike.

Rok za predložitev kandidature poteče 8. februarja. Za zdaj ni videti, da namerava kandidirati še kdo drug in se tako izpostaviti nedvomnemu hudemu porazu v tekmi s priljubljenim Makariosom. Še zmeraj pa so mogoče nekatere nove politične kombinacije, morda pa bo zadeva odločena, čeprav je to malo verjetno, šele zadnji hip. Toda če predsednik Makarios do 8. februarja ne dobi nasprotnega kandidata, ga bodo na podlagi ustavnih določil razglasili za šefa ciprske države za naslednjih pet let. Izvedelo se je, da bo 8. februarja v Nikoziji veliko politično zborovanje, na katerem bo govoril predsednik Makarios.

Kandidaturo predsednika Makariosa so podprle skoraj vse politične stranke in množične organizacije ciprskih Grkov. Predsednika ciprske republike volijo namreč otoški Grki, ki predstavljajo okrog 80 odstotkov ciprskih prebivalcev. Ciprski Turki (okrog 18 % od 620.000 ciprskih prebivalcev) pa volijo podpredsednika republike. Za podpredsednika kandidira Rauf Denktaš, predstavnik Turkov na sedanjih pogovorih.

Ponovni izvolitvi predsednika Makariosa in predsedniškim volitvam sploh odkrito nasprotuje samo skrajna desnica z znanim generalom Grivasom na čelu. Grivas živi že poldrugo leto na Cipru v ilegali in se ukvarja z organiziranjem in oboroževanjem udarnih skupin svojih pristašev. Predstavniki te maloštevilne grupacije, pravijeni tudi na najskrajnejše korake, so pred nedavnim izjavili, da ne bodo priznali rezultatov volitev.

Oborožene teroristične tolpe grivasovcev so povzročile veliko incidentov in grozila je nevarnost, da bo med ciprskimi Grki prišlo do resnejših spopadov. Tak spopad bi zdaj, ko obstojijo lepe možnosti, da ciprski problem s pogovori dokončno rešijo, lahko imel katastrofalne posledice.

ZDA kupujejo nafto

WASHINGTON, 5. februarja (Reuter) — ZDA bodo mogoče prisiljene, da bodo več kot polovico svojih potreb po nafti leta 1985 poravnale z uvozom iz drugih držav. V poročilu, ki je bilo pripravljeno za kongres, je rečeno, da so ZDA lani uvozile 26 odstotkov nafte, leta 1985 pa se bo odstotek verjetno povečal že na 55.

„Ne večno“

Panama bi rada sporazum o prekopu z ZDA spremenila zgolj na dvajset let

PANAMA, 5. febr. (Interpress). Panama želi, da bi sedanjo pogodbo z ZDA o izkoriščanju Panamskega prekopa časovno omejili največ na 20 let. To je izjavil Jorge Illueca, vodja panamske delegacije, ki ima z ZDA že nekaj let intenzivna pogajanja o prihodnosti območja Panamskega prekopa.

Po temeljni pogodbi o prekopu, sklenjeni že takrat, ko so ga zgradili, so ZDA dobile pravico do »večnega izkoriščanja prekopa«. Toda panamska stran zdaj poudarja, da »sodobno mednarodno pravo ne pozna termina ‚večno‘« in zahteva, da naj bi pogodbo o izkoriščanju omejili z natančno določenimi roki.

V nadomestilo za te pravice do izkoriščanja prekopa, za katerega so ob gradnji porabili nekaj manj kot 500 milijonov dolarjev, plačujejo ZDA Panami »odškodnino« v višini borih 1,800.000 dolarjev, čeprav letni dohodki od prekopa znašajo milijardo 300 milijonov dolarjev in več. Še bolj kot to »nevzdržno ekonomsko razmerje« pa Panamo vznemirja dejstvo, da ZDA mimo črke in duha pogodbe uporabljajo območje prekopa za svoja vojaška oporišča in prispevajo k delitvi Paname na sever in jug.

Ameriška stran trdovratno nasprotuje panamski želji, da bi začeli pogajanja o gradnji novega širšega prekopa med Atlantikom in Pacifikom, dokler ne bo rešen spor v zvezi s pogodbo o izkoriščanju sedanjega prekopa. ZDA so izrazile pripravljenost, da bi opravile »pomembne korekture v ekonomskih kompenzacijah Panami«, vztrajno pa zavračajo panamske zahteve, da bi pogodbo časovno omejili in rešili problem suverenosti Paname nad območje prekopa.

Na pobudo Paname bo o teh vprašanjih kmalu razpravljal tudi varnostni svet OZN, ki se bo sredi marca sešel v glavnem mestu Paname.

„Prišli so ubit Amina“

Na ugandski TV so pokazali šest gverilcev iz Tanzanije

KAMPALA, 5. febr. — (UPI). Po ugandski televiziji so sinoči pokazali šest gverilcev, ki so, kakor so sami povedali, prišli iz Tanzanije z namenom, da bi ubili predsednika Idija Amina, vršilca dolžnosti poveljnika vojske Francisa Nyangvesa in nekatere ministre. Gverilci so se konec lanskega leta izurili v

IDI AMIN: atentatorji iz Tanzanije

vojaškem taborišču blizu tanzanijskega mesta Mvanza; izjavili so, da je v tem vojaškem taborišču še kakih sto Ugandcev. Ugandski vojaški predstavnik je povedal, da so to šesterico ujeli 29. decembra blizu Kampale, potem ko je ubila najmanj 14 ugandskih državljanov.

Pot v svet

Echeverria meni, da je Mehiki potreben tako tuj kapital kot tehnologija

MEXICO, 5. febr. (Tanjug). Mehiški predsednik Luis Echeverria je danes izjavil, da Mehika potrebuje tuji kapital in tujo tehnologijo in si bo prizadevala to dobiti »na katerikoli strani sveta« in »brez kakršnihkoli političnih strahov«.

Mehiški predsednik, ki je v dveh letih svojega mandata odtrgal mehiško politiko skoraj izključni navezanosti na Washington, je hkrati poudaril, da »želi Mehika najti svojo perspektivo v današnjem svetu in se odpreti proti vsem, ki to želijo.

To pa še ne pomeni, da želimo posnemati vzorec družbe v katerikoli državi, tudi tam ne, kjer nam včasih svetujejo, naj jih posnemamo. Mehika želi iti po lastni poti,« je poudaril Echeverria.

Vse to je popolnoma v skladu s politiko odprtosti, ki jo je začel pred petnajstimi meseci, ko je najprej obiskal OZN, nato Japonsko, ZDA in Peru. Bistvo te politike je, da se Mehika želi otresti »mehiškega objema« oziroma izključne gospodarske odvisnosti od svojega severnega velikana in se povezati tudi z drugimi stranmi sveta, ne glede na razlike v sistemih in ideologijah.

Takšna mehiška usmeritev bo prišla še bolj do izraza v naslednjih mesecih. Echeverria se pripravlja, da bo spomladi, najverjetneje aprila, obiskal zahodno Evropo, Moskvo, nato pa celo Peking. V Evropi bo obiskal Anglijo in Francijo, morda pa tudi Zahodno Nemčijo in Italijo. Ti obiski bodo predvidoma veliko prispevali k mehiški gospodarski povezavi z zahodno Evropo.

Potovanje v Moskvo in Peking, ki bo verjetno podaljšanje evropske poti, bo izredno pomemben dogodek že zaradi tega, ker bo Echeverria edini mehiški predsednik, kar jih je kdaj obiskalo Moskvo in Peking. Doslej je bila za mehiške politike ideološka pregrada, znana kot železna zavesa, praktično nepredorna.

Poljski študenti združeni

Tri študentske organizacije so se zdaj združile v eno samo gibanje

VARŠAVA, 5. febr. (Tanjug) — Vse tri mladinske organizacije, ki delujejo na poljskih univerzah, so se izrekle za združitev v enotno študentsko gibanje. Najprej zveza kmečke mladine in zveza študentov, v nedeljo pa še aktiv zveze socialistične mladine so podprli zamisel o ustanovitvi »enotne, ideološko-politične, množične študentske organizacije«. Ustanovni zbor nove študentske organizacije bo spomladi, po kongresu dveh največjih mladinskih organizacij — zveze kmečke in zveze socialistične mladine. Z odločitvijo o ustanovitvi enotne organizacije se je končalo dolgotrajno razpravljanje o združitvi poljskih študentov v enotno politično gibanje in utihnili so zadnji glasovi odpora proti združitvi.

oglašujte v dnevniku DELO

„Kralj ni menjal kože“

Palestinci o Huseinovi izjavi pred odhodom v Washington

BEJRUT, 5. febr. (UPI) — Izjava kralja Huseina, da ne bo dovolil palestinskim komandosom vrniti se v Jordanijo, ni zbudila nobenega presenečenja pri palestinskem osvobodilnem gibanju, je sinoči izjavil predstavnik palestinske osvobodilne organizacije (PLO) Kamal Naser. Husein je dal omenjeno izja-

KRALJ HUSEIN: ne mara sprejeti komandosov

vo neposredno pred odhodom v ZDA. Kamal Naser je rekel, da se ta izjava ne sklada s stališčem, ki ga je Jordanija razglasila na zasedanju arabskih zunanjih in obrambnih ministrov v Kairu. Izjava kralja Huseina samo potrjuje, da se nikoli ne bo sprijaznil z združitvijo arabskih moči za boj proti skupnemu sovražniku.

Novice

LJUBLJANA: **umetniški večer v Društvu slovenskih pisateljev** — Drevi ob 20.15 bo v dvorani Društva slovenskih pisateljev umetniški večer, na katerem se bo predstavil Slovenski godalni kvartet, ki ga sestavljajo Slavko Zimšek, Karel Žužek, Franc Avsenek, Stanislav Demšar; izvajali bodo Šantlove in Dvořakove skladbe. Saša Miklavc pa bo recitiral vrsto pesmi Jožeta Udoviča. Poleg pisateljskega društva prireja večer Društvo glasbenih umetnikov Slovenije.

NOVO MESTO: **razstava o igralcu Cesarju** — V četrtek, 8. t. m. ob 18. uri bo v Galeriji Dolenjskega muzeja slovesno odprta spominska razstava velikega igralca Janeza Cesarja (na sliki). Prireditelja razstave sta Dolenjski muzej v Novem mestu in Slovenski gledališki muzej v Ljubljani. Na njej bo prikazano celotno igralčevo delo (portreti njegovih najuspešnejših odrskih likov, karikature in prizori iz najpomembnejših del, ki je v njih nastopal), zraven pa še važnejši dokumenti in nekaj spominskih predmetov. Ob tej priložnosti bo na ogled tudi »Cesarjeva soba« v novomeški Študijski knjižnici, kjer je postavljena njegova velikanska knjižnica, ki jo je volil metropoli svoje Dolenjske.

LJUBLJANA: **kmečki upori v slovenskem leposlovju** — V sredo 7. februarja bodo v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani odprli razstavo z naslovom »... od tod samo krvavi punt poznamo ...« Predstavila bo kmečke upore, kakor so ostali zapisani v slovenskem leposlovju. Otvoritev zanimive razstave bo ob 11. uri.

RADOVLJICA: **glasbeno-literarni večer** — Glasbena šola in delavska univerza iz Radovljice sta za 7. februar ob 19. uri pripravili glasbeno-literarni večer, posvečen Prešernovemu dnevu. Domači recitatorji bodo predstavili slovenske pesmi iz povojnega obdobja, domači glasbeniki pa bodo izvajali koncert klasičnih mojstrov.

LOGATEC: **koncert domačega okteta** — Za slovenski kulturni praznik — Prešernov dan — bo domači oktet priredil celovečerni koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Koncert bo v dvorani Narodnega doma v Dol. Logatcu 9. februarja ob 19.30.

MARIBOR: **pianistični abonmajski koncert** — Peti abonmajski koncert v letošnji sezoni bo v Mariboru 6. februarja ob 19.30 v Unionski dvorani. Nastopil bo ugleden pianist Vlado Perlemuter iz Pariza. Predstavil se bo z Bachovim Italijanskim koncertom, Beethovnovo Sonato op. 57 »Appasionato«, dvema skladbama F. Chopina (Nokturno v cis molu in Scherzo v cis molu), v drugem delu koncerta pa z Ravelovo Sonatino in za konec s Suito za klavir »Pour le Piano« C. Debussyja.

ZAGREB: **trienale naivne umetnosti** — Okrog 20 držav z vseh kontinentov je prijavilo svojo udeležbo na mednarodnem srečanju predstavnikov naivne umetnosti, ki bo pod naslovom »Naivna 73« v Zagrebu od junija do septembra. Trienale naivne umetnosti bo organizirala Galerija primitivne umetnosti v Zagrebu, osrednja mednarodna razstava pa bo v Umetniškem paviljonu, kjer bo vsaka država predstavljena z 20 deli. Jugoslovanski naivci bodo imeli posebno razstavo.

ZAGREB: **Zagrebški solisti v ZDA** — Svetovno znani ansambel Zagrebški solisti, ki bo letos praznoval dvajsetletnico svojega udejstvovanja, je odpotoval na šesttedensko turnejo po ZDA.

LJUBLJANA: **manifestacija mladih v Pionirskem domu** — V sredo ob 17. uri bo v Festivalni dvorani zanimiva prireditev v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Z literarnimi prispevki se bodo predstavili mladi iz vseh ljubljanskih osnovnih šol in gimnazij. Tekste je izbrala posebna žirija slovenskih književnikov (Kovačič, Vegrijeva, Zajc) pri Pionirskem domu v Ljubljani, ki je tudi pobudnik te izvirne kulturne manifestacije. Poleg mladih literatov bodo v Prešernovem recitalu sodelovali igralci Mladinskega gledališča: Silvij Božič, Brane Ivanc,

Mina Jerajeva, Sándi Pavlin, Alja Tkačeva in Božo Vovk; Plesne točke je pripravila plesalka izraznega plesa Jasna Knez, scena pa je delo likovnih umetnikov Draga Hrvackega in Dušana Tršarja. Likovni oddelek Pionirskega doma bo ob tej priložnosti pripravil razstavo. Prireditev je režiral Niko Goršič. Vstopnine ni. Na sliki: plesalke izraznega plesa.

Pogled na platno

KONJENIKI: **preteklost v sedanjosti** — Prvi filmski metri tega nevsakdanjega, spektakularno zasnovanega filma zbujajo občutek, da nam bo ameriški režiser John Frankenheimer pripovedoval zgodbo iz davnih časov Džingiskana, potem pa nebo preleti reaktivno letalo in nam razloži, da gre za davnino, ki se je ohranila do današnjega dne. Zgodba sama je namreč patriarhalna, kot da je izročilo, ki si ga iz roda v rod sporočajo afganistanski pastirji ob večernem ognju. Pripoveduje o junaku in o njegovem konju, o ohranjenih starih tekmovanjih junakov, imenovanih buzkaši, ki še najbolj spominjajo na nekakšen polo, o junakovi nesreči, pri kateri je izgubil nogo, o njegovi ponosni vztrajnosti, s katero je skrival svojo nesrečo in ostal še vedno najboljši jezec buzkašija. Pripoveduje tudi veliko starih modrosti azijske življenjske filozofije in etike. Film je privlačen, čeprav se zdi vsaj ponekod malce razvlečen. Dokumentarno neposrednost dosega zlasti v prizorih tekmovalnih običajev buzkašija. Odlični, razkošni filmski sliki se pozna roka Clauda Renoirja. In sedaj razkrijmo za gledalce največjo privlačnost filma: ponosnega afganistanskega junaka igra Omar Shariff. »Konjeniki« so sicer spektakularen in dobri prodaji namenjen film z višjimi ambicijami, kot jih ima navadno ta zvrst. Distributor je zagrebška Croatia.

REKTOR V POSTELJI: **da o mazurki ne govorimo** — Pred dobrim letom dni je doživela v Ljubljani in tudi drugod pri nas rekorden obisk danska erotična komedija »Mazurka v posteljo«. Sedaj nas »osrečuje« njeno nadaljevanje z istimi junaki, istimi problemi, enakimi zapleti in nespremenjenim jedrom, ki ga predstavljajo genitalije. Mladi, v ljubezni neuki profesor, sedaj že rektor, je seveda poročen, srečno pa ravno ne, ker ga spričo prezaposlenosti mori zavest, da ne more zadostiti vsem zahtevam svoje ljubke soproge. Ljubka soproga pa sreča enega svojih oboževalcev in ker hoče možu na vsak način ostati zvesta, si nadene zarjaveli deviški pas, ki so ga iz kleti privlekli iznajdljivi, o vseh ljubezenskih vprašanjih odlično poučeni dijaki. Da so našli tudi recept srednjeveškega ljubezenskega napitka, ki ni izgubil svoje spodbudne moči, ni treba niti pripovedovati. Film je pravzaprav zelo iskren: odkrito priznava, da se je moral po pomoč zateči v ropotarnico in si z njenimi rekviziti izmisliti nekaj zapletov za zdrav in manj zdrav, iskren in manj iskren smeh. Spet mu je, tako na splošno, izpostavljena danska prosveta. Spet je, tako na splošno, pogumno žgečkljiv, poguma pa je prav dosledno konec takrat, ko bi utegnile v trak poseči sicer velikodušne danske cenzorske škarje. Se pravi, da postaja vse skupaj že hudo ceneno.

STANKA GODNIČ

Pomembno delo in visoki cilji

Govor Janeza Vipotnika ob 25-letnici Zveze kulturno prosvetnih organizacij in podelitvi odličij Svobode

Prav gotovo bo vsak nepristranski ocenjevalec delovanja Zveze kulturno-prosvetnih organizacij moral priznati, da je bilo v izvajanju programa te organizacije, od začetkov, ko je imela drugačen naziv, pa do danes, opravljeno veliko delo. Bogatiti človekovo osebnost, pomagati ji pri odkrivanju neizčrpnih lepot kulture in ji hkrati omogočati zadovoljevanje lastnih kulturnih nagnjenj, da bi bilo življenje čim bolj polno in čim bolj vredno, da bi delovni človek laže dojel in zmogel naloge, ki mu jih kot človeku in državljanu zastavlja izgradnja socialistične samoupravne družbe, v tej nalogi je Zveza kulturno-prosvetnih organizacij dosegla zelo lepe uspehe.

V vseh občinah se utrjujejo in razvijajo kulturnoprosvetna društva, klubi, kulturne in umetniške skupine, različne kulturne in izobraževalne ustanove. V kulturni ustvarjalnosti so se poleg Ljubljane, Maribora, Celja, Kranja, Kopra, Novega mesta, uveljavili še številni kraji, Kostanjevica, Slovenj Gradec, Portorož, Trebnje, Zagorje, Ravne in drugi, kar dokazuje, da kulturna akcija, da želja po kulturi, da kulturni entuziazem na Slovenskem ne živijo le v centru, marveč zajemajo široka področja.

Seveda pa ob doseženih uspehih nenehoma želimo še više, dalje, k boljšemu delu, k večji organiziranosti, k hitrejši rasti še širše kulturne zavesti.

Vloga kulture v družbenem razvoju in mednarodnem sodelovanju

Želimo čim večji razvoj tega področja. Želimo, da postane kulturna dejavnost last kar največjega števila delovnih ljudi, delavcev, mladine. Želimo, da delovni ljudje ne le sprejemajo kulturo, marveč da se tudi vključijo v kulturno ustvarjanje, da kulture ne razumejo le kot stvar zabave, prosvetljevanja ali osebnega zadovoljstva, marveč kot svojo notranjo potrebo, kot potrebo po uveljavitvi lastne osebnosti v družbi, pri delu in v življenju. Kajti tudi to področje družbene ustvarjalnosti enakovredno prispeva k cilju, h kateremu težimo: k človekovi popolni osvoboditvi.

Kultura nikoli ni bila izločena iz političnega življenja družbe. Nasprotno, na specifičen način se je vključevala v boj za zavest ljudi. O tem imamo izkušnje iz zgodovine, iz predvojnega obdobja, iz ustanovitve Osvobodilne fronte, celega narodnoosvobodilnega boja. V kulturi so se vedno in najprej pokazali odmevi na politične in idejne usmeritve. Kultura tako rekoč prva zazveni kakor fino brušeno steklo, reagira tako ali drugače na vsako pomembno družbeno dogajanje. Kultura je bila vedno predhodnica tudi v mednarodnem sodelovanju. V njej se vedno najprej zaznajo pozitivni premiki v medsebojnih mednarodnih ali bilateralnih odnosih pa tudi prva opozori na zaostritve, nesporazume in spore, ki se kažejo na obzorju.

Videti in razumeti te pojave pomeni kulturno akcijo enakopravno vključevati v napore subjektivnih sil za napredek družbe.

Prav gotovo nas na tem področju čaka še veliko dela. Naj vas spomnim samo na vsem nam znan pojav, kakšna hvaležnost, kakšno hlepenje, kakšna želja po kulturnih stvaritvah se kaže ob različnih gostovanjih v delovnih kolektivih, ali pa področjih, ki jih glede enakopravnosti kulturne ustvarjalnosti poznamo kot bele lise na slovenskem ozemlju. Koliko latentne, neizkoriščene energije za kulturno življenje, za kulturno rast se še skriva v delovnih množicah, med delovnimi ljudmi, med mladino.

Čeprav predvsem Zveza kulturno-prosvetnih organizacij učinkovito posega v aktiviranje vedno novih, še neizkoriščenih kulturnih potencialov delovnih ljudi, je vendarle na tem področju še veliko dela ne le za Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij, ne le za poklicne kulturne delavce, marveč za vse subjektivne sile: ne le za kulturno akcijo samo po sebi, marveč za napredek na sploh, za razvoj, za socialistično samoupravno usmerjenost družbe, za kontinuiteto družbene in s tem tudi kulturne revolucije.

Samoupravno organiziranje kulture in oblikovanje kulturne politike

Prav gotovo so v tem trenutku možnosti za razširitev kulturne akcije sorazmerno ugodne. Ugodne zaradi političnе ofenzive subjektivnih sil, da se spoštujejo demokratično sprejeti dogovori, sklepi in zaključki. Ugodne zaradi sprememb, ki jih prinašajo ustavna dopolnila zlasti glede na položaj delovnega človeka, da do kraja razpolaga s pogoji in rezultati svojega dela, da odloča o urejanju svojega življenja v ožji in širši skupnosti. Ugodne zaradi čedalje večje vsebinske vloge, ki jo z ustavnimi dopolnili uveljavljajo delovni ljudje v krajevni skupnosti, kjer samoupravna organizirani rešujejo skupne potrebe in interese in preko delegatov v širših družbenopolitičnih skupnostih. Ugodne zaradi vse širšega spoznavanja, da kulturna ustvarjalnost ni potrošnja, marveč sestavni del napredka, enakopraven del združenega dela, ki mora potemtakem uživati v sistemu samoupravne socialistične družbe isti položaj, iste samoupravne pravice in dolžnosti kot vsa druga področja združenega dela.

V samoupravnem organiziranju kulture, se pravi v skupnem organiziranju kulturnih ustvarjalcev in porabnikov kulture, v kateri ti sledni doživljajo kulturo kot svojo življenjsko potrebo in hkrati kot svojo samoupravno pravico, v samoupravnem organiziranju kulture smo napravili prve korake. Toda delo kulturnih skupnosti nikakor ne sme ostati le na stopnji delilca sredstev, marveč se mora čedalje širše lotevati oblikovanja in izvajanja kulturne politike. Cilj kulturne politike je dvig kulturne zavesti človeka, je boj, da človek sprejema kulturo, pa tudi, da se sam vključi v kulturno ustvarjanje. Da bo človek sposoben sprejemati rezultate kulturnega ustvarjanja in sodelovati v njih, pa je potrebna angažiranost ne le vseh naprednih sil družbe, marveč predvsem samih kulturnih ustvarjalcev.

Kulturni cilji šole in drugih medijev, ki vplivajo na mladino

Zato tudi na primer boj proti šundu, plaži, kiču, pogrošni literaturi ni in ne more biti samo stvar političnih činiteljev ali države, marveč mora biti predvsem stvar tudi samih kulturnih ustvarjalcev. Če se ne bodo vsi resnični kulturni ustvarjalci zavzeli za ostro in načelno kritiko vsega, kar je slabega na kulturnem področju, se hkrati ne bodo tudi angažirali za to, da bi zadostili težnjam, ki žive v ljudeh, toda na kulturen način, ne bomo na tem področju kmalu kaj veliko dosegli. Prav gotovo je zabava pomembno področje človekovega udejstvovanja, toda ne zabava, ki razkraja zavest, marveč zabava kot sestavni del resničnega kulturnega poslanstva.

Današnji čas nam glede sredstev za kulturo ni zelo naklonjen. Stanje se bo spreminjalo na bolje, kolikor trdnejše bo naše gospodarstvo, kolikor bogatejša bo naša družba, kolikor učinkovitejši bodo vsi delovni ljudje vsak na svojem delovnem mestu. Zato je za današnji čas še toliko pomembneje, kako se trošijo sredstva za kulturo, kako o njih odločajo samoupravni organizmi, ali pri financiranju, dotacijah, nagradah znajo ločiti zrna od plev, pravo vsebino od slepila, resnico od videza, tisto, kar nenehoma dviga zavest delovnega človeka in samoupravljavca od tistega, kar jo razkraja. Prav gotovo je uporaba sredstev za kulturo odgovorna naloga, kako z njimi doseči najbolj ugodne rezultate.

Na tem današnjem zboru želim posebej poudariti pomembnost kulturne vzgoje mladine. Naša kulturna akcija bo morala biti mnogo učinkovitejša, da zmanjšamo razlike, ki obstoje v kulturnem življenju mladine v mestih ali na podeželju, razlike, ki obstoje glede na socialni položaj družin, razlike, ki obstoje med srednješolsko in študentsko mladino na eni in delavsko in kmečko mladino na drugi strani. Prav gotovo je šola v kulturnem poslanstvu posrednik med mlado generacijo in kulturo. Zato je zelo občutljiv izbor tistih vrednot, ki so temeljne za nadaljnji razvoj kulture, v šolskem programu. To so vrednote, ki plemenitijo mladega človeka, spodbujajo ustvarjalnost, njegovo domišljijo, prijateljstvo med ljudmi, kolektivno zavest. Toda kulturnega poslanstva med mladino ne opravlja samo šola. Gre za veliko medijev družbene organiziranosti sodobnega sveta, ki lahko tako ali drugače v dobrem ali kvarnem smislu delujejo na mladega človeka.

Zasluga kulturno prosvetnih delavcev in vrednost njihovega dela

Pri vseh teh in še mnogih drugih vprašanjih kulturne politike je seveda Zveza kulturno-prosvetnih organizacij eden od izvajalcev kulturne politike.

Ko se danes veselimo uspehov, ki jih je dosegla vaša organizacija, čutimo za vsem doseženim žilavost, požrtvovalnost, napore in življenjsko moč velikega števila aktivistov kulturnega življenja. To delo je neprecenljive vrednosti, kajti od njega je odvisno uresničevanje smotrov, ki smo si jih zastavili. Nikoli ne bo mogoče izmeriti, priznati še manj poplačati tega dela. Zlasti še zato, ker je med temi aktivisti mnogo brezimnih ljudi, ki jim je edino zadoščenje za delo občutek, da se stvari, za katere so pripravljeni žrtvovati svoj čas in svoje sposobnosti, kljub najrazličnejšim zaprekam, vendarle nenehoma spreminjajo na bolje.

Zagotovo ni slučajno, da obhajamo vaš jubilej na predvečer slovenskega kulturnega praznika, Prešernovega dne. Z današnjim slavjem smo vanj neposredno vključeni, kakor je kulturno-prosvetno delo organizacije same in slehernega njenega aktivista, sodelavca živo vtkano v mozaik, ki se mu reče podoba, raven, misel, življenje in utrip današnjega slovenskega kulturnega dne.

GALERIJA ODPIRA VRATA — Počastitvi kulturnega praznika, Prešernovemu dnevu, se pridružuje tudi Narodna galerija. Tako kot je že dolgo poezija dr. Franceta Prešerna last nas vseh, želi tudi galerija čimbolj približati dela slovenske umetnosti starejšim in mlajšim generacijam. Vabi na ogled Stalne zbirke, v katero je vključena tudi slika male Primicove Julije z bratcem, delo Andreja Herrleina (na sliki). — V četrtek, 8. februarja bo vstop v galerijo prost.

Edina prva nagrada

Na tekmovanju mladih glasbenikov najboljši čelist Miloš Mlejnik

Mladi glasbeni umetniki iz Slovenije so dosegli imenitne uspehe na tradicionalnem, 8. jugoslovanskem tekmovanju, ki ga je v zagrebškem koncertnem studiju »Istra« priredila skupaj z drugimi zveza glasbenih umetnikov Jugoslavije.

Za 11 disciplin se je prijavilo 70 mladih umetnikov, vendar pa jih je nastopilo le 51, od tega 18 iz Slovenije. Med nagrajenci sta violončelista Miloš Mlejnik (prva nagrada) in Stanislav Demšar (diploma) ter dirigenta Lovrenc Arnič in Stane Jurgec, ki sta prejela drugo nagrado, medtem ko prva sploh ni bila podeljena.

Na sklepnem koncertu v »Istri«, ki je bila domala polna, kar se v Zagrebu sicer redko dogaja, sta med ostalimi nagrajenci nastopila tudi dirigent Lovrenc Arnič ter violončelist Miloš Mlejnik.

Arnič je s simfoničnim orkestrom RT Zagreb predstavil uverturo »Egmont« Ludvika van Beethovna. Miloš Mlejnik, ki je na 8. jugoslovanskem tekmovanju mladih glasbenih umetnikov edini prejel prvo nagrado (ker v ostalih disciplinah sploh ni bila podeljena), poleg tega pa še štipendijo zagrebške koncertne direkcije za izpopolnjevanje v tujini, je bil na svečanem koncertu izvrsten solist v Schumannovem koncertu za violončelo in orkester v a-molu. (Orkester RTZ je dirigiral Igor Džadrov). Mlejnikov nastop je bil zelo zanesljiv.

Na sklepnem koncertu so z uspehom nastopili še: pianistka Vesna Miletić-Piletić iz Zagreba, basist Miomir Nikolić iz Beograda in Andjelko Kekelj, kontrabasist iz Zagreba.

MARJAN KUNEJ

Učitelji peli v Nabrežini

Veliko zanimanje in aplavzi ob gostovanju učiteljskega zbora

Preteklo nedeljo je gostoval v Nabrežini Učiteljski pevski zbor iz Slovenije. Koncert je vzbudil med domačini veliko zanimanje in je bila mala dvorana prosvetnega društva nabito polna navdušenega občinstva. Pod vodstvom dirigenta Branka Rajštra je zbor — z izjemo nekaj renesančnih skladb — izvajal izključno slovenske umetne in ljudske pesmi v priredbah skladateljev raznih dob; od bratov Ipavcev in Flajšmana pa vse do Adamiča, Lajovca, Simonitija, Pahorja in Gabrijelčiča. Brez dvoma je največja odlika tega zbora sijajen zvok. Logični rezultat je seveda tudi točna intonacija in vzorna dikcija. Na homogenost in včasih tudi točno vstopanje pa kvarno vpliva le priložnostno skupno delo, ki je pogojeno že s samo sestavo zbora, t. j. z razpršenostjo stalnih bivališč njegovih članov. Kljub tej neizbežni oviri pa je dirigent vseeno znal ustvariti v celoti dovolj homogen ansambel, ki more s prizadetim in muzikalnim podajanjem nuditi poslušalcu pravi umetniški užitek.

Posebno uspešno je zbor podal čudovite Bachovo fugo Psalite Deo nostro, Pahorjev Očenaš hlapca Jerneja, Lajovčev Lan in Adamičevo Zapuščena, pri kateri je poslušalce presenetil prijeten sopran Brede Bajec. Iz drugega dela sporeda bi posebej omenil Gabrijelčičevo Pri ljubem, Kramolčev Mrzel veter, Simonitijevo Dolga nočka in Mihelčičevo Puob'č. Poleg Brede Bajec so se pri teh pesmih uveljavili še solisti tenorist Berti Korošec, sopranistka Marija Dukarič in basist Zmago Frankovič. V mali, a zelo akustični dvorani so pevske kvalitete zbora in solistov prišle do polne veljave in občinstvo je izvajanje sprejelo z veliko hvaležnostjo. Z viharnim odobravanjem je bila sprejeta Gobčeva Pesem o svobodi.

U. VRABEC

Pihalni orkestri se merijo

Pred finalnim nastopom bodo imeli štiri izbirna tekmovanja

Slovenski pihalni orkestri se po tradiciji med seboj merijo vsako drugo leto. Tri dosedanja tekmovanja so v tolikšni meri razgibala dejavnost na tem področju, da bodo organizatorji IV. tekmovanja (Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije, Združenje pihalnih orkestrov Slovenije in Zavod za turizem v Piranu) morati tokrat prirediteV razširiti in organizirati področja, izbirna tekmovanja, kjer bodo lahko brez omejitev nastopili vsi prijavljeni pihalni orkestri. Le najboljši z izbirnih tekmovanj v Mariboru, Velenju, Kranju in Piranu bodo lahko nastopili na zaključni prireditvi, 22. in 23. junija v Kopru ali Portorožu.

Po objavljenem razpisu IV. tekmovanja sodeč so organizatorji uspeli prebroditi težave v zvezi z zastarelim repertoarjem in kroničnim pomanjkanjem domačih skladb za pihalne orkestre. Dejstvo, da so tokrat prvič vse tri obvezne skladbe domače (Bučarjeva Žumberška rapsodija, Učkarjev Konjuh planino in Simonitijev Potrkan ples), nam daje upanje, da bodo pihalni orkestri v prihodnje tudi repertoarno bolj sveži, bolj novi in bolj naši.

Novo na prihodnjem tekmovanju bo tudi vrednotenje težavnosti tekmovalnih skladb, katerih vnaprejšnja ocena bo sestavni del skupne ocene tekmujočega orkestra. Takšno dopolnilo dosedanjemu načinu ocenjevanja bo nadomestilo za težavnostne skupine, v katerih so pihalni orkestri tekmovali doslej.

Ko bo 31. marca minil rok za prijave, bo delno že mogoče oceniti smotrnost sprememb v načinu tekmovanja.

DORO HVALICA

Poskusi na živalih

Januarska številka Proteusa z več članki s področja biologije

Uvodnik januarske številke Proteusa posveča M. Kališnik poskusom na živalih, zelo aktualni temi, ki pogosto sili naravoslovca k razmišljanju, in zato tudi terja odgovor v naši naravoslovni reviji. Znanost skuša s poskusi na živalih spoznavati zakonitosti v naravi in s pomočjo takšnih poskusov močno zmanjšuje tveganje končnega poskusa na človeku. Pisec navaja precej poučnih primerov in pokaže, da brez skrbno načrtovanih in humano izvedenih poskusov in študij na živalih ne bi bilo tolikšnega napredka v preprečevanju ali zdravljenju človekovih bolezni, pa tudi ne bolezni domačih živali. Pri poskusih na živalih pa je spoštovanje življenja bistvena sestavina kulturnosti.

Naslednji, tudi zelo aktualen članek ima naslov Naravno zdravljenje z zdravilnimi rastlinami proti modernim farmakoterapiji (A. Krbavčič). Moderna farmakoterapija uporablja čedalje manj zdravilnih rastlin v nepredelanu obliki, zato pa čedalje več iz zdravilnih rastlin izolirane učinkovine in sintezne zdravilne učinkovine. Na drugi strani pa postaja zdravljenje z domačimi zdravili, s čaji in dietičnimi postopki vedno bolj priljubljeno. Pisec pokaže to »naravno zdravljenje« v zanimivih primerih skozi čase, ga pa danes vendarle ne kaže preveč poudarjati.

O robidah in malinah piše C. Jeglič, o ekološkem vrednotenju krajine za namene planiranja na primeru industrijske cone v Ljubljani pa J. Gregori, S. Peterlin in F. Vardjan. Omenjeni trije sodelavci oddelka za varstvo narave pri republiškem zavodu za spomeniško varstvo v Ljubljani so obdelali po eni izmed metod ekološkega vrednotenja krajine območje predvidene industrijske cone Moste — Zalog — Dolsko. To je prvi poskus te vrste pri nas, stremeti pa je treba, da bi podobna ekološka vrednotenja za namene planiranja postala običajna praksa v širših območjih.

F. Šušteršič bo v nadaljevanjih seznanil bralce s podzemskim svetom od notranjega dela Škocjanskih jam do Labodnice, ki ga je obiskovala podzemska Reka. Šele v zadnjih letih so naši jamarji iztrgali podzemski Reki veliko skrivnosti na omenjenem prostoru in tudi zato bodo prispevki zanimivi.

V. Ravnik predstavlja v besedi in barvni podobi navadni in dehteči kukavičnik, ki sta najbližja sorodnika murke. Večini bralcev je gotovo manj znan svetlobni pritisk ali sevalni pritisk, ki pa je prešibek, da bi ga lahko zaznali. Ko se sončimo, vemo, da dobivamo s sončnimi žarki toplotno energijo, ne zavedamo pa, da svetloba tudi pritiska na naše telo. O tem pritisku zvemo marsikaj izpod peresa L. Čermelja.

Med Odmevi je prvi na vrsti nekrolog velikemu naravoslovcu in prizadevnemu popularizatorju biološke vede v Proteusu akad. prof. dr. J. Hadžiju, zatem pa so predstavljeni lanskoletni Nobelovi nagrajenci in njihova dela, za katera so dobili visoko priznanje. Med ostalim pestrim gradivom naj bo posebej omenjeno izčrpno poročilo o drugi republiški razstavi naravoslovne fotografije in več fotografij s te razstave.

A. R.

Kranjskih deset

Na letošnjem »tednu slovenske drame« se bo predstavilo tudi Jugoslovensko dramsko pozorište iz Beograda

Jutri zvečer se v Prešernovem gledališču v Kranju začne tradicionalni, tretji »teden slovenske drame«, tako rekoč festivalska prireditev, ki ji gre, po besedah prireditelјev, pripisati dvakratno pomembnost. Prvič je prireditev pomembna zato, ker poskuša v strnjenem nizu predstaviti same uprizoritve izvirnih dramskih besedil, narejene v tekoči sezoni na Slovenskem in tudi drugje. In drugič, poudarjajo gledališki organizatorji iz Kranja, je »teden slovenske drame« zanimiv zategadelj, ker so mu mimo republiške in kranjske kulturne skupnosti pokroviteljice — tudi finančne — delovne organizacije Sava in Iskra, Planika in Tekstilindus, IBI in Elektro, vse, kajpada, iz Kranja.

Vstopnico za »teden slovenske drame« so potemtakem dobila vsa gledališča, ne glede na njihov — profesionalni ali zgolj ljubiteljski, amaterski — status, če se le ukvarjajo s slovensko dramo. Mimo domačih teatrov se tako letos prvič predstavlja kranjskemu občinstvu Jugoslovensko pozorište iz Beograda, ki je med tistimi tremi odri na Srbskem, ki so v letošnji sezoni uprizorili dramo »Bele rakete letijo nad Amsterdam« Vitomila Zupana, kakor je znano, prvonagrajenko s posebnega beograjskega, novosadskega in niškega dramatičnega natečaja.

Biti moramo natančni in povedati, da je »teden slovenske drame« sestavljen iz vsega desetih predstav in da vlada med kranjskim občinstvom zanj nenavadno zanimanje. Med drugim: razpisali so poseben festivalski abonma, tako da se sploh ne bojijo, da bi dvorana kdaj ostala prazna, prej narobe.

In kaj bo mogoče v Kranju videti v teh desetih dneh, med 7. in 16. februarjem?

Prireditev bo odprlo Mestno gledališče ljubljansko z dramo Andreja Hienga »Lažna Ivana«, Slovensko ljudsko gledališče iz Celja bo pokazalo »Romantične duše«, prvo dramo Ivana Cankarja; istega avtorja komedijo »Za narodov blagor« bo predstavil gostitelj, Prešernovo gledališče. Primorsko dramsko gledališče pripravlja odrsko priredbo pesnitve dr. Franceta Prešerna »Krst pri Savici«, Drama Slovenskega narodnega gledališča dramatizacijo romana »Gadje gnezdo« Vladimira Levstika pod naslovom »Kastelka« (delo Herberta Grüna). Ljubljanska Mala Drama bo v Kranju ponovila predstavo »Luna v megli« Tržačana Josipa Tavčarja, Stalno slovensko gledališče iz Trsta pa »Pravila igre« Filiberta Benedetiča. Amatersko gledališče »Tone Čufar« z Jesenic — poleg kranjskega drugi ljubiteljski oder na festivalu — bo uprizorilo »Vido Grantovo« Ferda Kozaka, »teden slovenske drame« pa bo zaključilo ljubljansko Eksperimentalno gledališče Glej s historijo Rudija Šelige »Kdor skak, tisti hlap«.

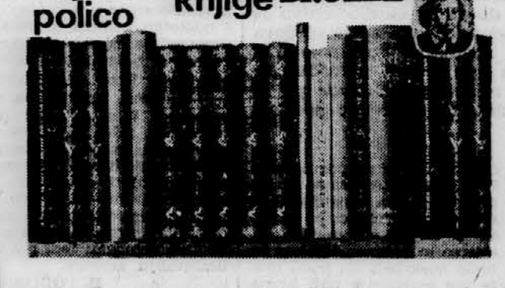
Spored je obširen in, prizna jmo, dovolj raznovrsten, da je mogoče z njegovo pomočjo zanesljivo slediti tako rekoč vsem aktualnim pojavom, ki v tem času obvladujejo teater na Slovenskem.

Posebno dopolnilo neposrednemu in živemu gledališkemu dogajanju v Kranju bo najbrž omogočil razgovor o »vlogi in pomenu gledališča v naši družbi«, ki mu bo za uvod govoril dr. Mirko Zupančič in ki naj bi se ga udeležili številni gledališki in publicistični delavci različnih smeri in prepričanj. Razgovor, ki je zdaj tudi že tradicionalen, bo 13. februarja, v torek ob pol petih popoldne v kranjski teatrski hiši.

Za konec velja omeniti še to, da je finančno breme v celoti na ramah prireditelja in njegovih pokroviteljic in da je prispevek gostujočih gledališč zares samo »strokoven«, se pravi, gledališki in komedijantski, brez dodatnih denarnih skrbi. In še to, kakor nam je povedal Janez Povše, umetniški vodja Prešernovega gledališča, festival odkriva svoj pomen — ne v tekmovanju posameznih teatrov med seboj, ampak v njihovem združevanju, kar pomeni: v pregledni strnitvi tekoče, izvirne dramatične in gledališke produkcije, v novem načinu njene verifikacije pred zainteresiranim občinstvom.

A. I.

na vašo knjižno polico tudi knjige PREŠERNOVE DRUŽBE

S plinom spet ne kaže dobro

Potrošniki plina, danes dopoldne bodite previdnejši! — Slabše kaže s tekočim plinom — Jeklenke še ta teden?

LJUBLJANA, 5. febr. — Pritisk mestnega plina bo v Ljubljani danes še normalen. Zaloge surovine za proizvodnjo tega plina pa bodo do večera pošle. Če se ne bo kaj zataknilo, pričakujejo pošiljko surovine danes zvečer ali ponoči tako, da pritiska mestnega plina sploh ne bo treba zmanjšati.

Kljub temu pa jutri v zgodnjih jutranjih in dopoldanskih urah povečana previdnost potrošnikov ne bo odveč. Še vedno velja opozorilo ljubljanske plinarne, naj uporabniki ne puščajo goreti plamenov brez nadzorstva.

Slabše pa kaže s tekočim plinom. Plinarna namreč porabi dnevno 55 do 60 ton propan-butana za polnjenje jeklenk in za proizvodnjo mestnega plina. Pričakujejo, da bo tanker pripeljal na Reko plin v sredo, zato ni kaj mnogo upanja, da bi jeklenke pričeli v Ljubljani polniti še ta teden.

Trenutno dobijo v ljubljanski plinarni le 20 do 25 ton propan-butana, ki ga skoraj brez izjeme uporabijo za proizvodnjo mestnega plina. Tako te dni niso prikrajšani le potrošniki, ki kupujejo plin v jeklenkah, pač pa tudi industrija.

V. S.

Koseze: manj razkošja

V 34 blokih bo več manjših in cenejših stanovanj

LJUBLJANA, 5. febr. — Ker banka noče kreditirati kupcev stanovanj v terasastih blokih v Kosezah, ker so bila predvidena samo velika, preveč luksuzna stanovanja, izdelujejo sedaj projektanti načrte za manjša stanovanja.

Po prvotnih načrtih naj bi bilo v 34 terasastih blokih v Kosezah okrog 1.300 stanovanj, po novih projektih, ki so že v končni izdelavi, pa se bo število stanovanj znatno povečalo. Namesto velikih stanovanj bo v teh blokih več garsonjer, eno in dvosobnih stanovanj. Računajo, da bodo pet blokov zgradili že letos, druge pa v prihodnjih letih.

B. P.

Avto z avtoceste

POSTOJNA, 5. februarja — Včeraj zjutraj je voznik osebnega avtomobila Edvard Zlatinek z Vrhnike vozil po avtocesti od Postojne proti Vrhniki. Pri Stampetovem mostu ga je zaneslo na levo z vozišča, kjer se je prevrnil in drsel še 20 metrov .V nesreči so se hudo ranili voznik in sopotnici Sonja Jeseničar in Danica Meško. Na avtomobilu je škode za petnajst tisočakov

I. U.

SPRETNI PRSTI, nekaj potrpljenja in veliko zadovoljstvo — Včeraj so na Rimski 24 v Ljubljani, pri krajevni skupnosti Gradišče, odprli nove prostore mladinskega tehničnega centra. Foto: J. Zrnec

Novo za spretne prste

Na Gradišču so odprli nove prostore tehničnega centra

LJUBLJANA, 5. febr. — V krajevni skupnosti Gradišče v Ljubljani že vrsto let deluje mladinski tehnični center, kjer pionirji in drugi mladi svoje proste urice preživljajo z žagicami, kleščami, izvijači in drugim orodjem. Zelo uspešen je modelarski klub in danes so odprli nove, sodobno opremljene prostore na Rimski 24. Mladi tehniki si prizadevajo, da bi pritegnili k sodelovanju čim več mladih iz Ljubljane. V ta namen so pripravili nov tečaj za bodoče modelarje. Nove prostore je mladim odstopila krajevna skupnost. Vpisnina v tečaj je simbolična, pravijo, center pa bo odprt vsak dan razen petka.

D. R.

Kakšna bo usoda „črnih?“

O črnih gradnjah, ki jih ne bodo legalizirali, posebna razprava

LJUBLJANA, 5. sebruarja — Na osnovi seznama, ki ga je izdelala urbanistična inšpekcija, zdaj bežigrajska občinska skupščina registrira nedovoljene gradnje, ki so se pojavile na območju občine v letih od 1966 do 1972. Nedovoljene so vse tiste gradnje, ki so »zrasle« brez lokacijskih oziroma gradbenih dovoljenj. Te gradnje bo občina zdaj vnesla v ustrezne topografske zemljevide (karte) in izdelala analizo o tem, katere od njih bo možno legalizirati. O usodi drugih, ki bodo vpisane v zemljiško knjigo kot nedovoljene, bo občinska skupščina še posebej odločala.

D. R.

Sindikati: pomoč in zahteve

Ustanovitev inštitucije, ki bo spremljala uresničevanje dopolnil

LJUBLJANA, 5. febr. — Mestni sindikati bodo poskrbeli vse potrebno, da bo v Ljubljani ustanovljena posebna inštitucija za samoupravno pravo, ki bo spremljala uresničevanje ustavnih dopolnil v delovnih organizacijah (predvsem ustanavljanje TOZD) ter pomagala vsem, ki nimajo lastnih strokovnih moči.

Predsedstvo mestnega sindikalnega sveta pa hkrati zahteva od mestne skupščine, da čimprej izoblikuje rešitev za regionalno gospodarsko zbornico, oziroma za ustrezno telo, ki bo spremljalo gibanje v ljubljanskem gospodarstvu.

A. P.

Združeni tudi gradbinci

Se bodo združili DP Megrad, Stangrad Ribnica in podjetje KIP?

LJUBLJANA, 5. febr. — Zaposleni v GP Megrad, montažnem industrijskem podjetju KIP in v Stangradu v Ribnici se bodo najverjetneje v prihodnjem tednu z referendumom odločali o združitvi teh treh kolektivov. Komisije, ki so pripravljaje združitev, so svoje delo skoraj končale. Megrad in Stangrad sta gradbeni podjetji, KIP pa bo s svojimi izdelki dopolnjeval njuno gradbeno dejavnost.

V združenem podjetju bodo uveljavili tudi delavska ustavna dopolnila. Vsaka pomembnejša služba naj bi postala temeljna organizacija združenega dela.

B. P.

Nova avtobusna postaja?

V Kamniku o zazidalnem načrtu za Graben in del starega mesta

KAMNIK, 5. febr. — Na prihodnji seji bodo odborniki kamniške občinske skupščine razpravljali tudi o zazidalnem načrtu za območje Grabna in za del starega centra mesta. Če bodo načrt sprejeli, bodo na 12 hektarih, kolikor zemljišča zajema načrt, zgradili prosvetno-kulturni center z dvorano, hotel, avtobusno postajo, 12 stanovanjskih blokov, osem vrstnih hiš, garažno hišo za 48 avtomobilov ter nekaj poslovnih in trgovskih prostorov. Sedaj je na tem območju 60 stanovanjskih in gospodarskih objektov.

B. P.

Dnevi humane pomoči

V Ljubljani se bodo februarja spet vrstile krvodajalske akcije

LJUBLJANA, 5. febr. — V februarju bodo v vseh ljubljanskih občinah spet krvodajalske akcije. Tako bo prihodnji teden, 6. in 7. februarja na vrsti Center, 8. in 9. pa Šiška. Krvodajalci iz Most in Polja naj pridejo na Zavod za transfuzijo krvi 13. in 14. februarja, 15. 16. in 28. februar pa so spet rezervirani za šišenske krvodajalce. Občina Vič—Rudnik bo na vrsti 21. 23. in 27. februarja. Center ima za svoje krvodajalce v programu še dva dneva, 20. in 22. februarja. Bežigrajčani so darovali kri včeraj in danes.

D. R.

„Teksas“ še ni dobil soglasja

Za barake v bivšem »filmskem naselju« nobeden od inšpektorjev noče dati dovoljenja za napeljavo elektrike

LJUBLJANA, 5. febr. — Bivše »filmsko naselje«, ki ga je pred več leti postavilo podjetje Filmservis ob Gramozni jami v Ljubljani, je še vedno brez električne energije.

V barake naselja, ki se ga je prijelo ime »teksas«, se je vselilo več deset stanovalcev, večinoma delavcev iz drugih republik z družinami. Po svojih močeh so si uredili prebivališča, nikakor pa niso uspeli dobiti soglasij, da bi jim Elektro Ljubljana ponovno napeljalo pred več leti odstranjeno električno napeljavo, ki so jo pripravljeni plačati prebivalci omenjenega naselja sami.

Gre namreč za to, da naselje ni postavljeno v skladu s sedanjimi predpisi, predvsem pa je težava v tem, da nihče noče ali ne more prevzeti kakršnegakoli rizika.

Tako je izzvenel tudi minuli sestanek mestnih inšpektorjev — sanitarnega, požarnovarstvenega, urbanističnega in elektro-energetskega. Nihče od omenjenih za napeljavo električnega toka ni dal soglasja.

Na bežigrajski občini pa so sklenili v krajšem času sklicati sestanek vseh delodajalcev, ki zaposlujejo prebivalce omenjenega naselja za Bežigradom, da bi s skupnimi močmi in morda — kot prvi primer — s pomočjo solidarnostnega stanovanjskega sklada rešili hud stanovanjski problem delavcev, stanovalcev v »teksasu«.

V. S.

Peči spet gorijo

Železarna na Ravnah je dobila pošiljko 100 ton utekočinjenega plina

RAVNE NA KOROŠKEM, 5. febr. — Žarilne peči v železarni na Ravnah spet delajo. Potem ko so prejšnji teden zaradi pomanjkanja utekočinjenega plina butan — propana morali ustaviti proizvodnjo na dveh tretjinah žarilnih peči, se je položaj delno izboljšal, saj so dobili 100 ton plina. Ta bo zadoščal le približno pet dni, do takrat pa računajo, da bo nova pošiljka že prispela.

I. P.

oglašujte v dnevniku DELO

Ropotuljice ropotajo

Novi domžalski vrtec naj bi bil tako bogat in razkošen, da je plačnikom zmanjkalo denarja za igrače — Kaj pa, če videz vara? — Zapis s sestanka

DOMŽALE, 5. febr. — Novi domžalski vrtec, ki že skoraj pol leta sprejema pod (razkošno) streho dojenčke, pa tudi njihove nekoliko starejše vrstnike — domala vsi imajo polna usta hvale na njegov račun — naj bi bil nenadoma toliko prebogat in prerazkošen za današnje čase, da je plačnikom čisto zmanjkalo denarja za ropotuljice, slikanice in igračke, kakor so, povedano nekoliko površno in problemsko ne povsem osvetljeno, menili nekateri na današnjem sestanku v dvorani občinske skupščine, ki ga je sklicala temeljna skupnost otroškega varstva iz Domžal.

Za kaj pravzaprav gre? Pred dnevi se je na straneh našega dnevnika pojavil prispevek z naslovom »Vrtec — votla lupina«, v katerem se pisec pritožuje, da je novi domžalski vrtec bržčas zato tako ubog, kar zadeva otroške igračke, ker je megalomanski načrtovalec porabil preveč denarja za svoje arhitektonske ambicije, kot so na primer stropi, nekakšne kupole itd.

Razpravljalci na današnjem sestanku so »pod to točko dnevnega reda« zvedeli, da se sicer idealni vzgojitelji v tem vrtcu tako močno kujajo spričo pomanjkanja ropotuljic, risank in drugih igrač, da sploh ni več daleč do čisto pravega štrajka, očitno zavedajoč se splošne prerazkošnosti vrtca, ki je požrl skoraj še enkrat toliko denarja, kolikor je bilo prvotno predvidenega. Domala vsega tega »neupravičenega bogatenja« na račun družbe naj bi bil kriv arhitekt, ki je mislil, da si lahko privošči vse. Skoraj tako.

Mimogrede je bila še navržena misel, da je hudo krivično, ker nekateri Domžalčani delajo v tovarnah izven občinskih meja, svoje otroke pa prepuščajo na plečа domačim vrtcem — in da so ustne prošnje za igračke neresne, ker jih pač ni moč spraviti »skozi« bančni račun. ter da nihče nima obraza, da bi v današnjem času podpisal seznam in račun za igračke, ki znaša polnih 50 tisočakov (pet starih milijonov!).

Kaj je posredi? Prizadeta načrtovalka sporno prerazkošnega vrtca v Domžalah, dipl. inž. Tija Badjura, kratko in jedrnato pojasnjuje:

»Če primerjamo cene novih vrtcev v Domžalah in na Viru, in to zgolj gradbene in instalacijske stroške brez kuhinje, pralnice in skladišča (domžalski vrtec služi kot servisna centrala za ostale!) moremo brez težav ugotoviti, da je Marlesov vrtec na Viru (428 kv. m za 100 otrok) veljal okrog 2 milijona din, novi domžalski (446 kv. m) pa okrog 1.930 tisoč din. Posebej želim poudariti, da je kuhinja v domžalskem servisnem vrtcu sposobna dajati 600 obrokov na dan, da ima servisno pralnico in prav takšno skladišče. Kar pa zadeva celotno planirano ceno 2 milijona 400 tisoč in zdajšnjo dejansko gradbeno, 3,5 milijonov, predobro vemo, kako so v zadnjih dveh letih poskočili gradbeni stroški.«

Torej razkošno zidani in »prebogati« vrtec v Domžalah je stal skoraj natanko toliko kot »cenen« montažni vrtec na Viru — in zato bržčas vzgojitelji skoraj štrajkajo .

Začuda se kaj takega še ni primerilo nikjer drugod po Sloveniji, temveč prav v Domžalah, ki vsaj doslej niso bile ravno med zadnjimi občinami v naši republiki, kar zadeva nacionalni dohodek o občanov. Z malo dobre volje bi najbrž kot na Finskem, kot so povedali razpravljalci, tudi domžalski vzgojitelji utegnili narediti poceni igračke za otroke iz embalaže za kuhinjske potrebe ter iz stvari, ki jih ponuja narava, če že starši ne zmorejo za ropotuljice in raje ropotajo.

NIKO LAPAJNE

Denarja bo manj kot želja

Za vsa potrebna komunalna dela v bežigrajski občini premalo denarja

LJUBLJANA, 5. febr. — Načrt komunalnih del za letošnje leto je bil izdelan na osnovi predlogov krajevnih skupnosti, vendar bodo sredstva, ki pritekajo iz občinskega proračuna, iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča ter iz cestnega sklada in delno iz prispevka občanov in delovnih organizacij, tudi letos premajhna, da bi lahko uresničili vse želje.

Tako ugotavlja svet za urbanizem, komunalo in stanovanjske zadeve pri bežigrajski občinski skupščini. Tako bodo letos nadaljevali tista dela, ki so jih začeli že lani. To so kanalizacija v Mali vasi, gradnja podhoda pod Titovo cesto in nadaljevanje priprav za gradnjo podvoza Samova—Drenikova ulica. Razen tega bo občina začela naprej graditi tiste objekte, kjer bo čimprej možno pridobiti sofinanserje, kot v primeru nadaljevanja regulacije Črnušnice, za katero prispeva 300.000 dinarjev vodna skupnost Ljubljanica-Sava s pogojem, da enako vsoto zagotovi občina iz svojega proračuna.

D. R.

Poročili so se

LJUBLJANA: Prejšnji teden so v poročni dvorani na Magistratu sklenili zakonsko zvezo: študent Milan Lukić in dijakinja Breda Kušar, zidarski delavec Mirko Punčec in delavka Jožefa Topolovec, strojni ključavničar Ignac Zorc in uslužbenka Jožica Verbič, grafik Darko Puhar in strežnica Olga Drame, zidar Stjepan Miketek in delavka Martina Gal, strojnik Razim Dedić in delavka Rozalija Lanjšček, elektrikar Janez Frantar in prodajalka Kristina Stadler, elektromehanik Stojan Juvan in stenodaktilografka Bojana Baloh, elektromehanik Branko Simončič in vzgojiteljica Ivanka Plahuta, delavec Zvonimir Pečarič in delavka Ivanka Klemenčič, medic. tehnik Milan Eleta in prodajalka Jožica Pegan, poslovodja Zlatko Božič in delavka Stanka Pirih, šofer Jožef Klemenčič in delavka Karolina Smolej.

R. D.

Razširitev pokopališča v Preski

Na zadnji seji sveta Krajevne skupnosti Medvode je bil sprejet sklep o razširitvi pokopališča v Preski. Prvotni predlog razširitve so popravili tako, da so v izdelavi načrti za nadaljnjih 500 grobov. Del novega pokopališča bodo zasadili s cipresami in okrasnim grmičevjem. Stroške nameravajo kriti s povečano najemnino grobov, pokopališki red pa bodo vskladili z redom ostalih pokopališč v občini Ljubljana-Šiška.

F. R.

Stane Dremelj — Prešernov nagrajenec

RADOVLJICA, 5. febr. — Občinska skupščin se je povsem strinjala s predlogom žirije, da letošnjo Prešernovo nagrado Gorenjske podelijo priznanemu akademskemu slikarju Stanetu Dremlju iz Radovljice za njegovo življenjsko delo. Odborniki so bili tudi mnenja, da se posebne čestitke in priznanje izroče arhitektu Tonetu Bitencu, ki je za restavriranje Blejskega otoka prejel Plečnikovo nagrado.

B. BENEDIK

Šola v naravi za Istriane

VELIKE BLOKE, 5. febr. — Te dni so smučarski tereni v okolici Velikih Blok na Bloški planoti polni otrok. Sem so namreč prišli šolarji osnovnih šol iz Pulja, ki imajo na Blokah »šolo v naravi«. Prav te dni je prišla na Bloke že druga skupina puljskih šolarjev, ki večino časa presmučajo, saj imajo zanje organizirane tudi smučarske tečaje. Pričakujejo pa, da bo čez nekaj dni prišla na Velike Bloke še tretja skupina šolarjev iz Pulja.

J. P.

Doklej Mala vas v temi?

Še ta mesec razsvetljava na Kratki poti, Pod klancem in v Stoženski

LJUBLJANA, 5. febr. — V Mali vasi v bežigrajski občini nj javne razsvetljave, je potožil predstavnik krajevne skupnosti na eni prejšnjih sej občinske skupščine in vprašal, kdaj nameravajo postaviti nove svetilke, saj je bila že v oktobru sklenjena pogodba za ureditev razsvetljave za Kratko pot, Pod klancem in Stožensko ulico.

Kot smo slišali v odgovoru na zadnji seji občinske skupščine, je prišlo do zastoja, ker je Elektro Ljubljana prav na tem območju obnavljala svoje omrežje, na katerega so obešene tudi svetilke javne razsvetljave. Po zagotovilu Javne razsvetljave bodo pregnali temo na Kratki poti, Pod klancem in v Stoženski ulici še ta mesec, v ostalih ulicah v Mali vasi pa pozneje.

D. R.

Letos več denarja za KS

Kamniški občinski proračun bo konec meseca na zborih volivcev

KAMNIK, 5. febr. — V predlogu občinskega proračuna za leto 1973, ki ga bodo obravnavali tudi zbori volilcev ob koncu tega meseca, je predvideno povečanje le za 9,1 odstotka v primerjavi s preteklim letom. Skupni dohodki naj bi znašali 17,9 milijona dinarjev. Nekoliko več denarja naj bi se po omenjenem predlogu zbralo v skladu temeljne izobraževalne skupnosti, ki bo imela na razpolago 14,6 odstotka več kot v letu 1972. To naj bi bilo dobrih 14 milijonov dinarjev.

V predlogu občinskega proračuna je največje povečanje izdatkov prav pri financiranju dejavnosti krajevnih skupnosti, kjer naj bi bilo dvakrat toliko denarja kot lani. To bo ob krajevnem samoprispevku, ki ga Kamničani plačujejo že osmo leto, dobra osnova za financiranje vse večjih krajevnih potreb. Občinski upravi, sodišču in sodniku za prekrške naj bi namenili 6,2 odstotka več denarja kot lani.

T. J.

Zimsko spanje v ZOO

Letos 3.000 obiskovalcev — Na ogled večina živali

LJUBLJANA, 5. febr. — Živalski vrt počiva pod snežno odejo, živali, predvsem tiste, ki so jih pripeljali iz toplih krajev, pa se skrivajo pred mrazom in snegom v zimskih bivališčih. Živali naših pokrajin — jelenjad in srnjad — pa spijo kar pod snegom. Obiskovalci, ki jih je bilo letos v ljubljanskem ZOO malo manj kot 3.000, si lahko ogledajo večino živali. Obiščejo lahko tudi zimsko bivališče, kjer lahko vidijo tudi zimskega pitona, ki so ga pripeljali sem pred nedavnim.

Medveda spita svoje zimsko spanje ločeno in spomladi ne pričakujejo medvedjega naraščaja. Zato pa bodo prišli na svoj račun ljubitelji malih jelenčkov, saj bodo tri mamice-košute konec aprila podarile življenje vsaj trem ljubkim štirinožnim živalcam.

B. P.

Povrtnine tudi iz Mengša

Nič več kvas, ampak vložene vrtnine — Preureditvena dela

MENGEŠ, 5. febr. — Lani so v mengeškem obratu Živilske industrije ETA, ki ima sedež v Kamniku, prenehali s proizvodnjo kvasa. Ugotovili so, da je za kvasarno vse manj pogojev, saj le-ta ni bila več donosna. Samoupravni organi kamniške ETE so večkrat razmišljali, kako pospešiti proizvodnjo vloženih vrtnin, saj niso mogli zadostiti potrebam tržišča. Zato so se odločili, da bodo v mengeškem obratu začeli z podobno proizvodnjo kot v Kamniku.

Obratne prostore v Mengšu že nekaj časa temeljito preurejajo, usposobili pa so tudi velike kleti za shranjevanje rdeče pese in drugih korenčnic, ki jih bodo tu predelovali in viagali. Vse kaže da bo proizvodnja vložene povrtnine v mengeškem obratu stekla že konec maja, vsekakor pa ob poletni sezoni, ko je v ETI največ dela. Vsa preureditve na dela bodo veljala okrog 2 milijona dinarjev, kar je za kolektiv, ki gradi tudi nova skladišča v Kamniku, vsekakor veliko. Še letos bodo v Mengšu zaposlili okoli 30 novih delavcev, predvsem žena.

T. JANČAR

Za boljšo občinsko upravo

Odlok o temeljni organizaciji upravnih organov bežigrajske občine

LJUBLJANA, 5. febr. — Osnovna pomanjkljivost organizacije bežigrajske občinske uprave je bila v tem, da je imela glede na vsebino dela in število delavcev preveč temeljnih organov in neustrezno razdelitev upravnih nalog. Že pred dvema letoma, zlasti pa še lani, je začel zaradi nove zemljiške politike, črnih gradenj, davčne politike in podobnega, izredno hitro naraščati obseg dela občinske uprave in njeni organi mu sčasoma niso bili več kos. Ustreznejšo delitev dela pa je terjal predvsem akcijski program skupščine in njenih organov Zato so odborniki na zadnji seji skupščine, prvi v letošnjem letu, razpravljali o novi organizaciji občinskih upravnih organov.

Po temeljiti razpravi — pred tem so o spremembi razpravljali vsi sveti in komisije ter organizacija ZK — so odborniki sprejeli odlok o temeljni organizaciji upravnih organov občinske skupščine, po katerem sta združena prejšnji oddelek za gospodarstvo in oddelek za proračun in premoženjske zadeve v oddelek za gospodarstvo in finance. Prav tako sta združena prejšnji oddelek za družbene službe in oddelek za splošne zadeve v enega. Po tej novi, vsebinsko in funkcionalno ustreznejši delitvi dela so tudi natančneje opredeljene nove pristojnosti in odgovornost tajnika občinske skupščine.

D. R.

Načrti za 1973

Izvoz v kamniški občini je bil lani za 12,4 odst. večji kot leto poprej — Letos predvsem omejitev nelikvidnosti

KAMNIK, 5. febr. —, Cilji lanske gospodarske politike v občini niso bili v celoti doseženi. Gospodarstvo je bilo še vedno preveč obremenjeno, zato se je njegova reprodukcijska sposobnost manjšala počasneje kot družbeni proizvod, dohodek pa je lani naraščal počasneje zaradi inflacije in nelikvidnosti. Izvoz pa je bil kljub vsemu za 12,4 odstotke večji kot predlanskim.

Letos bodo v kamniški občini vsa prizadevanja posvetili omiljevanju nelikvidnosti, omejevanju potrošnje in varčevanju. Gospodarstvo naj bi tako dosegalo povprečje v republiki. Število zaposlenih v družbenem sektorju gospodarstva naj bi se povečalo na 9.000, produktivnost se bo po predvidevanjih dvignila za 4 odstotke, investirati pa nameravajo največ v trgovino, gostinstvo in turizem. Pri tem pa bodo poskrbeli, da bodo imele vse investicije tudi kritje.

Zasebno kmetijstvo naj bi povečalo svojo proizvodnjo za 4 odstotke, celotna kmetijska proizvodnja pa naj bi se povečala za 10 odstotkov. V občini naj bi se letos specializiralo še 15 kmetij, zgraditi pa nameravajo 8 silosov ter dve vzrejališči piščancev, dve pa bodo začeli graditi. V Kamniku razmišljajo tudi o ustanavljanju strojnih skupnosti, da bi bolje izkoristili stroje, iz kmetijskega občinskega sklada pa bodo med drugim z denarjem pomagali tudi pri izobraževanju kmetov.

B. PODOBNIK

Pogrebi danes

LJUBLJANA: Na ljubljanskih pokopališčih se bodo danes svojci še zadnjič poslovili od 79-letne upokojenke Jožefe Parkelj (ob 10.45 v Stožicah), 89-letne gospodinje Julijane Gruden (ob 11.45 na Viču), 88-letnega upokojenca Karola Ribiča (ob 12.45 v Bizoviku); 71-letne gospodinje Marije Košenina (ob 13.45 v Dravijah); 73-letne upokojenke Marije Šparovec (ob14.40); 65-letnega upokojenca Ivana Kokalja (ob 15.30); 64-letnega upokojenca Franca Hostötterja (ob 16. uri) — zadnji trije pogrebi bodo na Žalah; 73-letnega upokojenca Avgusta Zajca (ob 16. uri na Viču) in 87-letne upokojenke Marije Lokar (ob 16.45 na Žalah).

R. D.

Negotovi pešec

NOVA GORICA, 5. febr. — Ko je 59-letni avtomobilist Rudolf Jereb iz Anhovega vozil mimo gostilne Pri pošti v Desklah, mu je sinoči z njegove leve strani prečkal cesto pešec 36-letni Marko Živanovič. Zaradi vinjenosti je pešca zaneslo in je zadel v prednja leva vrata avta Od tu ga je odbilo na cesto, kjer je obležal s poškodbami Odpeljali so ga v šempetrsko bolnišnico.

J. PERAT

Črni januar

Tarča na nogah

Med 38 smrtnimi žrtvami, ki so jih v letošnjem januarju zahtevale slovenske ceste, je bilo kar 20 pešcev

V enaintridesetih dneh minulega meseca januarja je na slovenskih cestah izgubilo življenje kar 38 (osemintrideset) ljudi. Statistično to niti ni veliko, saj je bilo v januarju na razpolago kar 31 dni. To pa z drugimi besedami povedano pomeni le nekaj več kot en mrtev dnevno. V minulem letu smo na primer v 365 dneh našteli 625 žrtev prometnih nesreč ali, povedano statistično, nekaj manj kot dva mrtva dnevno. Pa si za spremembo oglejmo namesto suhoparnih statističnih podatkov nekaj značilnosti nesreč, ki so se v minulem mesecu končale s smrtjo enega od udeležencev prometne nesreče.

Od 38 žrtev jih je kar 20 pešcev. Še bolj presenetljiva, kot ta podatek, je starostna struktura povoženih pešcev:

— devet jih je že prešlo 70. leto starosti;

— trije so bili stari med 10 in 15 let.

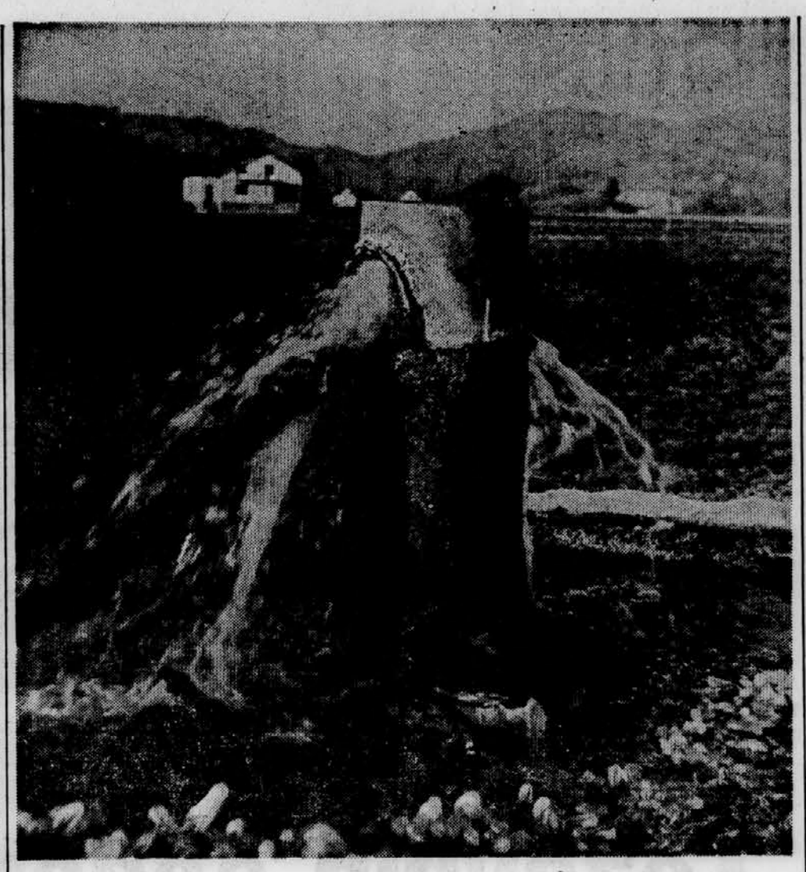
Tema kategorijama lahko prištejemo še tri, katerih starost je bila med 60 in 70 leti! Skupaj torej 14 žrtev, za katere bi lahko trdili, da se niso v polni meri mogli zavedati svojih dolžnosti v prometu. Ali pa smo jim zavestno naložili iste dolžnosti, ne da bi se zavedali, da jih ne bodo mogli izpolniti, kot drugim prometnim udeležencem?

In morda še droben podatek: smrt desetih pešcev so zakrivili vinjeni vozniki! Obenem s tem podatkom se vsiljuje še podatek, da je v lanskem letu število nesreč, ki so jih povzročili vinjeni vozniki, zdrknilo na četrto mesto med vzroki prometnih nesreč.

Med ostalimi kategorijami smrtno ponesrečenih udeležencev v cestnem prometu so še: osem voznikov, osem sopotnikov ter po en voznik vprege in kolesar. Bolj kot te številke pa bi bila morda zanimiva ugotovitev, ali je bilo res potrebno, da so vsi ti ljudje umrli. Ne samo tisti, katere imajo na vesti vinjeni vozniki. Tako sta n. pr. dva sopotnika umrla, ker enostavno v vozilih ni bilo varnostnih pasov ali pa so bili, pa jih nista uporabila. Verjetno ne samo ta dva, toda zanju lahko to trdim z vso gotovostjo. Padla sta naravnost iz vozila in umrla zaradi posledic poškodb, ki sta jih dobila zunaj vozila.

In ne nazadnje je deset ljudi izgubilo življenje v mesecu januarju, ker je voznik nepravilno zaviral na zasneženi cesti. Na poledenel — zasnežen! In vendar so imeli prav vsi ti vozniki vozniška dovoljenja. Devet so jih izdali naši organi. Devet od teh voznikov so učili praktične vožnje naši inštruktorji in preizkusili na izpitih naši izpraševalci. In vendar niso znali pravilno zavirati na spolzki cesti! Ali se kdo čuti odgovoren za življenja, izgubljena zaradi neznanja teh voznikov? In nazadnje, ali se kdo čuti odgovornega vsaj za življenja tistih desetih pešcev, ki so jih povozili vinjeni vozniki? Kdo izmed tistih, ki so gluhi za opozorila znanstvenikov, kot je prof. Janez Milčinski, ki že leta opozarja na dejstvo, da je prišel čas za absolutno prepoved uživanja alkohola voznikom motornih vozil? Zdaj to velja le za »poklicne« voznike. Ta prepoved le potrjuje dejstvo, da so tudi količine pod 0,50 promil alkohola v krvi nevarne za voznika. Toda zakaj samo za »profesionalce«?

M. P.

SLATINA NAMAKA POLJE — To je ena od devetih vrtin v idilični dolini pri Nuskovi na Goričkem, kjer iz velike globine grgra odlična mineralna voda z velikim pritiskom na dan. Ljudje od blizu in daleč (tudi Avstrijci) se tu oskrbujejo brezplačno s slatino, ki pa v milijonih litrov odteka v bližnji potok in namaka polja.
Foto: B. Borovič

Potep s ciljem

Kratek čas potem, ko so ga pogojno odpustili iz zaporov, se je Milan Simerl spet začel potepati in krasti

LJUBLJANA, 5. febr. Ko je javni tožilec prebral obtožbo in ko so obtoženega Milana Simerla vprašali, kaj ima povedati v svoj zagovor, je nekako samega sebe vprašal, kaj naj reče k njej, potem pa se je zamislil in čez čas dejal, da tretje dejanje priznava, prvih dveh pa ne. Sodniki ljubljanskega okrožnega sodišča mu niso verjeli in so ga danes zaradi dveh velikih in ene »navadne« tatvine obsodili na tri leta in 2 meseca strogega zapora.

Eno dejanje, tisto, ki ga je 20-letni Simerl priznal, sega še v leto 1970, ko je obtoženec v neki veleblagovnici v Cannesu v Franciji ukradel skoraj 3000 frankov in jih potem, ko se je še istega leta vrnil v Jugoslavijo, lepo zamotane v steklenički od Vegete zakopal v Tivoliju. Sodnik ga je danes vprašal, ali so bili tisti franki v blagajni ali v kakem predalu, obtoženec pa je menil, da bi to moral že sami vedeti, če ga obtožujejo. No, kakorkoli že, franki so mirno počivali pod nekim tivolskim štorom približno dve leti, potem pa jih je Simerl, ki so ga medtem pogojno odpustili s prestajanja triletne kazni, 24. oktobra lani odkopal.

Denar je potreboval, pravi, ker je imel, ko so ga približno dva tedna prej pogojno odpustili iz zaporov, samo 160 dinarjev. Doma je zdržal le nekaj dni, nato pa je začel križariti: iz Hrastnika v Trbovlje pa nazaj, pa v Ljubljano, Reko, Rovinj, Pulj, Zagreb in spet v Ljubljano. Ko je izkopal franke, jih je v vsakem kraju, kjer je bil, nekaj zamenjal. Med tem nenehnim potovanjem je tudi dvakrat vlomil: 27. oktobra v poslovalnico Merxa v Trbovljah, 4. novembra pa v prostore litijske občinske skupščine. Prvič je odnesel 9700 dinarjev, drugič pa 1970 dinarjev in pištolo.

Teh dveh vlomov Simerl ne priznava. Sicer pravi, da se je potikal naokoli z mislijo, da bi vlomil v kakšno občinsko skupščino in tako prišel do potnega lista, ker ga je spet zamikalo inozemstvo, da pa je ostalo vse samo pri načrtu. V Hrastniku da ni hotel vlomiti zato, ker je že enkrat prej, v Trbovljah stanuje v občinski hiši hišnik, v Zagorju pa da je v bližini pošta in telefon. Da pa le ni bil tako boječ, je pokazala med drugim tudi krpica žametnih hlač, ki je ostala po vlomu v Merxovo poslovalnico v Trbovljah. Ekspertiza je pokazala, da se ta ostanek blaga popolnoma ujema z žametnimi hlačami, ki so jih našli pri Simerlu.

J. L.

Nesreča na tujem

MARIBOR, 5. febr. — Včeraj so obvestili mariborsko UJV, da sta se v soboto v prometni nesreči v bližini Leobna v Avstriji ranila Franc Senekovič iz Dobrenja pri Pesnici in Ljubica Pikorn iz Slovenske Bistrice. Oba ležita v leobenski bolnišnici. Podrobnosti o tej prometni nesreči še niso znane. M. S.

Začasno koristna domišljija

CELJE, 5. febr. — Celjska UJV je prijavila tožilstvu Staneta Hrena, poslovodjo v vinotoču Vis ob cesti v Lokrovec, ker je organom milice podal lažno ovadbo, da so ga lani pred novim letom ponoči napadli neznanci, mu pobrali 5000 din in aktovko z dokumenti. S. Hren pa je v resnici denar shranil doma, aktovko z dokumenti pa že 24 ur pred tem pri svoji sorodnici.

D. H.

Zloraba družbenega položaja iz leta 1719

V zgodovinskih zapisih najdemo včasih zelo zanimive podatke. Tak podatek o **zlorabljanju družbenega položaja!** — (vreden je omembe za primerjavo z nekaterimi današnjimi tovariši, ki radi pogostoma potujejo v inozemstvo po trgovskih opravkih), sem zasledil v knjigi »Izvestja muzejskega društva za Kranjsko« iz leta 1894, prvi zvezek. Neki J. Vrhovec piše, da je takrat Ljubljančane stal boj za trgovinske pravice s kranjsko gospodo veliko denarja. Pri tem omenja, da so Ljubljančani leta 1719 poslali v Gradec mestnega pisarja pl. Radiča in svetovalca Matijo Kristjana, da bi pri tamkajšnji cesarski pisarni posredovala, da ne bi se kršile stare trgovinske pravice Ljubljančanov. V Gradcu sta ostala 28 dni. Po vrnitvi v Ljubljano sta magistratu predložila tudi račun. In prav ta račun nas zanima, zato bomo iz njegove vsebine navedli nekaj podatkov in številk.

Za vožnjo po pošti v Gradec in nazaj v Ljubljano sta plačala 58 goldinarjev in 6 krajcarjev. Za hrano sta porabila skupno 46 goldinarjev in 42 krajcarjev, (vsak dan povprečno 49 starih krajcarjev). Za stanovanje sta plačala 9 goldinarjev, za darila (podkupovanje?), pa 3 goldinarje in 34 krajcarjev. Za svoj trud in delo pa sta zaračunala kar 4 cele goldinarje na dan!!! To sta utemeljila s tem, da sta potovala brez sluge in sta s tem prišteđila??? magistratu precej denarja.

Ni kaj reči. Naj omenimo, da je Matija kot mestni svetovalec komaj v šestih letih zaslužil toliko, kot tokrat s potovanjem v Gradec v 28 dneh!!! Res lepe dnevnice!!! Naj omenimo tudi to, da je plemeniti Radič kot mestni pisar pri ljubljanskem magistratu imel okrog 200 goldinarjev plače na leto. V 28 dneh pa je zaslužil toliko kot je znašala njegova polletna plača!!!

Ljubljanski magistrat pa ju je pooblastil, da sta radodarno dajala tudi razna darila. Nižjim uradnikom in pisarjem sta razdelila: prvemu 9 krajcarjev, drugemu 1 goldinar in 9 krajcarjev, tretjemu 24 krajcarjev in četrtemu 1 goldinar in 15 krajcarjev.

Izredno bogate darove pa so dobili višji uradniki, tako plemeniti Ortenhoffer, dvorni knjigovodja de Apostolis in neki Weiss. Prva dva sta dobila vsak po en sodiček — 24 bokalov olja, Weiss pa kar cel tovor — 3 ½ centa najfinejšega olja. (En cent je 56 kg). Pisec tega zgodovinskega zapisa omenja, da ta darila niso imela značaja podkupovanja, pač pa da je bilo to takrat v navadi. Poklonjeno olje je takrat veljalo 195 goldinarjev in 34 krajcarjev!!!

Pri vsem tem je zanimivo to, da so tako obilne darove verjetno plačali — takratni davkoplačevalci ...

A. P. OGAREV

Zdraviliški turizem

Samotna pot po sili

Soboško gostinsko podjetje »Zvezda« ne more najti poslovnega partnerja — Ker so se izjalovili vsi pogovori z Radensko, se podjetje ozira v Maribor

Običajno je tako, da iščejo manjša podjetja močnejše partnerje takrat, ko jim gre za nohte. Tega pa nikakor ne bi mogli trditi za soboško gostinsko podjetje »Zvezda«, ki je po akumulativnosti in razvoju daleč pred večino sorodnih organizacij. Kljub temu je zdravilišče Radenska že večkrat zavrnilo ponujeno roko 200-članskega kolektiva »Zvezde«, ki je lani ustvarila nad trideset milijonov skupnega dohodka in lep dobiček.

V Radencih pravijo, da sicer so sa priključitev soboške »Zvezde«, vendar jim menda zmanjkuje sapa že pri lastnih velikih naložbah za modernizacijo zdravilišča, zato nikakor ne bi mogli ustreči novemu partnerju z nič manj ambicioznimi razvojnimi načrti.

Po dveh tirih

To stališče pa je, milo povedano, lahko dvorezni nož, ker ni prav nič v skladu z načrti o integraciji pomurskega turizma in gostinstva, torej s projektom, ki ga celo oblikujejo v Radencih. Še več: gre za koncept o integraciji zdraviliškega turizma, saj je ta danes v Pomurju, s številnimi termalnimi vrelci, najbolj razdrobljen in je zaradi neusklajenega razvoja postal prava gugalnica lokalnih interesov.

Razen Radenske, ki hiti z modernizacijo zdravilišča, samo še soboška »Zvezda« ureja Moravske toplice v slogu, kot to ustreza Pomurju z obiljem slovitih termalnih voda.

Novi milijoni, ki jih bodo še vložili v Moravske toplice, so torej tudi kamen spotike za Radensko, kjer pa očitno pozabljajo, da je že lani obiskalo to termalno kopališče nad 233 tisoč kopalcev (od tega 140 tisoč tujcev) in da so imeli kar 43.383 nočitev.

Novi objekti, med njimi restavracija z okoli sedemsto sedeži, zdraviliški dom s 120 posteljami, športni tereni in druge pritikline, zato nedvomno spadajo med visoko rentabilne naložbe, od katerih je lahko v marsičem odvisna nadaljnja rast celotnega pomurskega gospodarstva, zlasti še trgovine in kmetijstva.

Potok odnaša denar

O vrelcih slatine v Nuskovi, kjer odtekajo vsako leto milijoni litrov odlične mineralne vode v potok, je bilo že toliko razprav in tudi hude krvi, da bi vsak omahljivec že zdavnaj vrgel puško v koruzo.

Najbolj zanimivo je to, da so gostinci spoznali vrednost tega neizkoriščenega naravnega bogastva, ki se ga kljub laskavim ocenam strokovnjakov otepa tudi Radenska. Seveda je tudi tu posredi denar, ki bi ga morali vložiti v to, danes prav nič več dvomljivo naložbo. Z raziskavami kvalitete in količin te mineralne vode so namreč tako daleč, da bi storili nepopravljivo napako, če bi se odpovedali načrtu o zgraditvi obrata za brezalkoholne pijače na bazi slatine.

Predvsem pa ne gre podcenjevati tudi socialne vloge projekta, ki bi uresničen pomenil kruh za viške delavce na najbolj nerazvitem območju Pomurja. Torej ni čudno, da je tudi soboška občina s prebivalci teh krajev pripravljena prispevati delež k napovedani naložbi kakšnih osemsto tisoč dinarjev.

Pogled k sosedom

Ker so se doslej vsi pogovori med Radensko in Zvezdo izjalovili, se je soboški kolektiv, ki ve, da samotarska pot ne pelje nikamor, pred kratkim povezal s sorodno organizacijo v Mariboru. Tu so namreč po združitvi mariborskega avtobusnega podjetja, pohorske vzpenjače ter hotelov Orel in Turist položili temelje močni združeni organizaciji, ki zaposluje okoli 1600 ljudi in bo ustvarila letos najmanj 115 milijonov dinarjev skupnega dohodka.

Že prvi pogovori med predstavniki obeh podjetij so pokazali, da je pobuda zelo zanimiva za oba partnerja. Dejavnosti podjetij, ki sta obe v severovzhodni Sloveniji, torej na območju, katerega razvoj sistematično načrtuje mariborski ekonomski center, se prepletajo zelo posrečeno. Če bi do te integracije prišlo, bi združeno podjetje, z močno prevozno enoto, posrečeno povezalo gostinsko in turistično dejavnost dveh sosednih pokrajinskih središč — Murske Sobote in Maribora s Pohorjem.

V soboški Zvezdi pravijo, da nastopajo z jasnim programom, ker se zavedajo, da se bodo lahko samo v sestavu večjega združenega podjetja razvijali dalje. Čas, ki pa ga nimajo na pretek, bo pokazal, kako so to pobudo znali uresničiti.

BORO BOROVIČ

„Oktet“ ob glas

Velenjski in celjski miličniki prijeli 8 žeparjev, ki so samo od lanskega novembra 24-krat segli v tuje žepe

CELJE, 5. febr. Kot so nam danes povedali na celjski UJV, je velenjskim in celjskim delavcem milice uspelo prijeti skupino osmih nepoboljšljivih in spretnih žeparjev, ki so v zadnjih dveh letih olajšali posameznike in trgovske poslovalnice v Sloveniji za več kot 20 tisoč din ter zagrešili samo od lanskega novembra skupaj 24 kaznivih dejanj.

Za zapahi so se znašli Gliša Stefanović (22 let) iz Zemljice pri Višegradu, Nikica Radolović (21 let) iz Bosanskega Petrovca, Izet Softić (21 let) iz Gnojnice, Fadil Hodžić (20 let) iz Bokovičev, Ahmet Huremović (23 let) iz Prnjavorja, Orhan Česman (22 let) iz Gornje Vrbice pri Ivangradu, Nedeljko Kovačević, imenovan Čkalja in Stanko Kovačević (24 let) iz Sanskega Dola. Vsi so bili brez zaposlitve in se kljub temu, da so bili že prej neštetokrat kaznovani, niso mogli odpovedati žeparstvu.

Za skupino je bilo značilno, da so njeni člani kradli posamično ali po dva, trije skupaj. Spali so po barakah v Velenju in Šoštanju, njihovo »delovno« področje pa je bilo v glavnem Velenje, Celje, Hrastnik in Trbovlje. Kradli so vse od oblačil do tranzistorskih magnetofonov in pri tem vlamljali tudi v osebne avtomobile. Tako so na primer Helmutu Kozjaku v Velenju odnesli oblačila in denar v vrednosti 7 tisoč dinarjev, italijanskemu državljanu pa je Softić pred Celejo v Celju izmaknil 107.500 lir in 190 din; vlomili so tudi v kiosk pri velenjski tržnici, v trgovino v Hrastniku itd.

Kot meni celjska UJV, si bodo zdaj najbolj oddahnili Velenjčani. Od ukradenega blaga, ki so ga tatovi prodajali pod ceno, je uspelo zaseči le nekaj predmetov.

D. H.

Z motorjem v hišo

NOVA GORICA, 5. febr. — Po cesti IV. reda iz Anhovega proti Gorenjemu polju sta se peljala na motornem kolesu znamke java Vilko Bernič (33) iz Gorenjega polja in njegov sopotnik, 39-letni Anton Pinta iz Anhovega, ki je držal v naročju lovskega psa. V levem nepreglednem ovinku pred hišo št. 78 je motorist zapeljal preveč v levo in trčil v vogal hiše. Z motorjem so se prevrnili. Zaradi hujših poškodb so voznika odpeljali v šempetrsko bolnišnico, sopotniku so nudili prvo pomoč na kraju nesreče, nakar je odšel domov. Še pred njim je pritekel domov njegov štirinožni prijatelj. Nesreča je bila včeraj popoldne ob 15. uri, gmotne škode je za okoli 2000 din.

J. PERAT

Prijazen, pa vendar le žepar

Starčku, ki je padel s kolesom, neznanec pomagal in ga — okradel

LJUBLJANA, 5. febr. — Dobrota ni sirota — to bi bil nekoliko spremenjeni pregovor in verjetno bi se s tem strinjal tudi 75-letni Jakob V., iz Ljubljane, ki ga je doslej še neznani žepar »obral« za čedno vsoto denarja.

Stari mož je s svojim kolesom počasi vozil proti domu, ko mu je na asfaltu Mestnega trga nenadoma zmanjkalo ravnotežja. Poskušal se je uloviti, vendar ni uspel — padel je. K sreči se mu ni zgodilo nič hudega pa tudi prijateljska roka mimoidočega neznanca mu je pomagala zopet na noge.

Doma je Jakob V. lahko ugotovil, da je neznanec dragocen »zaračunal« svojo nesebično pomoč, kajti skupaj z denarnico in vozniškim dovoljenjem je izginilo nič manj kot 9.117 dinarjev.

J. K.

Hvar

Zdravilne inhalacije

Desetega februarja bodo na Hvaru svečano odprli novi alergološki center, kjer bodo specialisti in blaga otoška klima zdravili alergije dihalnih organov

HVAR, febr. V teh muhastih februarskih dneh, ko nas zjutraj preseneti sonce, popoldan pa sneg in dež spremenita ulice in poti v neprehodno morje vode in snega, se lahko eden najbolj sončnih otokov na Jadranu, Hvar, pohvali s skoraj dva tisoč gosti.

»Otok sonca«, kakor so od nekdaj imenovali Hvar, je ostal zvest svoji tradiciji praktično neprekinjene sezone in temu, da gostje v primeru, da dežuje neprekinjeno več kot tri ure v času, primernem za kopanje, uživajo 50-odstotni popust pri že tako znatno znižani ceni dnevnega penziona. Kakorkoli že, hotelsko podjetje Hvar se je potrudilo, da bo gostom, ki so na Hvaru poiskali oazo sonca in poletja sredi zime, napravilo zimski dopust čimbolj prijeten in brezskrben.

Investitor hotelsko podjetje

»Turistični očetje« Hvara nestrpno pričakujejo deseti februar, ko bodo na Hvaru svečano odprli novi alergološki center jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti. JAZU je dal svoje znanstveno in strokovno mnenje o primernosti takšne zdravstvene ustanove, toda investitor ni, kakor bi lahko pričakovali, kakšen zavod za socialno zavarovanje ali kakšna druga ustanova, katere prvenstvena naloga je skrb za zdravje ljudi, ampak HP »Hvar«. Čeprav o tem nihče ne govori, je dejstvo, da se je kolektiv »Hvara« z gradnjo in opremo alergološkega centra zavestno odrekel možnosti, da zgradi kakšen drug, znatno bolj donosen hotelski objekt, ki bi mu kmalu vrnil vloženi denar. Tako bomo na Hvaru kmalu imeli ustanovo, ki bo zaokrožila in obogatila z zdravstvenim turizmom turistično ponudbo tega že tako renomiranega področja.

V hotelu Palace smo se pogovarjali s Tonkom Domančićem, direktorjem HP Hvar, dr. Vinkom Bogdanićem, mladim specialistom in upravnikom alergološkega centra ter z dr. Seadom Midžićem, izrednim profesorjem zagrebške medicinske fakultete.

»Hvar so odkrili sami pacienti, ko so iskali kraj, kjer bi si lahko olajšali nadležno astmo in alergije dihalnih poti,« pravi dr. Bogdanić in naglaša s tem tradicijo in pot, ki so ji začeli slediti zdravstveni delavci. »Zato je medicinski oddelek JAZU že 1965 leta v bližini hotela »Pharos« ustanovil alergološki center s strogo znanstveno nalogo, da proučuje alergije dihalnih organov in vpliv blagega hvarskega podnebja na njih.«

2752 sončnih ur

Z medicinskega stališča je hvarsko podnebje blago, karakterizirajo pa ga rahla kolebanja temperature, relativne vlažnosti zraka, barometrskega pritiska in veliko sončnih dni. Po meteoroloških podatkih ima Hvar od leta 1856 pa do danes na leto povprečno 2752 sončnih ur, podnebje pa je izrazito mediteransko. Strokovnjaki so ugotovili, da otočani praktično ne poznajo alergij dihalnih organov, in tako ni čudno, da je delo s pacienti v minulih letih dalo rezultate: 70 odstotkom bolnikov, ki so se zdravili pod nadzorstvom alergološkega centra, se je zdravje vidno popravilo, čeprav je šlo v glavnem za primere zanemarjenih bolezni.

Dvajset postelj

V novi zgradbi alergološkega centra bo dvajset postelj za bolnike, ki jih je treba stalno nadzorovati. Center bo opremljen z najsodobnejšimi napravami za diagnostiko in terapijo, imel bo stalne zdravnike alergologe, kardiologe in fiziologe, vanj pa bodo redno prihajali tudi vrhunski strokovnjaki drugih medicinskih vej.

Hvarski primer očitno sili k premišljanju, kajti, pravi Tonko Domančić, sonce in morje zdaj že zdavnaj nista več bistvo turistične ponudbe. Urbanemu človeku, raztrganemu od vsakdanje življenjske tekme, je treba ponuditi oazo miru in omogočiti, da dopust kar najbolj izkoristi za rekreacijo in za vrnitev k naravi, ki jo tako kruto uničuje.

DEJAN DJORDJEVIĆ

Pred petindvajsetimi leti

KMETJE SO OBISKALI »LITOSTROJ« — Kmetje in delavci kranjskega okraja so si že dolgo želeli ogledati, kako delajo in gradijo v Titovih zavodih »Litostroj« v Ljubljani. Vodstvo »Litostroja« jim je priredilo prisrčen sprejem in jim razkazalo tovarno. Kmetje so si z zanimanjem ogledali, kako se vliva tekoče železo v kalupe in kako se potem oblikuje. Popoldne so si ogledali dramo »Pot do zločina«. Pred igro je zastopnik gledališča razložil vsebino drame. S predstavo so bili kmetje zelo zadovoljni. Mnogi od njih so prvikrat bili v slovenskem narodnem gledališču. (Slovenski poročevalec)

Pred petdesetimi leti

ČUDNE RAZMERE V TVORNICI »STORA« — V št. Vidu nad Ljubljano se nahaja tvornica za izdelavo zastorov. Podjetje je v klerikalnih rokah. V tvornici je zaposlenih 81 deklet, starih 14 do 24 let. Kakor se nam poroča, je socialni položaj uslužbenk tvornice vse prej, kakor zavidanja vreden. Seveda mora vsakdo predvsem trobiti v klerikalni rog, sicer je takoj ob službo. Za osemurno delo je določena plača 40 do 70 kron. Tvornica prijavlja svoje uslužbence pri bolniški blagajni popolnoma v napačne razrede, v slučaju bolezni dobe nižje premije. Kdor se drzne prositi za zboljšanje plače, ta dobi kratkomalo odpoved. (Jutro)

Streli na stražarja

NOVO MESTO, 5. febr. — V gostišču Gadova peč v Uršlinu pri Novem mestu so se minulo noč stepli Cigani iz naselja v Žabjeku. Ko so se pozneje vračali v naselje, so spotoma pričeli izzivati in napadati stražarja pred vojašnico. Eden od Ciganov je proti stražarju streljal celo s pištolo, nakar so jo hitro popihali. Novomeški miličniki so prijeli Vinka, Marka in Bojana Brajdića, ki so sodelovali pri napadu. Preiskovalni sodnik je za vse tri odredil pripor.

P. R.

Varljivi pesek

AJDOVŠČINA, 5. febr. — Iz Ložič proti Podnanosu se je peljal včeraj popoldne ob 15.15 s kolesom s pomožnim motorjem 59-letni Franc Šoha iz Ajdovščine. Ko je peljal čez most potoka Močilnik, je zapeljal v desno na pesek ob makadamski cesti, kjer ga je spodneslo. Po devetih metrih zanašanja je padel na cesto. Dobil je lažji pretres možganov in rano nad desnim očesom ter druge manjše poškodbe. Odpeljali so ga v šempetrsko bolnišnico.

I. P.

Nema opozorila

Na območju štirih severnoprimorskih občin je precej cestnih odsekov, kjer se prometne nesreče kar vrstijo

NOVA GORICA, 5. febr. Bilanca prometnih nesreč je na severnem Primorskem vsako leto bolj zaskrbljujoča. Poleg človeškega faktorja vplivajo na porast nesreč tudi objektivni pogoji na cestah. Organi UJV že dalj časa opozarjajo na nujna ukrepanja. Žal je videti, da pozornost pristojnih organov ni zadosti usmerjena k ustvarjanju pogojev za varnejši promet.

Statistični podatki kažejo, da je bilo lani na območju 4 severnoprimorskih občin kar 1485 hujših nesreč. Terjale so 35 življenj, 245 udeležencev v prometu pa je imelo težje poškodbe. V letu 1971 so zabeležili 1419 nesreč s prav tako 35 mrtvimi ter 294 huje ranjenimi. V nesrečah je bilo udeleženih 13 odstotkov vozil s tujo registracijo, 7 odstotkov z ljubljanskimi in 6 odstotkov s koprskimi tablicami. 73 odstotkov vseh vozil v nesrečah pa je bilo registriranih v severnoprimorskih občinah.

Statistika ve povedati, da se je pripetilo zaradi neprimerne hitrosti 609 nesreč, 142 jih je bilo zaradi izsiljevanja prednosti, 139 zaradi nepazljivosti, 124 pa zaradi alkohola.

Na UJV v Novi Gorici spremljajo že dalj časa mesta, kjer se pojavlja večje število nesreč. Ugotovili so, da postajajo ponekod cestišča prava drsališča, ki v slabem vremenu ne prizanesejo najbolj izkušenim in previdnim voznikom. Zdi se, da je najbolj kritičen odsek ceste med Colom in Ajdovščino. Na tem odseku je bilo samo lani 84 nesreč, z 11 hudje in 35 lažje poškodovanimi. 72 nesreč se je pripetilo na mokri cesti. Cestišče je skoraj na vsem 8 km dolgem odseku precej zlizano, ovinki in drugi nevarni deli ceste pa so brez drsnih ograj. Prav tako kritičen je tudi krajši odsek ceste na Ajševici pri Novi Gorici. V soški dolini je podoben kritičen odsek cesta pri Ajbi.

Poseben problem je odsek ceste med Kobaridom in Robičem, z dolgim lipovim drevoredom. Tu je bilo lani 38 nesreč z dvema mrtvima in 12 hudo poškodovanimi. V 12 nesrečah so vozniki zadeli z vozili v lipe ob cesti.

Slednjič opozarjajo na UJV na vrsto nesreč na cesti med Idrijo in Spodnjo Idrijo. Na tem odseku se je pripetilo v minulem letu 40 nesreč, ki so terjale dve življenji ter imele za posledice 57 hujših poškodb.

Ceste, ki so posejane s črnimi točkami, so bile zgrajene v času, ko je bil promet veliko redkejši od sedanjega. Marsikje bi bilo treba vložiti za večjo varnost precej denarja, drugod pa bi morda precej zalegli že prometni znaki in drugi opozorilni napisi. Žal je videti, da gredo pristojni organi preveč neprizadeto mimo črne kronike s teh nevarnih odsekov.

L. KANTE

18 treznjenj

MARIBOR, 5. febr. — Od petka pa do danes zjutraj se je pripetilo na cestah na območju mariborske UJV 11 prometnih nesreč, od katerih sta bili dve hujši. Hudo se je poškodovala 1 oseba, dvanajst ljudi pa je bilo lažje ranjenih. Na vozilih je nastalo za 64.000 dinarjev škode. Čez vikend so pridržali 18 ljudi do iztreznitve.

M. S.

Ranjena na prehodu

IZOLA, 5. febr. — Včeraj zvečer je voznik osebnega avtomobila Luciano Cadenaro iz Trsta vozil od Izole proti Kopru. Na prehodu za pešce pri avtokampu v Izoli je podrl Vesno Frko — Peteršič iz Kopra in jo hudo ranil.

I. U.

Izumi

Bacil prvaštva

Kdo je kje prvi kaj iznašel? — Bacil skrivnostne, psihično pogojene bolezni, je razširjen po vsem svetu

Kdaj je avtor pričujočega sestavka Louis Joos začel listati po leksikonih, da bi primerjal tehnične izume? Pred leti, pravi, ko je naletel na celo vrsto Popovov, ki so prvi iznašli vse mogoče na tehničnem področju. Toda kasneje je ugotovil, da ne gre zgolj za Popove, ampak da je to prvaštvo razširjeno kot bacil epidemije po vsem svetu. Svojo raziskavo je opri na šest pomembnih leksikonov: Encyklopedia Britannica (Anglija), Larousse Universel (Francija), Lexikon der Deutschen Buch-Gemeinschaft (Nemčija), Nuova Enciclopedia Sonzogno (Italija), Winkler Prins (Nizozemska), World Almanac (ZDA) in Malaja Sovjetskaja Enciklopedia (SZ).

V sovjetski enciklopediji lahko pod geslom »radio« beremo: »Radio je bil izumljen v Rusiji. 7. maja 1895 je A. S. Popov predstavil prvi brezžični sprejemnik.« Pod geslom »Popóv« pa potem zvemo, da je taisti učenjak »prvič uporabil anteno, da bi avtomatiziral (neko) funkcijo ...« Ker je omenjen tudi neki Marconi, listajmo naprej in se poučimo: »Marconi, ni, radijski tehnik in poslovni človek. 1897 je patentiral svoj sistem, po katerem se elektromagnetski valovi koristijo za brezžično telegrafijo. Tedaj Popov, izumitelj radia, svojega izuma še ni dal patentirati.« Skratka, Popov je izumil radio.

Samo, da v italijanski enciklopediji Popova ne najdemo. Tam piše o »radiotelegrafiji«: »Brezžična telegrafija, genialna iznajdba, ki se v bistvenem naslanja na Marconija«. Tako gledano je torej Marconi mož, ki je izumil radio. Če pa bi to trditev hoteli utrditi z nemškim leksikonom, bomo začudeni prebrali, kaj je prispeval še Nemec Heinrich Hertz: »... 1887 je odkril po J. C. Maxwellu napovedane elektromagnetske ali Hertzove valove. S tem je dal temelj za razvoj radia.« Če je torej Hertz iznašel radio, kako pa je potem z Marconijem? O njem pravi nemški leksikon: »Marconi, Guglielmo, italijanski radijski tehnik, je 1895 iznašel uzemljeno oddajno anteno in je s Karlom F. Braunom utemeljitelj brezžičnega odajno — sprejemnega prometa.« Kdo pa je spet ta Karl F. Braun? Iz istega vira zvemo, da je ta mož »... 1898 iznašel Braunove cevi, poglavitne za razvoj radijskih sprejemnikov.« Nedvomno, Braun je iznajditelj radia.

A kaj, ko tega Larousse noče potrditi. Po njegovem je pripisati istočasnim delom Marconija in Francoza Branlyja, da je Marconi 1897 lahko poslal svoje prvo sporočilo skozi eter. Je mar Branly izumitelj radia? Seveda, vsekakor po Laroussovem izvajanju pod geslom »Branly«: »Njemu se imamo zahvaliti za izum naprave brez katere brezžična telegrafija ne bi bila možna.«

Zdi se, da Encyclopaedia Britannica deli to mnenje, saj omenja Branlyja. Hkrati pa pripominja, da svoje naprave ni uporabljal za prenašanje sporočil, saj je bil sir Oliver Lodge tisti, ki je Branlyjevo napravo izboljšal. Je sir Oliver iznašel radio? A kaj je potem z Marconijem? Tako britanska verzija: »V Italiji rojeni Marconi se je od 1896 naprej skoraj prav toliko identificiral z Anglijo,« postal je potemtakem častni Anglež — »in je zgodaj prišel pod vpliv Lodgeovih predvajanj in Crookovih napovedi o brezžični telegrafiji.« Če prav razumemo, je torej Lodge izumitelj radia.

Tako smo dobili približno predstavo o tej bolezni, natančneje popisana pa bi se glasila: prvaštvo je težnja, da bi v nacionalnem leksikonu pri tehničnih izumih vedno prednjačil kak domač avtor.

Vendar se ne prepuščajmo naključju in pokličimo na pomoč še nizozemskega Winklerja Prinsa. Tu so sicer nepristransko navedena imena Maxwell, Hertz, Branly in Marconi, nazadnje pa se le glasi: »Radijska tehnika pa se je prav razmahnila šele po uvedbi radijskih cevi, Flemingovi iznajdbi.« Spet novo ime! Zmešnjava je popolna.

Ker pa nočemo svoje teorije dokazovati samo z enim primerom, sezimo še po drugem. Letalo. »Ruska enciklopedija piše: »Prvi (človeški) let se je posrečil ruskemu izumitelju A. F. Mošajskemu. Njegov med leti 1882 in 1884 zgrajeni stroj, prvo letalo na svetu, je bilo preizkušeno s kolesi na tleh in na kratkem poletu.« Isto delo imenuje tudi druge »letalske tehnike« kot Maxima (Anglija), Lilienthala (Nemčija), Voisina in Farmana (Francija) kakor tudi Chanuta (ZDA). Dalje pa nas informira: »V aprilu — maju 1910 se je Rus Popov na prvem letalskem tednu v Peterburgu obdržal v zraku rekordni 2 uri in 4 minute in dosegel rekordno višino 600 metrov.« Obrobna pripomba: Letalca Popova ne gre zamenjati z istoimenskim očetom radia.

Larousse spet pa ne pozna niti Mošajskega niti Popova. Pri »letalnem stroju« piše: »Ime, ki ga je dal izumitelj Ader svojemu letalskemu aparatu«. In pod »Ader«: »Je zgradil prvi aparat, ki je dejansko letel (1890).« Pa se pozanimajmo še pri Nemcih. Tam piše: »O. Lilienthal je 1890 izvedel prvi lebdeči let s svojim brezmotornim jadralnim letalom (250 m). Bratoma Wright se je posrečil prvi let z motornim letalom 1903.«

Pa Italija? »Slava zanesljive in znanstveno premišljene napovedi letenja pripada Leonardu da Vinciju.« Razen tega zvemo, da je 1877 neki drug Italijan po imenu Forlanini v milanskem parku javnosti pokazal prvi helikopter.

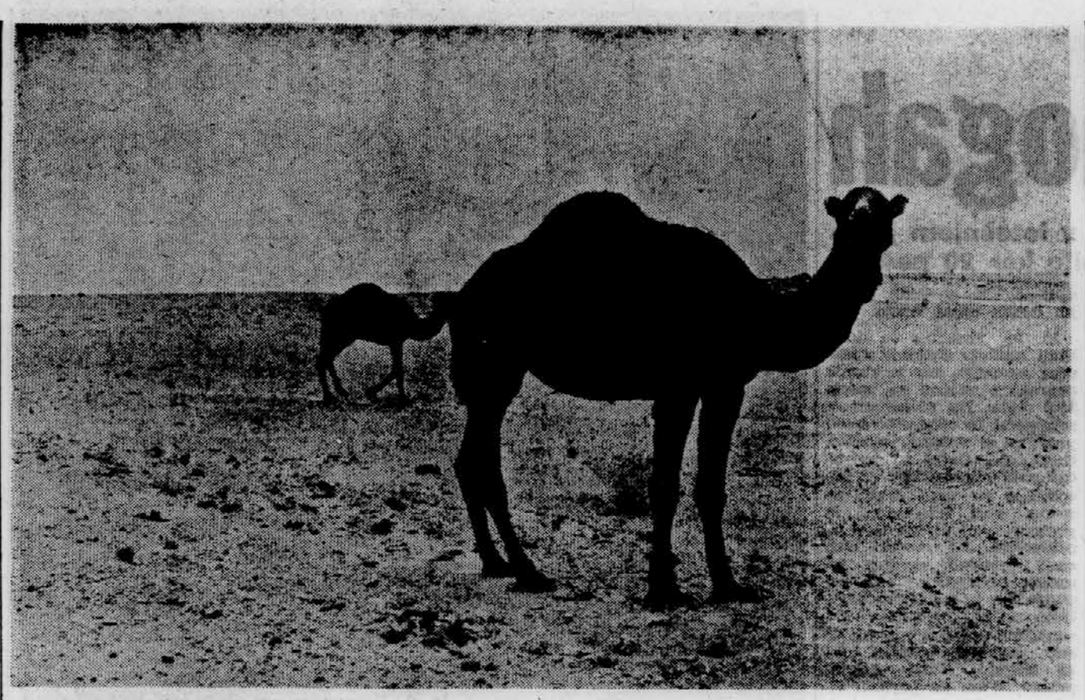
Helikopter — poglejmo k Američanom. Tam piše samo to: »Helikopter: Sikorsky (ZDA).« Neki Sikorsky se pojavlja tudi v sovjetski enciklopediji. Tudi on je razvil helikopter, vendar je bil rojen Rus. Primerjava obeh rojstnih datumov nam odkrije, da gre za enega in istega Sikorskega.

Po nemški verziji sta sicer brata Breguet zgradila prvi helikopter, vendar pa je treba prvi helikopter, ki je letel, pripisati Nemcu Fockeju. In kaj sodijo Angleži? »Baronet iz Yorkshira, sir George Cayley, je bil tisti, ki je med leti 1799 in 1810 ustvaril temelje aerodinamike in je po mnenju mnogih pravi izumitelj modernega letal... Ideja z gorivom gnanega aeroplana je bila sprejeta šele z zgodovinskim sodelovanjem Stringfellowa in Hensena, dveh iznajdljivih Angležev, in sicer v letu 1840.« Američani pa spet na kratko: »Letalo z motorjem: Orville in Wilbur Wright (ZDA).«

Iz tega vidimo, da nobena nacija ni imuna pred tem prvaštvom — čeravno se je včasih težko odločiti, kateri prvak sodi v katero deželo. Vzemi samo Josepha Ressla, ki ga štejemo med izumitelje ladijskega vijaka. V Avstriji velja za Avstrijca, v Sovjetski zvezi za Čeha, v Zvezni republiki Nemčiji za sudetskega Nemca.

Tako Louis C. D. Joos v mesečniku »30 Jours d'Europe« v našem povzetku. Toda kaj pravi o Resslu — ki je živel tudi na Slovenskem in ima v Ljubljani celo svojo ulico — naša ugledna zagrebška Enciklopedija Leksikografskega zavoda? Nič, gesla Ressel sploh nima.

R.

TAM, KJER NI HRIBOV, SO GRIČKI Foto: Anton Rupnik

Konjički

Copate za počitnice

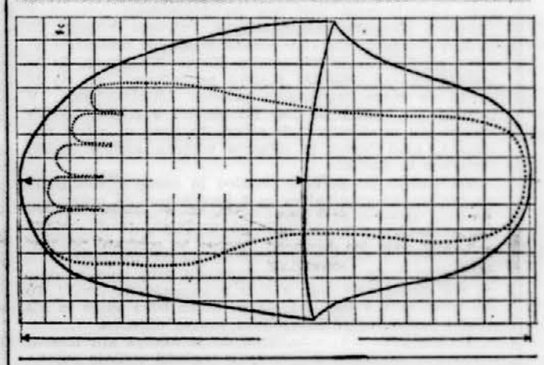
Lahke za noge, lahke za šivanje in lahke za čiščenje so te pisane copate

Material: klobučevina v dveh kontrastnih barvah, 30 x 30 cm penaste gume, debelejši sukanec za obrobo, ki naj bo v eni od barv klobučevine. Kakšen kos klobučevine boste potrebovali, je seveda odvisno od velikosti čevljev. Blago boste najlaže kupili, če si boste nogo pred tem narisali na kos papirja.

Blago razrežemo takole: iz klobučevine v obeh barvah odrežete po dva podplata in po dva zgornja dela. Razen tega je treba odrezati po en par podplatov iz tanke penaste gume, ki mora biti krog in krog za pol centimetra ožja kot klobučevinasta podplata. Podplata iz penaste gume položite med klobučevinaste, ko zdaj povežemo zgornji del copate (ta sestoji iz dveh plasti) z dvojno plastjo podplata. Sešijemo krog in krog z majhnimi pentljastimi vbodi, pri čemer je vsakokrat treba začeti spredaj pri palcu. Za podplat lahko namesto klobučevine uporabimo tudi tanko usnje.

Velikost naznačenih rezov lahko poljubno spreminjamo: izmerimo dolžino noge od konice prstov do pete, zarišemo podplat in razširimo podplat in zgornji del tako, kot vidimo na sliki. Osnovni rez lahko prilagodimo katerikoli velikosti.

ART BUCHWALD

Zajedljivka

Težavnih sedem let

Preteklo leto sva z ženo praznovala najino sedmo obletnico poroke. Tega ne omenjam, da bi se pobahal. Navsezadnje je to vznemirljiv dogodek. Če dobro premislim, je že mnogo prijateljev, ki so se skoraj istočasno poročili, že razvezanih. Tako malo je še srečno poročenih, da sem prišel do spoznanja, da v najinem zakonu nekaj ni v redu.

»Midva sva bolnika,« sem rekel ženi. »Kaj je pravzaprav z nama?«

Pritrdila mi je: »Nisva normalna. Vsi že govorijo o naju. Skoraj vse sošolke so že vsaj dvakrat poročene.«

»Sedem let sva se dobro razumela, zdaj pa mislim, da potrebujeva pomoč.«

»Tudi jaz sem hotela to predlagati,« mi je pritrdila. »Strinjam se in če ti je prav, jo poiščiva.«

Ker sva si želela pojasnila, sva se takoj priglasila svetovalcu za razvezo zakonov.

Svetovalec za razvezo zakonov je podoben posredovalcu za sklepanje zakonov, samo da ta zakone skuša zvezati, oni pa razvezati. Večinoma se človek napoti tja, če je v skrbeh, da bi zakon večno trajal.

Sla sva torej skupaj v njegovo pisarno. To je bila najina prva napaka. Tajnica naju je prosila, naj posamezno vstopiva. V čakalnici je bilo na mizi polno časopisov. Na naslovni strani so bili debelo tiskani naslovi: Moja tajnica je boljša kot moja žena, Kako sem z alimenti postala milijonarka itd. Na eni steni so bile fotografije mož, na drugi pa žensk, ki jih je svetovalec za razvezo zakonov srečno razvezal.

Sedla sva in takoj je začel: »Prav bi bilo, ko bi se tukaj ne držala za roko.« Položila sva vsak svoje roke v naročje.

»Povejte mi svoj primer od začetka do konca in ne izpustita nobene podrobnosti. Vsaka malenkost je zame važna.«

Povedala sva mu vse od najinega prvega dne poznanstva, o najinem stanovanju, pa tudi to, da sva se po vsakem prepiru zopet pobotala.

»Ali se prepirata zaradi denarja?« je vprašal.

»Ne,« sem odvrnil. »Jaz ji ga dam, ona pa izda.«

Nagubal je čelo in vprašal ženo: »Ali ste kdaj grozili možu, da se boste vrnili k materi?«

Žena je odgovorila: »Moja mati živi v Pensylvaniji, to pa je predaleč, da bi šla tja. Sicer pa otroci hodijo v šolo, skrbeti moram, da ne bi zamujali.«

»Ali kdaj pošljete ženi rože?«

»Vedno,« sem odgovoril. »V cvetličarni kupim najlepše.«

»Ali vaš mož opazi, če imate novo pričesko ali novo obleko?«

»Ah, seveda! Ničesar si ne morem kupiti, da ne bi kaj pripomnil.«

»Kaj pa reče?«

»Koliko to stane?«

»Če mu to poveste, ali se razburja?«

»Ne. Zmigne z rameni in odide.«

»Ali imate skupne interese?«

»Mnogo,« sem zaklical.

»Na primer?«

»Pogovarjava se o najinih prijateljih, ki so že ločeni.«

»Imate prijateljice, ki vam po telefonu povedo, s katero lepotico so videle vašega moža v restavraciji?«

»Seveda,« je odvrnila žena, »toda to je njegov poklic, če ne bi hodil na obede z lepoticami, si ne bi mogla kupovati novih oblek.«

Svetovalec je zlomil svinčnik in ga vrgel v steno. »To je najbolj brezupen primer, kar sem jih obravnaval. Vse, kar pripovedujeta je nesmiselno. Imata preveč skupnega. Morala bi se poročiti v mlajših letih, ko še nista ničesar vedela o življenju.«

»Pa vendar ne boste rekli, da je za ločitev prepozno?«

»Nikoli ni prepozno,« je pripomnil. »Pojdita domov in drug drugemu grenita življenje. Vi, gospa morate biti ljubosumni,« svetovalec se je ozrl k meni in rekel: »Vi pa morate opaziti svako nevšečnost na njej. Poglavitno pa je, da se preselita v manj udobno stanovanje. Ne pozabita pa, da ljubezen in sreča nista vse na svetu.«

Ko naju je spremil do vrat, sem se lepo zahvalil, ko sem pa ženi dal pri izhodu prednost, sem mislil, da bo skočil iz kože.

»Za božjo voljo!« je zavpil. »Niti odšli niste iz moje pisarne, pa že dajete ženi prednost. Če počenjate take neumnosti, nikoli ne boste razdrli vašega zakona.«

ART BUCHWALD

Humoreska

Kako nastane časopis

Nekoč se mi je sanjalo, da sem bil glavni urednik velikega ilustriranega časopisa. No, ne bom se oproščal, včasih so se mi sanjale še hujše reči. Često me mika, da bi bil v sanjah predsednik ZDA, hotelir, delničar, to pa samo zato, ker so sanje tako poceni. Sanje so bile gotovo posledica mojega pisateljskega udejstvovanja. Pisal sem osebne spomine na Abrahama Lincolna in ker so se bližale volitve, sem moral hiteti. Pisatelj se mora prilagoditi dogodkom in letnim časom. Spomladi so primerni novi pogledi na stare dogodke. Poletje za novoletne pesmi in potovanje na severni tečaj, jeseni pa pišem o neobjavljenih pismih od Goetheja do Balzaca. To vse je seveda zelo naporno. Mislim, da so bile moje sanje posledica utrujenosti.

Sedel sem v veliki svetli sobi za veliko pisalno mizo iz mahagonija, zlato nalivno pero je bilo darilo nekega tovarnarja. Bil sem glavni urednik v svetišču tiska, čeprav v resnici še nikoli nisem videl urednika niti svetišča. Rokopise sem pošiljal množici urednikov, ti pa so jih vračali z neverjetno brzino. Nenadoma je potrkalo na vrata. Očarljiva deklica je vstopila.

»Oh,« sem si mislil, »to je gotovo moja tajnica.«

»Upam, da ne motim?« je dejala.

»Ljubi otrok,« sem odvrnil. Gotovo ste utrujeni, naročil vam bom kavico.«

»Hotela sem vam samo povedati, da bi nekdo rad govoril z vami.«

»Je to gospod ali sodelavec?«

»Ni videti gospod.«

»No, potem je pa sodelavec. Recite, naj počaka. Sluga naj ga zapre v klet za premog, vi pa poglejte, ali je na cesti kak stražnik, za primer, če bi ga potrebovali.«

»V redu,« je rekla tajnica in odšla.

Minila je ena ura, napisal sem uvodni članek, pokadil nekaj turških cigaret, popil kozarček sherryja in pojedel obložene kruhke. Nato sem pozvonil slugi.

»Pripelji moža.«

To je bil boječ, sramežljiv, zasanjan človek. Nizkotna zvijačnost avtorja mu je bila zapisana na nizkem čelu. In ta podlež je držal v roki — rokopis.

»Hitro povejte, kaj želite?«

»Imam prispevek,« je začel.

»Prispevek!« sem zavpil. »To si upate reči! Ali ne veste, kje ste?«

»Povest je,« je zajecljal.

»Povest! Ali mislite da potrebujemo povesti? Ubogi norec, še pojma nimate, kaj se pravi tiskati petdeset strani barvnih oglasov! Poglejte, kako krasen azbestni kuhalnik! Zajamčeno brez smradu. Pa avtomobili z zračnimi blazinami! Ne veste, koliko truda imam s tem. Vi pa mi prinesete povest. Najraje bi vas zadavil. Zakon ne bi imel nič prott.«

»Prosim ne, saj že grem. Prispevek vzamem seboj.«

»To ni dovoljeno. Če ste rokopis prinesli, ga morate pustiti tukaj.«

Imel sem občutek, da sem ga le presurovo prijel in pozvonil sem slugi.

»Prosim, zaprite spet tega možaka in pazite nanj. To je avtor. Ne dajte mu jesti!«

Rokopis je ležal na mizi in bil je precej obširen. Naslov se je glasil: »Anna Acker ali župnikova hči.«

Spet sem pozvonil. Naročil sem tajnici, naj bo sluga tako prijazen in naj pride k meni.

Sluga je vstopil. To je bil pošten in priden človek, lahko sem se zanesel nanj.

»Jones,« sem ga vprašal, »znate brati?«

»Da, gospod, malo že.«

»Lepo. Preberite rokopis in ga potem vrnite.«

Znova sem se posvetil oglasom. Nad moderno kopalnico bom zapisal: »Čist dom, srečen dom!«

»No, Jones, ste prebrali?«

»Da, gospod.«

»Je vse v redu — vejice, pravopis?«

»Da, zelo dobro.«

»Upam, da ni kaj humorja zraven? Se vam je povest zdela smešna?«

»Oh, ne, gospod.«

»Dobro, pripeljite avtorja.«

Preletel sem nekoliko strani rokopisa in se odločil, da ga bom sprejel. Možu je zasijal obraz od sreče.

»Počakajte, sprejel bom vašo povest, samo nekaj bo treba spremeniti. Naslov: »Anna Acker, župnikova hči« je preveč starinsko. Naslov naj se glasi: »Mary Flint v visoki družbi.«

»Že, samo ...«

»Drugič pa je povest predolga. Ima devet tisoč besed, imeti pa jim mora največ šest tisoč. Konec moramo odrezati.«

Zmeril sem točno tri tisoč besed, jih odstrigel in izročil avtorju.

»Te besede lahko obdržite.«

»Oprostite, prosim. Odrezali ste konec. Bralec ne bo ničesar razumel.«

Sočutno sem se smehljal. »Dragi gospod, bralec nikoli ne prebere več kot tri tisoč besed, konec zato sploh nima pomena. Začetek že, ampak konec ... Zadnja stavka naj bosta malo bolj pomembna. No, vidite. Ali si morate misliti boljši konec? 'Anna se je sesedla na stol. Zapustiti jo moramo'.«

Sodelavec ni imel več pripomb.

»Se malenkost. Naslednja številka bo vsebovala nekaj novosti s področja avtomobilistike in instalacije. Morebiti bi vi v svoji povesti opisali zamrznjene vodovodne naprave Vaša povest se godi poleti v Španiji, pa naj se rajši dogaja pozimi v Švici. No, zdaj pa na svidenje.«

»Kaj pa honorar?«

»Plačali bomo od tipkane strani, dve leti po objavi dobite ček. Pokril vam bo stroške za papir, črnilo in sponke.«

Odšel je.

Sedel sem in napisal uvodni članek za prihodnjo številko: »'Mary Flint v visoki družbi' je sodobna zanimiva novela. Avtor je eden najbolj priznanih mojstrov peresa v Ameriki. Njegov stil je klen, ubran, lahkoten, s pečatom literarne vrednosti. V tej številki so tudi oglasi za izredno praktične vodovodne naprave.«

Zadovoljen sem se zleknil v naslonjač in hotel pozvoniti tajnici. Rad bi ji postregel s kavico.

Tedaj sem se v napačnem trenutku zbudil, kar se človeku mnogokrat zgodi.

STEPHEN LEACOCK

Uspeh

»Mnogi ljudje,« pravi francoski dramatik Marcel Achard, »menijo, da je za uspeh potrebno le dovolj zgodaj vstajati. Vendar se motijo: treba je vstajati tudi dobre volje.«

Zaboj za vse

Nekaj za začetnike v obdelavi lesa: kako se sestavijo letvice itd.

Material: dva kosa borovega lesa, ki merita 7 krat 20 centimetrov, devet borovih letev, dolgih po 33 centimetrov in 2,5 cm širokih. Ves les mora biti debel 9 mm; razen tega potrebujemo še 18 majhnih žebljev, rdečo barvo, prozorni lak in lepilo.

Orodje: rezljača (žagica), kladivo, smirkov papir in čopič.

Obe borovi deščici tvorita sprednjo stran zabojčka, v katerih najprej izžagamo ovalne držaje, ki naj bodo približno 6 cm dolgi. Nato na štirih ozkih straneh deščic izžagamo po dva zatiča, ki naj bodo debeli in široki kot letve (torej 9 mm in 2,5 centimetra), zato da med seboj povežemo sprednja in stranska dela zabojčka. Potem nanesemo lepilo in zlepimo sprednji deščici ter stranske letve. Zelo važno je, da si pomagamo s kotomerom, sicer bo zabojček vegast.

Na koncu pa prilepimo še 5 preostalih letev, ki jih enakomerno razporedimo na dnu. Vsako letev še dodatno pritrdimo z enim žebljem. Za zaključek les zgladimo s smirkovim papirjem, prebarvamo in zlakiramo. Vsak začetnik si bo pri izdelavi tega zabojčka — primernega za vse — pridobil koristne izkušnje v obdelavi lesa.

M. L.

Iz domačih logov

Ko so se v družbi pogovarjali o vedno večjem zastrupljanju okolja, je novinar France Boštjančič svetoval slikarju Doretu Klemenčiču Maju: »Pohitite slikarji, čimprej nam naslikajte naš svet, dokler je še spoznaven. In sicer predmetno, za abstraktno bo še potem čas.«

*

Filmski delavec Peter Zobec je prijatelju hotel podariti svojo rusko srajco. Ko ga je ta vprašal, od kdaj toliksna dobrota, je Peter povedal, kaj se mu je bilo zgodilo na silvestrovanju v umetniški družbi. Sosede, ki so prišle voščit, so namreč v bradatem Petru prepoznale Ivana Rebrovja, ki je bil nekaj dni prej gostoval v Ljubljani. Peter se je nekaj časa pošteno branil, ko pa ni nič pomagalo, je še zapel. Zaman se je potem oziral po lepih obožeovalkah ... dokaz je zalegel.

*

Koliko zlobe je v nas, zgovorno pove podatek, da so se udeleženci nekega zbora srbskih filmarjev v trenutku, ko je filmski delavec Dušan Perković začel govoriti o svetlem liku našega filmskega človeka, vstali — misleč, da je delovni del zbora končan in se začenja napovedani prosti in zabavni program.

Na tem zboru so med drugim ugotovili žalostno dejstvo, da se na celotnem ozemlju Srbije trenutno snema en sam film — čeprav je letošnje leto proglašeno za »leto jugoslovanskega filma«. Zato je neki igralec menil, da so taki delovni zbori podobni srečanju upokojencev, ki obujajo spomine.

*

Slikarja Rajka Slapernika so »osumili«, da se je poročil. Slaperniku se ni ljubilo dokazovati nasprotno, zato je mirno »priznal«.

»In kje imaš ženico?«

»Sla je v Pariz na poročno potovanje.«

»Kako pa, da ti nisi šel zraven?«

»Ker sem v Parizu že bil.«

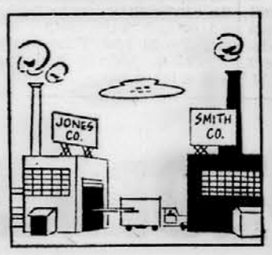
*

Dvomim, da priljubljeni slovenski popevkar Oto Pestner ne mara festivalov zaradi njihovih »kuhinj« — ko pa ga ni še nihče videl prihajati tja s suho hrano.

Dvomim, da igralka Ana Karić se nikdar ni bila slečena pred TV kamerami, če pa sama pristavlja, da so ji »samo enkrat pepelnik postavili na trebuh.«

F. S.

VAS ZANIMA?

V Združenih državah Amerike naraščajo davčna bremena z velikostjo podjetja tako vrtoglavo, da prihaja do absurda, ko mnoge tovarne kupujejo in potem z dobičkom prodajajo blago manjših konkurenčnih tovarn. Če bi to blago sami proizvajali, bi imeli mnogo večje stroške.

Avstralska pikasta kuna vrečarica (Dasyurus viverrinus) povrže hkrati tudi po 25 mladičev, v vrečo pa jih lahko spravi in doji samo šest.

V ZDA in v Avstraliji je dokaj popularen šport tako imenovani »bull-dogging«, ki ga je včasih videti tudi na rodeu. Udeleženci zasledujejo na konju mlade divje bike, se v primernem trenutku vržejo nanje in jim potem zvežejo noge, da se ne morejo dvigniti. Stvar seveda ni tako preprosta.

V začetku 19. stoletja so bile v mnogih mestih ameriškega Zahoda v veljavi odredbe, ki so pretile s kaznijo vsaki ženski, če bi se drznila spregovoriti v javnosti.

Pri centralno afriškem plemenu Bapoto veljajo moški za toliko bolj privlačne, kolikor več okraskov imajo vtetoviranih na obrazu.

V pokrajini okoli Bogorja na Javi imajo povprečno kar 322 dni nevihtnih dni na leto.

Pri nepismenih ljudeh je spomin bolj razvit kot pri pismenih. Znan je primer nekega irskega kmeta, ki je znal na pamet več tisoč raznih verzov, ki se jih je naučil od očeta, tega pa jih je naučil spet njegov oče.

POIZKUSITE SE!

1. Katero jugoslovansko mesto je po povprečnih januarskih temperaturah najhladnejše in katero po avgustovskih najbolj vroče?
2. Ali je mlečnih zob prav toliko kot stalnih?
3. Razen samostojne države Honduras je v Srednji Ameriki še kolonija Honduras. Komu pripada?
4. Kateri veliki skladatelj je bil poročen z eno najznamenitejših klavirskih virtuozinj svojega časa?
5. V koliko letih se vložena glavnica s 5% obrestmi po obrestno obrestnem računu podvoji?
6. Kako se glasi prvi verz Aškerčeve »Čaše nesmrtnosti«?
7. Kateri rimski cesar je imel navado reči, kadar ves dan ni storil nobenega dobrega dela: »Amici, diem perdidi!« (Prijatelji, izgubil sem dan!)
8. Ali leži več Afrike na severni ali na južni zemeljski polobli?
9. S kakšno hitrostjo padajo povprečno deževne kaplje?
10. Katera srbska država se je v srednjem veku razprostirala na ozemlju današnje Črne gore?
11. Kako imenujemo s tujko desetletje, stoletje in tisočletje?
12. Ali je bil New York kdaj glavno mesto ZDA?

ODGOVORI

1. Sarajevo — 1,4, Titograd 26,3 stopinje. 2. Ne, mlečnih zob zraste 20, stalno zobovje pa šteje 32 zob. 3. Veliki Britaniji. Glavno mesto je Belize. 4. Robert Schumann (1810 do 1856) s Klaro, rojeno Wieck (1819—1896). 5. V 14 letih. 6. Turban pisan dič ruso glavo. 7. Mark Avrelij. 8. Na severni polobli. 9. Okoli 11 metrov na sekundo, torej 40 km na uro. 10. Zeta. 11. Decenij, sekulum in milenij. 12. Da, provizorično 1789. in 1790.

Zmagal domačin

Na 10. državnem prvenstvu v biatlonu v Dražgošah prvi Vinko Lotrič (Triglav) — Uspeh tudi med ekipami

DRAŽGOŠE, 5. febr. Zimskošportne prireditve »Po stezah partizanske Jelovice« so z današnjim 10. državnim prvenstvom v biatlonu, ki je veljal za prvo tekmo 3. jugoslovanskega smučarskega memorialnega pokala in 9. prvenstvo SRS, ob lepem vremenu vnovič doživele vrhunec, po pričakovanjih pa se je razpletel tudi boj za prva mesta: med republiškimi ekipami je prva Slovenija (Lotrič, Kovič, Grašič), med društvenimi ekipami TVD Partizan Dol I. (A. in S. Premože, Hvastja), med posamezniki pa Vinko Lotrič (Triglav).

Novi državni prvak, 23 — član kranjskega Triglava, domačin z Jelenšč Vinko Lotrič je startal s štartno številko 5. Od vsega začetka manj ko 20 km dolge, težavne proge je tekel odlično in že po prvem krogu opozoril, da bo imel najhitrejše smuči med vsemi. Stoperice po drugem krogu so zanj pokazale 1:17,00. Nihče med 55 nastopajočimi tekmovalci tega časa ni izboljšal, najbolj pa so se mu približali Gortner (1:19,9), Reš (1:20,03), Grašič (1:20,35), J. Pavčič (1:23,17), Mohorič (1:23,22) ter brata Premožeta, branilec naslova Slavko (1:23,33) in Anton (1:23,49). Trud Vinka Lotriča, ki je pred tekmo v najboljšem primeru računal z uvrstitvijo na 2. ali 3. mesto, ni bil zaman, saj se je na koncu izkazalo, da so vsi njegovi najhujši tekmeci, zvečine pravi, že uveljavljeni specialisti za zimski dvoboj, streljali bolje: zmagovalec Lotrič je dobil namreč 5 minut pribitka na čas teka, štirje tekmeci za njim pa so imeli več zadetkov: A. Premože 18 (od 20 možnih), S. Premože 17 in kolesarski reprezentant Hvastja 18 (Lotrič 16), pri čemer je bil Hvastja nasploh najboljši strelec med vsemi, saj je dobil najmanj pribitka, to je samo 2 minuti. Med favoriziranimi tekači, ki bi lahko še ogrozili končni uspeh gojenca trenerja Gašperja Kordeža, Vinka Lotriča, sta slabo streljala Gortner in Reš, ki sta dobila kar 11 oziroma 13 minut pribitka. Kljub petim minutam pribitka je tako Lotrič, skromen športnik velikih tekaških zmožnosti, v končni oceni prepričljivo zmagal s skoraj petminutno prednostjo pred Antonom Premožetom, ki je prvič v svoji športni karieri v tej zvrsti premagal starejšega brata Slavka, ki je branil naslov državnega prvaka iz Mrkopolja. Uspeh tekmovalcev iz Dola sta imenitno dopolnila kolesarja Hvastja s 4. mestom in Kunaver z 12. mestom v posamični konkurenci, v ekipni pa so tako bili brez enakovrednejših tekmecev. Slovensko republiško zastopstvo je slavilo tudi dvojni uspeh v oceni za 3. jugoslovanski smučarski memorialni pokal.

Izidi, posamezniki: 1. Vinko Lotrič (Triglav) 1:22,00, 2. A. Premože 1:26,49, 3. S. Premože 1:27,33, 4. Hvastja (vsi TVD Dol I) 1:27,57, 5. Kovič (Ihan) 1:28,34, 6. Grašič (Alples) 1:28,35, 7. Munih (Olimpija 1:29,17, 8. Gortner (Tr) 1:30,09, 9. J. Pavčič (Ol) 1:32,17, 10. Konečnik (Kočevje) 1:32,55, 11. Reš (Radovljica) 1:33,03, 12. Kunaver (TVD Dol I) 1:33,47, 13. L. Jelenc (Alp) 1:36,57, 14. D. Glišević 1:37,17, 15. I. Glišćević (oba SK J. Jeremić) 1:39,47 itd.; **društvene ekipe:** 1. TVD Partizan Dol I (S. in A. Premože, Hvastja) 4:22,19, 2. Triglav (Gortner, Lotrič, Eržen) 4:44,36, 3. Alples (Krišelj, Grašič, L. Jelenc) 4:49,36, 4. SK J. Jeremić 5:14,12, 5. SIP Jahorina 5:24,41, 6. JLA Kranj 5:28,14, 7. TVD Partizan Dol II 5:45,55, 8. Vojvodina 5:56,43 in 9. Mečkin kamen 7:08,34; **republiške ekipe za 3. jugoslovanski smučarski memorialni pokal:** 1. Slovenija I (Kovič, Grašič, Lotrič) 4:19,09, 2. Slovenija II (S. in A. Premože, Kunaver) 4:28,01, 3. Srbija (D. in I. Glišević, Kosterbić) 5:05,12, 4. BiH 5:17,50, 5. JLA 5:28,14, 6. Vojvodina 5:55,43 in 7. Makedonija 7:08,34.

O gostoljubnosti domačinov in pomoči JLA lahko govorimo le pohvalno, predvsem pa veljajo za tehnično izvedbo prekaljenega štaba smučarskih delavcev SK Transturist iz Škofje Loke sami presežniki.

16. prireditve »Po stezah partizanske Jelovice« bodo sklenjene še z nočnim slalomom v Železnikih in tekmovanjem učencev in učenk gorenjskih šol v veleslalomu in tekih konec tedna v Lancovem pri Radovljici.

H. UBELEIS

PO NAPORIH — DOBRE VOLJE — Nasmejani zmagovalci 10. državnega prvenstva v biatlonu včeraj v Dražgošah: v sredi novi prvak, domačin Vinko Lotrič (Triglav), ob njem pa brata iz Dola, drugouvrščeni Anton Premože (levo) in lanski prvak, letos tretji Slavko Premože (desno). Foto: Busić

IVER DNEVA

Velik uspeh kljub težavam

Predsednik organizacijskega odbora 16. zimskošportnih memorialnih prireditev »Po stezah partizanske Jelovice« Ivan Franko — Iztok po tekmovanjih v Dražgošah ni kril zadovoljstva: »Zaradi pomanjkanja snega v januarju smo morali domala vsa tekmovanja preložiti na prvi vikend v februarju. Kljub težavam so vse dosedanje tekme zelo dobro uspele, sto in sto mladih športnikov je legendarni bitki vnovič postavilo spomenik in izrazilo pripravljenost za podobne napore v morebitnem SLO. Tekmovanja, tudi v sankanju in skokih, so bila spet res množična kot malokje v Sloveniji, z roko v roki so tekmovali mladi športniki, patrulje partizanskih enot SRS, pripadniki JLA in milice pa slepi . . . Prireditev je minila v pravem partizanskem slavju, za kar imajo velike zasluge številni neumorni amaterski športni delavci, zlasti iz vrst SK Transturist, ki že leta in leta negujejo to edinstveno prireditev pri nas«.

Košarkarski barometer

Le prizadevnost

Košarkarji C. zvezde so dokazali, kaj se s prizadevnostjo in moralno zavestjo da doseči - Primer za Olimpijo

LJUBLJANA — Igralci C. zvezde še naprej nizajo same uspehe. Med tednom so tudi v povratnem srečanju z Realom v Beogradu slavili zasluženo zmago in se s tem uvrstili v polfinale pokala evropskih prvakov. V derbiju ZKL so tokrat tudi zasluženo premagali Partizana in imajo tako po porazu Radničkega še štiri točke prednosti. Če premagajo v naslednjem kolu še slednjega, potem za poletne in samozavestne Zvezdaše ne bo več ovir za ponovno osvojitev naslova državnih prvakov.

Po igri so trenutno le igralci Rabotničkega dorasli C. zvezdi, čeprav ne gre podcenjevati podviga Beograda proti vedno slabšemu Radničkemu in pa naporov drugih ligašev, ki se borijo po svojih sposobnostih. Tu mislim predvsem na Beograd, oba Željezničarja in Kombinat. Moštva, ki so v sredini lestvice igrajo dobro le doma, kot da ne bi imela večjih ambicij.

C. zvezda je vse bliže svojim ciljem v domačem prvenstvu in pokalu evropskih prvakov. Z visoko moralno zavestjo vseh igralcev brez težav melje svoje nasprotnike. Res pa je, da imajo Beograjčani tudi nekoliko sreče, saj pri Realu ni igral Luyk, tako da je praktično le Brabender protiutež prejšnjim zvezdam, ki so igrale v tem slovitem moštvu. V domačem prvenstvu pa tudi dobiva nasprotnike, ki so v krizi. Partizan me je, razen Dalipagića, Djukića in mladega Beravsa, razočaral. Posebno še reprezentant Cermak, ki si ne bi smel dovoliti tako katastrofalno slabe igre. Iz govorjenja Žeravice, da tudi pred srečanjem niso imeli možnosti, ne bo držalo. Bolj bo držalo, da so igralci C. zvezde spretnejši, predvsem pa hitrejši in znajo izkoristiti slabosti ter statično igro svojih nasprotnikov z dokaj ostro igro v obrambi. Tudi dejstvo, da jim v obrambi večkrat tudi sodniki spregledajo prekrške ne zmanjšuje njihovih uspehov, saj je znano, da če igra vseh pet igralcev ostro, sodniki ne morejo videti vseh prekrškov.

Upam, da so igralci Olimpije spremljali televizijski prenos tekme med C. zvezdo in Partizanom ter da so se iz tega kaj naučili pred gostovanjem v Beogradu. Kajti, če bodo igrali tako slabo in nezainteresirano kot v soboto proti Karlovčanom, potem je na pomolu prava katastrofa. Partizana se da premagati tudi v Beogradu, seveda pod pogojem, da se igra brezkompromisno v obrambi. To so dokazali košarkarji C. zvezde, ki so onemogočili Partizanove centre, predvsem neugodnega Farčića, tudi za ceno razbitih arkad (Vučinić) in drugih poškodb. Če pa bodo Ljubljančani še naprej igrali v obrambi »salonsko« košarko, brez potrebne vneme, v napadu pa dejansko imeli le strelske vaje brez kolektivne igre, potem še dolgo ne bodo prišli iz krize. Če lahko sploh govorim o krizi, ki traja že kar predolgo. Vse pa kaže, da so igralci Olimpije zadovoljni s trenutno uvrstitvijo in da se ne zavedajo, da bi s večjo prizadevnostjo lahko bili na koncu prvenstva drugi, ob morebitnih spodrsljajih C. zvezde pa celo prvi . . .

IVO DANEU

Gostje uspešnejši

TRST — V 15. kolu italijanskega košarkarskega prvenstva je kar pet ekip zmagalo v gosteh, med njimi presenetljivo tudi Maxmobili v Benetkah.

REZULTATI: Mobilquattro — Brill 83:78, Gamma — Forst 80:96, Alco — Ignis 57:82, Splügen — Maxmobili 72:76, Partenope — Norda 82:93, Scala — Gorena 71:65, Snaidero — Simmenthal 75:85.

VRSTNI RED: Ignis in Simmenthal po 28, Forst 24, Norda in Gorena po 16, Maxmobili, Scala in Snaidero po 14, Splügen in Partenope po 12, Mobilquattro 10 Alco 8, Brill in Gamma po 6.

I. F.

ZKL v številkah

Napad

C. zvezda 1440, Radnički 1371, Lokomotiva 1360, Olimpija 1358, Borac 1350, Partizan 1304, Jugoplastika 1291, Kombinat 1231, Rabotnički 1224, Beograd 1216, Bosna 1181, Zadar 1169, Željezničar (K) 1140, Željezničar (S) 1129.

Obramba

Željezničar (S) 1128, Zadar 1185, Partizan 1216, Rabotnički 1228, Bosna 1264 Beograd 1266, Olimpija 1267, Jugoplastika 1282, Radnički 1294, C. zvezda 1300, Borac 1321, Lokomotiva 1331, Željezničar 1337, Kombinat 1342.

Strelci

SKUPNO: Šolman 411, Kapičić 404, Kićanović 396, Dalipagić 389, Mišović 386; 15. kolo: Damjanović 35, Žorga 33, Šolman 32 Kapičić in Bocevski po 31; rekord kola: Kapičić 50 (14. kolo); Olimpija: Žorga 343, Jelovac 310, Marter 167, Gvardjančič 150, Polanec 141, Lorbek 99, Peterka 95, Bunderla 15, Fišer 14, Zaloker in Božič po 2.

Osebne napake

Bosna 497, Željezničar (K) 430, Borac 414, Beograd 408, Partizan 385, Lokomotiva 364, Rabotnički 361, Željezničar (S) 360, Jugoplastika 340, Olimpija 338, Kombinat 333, Radnički 330, Zadar 312, C. zvezda 304.

Kazenski meti

EKIPNO: Borac 251:338 (74 odst.), Beograd 199:274 (72), Jugoplastika 230:327 (70), Olimpija 192:274 (70), Zadar 181:260 (69), Radnički 212:3[illegible] (69), Željezničar (K) 205:301 (68), 309 (67), Željezničar (S) 208:306 (67), Partizan 262:390 (67), Bosna 193:283 (68), Rabotnički 196:288 (68), Kombinat 210: Lokomotiva 231:345 (66) C. zvezda 190:294*(64); posamično: Katanić 40:44 (90), Pešić 37:41 (90) Kotarac 61:70 (87), Polanec 19:22 (86), Georgijevski 32:40 (80); Olimpija: Božič 2:2 (100), Bunderla 5:6 (83), Peterka 11:14 (79), Gvardjančič 26:34 (76), Jelovac 36:52 (69), Žorga 65:98 (66), Marter 19:29 (66), Lorbek 8:14 (57).

Gledalci

SKUPNO: 268.600; 15. kolo: 17.500; največ: Kombinat — Lokomotiva 4.500.

Ni presenečenje

Naši smučarski skakalci se počasi prebijajo v svetovni vrh, s čimer se samo uresničujejo Remsine napovedi

LJUBLJANA — Že tako redkobesedni zvezni trener za smučarske skoke Zdenek Remsa, nedeljskega tekmovanja za pokal in lovoriko Kongsberg ni hotel podrobneje oceniti. »Sami ste spremljali tekmovanje in nastop naših, pa presodite. Kaj pričakujem od fantov v letošnji sezoni, sem vam podrobno razložil pred začetkom sezone. Osebno moram zdaj skrbeti samo za uresničitev načrta.« To je bil ves njegov komentar.

Marsikdo je oporekal naši oceni po novoletni turneji, da naši skakalci vendarle očitno napredujejo in da je treba imeti samo malo potrpljenja, kajti noben uspeh ne pride čez noč. Tudi Remsa sam je večkrat poudaril, da novoletna turneja ni konec, temveč začetek sezone. Zdaj se njegove besede počasi uresničujejo.

Tekmovanje za pokal Kongsberg v avstrijskem mestu Murau je v nedeljo pokazalo, da se naši sicer počasi a vztrajno prebijajo v evropski vrh. Samo nesreča Bogdana Norčiča je namreč preprečila naše popolno slavje v posamični in ekipni konkurenci. In to celo nad Švicarji, ki jih letos razen ekipe NDR nihče na svetu ni premagal. Walter Steiner, nedvomno eden izmed vodilnih skakalcev na svetu, se je moral pošteno potruditi, da je manj kot za točko premagal Marjana Prelovška, medtem ko Norčiča ob normalnem poteku tekme ne bi mogel.

Ekipe Avstrije, ZRN, Francije in Italije, s katerimi smo imeli zadnja leta precej težav in so nas nekatere redno premagale, so zdaj ostale krepko za našimi. V Murauu smo imeli pet skakalcev, izmed katerih se je trojica uvrstila v prvo deseterico, pa tudi Stefančič in Danilo Pudgar še prihajata v formo. Vse torej kaže da je nekajletna kriza mimo.

Seveda bo na zanesljivo oceno potrebno počakati še nekaj dni ko se bo zvrstilo še nekaj pomembnih tekmovanj. Uspeh v Murauu bo treba še potrditi, kar pa najbrž ob sedanji formi ne bo težko. Vsaj Norčič in Prelovšek sta trenutno v takšni formi, da se lahko kosata z najboljšimi skakalci na svetu. Tudi sama trdita, da pred nikomer vnaprej ne bosta položila orožja. In ob njuni borbenosti jima brez zadržka lahko verjamemo.

Morda bo kdo menil, da je takšna ocena in hvala pretirana, toda fantje so tokrat na skakalnici, v dvoboju z najboljšimi skakalci šestih alpskih držav dokazali, da se Jugoslavija vendarle vrača med najboljše. Letošnja sezona bo torej najbrž res še en velik korak naprej, s čimer pa začrtana pot seveda še ne bo končana . . .

S. TRBOVC

Poleti v Vikersundu odpovedani

OSLO, 5. febr. — Organizatorji letošnjega tekmovanja v smučarskih poletih, ki bi moralo biti od 16. do 18. t. m. na velikanki v Vikersundu, so zaradi visokih temperatur in s tem pomanjkanja snega polete odpovedali. Tako bo ta skakalna disciplina letos na sporedu le v Oberstdorfu, kjer bo od 8. do 11. marca II. svetovno prvenstvo.

Veleslalom za najmlajše

LJUBLJANA — Ker so snežne razmere zelo ugodne, ni nobene nevarnosti, da bi morala mestna zveza za telesno kulturo in SK Olimpija, ki pod pokroviteljstvom Maximarketa pripravljata tekmovanje v veleslalomu za smučarje letnikov 64, 65 in 66, to zanimivo prireditev odpovedati.

Veleslalom bo v soboto, 10. februarja v Kranjski gori na Podlesu, začetek tekmovanja pa bo ob 10. uri. Prijave sprejemajo v Maximarketu (drugo nadstropje).

Zmaga Koprivška

MIRNA — Smučarski delavci mirenskega Partizana so priredili tradicionalno meddruštveno skakalno tekmo na 40-metrski skakalnici. Tekmovanja se je udeležilo 56 tekmovalcev iz skoraj vseh slovenskih smučarskih društev. Prireditev si je ogledalo 500 gledalcev, bilo pa bi jih precej več, če bi bile tekme v nedeljo, kot je bilo prvotno napovedano. Domači smučarski delavci so se zelo potrudili, tako da je tekmovanje pod pokroviteljstvom domače tovarne Dana teklo brez zastojev.

Rezultati — pionirji: 1. Lovko (Koč.) 109,7, (25, 24), 2. Vidic (Apnar) 96,5 (23, 23), 3. Novšak (Boštanj) 95,5 (23, 23); **mlajši mladinci:** 1. Tomažič (Il) 145,6 (28, 29,5), 2. Justin 140,2 (28, 28,5), 3. Majnik (oba Jes) 118,6 (27, 25,5); **starejši mladinci:** 1. Borlak (Izl) 144,4 (28,5, 30,5), 2. Pogačar (Jes) 139,8 (31,5 p., 21,5), 3. Regaly (Šentjernej) 133,1 (27, 28); **člani:** 1. Koprivšek (Il) 199,8 (35, 35,5), 2. Kunstelj (Vrh) 188,8 (34,5, 36), 3. Žnidar (Il) 182,4 (34,5 35,5) itd.

S. DOKL

Obvestilo

Slušatelje in sodelavce VŠTK obveščamo, da so redni študijski smučarski tečaji zaradi nepredvidenih zadržkov hotela Špik v Martuljku preloženi za en dan. Odhod iz Ljubljane na prvi tečaj bo 11. t. m., za drugi tečaj pa 20. t. m. Vse drugo ostane v veljavi.

TAJNIŠTVO VŠTK

AVTO-MOTO

Na Floridi: porsche carrera

DAYTONA BEACH, 5. febr. — Tradicionalna avtomobilska dirka »24 ur« se je končala z zmago Gregga in Haywooda, ki sta z avtomobilom porsche carrera prevozila 670 krogov (krog je 5,2 km). Druga sta bila Minter in Migault s ferrarijem, ki sta prevozila 648 krogov. Na dirkah je sodelovalo 52 avtomobilov, samo 19 posadk pa je doseglo cilj. Zmagovalca sta prevozila 3484 km s povprečno hitrostjo približno 145 km na uro.

SKOKI V VODO

Oba naslova v Ljubljano

LJUBLJANA, 5. febr. — V Zagrebu se je pozno sinoči končalo jubilejno X. zimsko državno prvenstvo v skokih v vodo. Pred maloštevilnimi gledalci je nastopilo 26 skakalcev iz 5 klubov, Ljubljane, Ilirije, Medveščaka iz Zagreba, Studenta iz Beograda in zadarskega Jedinstva. Kot vselej doslej, so tudi tokrat tekmovali le v skokih s 3-metrske deske.

Pri ženskah na deski je nastopilo le 6 skakalk, v odsotnosti lanske prvakinje Drečičeve pa je prepričljivo zmagala Ljubljančanka Vojka Grilc.

V moški konkurenci je bil Ilirijan Brane Gaber razred zase. Že po prvem skoku je povedel in si vse do zadnjega skoka v finalu ni pustil ogroziti prvega mesta. Uspeval mu je vsak skok, tako v obveznem kot v poljubnem delu in je na koncu zmagal s prednostjo skoraj 30 točk. S svojim rezultatom 365 točk je gotovo eden najresnejših kandidatov za reprezentanco, ki bo nastopila na letošnjem svetovnem prvenstvu.

REZULTATI — ženske: 1. Grilc (Lj) 266,75, 2. Dulibić (M) 245,05, 3. Puljčan (M) 232,80, 4. Popović (S) 191,25, 5. Dobravc (L) 177,70; moški: 1. Gaber (I) 365,15, 2. Marincelj (M) 338,65, 3. Meglaj (M) 338,05, 4. Sutlović (J) 329,10, 5. Dumić (S) 309,40, 6. Grgurević (L) 291,10, 7. Küssel (I) 280,95.

R. KOSOROK

HOKEJ NA LEDU

Kr. gora : Slavija 3:7 (1:3, 2:4, 0:0)

JESENICE — Dvorana pod Mežakljo, tekma za pokal SFRJ, sodnika Vister in Dremelj (oba Jesenice), gledalcev okrog 100.

Strelci z domače so bili J. Šebjanič, Pavlih in Pirih, za goste pa Smolej 2, Lešnjak, Prusnik, S. Kvartuh, Ulčar in Gruden po enega.

Zmaga vevških hokejistov je popolnoma zaslužena, saj so se v vseh ozirih pokazali v lepši luči. Toda domači so si vseeno ustvarili vrsto lepih priložnosti za zadetek, a napadalci so bili skrajno neučinkoviti. Vsi trije njihovi zadetki so bili bolj po naključju, kot plod smotrne igre.

Sicer pa igra ni bila kaj posebno zanimiva, zlasti zategadelj ne, ker tekmeca nista pokazala prave vneme.

L. KATNIK

Odločitev v Zagrebu

LJUBLJANA — Triglavu ni uspel tolikanj željeni podvig. Z Mladostjo je v Tivoliju le remiziral. O prvaku zahodne skupine II. ZHL bo tako odločala zagrebška tekma med Mladostjo in Triglavom. Tudi če Kranjčani ne uspejo, bo drugo mesto zanje lep uspeh. Imajo nekaj kvalitetnih igralcev, ki pa za čvrsto igro potrebujejo bolj urejeno in načrtnejšo vadbo.

1. Triglav	6	3	2	1	31:17	8
2. Mladost	6	3	1	2	23:17	7
3. INA	6	1	1	4	17:27	3

PAR PRIHODNJEGA KOLA: INA — Mladost.

Podvig Kr. gore

Naslov državnega prvaka v zahodni skupini državnega prvenstva za mladince je že oddan, vnel pa se je srdit boj za drugo mesto. Kr. gora je na Šalati premagala neposrednega tekmeca Medveščak in ga na lestvici prehitela za točko. Toda menda je bilo nekaj narobe z zdravniškimi potrdili jeseniških mladincev, tako da bo o tekmi še razpravljala tekmovalna komisija HZJ.

1. Olimpija	5	4	1	0	74:15	9
2. Kr. gora	4	3	0	1	42:15	6
3. Medveščak	6	2	1	3	57:38	5
4. Jesenice	5	0	0	5	7:12	0

PAR PRIHODNJEGA KOLA: Olimpija — Kr. gora.

J. JANČAR

Gorenje že prvak SRS

VELENJE — Hokejisti Gorenja so si s peto zaporedno zmago že kolo pred koncem zagotovili naslov republiških prvakov. V minulem kolu so premagali Ptuj z 8:6 (4:0, 0:2, 4:0). Gole za Gorenje so dali Šmit 3, Globočnik in Leks po 2 ter Škoflek 1, za goste pa Sirca 3, B. Potočnik 2 in Vamberger 1.

Trenutni vrstni red: 1. Gorenje 10, 2. Tržič 4, Prevoje 0, Ptuj 0.

M. GREGORIČ

Strelci

40 — G. Hiti (Ol)
26 — Mlakar (Jes)
23 — R. Hiti (Ol)
20 — Hafner (Jes)
19 — S. Beravs, T. Košir (Jes), Gojanović (Medv)
18 — Svetlin, Petač (Ol), Poljanšek (Jes), Renaud (Medv)
17 — M. Jan (Jes)
16 — F. Smolej (Jes)
15 — R. Smolej (Jes), D. Beravs (Ol)
14 — S. Košir, Skerjanc (Jes)
13 — Krmelj (Medv)
12 — Vnuk (Ol), Ančević (Medv), Ulčar (Slav)
11 — Seme (Ol), Belinić (Medv), S. Kvartuh (Slav), D. Kerkoš (Celje)
10 — Aljančič, Bahč, Jug (Ol), S. Semsedinović (Part), Bricelj Modic (Slav) Razinger (K. g.)
9 — Kavec, Puterle (Ol), Erjavec (Slav)
8 — B. Jan (Jes), Oreščanin (Medv), Seremet, Hribar (Part), Drečnik (Slav), Šišić (C. z.), Kavčič (K. g.)
7 — I. Jan (Jes), Sinovec (Medv), Obradović (Part)
6 — Jakič (Ol), Mirnik, Lešnjak, F. Kvartuh (Slav)
5 — Supih (Medv), Grosman (Slav), Češnjak (K. g.), Janković (C. z.)
4 — Jakopič (Ol), Kurtela, Zajec (Medv), Šebjanič, Hiti (K. g.), Protić (C. z.), Dravić (Part)
3 — Lap, Kumar (Ol), Eržen (Jes), Rataj (Medv), Pirih (K. g.), Perović, Šutić (Part), Vidić, Šeremet, Kravljanac (C. z.), Šentjurc Lesjak, Šmero (Celje)

Na Jesenicah so ogorčeni

Hokejski klub Jesenice meni, da Hafner ni neupravičeno manjkal na pripravah v Celju

JESENICE, 5. febr. — V železarskem mestu komentarji glede sobotnega poraza še niso prenehali. Poraz domačega moštva je potrl številne navijače, vendar pa obenem ne poneha ogorčenje zaradi postopka sekretariata zveze drsalnih in kotalkarskih športov Jugoslavije, ki je poslal predlog za suspenz Eda Hafnerja disciplinski komisiji v Zagreb natanko dan pred derbijem. Ker Jeseničani in drugi privrženci niso bili seznanjeni z vzroki suspenza tega igralca, je dal HK Jesenice v zvezi s tem tudi uradno izjavo, ki je naslednja:

»Na podlagi vabila ZDKŠJ z dne 27. januarja 1973, da se mora Edo Hafner udeležiti priprav mladinske reprezentance Jugoslavije v Celju, je uprava Jesenic uradno vprašala trenerja mladinske reprezentance Jožeta Trebušaka, če lahko Hafner zaradi pomembnega srečanja za alpski pokal ostane doma in se pripravlja v klubu. Zvezni trener je bil soglasen, da se Hafnerju ni potrebno udeležiti treninga mladinske reprezentance v Celju, kar je tudi potrdil s pismeno izjavo disciplinski komisiji v soboto dopoldne. Svojo izjavo je utemeljil tudi s tem, da se je pred tem posvetoval z zveznim kapetanom za mladince Francetom Rozino in zveznim kapetanom članske reprezentance Tonetom Franzotom. Vsi trije so bili mnenja, da je Hafner igralec takih kvalitet, da se mu ni treba udeležiti priprav v Celju, ker lahko nastopi v mladinski reprezentanci, ne da bi se udeležil skupnih priprav. Razen tega pa je Hafner kandidat tudi za reprezentanco A, pa seveda ne bi zmogel igrati in pripravljati se na obeh straneh. Te izjave je zvezni kapetan Franzot ponovil v soboto zvečer pred derbijem delegatu srečanja Mirku Ramušu. Edo Hafner pa je bil pripravljen, da se udeleži treninga v Celju, če bi zvezni trener to zahteval po vsej sili. Ker pa je imel že pred tem odobrenje, da lahko ostane doma — z vednostjo obeh zveznih kapetanov, HK Jesenice sodi, da Hafner ni prekršil dogovora o obveznem nastopanju in treningu v reprezentanci, in zato meni, da je Hafnerjev suspenz neupravičen.«

SPOR ZARADI NJEGA. Edo Hafner. Foto: Pogačnik

Sekretariat ZDKŠJ bi lahko, tako menijo pri HK Jesenice, na temelju teh ustnih dogovorov ravnal drugače, vendar pa je Jeseničanom popolnoma jasno, da so se za suspenzom Hafnerja skrivali še drugi interesi.

L. KATNIK

Čemu tako?

Škandal na nogometni tekmi med Sutjesko in Budućnostjo, sramota za vse

NIKŠIĆ, 5. feb. — To, kar se je v nedeljo zgodilo na finalni tekmi nogometnega turnirja v Titogradu, pomeni največjo sramoto črnogorskega nogometa. Dve vodilni nogometni ekipi naše najmanjše republike, titograjska Budućnost in nikšiška Sutjeska, sta prikazali vse drugo, samo ne nogometa.

Vsa jugoslovanska športna javnost (razen slovenskega področja) je pred televizijskimi sprejemniki četrt ure čakala na začetek finalnega srečanja. Toda Sutjeska zaradi neporavnanih dolgov ni hotela na igrišče, dokler zastopniki Budućnosti niso v klubske prostore prinesli 27.000 dinarjev. Pri Sutjeski pravijo, da so bili tako trdovratni zato, ker postopa titograjski ligaš proti njim skrajno nekorektno. Predsednik Budućnosti Danilo Burzan naj bi najprej dejal, da bodo dolg plačali, pozneje pa, da o tem dolgu sploh ničesar ne ve.

Vse to bi morda še oprostili, če se ne bi vse skupaj preneslo tudi na igrišče, na katerem se je pokazala najbolj sramotna plat te neslavne kolajne. Titograjski sodnik Stanišić je tako slabo sodil srečanje, da je spravil ob živce nogometaše obeh ekip in velik del občinstva. Igra je postajala vse bolj groba, sodnik je izključil kar štiri igralce (enega domačina in tri Nikšičane), na koncu pa je se je sprevrgla v pravi pretep, tako da so jo prekinili še pred koncem pri rezultatu 1:0 za domače. Tik pred tem je namreč planil s Sutjeskine klopi Bokan, ki tokrat ni igral, in z gavo knockoutiral sodnika Stanišića.

Vsa črnogorska športna javnost je ogorčena. Sekretariat Sutjeske je že sklical izredno sejo, na katero so povabili tudi podpredsednika NZJ Branislava Kovačevića in predsednika Budućnosti, Danila Burzana. Po tem sestanku bodo izdali tudi uradno sporočilo javnosti. Kakorkoli že, titograjski škandal ne bo pustil posledic samo na nogometnem področju dveh črnogorskih mest.

M. MIĆKUNOVIĆ

Srok huje poškodovan

LJUBLJANA — Levi krilni napadalec nogometašev Olimpije Vinko Srok se je huje poškodoval na prijateljski tekmi med Olimpijo in Mariborom. V 17. min. igre ga je med prodorom podrl branilec vijoličastih Petrič. Oba sta padla. Mariborčan se je hitro pobral, Srok pa je obležal na igrišču. Odnesli so ga z igrišča ter ga prepeljali v bolnišnico. Ugotovili so, da ima Srok poškodovano ledvico, zaradi česar bo moral počivati predvidoma tri mesece.

K. B.

Ne samo skok v Afriko

Profesionalni nogomet ima zaradi svoje profesionalnosti precej ognjevitih nasprotnikov, toda tudi ti bi zdaj morali priznati, da se v vrhu tega športa nekatere stvari presenetljivo hitro obračajo v smeri naših družbenih hotenj. Pri tem imam v mislih predvsem skok naše reprezentance v Severno Afriko in pa poteze vodstva Partizana, ki je na lastno pobudo objavil seznam z vsemi dohodki črno-belih nogometašev.

Kdo ve kolikokrat je bilo že zapisano in izrečeno- da šport in politika ne smeta iti po istih tirih. Celo, da morata biti strogo ločena. Pa je to res in prav? Ne eno, ne drugo. Kajti vsemogočna politika lahko seže, kamor se ji zahoče. In deloma je tudi prav tako. Kajti velika razlika je, če je šport eden izmed grobih instrumentov politike, ali pa njen soustvarjalni del.

Zdaj, ko naša že uveljavljena nogometna reprezentanca igra z bolj ali manj začetniki iz Tunizije in Libije, se mnogi sprašujejo, čemu nam je to potrebno. Še posebej, ker finančnega iztržka praktično ne bo. Za obe tekmi bo Jugoslavija dobila le 8.800 dolarjev, kar je vsekakor skromna vsota. Na dlani je tudi, da našim tekmi ne bosta kdo ve kako koristili za uigravanje in ali kovanje novih taktičnih zamisli. Pač pa bo poteza Luke Bajakića, dr. Mihaila Andrejevića, Vase Stojkovića in njihovih najožjih sodelavcev naletela na velik odmev med prijateljskimi državami v tem delu sveta. Nogometaši so tako prvi med športniki začeli uresničevati eno izmed nalog iz pisma, ki je bila, pa ne samo športnikom, za marsikoga precej tuja — zbliževanje z državami takoimenovanega tretjega sveta. V Afriki so z veseljem sprejeli ponujeno roko, gotovo bi jo tudi drugod po črni celini, v Aziji ali pa še dlje od nas. Seveda ne velja to samo za nogometaše. To pravico in dolžnost hkrati imajo vse vrhunske ekipe kot rokometaši, košarkarji, vaterpolisti, namiznoteniški igralci, pa najboljši posamezniki v atletiki, šahu, boksu in drugih športnih vejah, v katerih smo posneli vsaj del svetovne smetane. In prav nikomur ne bo padla krona z glave, če bo delček svojega znanja prelil tudi takim, ki ga resnično potrebujejo, si ga želijo in katerih osnovni zunanjepolitični cilji se ujemajo z našimi.

Strokovna upravna trojka Partizana Mića Prelić, Velibor Vasović in Boba Mihajlović pa si z veliko vnemo prizadeva, da bi klub postavila na sodobne organizacijske noge. Partizan je kot društvo med prvimi ustanovil aktiv zveze komunistov, prvi je konkretno podprl akcijo za stabilizacijo (organiziral bo privlačno tekmo, katere čisti dohodek bo šel v sklad za stabilizacijo), uprava NK Partizan pa je tudi kot prva objavila podroben pregled dohodkov njenih nogometašev. Slednje sicer ni nekaj tako novega, da bi bilo vredno obesiti na največji zvon, vseeno pa zasluži pozornost. Kajti pomembna razlika je, če kdo na zahtevo drugega po zakonu mora razkriti plačilne sezname, ali pa to stori zato, ker misli, da je to potrebno in tudi najbolj prav.

Če je temu botrovala spremenjena miselnost, po kateri naj bi bil vsak ponosen na svoj visoki (pošteno zaslužen) dohodek, potem bo misterioznostim v nogometu slej ko prej odklenkalo in stare temne plati tega športa bodo kmalu utonile v pozabo.

BORIS KUTIN

Preveč zapletov

Zakaj je bilo državno prvenstvo v judu za mladince v Domžalah okrnjeno? Drugi hitro dohitevajo Slovenijo

LJUBLJANA — Po pravkar končanem državnem prvenstvu za mlajše in starejše mladince lahko trdimo, da je bilo letošnje tekmovanje okrnjeno, oziroma prvenstvo zapetljajev. Že v začetku je tekmovanje protestno zapustila Vojvodina. Popolnoma neupravičeno. Delegat zveze je namreč vztrajal, da morajo imeti nastopajoči potrebne dokumente, kot to zahtevajo propozicije. Vendar bi morali republiški forumi le pravočasno obvestiti svoje reprezentante, saj je bil marsikateri posameznik tako le izletnik.

Za tem je bil sporen še uradni napovedovalec. Delegat tekmovanja Želimir Vučković (BiH) si je to pravico lastil sam, kar je povzročilo poldrugo uro zamude. Da bi bila mera polna, pa je šel v še eno skrajnost. Trdil je, da točke, ki so jih osvojili tekmovalci prireditelja tekmovanja Olimpije, ne štejejo v skupni zbir reprezentance Slovenije. Zaradi tega naj bi bila Slovenija druga za BiH, kar je pravi nesmisel.

Po prvem dnevu, ko je vodstvo prevzela Hrvatska z 12 točkami pred Slovenijo 11 in BiH z 10 točkami, je bil končni vrstni red naslednji: prva je Slovenija z 26 točkami, sledi BiH z 22, Hrvatska 19 in Srbija 13, medtem ko je Črna gora brez točk. Kljub odhodu Vojvodine in nekaterih posameznikov, ki niso izpolnjevali zahtev, kvaliteta le ni bila okrnjena, kajti dobri tekmovalci prav dobro vedo, kaj vsem jim je potrebno za tekmovanja. Kvalitetnejši tekmovalci so bili torej le prisotni in vendar je bilo letošnje tekmovanje pod ravnijo prejšnjih. Slovenija je osvojila prvo mesto kot vsa leta nazaj, čeprav močno okrnjena. Druge republike se ji v mladinskem judu neverjetno hitro približujejo in prav lahko se zgodi, da se naslednje leto Slovenija ne bo več potegovala za prvo mesto. Potrebno bo resneje zastaviti pri pripravah reprezentantov. Vidnejše rezultate in kvaliteto so tokrat pokazali Firer, Šega in Simnic (Slov), Dučić, Rundić (BiH) in Pleše (Hrv), pri mlajših mladincih pa Leskovar, Levičar, Kunčič (Slov), Todorović (BiH) in Somek (Hrv).

Vsekakor bi bilo potrebno spregovoriti kaj več besed o slovenskih tekmovalcih. Skupno jim je vsekakor to, da so morda med najizkušenejšimi, kar jim omogoča tekmovalni sistem v Sloveniji. Vendar imajo nekateri pomanjkljivo tehniko, ki naj bi bila osnova pri gradnji tekmovalca predvsem takrat, ko zapušča mladinske vrste. Prav izpopolnjevanje tehnike in psihofizično pripravo pa nudijo skupne priprave, ki so nedvomno pokazale rezultate v drugih republikah, le Slovenija na tem polju ni storila še ničesar. Vsekakor bi bilo potrebno dobiti stalnega strokovnjaka, ki bi skrbel za razvoj mladih, oziroma kvalitete v Sloveniji sploh, kar bi vsekakor povzročilo še masovnejši priliv mladine.

Po rezultatih na državnem prvenstvu bodo poklicali na skupne priprave po dva prvouvrščena iz vsake kategorije, izmed teh pa bodo končno izbrali reprezentanco Jugoslavije za evropsko prvenstvo v Belgiji.

J. Š.

VATERPOLO

Oboji zmagali

ŠIBENIK — V prijateljskih mednarodnih tekmah so se še enkrat pomerili vaterpolisti Jugoslavije in Italije do 18. oziroma 20. leta. Tokrat so mlajši Jugoslovani premagali goste z 10:6 in se jim tako oddolžili za poraz s 6:8 v prvi tekmi, starejši pa so premagali Italijane še drugič, zdaj s 10:7.

KEGLJANJE

Slovenke med najboljšimi

ZAGREB — Kegljaška zveza Jugoslavije je objavila lestvici najboljših jugoslovanskih kegljavk v letu 1972. Podobno kot pri moških so požele tudi slovenske zastopnice veliko uspeha, saj jih je med prvimi dvanajstimi kar sedem.

KZJ je najprej upoštevala nastope na SP, na državnem prvenstvu in na tekmovanju ob dnevu žena, potem pa še na drugih večjih tekmovanjih. Na prvem mestu je Gorinka Erski-Kovrlija, Janševa je druga, tretja pa Ludvigova.

Vrstni red: 1. Kovrlija (Kristal) 14 nastopov, 5929 podrtih kegljev, povpreček 423,5, 2. Janša (Lj.-C) 25, 10.264, 410,6, 3. Ludvig 24, 9824, 409,3, 4. Urh (obe TVD Partizan Kovinar-Store) 23, 9289, 403,8 5. Kodrnja (Tekstilac) 19, 7666, 403,5, 6. Kaločaj (Kristal) 16, 6432, 402, 7. Remic (Lj. -C) 17, 6828, 401,6, 8. Culić (Gradis) 14, 5622, 401,5, 9. Sivka (Medveščak) 25, 10.038, 401,5, 10. Bobnar (Medveščak) 19, 1566, 398, 11. Kastelic (Lj.-C) 11, 4321, 392,8, 12. Ocvirk (TVD Partizan Kovinar-Store) 14, 5565, 397,5 itd.

S. P.

ŠAH

Lep uspeh Vošpernika

DOMŽALE — Rednega mesečnega brzoturnirja se je udeležilo kar 31 šahistov, med njimi 8 mojstrskih kandidatov in 5 prvokategornikov. V finalu je med 16 šahisti zanesljivo zmagal Vošpernik. Doslej udeležba na mesečnih brzoturnirjih še ni bila nikoli tako velika in tudi kvalitetna.

Končni vrstni red: 1. Vošpernik 12, 2. Brale 10,5, 3. Čeko 10, 4. Osterman in Zorman po 9, 6. Hribar 8, 7. Steiner, Slak in Prašnik po 7,5, 10. Konvalinka, Sribar po 7, 12. Kutin 6,5, itd.

J. ŠKOK

PO DOMAČIH KRAJIH

Celodnevne priprave Rudarja

TRBOVLJE, 5. febr. — Z današnjim dnem so nogometaši Rudarja pričeli celodnevne priprave, ki bodo končane v petek. Trboveljčani vadijo sedaj vsak dan dopoldne in popoldne pod vodstvom trenerjev Opresnika, Šorla in Kosa.

Sedanje priprave, ki sodijo v drugo etapo vadbe pred pričetkom spomladanskega dela prvenstva v drugi zvezni nogometni ligi, potekajo na prostem kar doma. Ker nogometni klub Rudar nima denarnih sredstev, so odpadle tudi zaželene priprave na jugu. V klubu pa so veseli, da so delovne organizacije, kjer so zaposleni trboveljski nogometaši, odobrile 5-dnevne dopuste, tako da bodo lahko v celoti uresničili načrt priprav. Ta del vadbe je v celoti namenjen nabiranju vzdržljivosti. 20 kandidatov za prvo moštvo se udeležuje celodnevnih priprav. Manjka le vratar Gobec, ki je zaradi prometne nesreče, v kateri si je poškodoval oko, še vedno v bolnišnici. V soboto in nedeljo bodo Trboveljčani odigrali prvi prijateljski srečanji v Novi Gorici in Mirni.

J. M.

Zmaga Krke

ČRMOŠNJICE, 5. febr. — Komisija za šport pri občinskem sindikalnem svetu Novo mesto je s pomočjo smučarskega društva Rog iz Novega mesta včeraj organizirala v Črmošnjicah občinske sindikalne tekme v veleslalomu, na katerih je nastopilo 42 tekmovalcev. Snežne razmere so bile odlične, organizacija pa prav dobra. V ekipni konkurenci so bili najuspešnejši tekmovalci tovarne zdravil Krka, prav tako pa tudi med posamezniki, saj so osvojili prva tri mesta.

Rezultati — ženske do 25 let: 1. Golob 1:08, 2. Zupančič (obe Krka) 1:16; nad 25 let: 1. Wachter 1:15, 2. Sašek (obe Krka) 1:20; moški — do 25 let: 1. P. Turk 1:05, 2. Henčič (oba Krka) 1:06; od 25 do 30 let: 1. J. Turk 1:06, 2. Kovačič (oba IMV) 1:06; nad 30 let: 1. Serini (GG) 1:02, 2. Antešić (Krka) 1:08; ekipno: 1. Krka (P. Turk, Henčič, Golob, Wachter) 34 točk, 2. IMV (J. Turk, Dular, Kovačič, Vilhar) 26 točk, 3. Pionir (Vesel, Žnidaršič, Zupan, Lipnik) 23 točk.

S. DOKL

Taborniki so tekmovali

ŠKOFJA LOKA — V organizaciji škofjeloškega odreda Svobodni Kamnitnik je občinska taborniška zveza Šk. Loke priredila občinsko prvenstvo v veleslalomu in sankanju za vse kategorije. Nastopilo je več kot 50 tekmovalcev. Tekmovali so v dolini za gradom.

REZULTATI — sankanje: Hudolin (Trata) 19,2, Žan (ŠL), Dolinar (Tr) 19,4; veleslalom: medvedki in čebelice — mlajši: Miklavc 18,2, Vrenko 22,3, Marinšek (vsi ŠL) 23,3; starejši: Leben 23,6, Benedečič (oba Žel) 24,9, Kejžar (ŠL) 26,8; taborniki: Blaznik 30,3, Habjan (oba Žel) 31,0, Gabrovšek (ŠL) 31,2; tabornice: Bernik 31,1, Škrt (obe Žel) 31,3, Vidmar (ŠL) 37,0; veterani: V. Kržišnik 40,4, I. Kržišnik (oba ŠL) 41,3, Repinc (Tr) 42,6

Najboljši bodo nastopili na republiškem tekmovanju, ki bo prihodnjo nedeljo na Jesenicah.

I. KRŽIŠNIK

Turčija ne mara nudistov

Navzlic prizadevanju za razmah turizma ni prostora za nagce

ANKARA — Turški minister za turizem Erol Akcal vztrajno odklanja predloge tujih turističnih organizacij, naj dežela uredi na svojih sredozemskih obalah tabore za nudiste. »Prizadevamo si za razmah turizma pri nas,« je rekel v nedavni izjavi, »vendar tabori za nagce ne prihajajo v poštev.« Doslej je prišlo že nad 900 predlogov raznih klubov in posameznikov v Evropi in Ameriki. »Predloge za nudistične tabore bomo odklanjali tudi v prihodnje, ker so v nasprotju s tradicijo in moralo naše dežele.«

KITAJSKO NOVO LETO V LONDONU — Precej ljudi si je v londonskem Sohu ogledalo kitajski levji ples, s katerim je kitajska skupnost v britanski prestolnici proslavila začetek kitajskega (luninega) novega leta. Telefoto: UPI

V zapor zaradi obleke

Našminkana dekleta v prekratkih krilih in dolgolasce čaka kazen

DAR ES SALAAM — V Zanzibaru so ženskam prepovedali nositi kratka krila, moškim pa dolge lase. Po prvem maju čaka kazen ženske v krilih, ki segajo do kolen, pa tiste, ki nosijo lasuljo ali se preveč šminkajo. Prepovedane so tudi prozorne tkanine. Moški ne smejo nositi lasulj, lasje so lahko dolgi le pet centimetrov, hlače ne smejo biti ozke in spodaj zvončaste. Prva kazen je opomin, druga štirje udarci s palico, nepoboljšljive kršilce pa čakajo zaporne kazni do dveh let.

ROSS MACDONALD ŽIVA TARČA

22. nadaljevanje

»Če hočete. Posrednih in neposrednih hkrati. Kajti to, česar nisem doživel osebno, sem spoznal pri svojem delu, ko sem opazoval druge.«

»Jaz pa nimam niti ene... Opravičujem se, da sem vas razjezila.« Sklonila se je k meni in me nalahno poljubila na lice.

Počutil sem se strašansko starega. To je bil poljub mlade nečakinje. Med nama pa je bilo samo petnajst let razlike.

Pred hišo se je oglasil motor. Čez nekaj trenutkov sva slišala korake.

»To je gotovo Bert,« je rekla Miranda.

Vstal sem in se oddaljil od dekleta. Vstopil je Bert Graves. Videti je bil utrujen. Njegove gube so bile zelo vidne, v njegovem pogledu pa sem opazil skrb. Pozdravil je Mirando in stopil k meni:

»Torej, Lew, kaj je novega?«

»Si zbral denar?« sem ga vprašal.

Odprl je aktovko, ki jo je držal v roki, in izpraznil vsebino na premično mizico. Bilo je dvanajst pravokotnih zavitkov, ovitih v rjav papir.

»Sto tisoč dolarjev,« je rekel. »Tisoč bankovcev po petdeset in pétsto po sto dolarjev. Šam bog ve, kaj naj počnemo s tem.«

»Za začetek jih bova shranila v blagajno. Saj jo imate?«

»Da,« je rekla Miranda. »V Ralphovi pisarni je. Številko pa boste našli v miznem predalu.«

»Še nekaj,« sem rekel Gravesu. »Poskrbeti morate za varnost prebivalcev te hiše pa tudi denarja.«

Graves, ki je zavojčke že spravljal nazaj v aktovko, je začudeno dvignil glavo.

»Zato bi lahko ti...«

»Jaz moram oditi. Delo me čaka. Nič drugega ti ni treba, kakor da pokličeš šerifovega pomočnika. Saj je plačan za to.«

»Gospa Sampson ne bo dovolila, da obvestim oblasti.«

»Premislila se je. Zdaj se strinja s tem, da obvestiš policijo.«

»Prav! Vendar nekaj pametnega. Spravil bom denar, nato pa takoj telefoniral...«

»Bolje bi bilo, če bi šel osebno na policijo, Bert.«

»Zakaj?«

»Ker,« sem mu razložil, »hm, ker ne bi bil nič presenečen, če bi zadeva ostala — notranja. Lahko bi se našel kdo, ki bi prisluškoval telefonskemu pogovoru.«

»Razumem, kaj hočeš reči. Pismo... V njem je dokaz, da je tukajšnji položaj dobro znan... Če seveda domnevamo, da je bil Sampson resnično ugrabljen.«

»Naša stališča bomo opirali na to domnevo, dokler ne bomo zvedeli kaj več. Predvsem pazi, da policija ne bo preveč govorila. Nasprotnikov ne smemo prestrašiti, dokler ne dobim Sampsona živega.«

»O. K. Kam pa misliš iti?«

»Pismo, ki je prišlo včeraj, je bilo oddano v Santa Mariji. Torej je mogoče, da je Sampson tam. Ali je vsaj bil.«

»Le kaj naj bi počel v tem kraju? V Santa Mariji ni še nikoli sklepal kupčij. Vendar se nikoli ne ve.«

»Ste poskusili na ranču?« je Miranda vprašala Gravesa.

»Zjutraj sem poklical oskrbnika. Tam ga niso videli.«

»Kje je ranč?« sem vprašal.

»Na oni strani Bakersfielda. Pridelujejo predvsem zelenjavo. Vendar dvomim, da je Ralph odšel tja, saj bi lahko doživel kaj neprijetnega,« je rekla Miranda.

»Poljski delavci stavkajo,« je razložil Graves. »Začelo se je pred dvema mesecema, pa je še zmeraj napeto. Nekaj je bilo celo ranjenih.«

»Ali ni nobene možnosti, da bi bila zadeva, s katero se ukvarjamo, v zvezi s stavko?« sem vprašal.

»Dvomim.«

»Kaj pa če je v templju?« se je spomnila Miranda. »Ko je bil zadnjič tam, so njegova pisma prihajala s pošte Santa Maria.«

»V ‚Templju v oblakih',« je rekla Miranda. »To je hišica, ki jo je podaril Claudu. V njem je Ralph preživel nekaj dni v začetku pomladi. Hišica je v gorah blizu Santa Marie.«

»In kdo je Claude?« sem vprašal.

»Saj sem ti že povedal,« se je vmešal Graves. »To je sveti mož, ki mu je Sampson podaril goro. Claude pa je hišo spremenil v nekakšen tempelj.«

»Claude je širokoustnež,« je rekla Miranda. »Ima dolge lase in se nikoli ne obrije. Razen tega se izraža kot kakšen slab nadomestek za preroka.«

»Ste že bili v ‚Templju'?« sem jo vprašal.

»Da. Vozila sem Ralphov avto. Vendar sem odšla, kakor hitro je Claude odprl usta. Na bruhanje mi je šlo. Najprej smrdi kot kozel. Razen tega ima tako umazan pogled, kakršnega nisem videla še pri nobenem človeku.«

»Bi me hoteli peljati tja?« sem ji predlagal.

»Zakaj ne? Samo preoblekla se bom.«

Graves je odprl usta, kakor bi hotel nasprotovati. Vendar je brez besede pustil Mirando iz sobe.

»Pripeljal jo bom živo in zdravo,« sem mu obljubil.

Bolje bi bilo, če bi molčal. Navalil je name kot razjarjen bik. Nisem se premaknil. Nenadoma se je ustavil.

»Zbriši si rdečilo z lic,« je zagolčal z nemim glasom, »sicer bom to storil jaz.«

»Kar poskusi, Bert. Že večkrat sem se srečal z ljubosumnimi samci.«

»Že mogoče. Če ti lahko dam kakšen nasvet, ti dam tega, da pusti Mirando pri miru.«

Obrisal sem si lice.

»Predvsem se ne zanesi na videz,« sem rekel Gravesu.

»Najbrž boš rekel, da te je poljubila gospa Sampson!« se je posmehnil. »Ne boš me potegnil!«

»Ne, bila je Miranda. Žalostna je bila, pa sva se pogovarjala. Opogumil sem jo, zato me je poljubila. Brez zle misli. Popolnoma prijateljski poljub.«

»Rad bi ti verjel,« je dvomeče rekel. »Saj veš, kakšna so moja čustva do Mirande.«

»Pripovedovala mi je.«

»Kaj ti je rekla?«

»Da si zaljubljen vanjo.«

Stekleni spominki v smeteh

Zbiralci radi kupujejo prazne steklenice iz časov zlate mrzlice

DARWIN — Z lopato in krampom opremljeni lovci na srečo spet prihajajo na že zdavnaj opuščena zlata polja v severni Avstraliji. Brskajo po kupih, ki jih je prerasel plevel, vendar ne iščejo zlata, marveč prazne steklenice, ki so kot »zgodovinski« spominki iz časov zlate mrzlice pred sto leti dosegli pri zbiralcih že lepo ceno.

Ob koncu tedna se zberejo cele družine, ki prekopavajo kupe zemlje in plevela v upanju, da bodo našle stare steklenice za gin ali whisky. Steklenica za poldrugi liter iz leta 1880 je pri zbiralcih vredna do stokrat več kot takrat, ponekod v ZDA pa je še dražja. Najdejo jih predvsem tam, kjer so imeli davni kopači zlata tabore in prenočišča.

Kriv je natrij

Mehiški profesor Pallares trdi, da je najhujši sovražnik srca natrij in ne holesterol — Poskusi na Finskem

LONDON — Finska je dežela, kjer umre razmeroma največ ljudi zaradi srčnih bolezni, vendar so zdravniki v minulih dveh desetletjih precej izboljšali to stanje s dieto, sestavljeno iz živil, ki zmanjšujejo količino holesterola v krvi. Mnogi zdravstveni izvedenci pa še vedno niso prepričani o koristnosti takšne diete.

Na kardiološkem kongresu v Madridu je mehiški profesor Pallares napadel »sedanjo medicinsko modo, ki prikazuje holesterol kot pravo strašilo«. Pallares pravi, da je natrij poglavitni sovražnik srca, o dietah z majhnimi količinami živalskih maščob, ki so razširjene zlasti v ZDA, pa je mnenja, da imajo preventivni učinek, ne delujejo pa zdravilno.

V Novi Angliji so osem let spremljali zdravstveno stanje demobiliziranih vojakov, ki so jih razdelili na dve skupini. Prva se je hranila normalno, druga pa je namesto živalskih maščob uživala samo rastlinsko olje. V tej skupini je umrlo za srčnimi boleznimi 48, v prvi pa 70 ljudi, vendar je bilo med potrošniki rastlinskih olj trikrat več primerov žolčnega kamna. Ker velja kamen v žolču za manjše zlo, se zaradi rezultatov raziskav verjetno ne bo zmanjšala priljubljenost nemastne hrane.

Prednost ima sodnik

RIO DE JANEIRO — Oglas v brazilskem listu »Noticias«: »Temperamentna ženska srednjih let želi potrpežljivega moškega za življenjskega druga. Prednost imajo bivši nogometni sodniki.«

Dajte, sicer . . .

NAPOLI — Poulični godec ima na prsih tablico z napisom »Dragi prijatelj glasbe, daj mi kaj, sicer bom igral dalje.«

Zaplemba mamil

RABAT — Maroške oblasti so lani zaplenile tihotapcem 121 ton »kifa«, neke vrste mamila. Zaprle so nad 3.000 ljudi, med njimi 392 tujcev.

V stiski odsekal roko

Nobenega drugega izhoda ni bilo, potem je sam šel k zdravniku

BETHEL — Eskim Thomas Hofseth je spoznal, da je v smrtni nevarnosti, zato si je odsekal roko, ki mu jo je stisnilo na buldožerju. Ni se mogel rešiti drugače, z drugo roko je pograbil sekiro. Potem je prehodil še pet kilometrov dolgo pot do zdravnika.

Kennedyjev avto v muzeju

WASHINGTON — Avto, v katerem je bil ubit predsednik John Kennedy, bo morda na ogled v Fordovem muzeju v Greenfieldu (Michigan). Oklepno vozilo, ki so ga po atentatu v Dallasu povsem prenovili, bo vlada oddala za staro železo, če ne pride do kupčije s Fordovim muzejem.

Toth dve leti v zavodu

Psihiatri o neprištevnosti atentatorja na Michelangelovo umetnino

RIM — Laszlo Toth, 34-letni Avstralec madžarskega rodu, ki je lani maja v Petrovi baziliki s kladivom poškodoval Michelangelovo »Pietà«, bo vsaj dve leti živel pod nadzorstvom v zavodu za živčne bolezni. Rimsko sodišče je zavrnilo zahtevo po kazenskem pregonu, potem ko so štirje psihiatri ugotovili, da Toth ni povsem prišteven. — Medtem že popravljena »Pietà« je zdaj na ogled v steklenem oklepu.

Bomba v prtljažniku

BAMBERG — Na parkirnem prostoru je jeklenka s petimi kilogrami acetilena eksplodirala in raznesla avto. Na srečo ni bil nihče ranjen.

Zvonovi proti tobaku

V avstralskem mestu naj bi vsaj polovica kadilcev pustila cigarete

SYDNEY — S tednom nekadilcev namerava avstralsko mesto Bathurst pri Sydneyu pomagati 6000 kadilcem med 20.000 prebivalci pri opuščanju zdravstveno škodljive navade. Po željah prireditelјev tedna, ki bo od 24. do 30. marca, naj bi se okoli 3000 kadilcev (vsaj začasno) poslovilo od cigaret. Kadilcem naj bi krepili voljo tudi zvonovi, ki bodo vseh sedem dni zvonili ob določeni jutranji uri.

Švica je malo večja

Popraviti bo treba netočne navedbe v vseh zemljepisnih učbenikih

BERN — V vseh dosedanjih švicarskih zemljepisnih knjigah je napaka. Po najnovejših računih je švicarsko državno ozemlje pet kvadratnih kilometrov večje, meri 41.293 kvadratnih kilometrov.

Tatovi pohištva

MILANO — Policija je našla pokrit tovornjak, v katerem je bilo stilno pohištvo iz 17. stoletja v vrednosti 250 milijonov lir. Pohištvo je last trgovca s starinami. Šoferja tovornjaka so zaprli.

Stene iz smeti

Čez leto dni prve tovarne stisnjenih plošč iz raznih odpadkov — Novost prenese visok pritisk in je poceni

ZURICH — V Švici živečemu bavarskemu inženirju in doktorju kemije Georgu Kropfhammerju je uspel postopek za proizvodnjo trpežnega gradiva iz smeti in odpadkov. Iz tone smeti je mogoče s dodatki izdelati tono stisnjenih plošč, ki vzdržijo pritisk 160 kilogramov na kvadratni centimeter.

Prednost novega gradbenega elementa, ki se obnese za zunanje in vlesne stene v stavbarstvu, je zlasti v tem, da ni dražji kot podobni proizvodi iz lesnoindustrijskih odpadkov in drugih surovin.

Pri Kropfhammerjevem postopku je vseeno, kakšne snovi sestavljajo odpadke v gospodinjstvu, kmetijstvu in gozdarstvu. Prve plošče so uspešno prestale preizkušnjo, neka strojnih tovarn že izdeluje naprave za industrijsko proizvodnjo. Odpadke je treba zmleti, jim odvzeti vodo in jih razkužiti, potem pa jim dodajo lahko dosegljivo vezivo in jih v stiskalnicah oblikujejo v ustrezne gradbene elemente. Prve tovarne takšnega materiala bodo začele obratovati čez leto dni.

Spričo pomanjkanja surovin, katerih zaloge marsikje kopnijo — pravi Kropfhammer — se naravnost ponuja misel, da bi smotrno izkoristili odpadke, ki so ponekod že velika nadloga. Nesmotrno jih je sežigati ali celo zakopavati, se pravi, da so samo gnojilo, kajti obnesejo se tudi za boljše proizvode, treba je le, da se za to stvar ogrejejo razni strokovnjaki, ki se jim tu obeta nova, gospodarsko ugodna dejavnost.

Za kenguruje

SYDNEY — Avstralski dijak je na nenavaden način pokazal nezadovoljstvo s premajhno skrbjo za kenguruje. Preoblečen v kenguruja se je v značilnih skokih povzpel po stopnicah v parlament in izročil protestno pismo.

Angležinje in plače

LONDON — Po podatkih ankete večina Angležinj (65 odstotkov) ni zadovoljna z denarjem, ki jim ga možje dajejo za gospodinjstvo. Več kot tretjina (35 odstotkov) angleških žena ne ve natančno, koliko zaslužijo njihovi možje. To velja zlasti za starejše zakonce.

Neuresničene prerokbe

PARIZ — Precejšnjo nevšečnost je doživela 90-letna vedeževalka Josephine Desjardin iz Redona v zahodni Franciji, ki je 20-letnemu fantu proti plačilu 10 frankov prerokovala skorajšnjo bogato dediščino. Minilo je leto, dediščine od nikoder, zato si je razočarani fant potegnil najlonko čez obraz, vdrl v vedeževalkino hišo, z grožnjo vzel 300 frankov, starki primazal klofuto in šel. Vedeževalka ga je spoznala po glasu, zato mu je policija kmalu prišla na sled.

Golobje tablete v Ženevi

Za zdaj ni nevarnosti, da bi ptiči preveč mazali spomenike

ŽENEVA — Uspešneje kot v večini drugih mest so se v Ženevi lotili golobje nadloge. Zadnja leta so bili javni spomeniki zelo umazani, zato je mestna uprava temeljito posegla vmes. V dveh letih so golobom natrosili 300 ton piče, ki so ji primešali kontraceptivno sredstvo. Golobji naraščaj se je zmanjšal za 90 odstotkov. V mestu mednarodnih konferenc ob Ženevskem jezeru je sicer še 30.000 golobov, vendar vse kaže, da se po zaslugi »tablet« ne bodo preveč razmnožili.

Razbita kamera

MADRID — Športni fotoreporter Pablo Cortes jo je pošteno izkupil na ženski košarkarski tekmi med ekipama Standard Madrid in Gerona. Madridske košarkarice so se minuto pred koncem razburile zaradi nepriznanega koša, prišlo je do spopada, med katerim so fotografu razbile kamero, razen tega pa je moral mož v bolnišnico zaradi nekaj nevarnih ugrizov.

Ropar Biggs ubit?

Domneva o nasilni smrti edinega poštnega roparja, ki ga niso ujeli

MELBOURNE — Ronald Biggs, zadnji izmed udeležencev znanega poštnega ropa sredi avgusta 1963, ki se je vsa leta izmikal roki pravice, se je pred desetimi meseci v Melbournu (Avstralija) zgrudil pod streli iz samokresa. Vsaj tako trdi neki londonski list, ki se sklicuje na obvestilo iz britanskega podzemlja. Po teh podatkih naj bi bili Biggsa ubili »prijatelji«, ker jim ni dal obljubljene nagrade za pomoč pri begu pred policijo, ki je oktobra 1969 vdrla v vilo, kjer je živel s svojo družino.

Rekord na eni nogi

PERTH — Svet je dobil novega rekorderja: 13-letni dijak Garry Plotecki iz Pertha je stal na eni nogi celih šest ur in pol.

Most čez mejno reko

KABUL — Čez reko Amu, ki tvori mejo med SZ in Afganistanom, gradijo prvi most, ki bo povezoval ozemlje obeh dežel. Zgrajen bo do konca leta.

PASJA VPREGA NA ZIMSKEM KARNEVALU — V St. Paulu (Minnesota) prirejajo v karnevalskih dneh med drugim tudi sankaške tekme s pasjo vprego. Dirkalna proga je dolga 800 metrov. Telefoto: UPI

hans bender

NEKAJ TAKEGA KOT LJUBEZEN

29. nadaljevanje

»Sem pa tja.«

»Brez občutka, brez občutka.«

»Kje neki. Več ga ima, kot ti slutiš.« Lilo je plosknila Kurta po rokah.

»Bodite dostojni, otroci!«

»Prekleta vroča muzika.«

»Nimaš coca-cole v bližini?«

Kurt je pel sam zase: »I wish I had a girl...«

Po polnoči sta Kurt in Lilo odšla. Henry je ostal. Zehal je, stegoval roke in rekel: »Zaspan sem. Danes sem garal do štirih zjutraj. Včeraj in predvčerajšnjim tudi. Je bil spet plačilni dan. Jutri bo že mirneje, obsedeli bodo v svojih luknjah in drgnili skat. Poznam to. Tudi pri nas v vojašnici ni bilo drugače.«

Spet je zehnil in z odprtimi usti rekel Anetti: »Jaz ne bi imel nič proti, če za danes končamo. Kaj praviš, Anette?«

»Tudi meni se zeha.«

Robert je čakal, da bo Henry odšel, vendar ni kazal te namere.

Anette je postala molčeča.

Henry je rekel: »Saj lahko še malo ostanem?«

»Zaradi mene. Robert bo spal zunaj.«

»No, torej...«

Robert je razumel. Dvignil se je, rekel »lahko noč« in šel v sosednjo sobo.

*

Skozi režo pod vrati je padala svetloba. Slišal je jazzovsko glasbo, slišal je Henryjevo govorjenje in Anettin smeh. Ko bo Henry odhajal, bo moral skozi to sobo. Toliko časa je hotel Robert še ostati buden, toda Henryja ni bilo. Robert je slišal napovedovalca, njegovo hripavo, temno angleščino, glasba je utihnila, stikalo se je obrnilo. Svetle lise ni bilo več. Vrata je pogoltnila tema tuje sobe.

Henry je bil pri njej. Spal je pri njej. Ljubila je Henryja. Tisto, česar ni hotela priznati, je bilo zdaj gotovost.

On pa je bil sam. Tako zoprno, grdo je biti sam. Onadva za temnimi vrati nista bila sama. Drug drugega sta imela, tesno in blizu. — Zagrebel je obraz v blazino in stisnil roke k prsim.

Bil je kakor odvržen. Onadva za vrati sta imela vse. Nista se sramovala, nista se bala — nobenega problema, kakor pri Margret. Do danes se mu ni bila dala, kakor je želel. Težavne reči je znala napraviti še težavnejše. Če pa si se zraven jezil, je bilo tako in tako zanič. Ne, Margret ga ni razumela. Hotel je početi tisto, kar je zahtevalo njegovo telo, in hotel je izkusiti, kar je pri tem mogoče občutiti, do konca. Treba se je osvoboditi predstave, da je to prepovedana reč, treba se je zraven veseliti, tako kakor pri drugih telesnih gibih, kakor pri plavanju na primer ali pri veslanju, kakor takrat, ko ležiš na soncu in se steguješ in pretegueš — ali ko jahaš na konju.

Nekoč je hotel o tem spregovoriti z Margret, vsaj spregovoriti, da bi slišal njeno mnenje. Kri ji je udarila v glavo, njene oči pa so gledale tako prestrašeno, da je rad načel drugo temo. Kot Henryju in Anetti je zavidal že Franzu in Marie, ker sta se mikastila v svoji svetli, udobni kuhinji zadaj za bencinsko črpalko...

Stavim, da doživljata Henry in Anette isto: ljubezen kot samoumevnost, si je govoril. Anette ni žalostna pri tem, ne sprašuje, ali je prav ali ni prav, ne misli na posledice, ampak ljubi, ker ji je do tega, ker jo k temu silijo udi, zdaj ali potem, podnevi ali ponoči...

Zakaj pa tega sam ne more doživeti?

Bila je dolga noč. Zraven je bilo tudi to, da je bila soba tuja, neznana, niti tega ni vedel, s katere strani bo prišla jutranja mračina.

*

Robert je bil odločen, da si najde sobo. Vozil se je okoli, prestopal z ene cestne železnice na drugo, se prerival med hitečimi pešci, ko so se zasvetile zelene luči, hodil, hodil.

V tajništvu univerze so mu bili dali tri naslove. Dal si je opisati pot, peljal se je tja.

Prva soba je bila že oddana. Študentka s pridvignjenimi obrvmi je prišla na prag, medtem ko je govoril z gospodinjo.

»Škoda,« je rekla gospodinja.

Peljal se je v južni smeri, skozi predmestje, po dolgih, enakih ulicah brez lastnih značilnosti, po ulicah, ki jim ni bilo konca. Izstopil je eno postajo prezgodaj. Star mož je šel kos poti z njim in mu pokazal stransko ulico.

Soba je bila pritlična, na dvoriščni strani. Ženska, ki sta se je držala dva otroka za krilo, je odprla vrata.

»To je soba mojega najstarejšega sina. Pogrešan je. Kakšno leto jo oddajam. Moram. Če pa bi se moj sin vrnil, boste pač tako dobri in...«

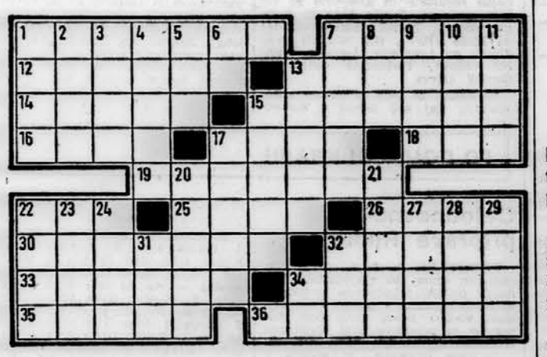
Bila je neprijazna, vlažna soba z apneno oblogo. Edino okno je gledalo proti nekemu zidu. Postelja s količastim ogrodjem je stala vzdolž stene.

»Premislil bom.« je rekel Robert.

»Če boste dolgo premišljevali, bo prepozno.«

»Sporočil bom.«

Križanka

VODORAVNO: 1. starejša ameriška filmska igralka (Gloria), 7. važno pristanišče na zahodni obali Afrike, 12. kitajsko mesto in pristanišče na jugu polotoka Liaotung, ki so ga osnovali Rusi kot končno postajo sibirske železnice, 13. država v jugozahodnem delu Indijske unije, 14. reka v vzhodni Sibiriji, 15. ameriški mikrobiolog ruskega porekla, odkritelj streptomicina, Nobelov nagrajenec leta 1952 (Selman Abraham), 16. najvišja gora v Karavankah, 17. tovarna barvil in pisarniških potrebščin v Celju, 18. četrti rimski kralj, ki je dal zgraditi pristanišče Ostio 19. alpski prelaz med Vorarlbergom in Tirolami (1802 metra), pod katerim teče železniška proga Pariz—Zürich—Innsbruck, 22. ocet, 25. glavno mesto departmaja Lot—et—Garonne v jugozahodni Franciji, 26. reka v vzhodni Aziji, mejna reka med SZ in Kitajsko 30. jeseniki mesec, 32. navlaka, šara, 33. slovenski pesnik srednje generacije (Lojze), 34. glavno mesto zahodnoevropske države, 35. sodni zbor ali svet, 36. največja ameriška zvezna država z glavnim mestom Juneau.

NAVPIČNO: 1. postava, život, 2. ime že umrlega ameriškega ustvarjalca risanih filmov Disneya, 3. ime italijanskega politika Mora, 4. vrsta afriške antilope 5. sanje, spanje, 6. osebni zaimek, 7. okras, 8. umetnost (latinsko), 9. ruska reka, 2930 km dolg levi pritok Volge, 10. ime dveh prelazov na Velebitu, 11. kasi umrli angleški filmski producent (Arthur), 13. ime kanadske umetnostne drsalke Magnusson. 15. nemški romantični skladatelj (Carl Maria von, »Oberon«), 17. glavno mesto Alžirije 20. odbitek, popust pri prodajni ceni, 21. telesna straža, izbrani vojaki, 22. vrsta kuriva za visoke peči, 23. ribja jajčeca, 24 socialni položaj, 27. rdečkast planet, 28. odstop, zapustitev bojne črte, 29. narodno žensko ime, 31. utežna in votla mera na Vzhodu, 32. vprašalnica, 34. okrajšava za »mlajši«.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. strip, 6. Kosmač, 12. Reade, 13. Lipari, 14. trpin, 15. osa, 16. gg, 17. Molière, 19. ter, 20. mora, 21. la, 22. srna, 23. Ist, 24 avtomat, 26. I.T, 27. Ivi, 28. Rapid, 30. Vardar, 32. Irena, 33. Atbara, 34. stran.

OBJAVA ŠT. 5

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE

objavlja

potrebe po delavcih,

ki so jih prijavile delovne organizacije ali zasebni delodajalci, niso pa mogle biti pokrite iz vrst v Sloveniji prijavljenih začasno brezposelnih iskalcev zaposlitve.

Objavljene potrebe so odprte do zasedbe.

Interesenti naj vlagajo svoje ponudbe neposredno pri delovnih organizacijah.

Informacije o objavljenih potrebah dajejo tudi pristojni komunalni zavodi za zaposlovanje, ki so navedeni v oklepaju vsake objave. Sklicevati se je treba le na objavljeno registrsko številko prijave.

DIPLOMIRANI FARMACEVT

1 farmacevta z opravljenim stažem, OD okoli 2.950 din, stanovanja ni: **LEKARNA, Murska Sobota** (KZZ MS 650.314)

DIPLOMIRANI STROJNI INŽENIRJI

2 za delo v konstrukcijskem oddelku in
2 učitelja teoretičnega pouka na varilskih tečajih, dveletna praksa, OD okoli 2.200 din, stanovanj ni: **ZAVOD ZA VARJENJE, Ptujska 19** (KZZ LJ 452.266, 452.272 do 452.274)
1 za poučevanje strokovnih predmetov, brez prakse, OD okoli 2.600 din, družinsko stanovanje: **Šolski kovinarski center, Lendava** (KZZ MS 650.386)

DIPLOMIRANI STROJNI INŽENIR ENERGETIK

1 za poučevanje strokovnih predmetov, brez prakse, OD okoli 2.600 din, stanovanja ni: **Šolski kovinarski center, Lendava** (KZZ MS 650.402)

DIPLOMIRANI VARNOSTNI INŽENIR

1 delovnega inšpektorja, triletna praksa, OD okoli 1.600 din, stanovanja ni: **Uprava Skupščine občine, Logatec** (KZZ LJ 452.460)

DIPLOMIRANI GEODETSKI INŽENIR

1 svetovalca pri delih izmeritve zemljišč in drugih geodetskih delih, petletna praksa, OD okoli 3.200 din, samsko stanovanje: **GEODETSKA UPRAVA SRS Ljubljana, Cankarjeva 5** (KZZ LJ 452.242)

DIPLOMIRANI EKONOMISTI

1 šefa gospodarsko računske službe, brez prakse, OD okoli 4.000 din, samsko stanovanje: **Grad. industrijsko podjetje INGRAD Celje, Ljubljanska 16** (KZZ CE 150.683)
1 referenta za plan, analize in statistiko, dve leti prakse v gospodarstvu ali upravi, opravljen strokovni izpit, OD okoli 2.500 din, stanovanja ni: **Uprava Skupščine občine, Logatec** (KZZ LJ 452.322)

DIPLOMIRANI PRAVNIKI

1 za šefa splošne službe, osemletna praksa, OD okoli 3.200 din, stanovanja ni: **ZŽTP PODJETJE ZA ELEKTRIFIKACIJO PROG Ljubljana, Prešernova 35** (KZZ LJ 452.435)
1 tajnika — za vodstvo tajništva, moški, petletna praksa, OD okoli 3.600 din, stanovanja ni: **Visoka šola za telesno kulturo Ljubljana, Gortanova 22** (KZZ LJ 451.867)
2 strokovna sodelavca, poročanje o konkretnih zadevah na sejah senatov in izdelovanje osnutkov odločb, petletna praksa, OD okoli 4.000 din, stanovanj ni: **VRHOVNO SODIŠČE SRS, Ljubljana, Tavčarjeva 9** (KZZ LJ 452.388 in 452.389)

PROFESOR BIOLOGIJE IN KEMIJE

1 za poučevanje biologije in kemije na gimnaziji, brez prakse, OD okoli 2.400 din, stanovanja ni: **GIMNAZIJA, Ravne na Koroškem** (KZZ VE 950.672)

PROFESOR MATEMATIKE IN FIZIKE

1 za poučevanje, brez prakse, OD okoli 2.600 din, stanovanja ni: **Šolski kovinarski center, Lendava** (KZZ MS 650.401)

PROFESOR ZEMLJEPISA IN ZGODOVINE

1 za poučevanje, brez prakse, OD okoli 2.600 din, stanovanja ni: **ŠOLSKI KOVINARSKI CENTER, Lendava** (KZZ MS 650.399)

PROFESORJI TELESNE VZGOJE

1 za pouk telesne vzgoje in metodike predšolske telesne vzgoje na vzgojiteljski šoli, ženska, petletna praksa, OD okoli 2.400 din, samsko stanovanje: **ŠOLSKI CENTER, Idrija** (KZZ LJ 452.421)
1 za poučevanje telesne vzgoje, dveletna praksa, OD okoli 2.800 din, stanovanja ni: **ŠOLSKI KOVINARSKI CENTER, Lendava** (KZZ MS 650.400)
1 za poučevanje telesne vzgoje na gimnaziji, brez prakse, OD okoli 2.400 din, stanovanja ni: **GIMNAZIJA, Ravne na Koroškem** (KZZ VE 950.673)

GRADBENI INŽENIR

1 samostojnega svetovalca za gradnje pri skladu Ljubljanskih občin, moški, petletna praksa, OD okoli 3.400 din, stanovanja ni: **TEMELJNA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST Ljubljana, Mačkova 1** (KZZ LJ 452.245)

EKONOMIST KOMERCIALIST

1 trgovskega zastopnika za območje SR Hrvatske, moški, štiriletna praksa v komerc. poslih, OD okoli 1.970 din in provizija, stanovanja ni: **Trg. izvozno podjetje DOM Ljubljana, Mestni trg 24** (KZZ LJ 452.358)

EKONOMISTI

1 za programerja po sistemu II, štiriletna praksa, OD okoli 2.400 din, stanovanja ni: **Kmetijski kombinat HMEZAD, Žalec DE Skupne službe** (KZZ CE 150.263)
1 finančnega knjigovodjo, moški, dveletna praksa, OD okoli 2.500 din, stanovanja ni: **OPZ ELEKTRO — Gorica, enota Tolmin** (KZZ NG 750.478)
1 referenta za splošne gospodarske zadeve in cene, triletna praksa, OD okoli 2.057 din, stanovanja ni: **SKUPŠČINA OBČINE LENART** (KZZ MB 550.744)
1 šefa odseka za finančno materialne zadeve, dve do štiri-letna praksa, pri moških odslužen vojaški rok, OD okoli 2.500 din, stanovanje po dogovoru: **Kazenski poboljševalni dom Dob pri Mirni** (KZZ NM 850.847)

EKONOMISTI FINANČNIKI

1 računovodjo, štiriletna praksa, OD okoli 2.700 din, stanovanja ni: **Kmetijski kombinat HMEZAD, Žalec** (KZZ CE 150.727)
1 pomočnika računovodje, ženska, deset let prakse, OD okoli 2.650 din, stanovanja ni: **Kovinsko podjetje IMKO, Ljubljana** (KZZ LJ 452.355)
1 davčnega inšpektorja, triletna praksa, OD okoli 2.210 din, stanovanja ni: **SKUPŠČINA OBČINE LENART** (KZZ MB 550.743)

PRAVNIKI

1 za vodjo splošne službe — sekretarja, moški, petletna praksa, OD okoli 3.000 din, stanovanja ni: **Kovinsko podjetje IMKO Ljubljana, Kamniška 41** (KZZ LJ 452.354)
1 referenta za premoženjsko-pravne zadeve, dveletna praksa, OD okoli 1.955 din, stanovanja ni: **SKUPŠČINA OBČINE LENART** (KZZ MB 550.746)

VIŠJI UPRAVNI DELAVCI

1 za vodjo splošne službe, moški, dveletna praksa, OD okoli 3.300 din, stanovanja ni: **Gradbeno in obrtno podjetje OBNOVA, Celje** (KZZ CE 150.741)
1 za poveljnika paznikov, moški, praksa je zaželena, s končano višjo upravno šolo ali njej sorodno šolo, šola za soc. delavce, vzgojiteljska ali pedagoška, odslužen vojaški rok, nekaznovan, OD okoli 2.500 din, samsko stanovanje: **RSPOU — Zapori v Ljubljani, Povšetova 5** (KZZ LJ 452.190)
1 referenta za delovna razmerja v kazenskih poboljševalnih zavodih, praksa je zaželena, OD okoli 1.983 do 2.327 din, stanovanja ni: **Republiški sekretariat za pravosodje in občo upravo SRS Ljubljana, Župančičeva 3** (KZZ LJ 452.359)

1 referenta za urbanizem, gradbeništvo, komunalne in stanovanjske zadeve, dveletna praksa, opravljen strokovni izpit, OD okoli 2.250 din, stanovanja ni: **Uprava Skupščine občine, Logatec** (KZZ LJ 452.323)
1 za tajnika zavoda, dveletna praksa, OD okoli 2.400 din, stanovanja ni: **Intenzivni tečaji tujih jezikov Ljubljana, Vilharjeva 21** (KZZ LJ 452.276)

ORGANIZATOR DELA

1 za vodjo priprave dela obrtnih obratov, moški, dveletna praksa, odn. petletna praksa s srednje šolsko izobrazbo grad., strojne ali ekonomske smeri, OD okoli 3.300 din, stanovanja ni: **Gradbeno in obrtno podjetje OBNOVA, Celje** (KZZ CE 150.740)

PROGRAMER

1 programerja za programiranje obdelav na IBM sistemih, moški, triletna praksa, odslužen vojaški rok, OD okoli 3.100 din, stanovanja ni: **Poslovno združenje MEHANOGRAFSKI CENTER, Ljubljana, Streliška 1 a** (KZZ LJ 452.424)

RAZREDNI UČITELJ

1 za poučevanje razrednega pouka, brez prakse, OD okoli 1.900 din, za določen čas, stanovanja ni: **Osnovna šola Ljubljana-Vič, Tržaška c. 74** (KZZ LJ 452.213)

PREDMETNI UČITELJ SLOVENŠČINE

1 za poučevanje slovenščine v vseh višjih razredih in angleščine v 5. raz. osnovne šole, brez prakse, OD okoli 2.050 din, družinsko stanovanje: **Osnovna šola BLANCA, Sevnica** (KZZ CE 150.715)

PREDMETNI UČITELJ MATEMATIKE IN FIZIKE

1 za poučevanje matematike in fizike v višjih razredih osnovne šole, za določen čas, OD okoli 2.000 din, samsko stanovanje: **Osnovna šola Frana Albrehta Kamnik, Šutna 9** (KZZ LJ 452.227)

PREDMETNI UČITELJ STROKOVNO TEORETIČNIH PREDMETOV

1 samostojnega svetovalca za področje glasb. šolstva, izven šolskih dejavnosti, izobraževanje odraslih in vzgojnega svetovanja, petletna praksa), visoka ali višja izobrazba pedagoške, sociološke, politološke ali psihološke smeri) OD okoli 3.400 din, stanovanja ni: **TEMELJNA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST Ljubljana, Mačkova 1** (KZZ LJ 452.246)

GLASBENIK ZA GODALA

1 učitelja za violino, moški, brez prakse, OD okoli 2.130 din, samsko stanovanje: **GLASBENA ŠOLA MARJAN KOZINA, Novo mesto** (KZZ NM 850.919)

GLASBENIK ZA PIHALA

1 učitelja za pihala, moški, brez prakse, OD okoli 2.130 din, samsko stanovanje: **GLASBENA ŠOLA MARJAN KOZINA, Novo mesto** (KZZ NM 850.919)

VIŠJI MEDICINSKI TEHNIKI — SESTRE

1 medicinsko sestro za delo na oddelku zavoda za predelavo krvi, petletna praksa, 3 mesece poskusno delo, (delo tudi na terenu) OD okoli 2.550 din, stanovanja ni: **Zavod SRS za transfuzijo krvi Ljubljana** (KZZ LJ 452.443)
1 za delo na internem oddelku, praksa je zaželena, OD okoli 2.052 din, stanovanja ni: **Splošna bolnišnica, Trbovlje** (KZZ LJ 452.529)
1 za delo višje medicinske sestre v ginekološki ambulanti, 3 mesece poskusno delo, opravljen strokovni izpit, OD okoli 2.268 din, stanovanja ni: **ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA, Kržičeva 10** (KZZ LJ 452.203)
1 za delo višje medicinske sestre na kliniki za porodništvo in ženske bolezni, triletna praksa, OD okoli 2.100 din, stanovanja ni: **MEDICINSKA FAKULTETA Ljubljana** (KZZ LJ 452.398)
2 oddelčne sestre, za delo v operacijski sobi, brez prakse, OD okoli 2.200 din, stanovanj ni: **KLINIČNA BOLNICA ZA OTROŠKE BOLEZNI Ljubljana, Vrazov trg 1** (KZZ LJ 452.447 in 452.448)

VIŠJI RENTGENSKI TEHNIK

1 za rentgensko slikanje, ženska, brez prakse, OD okoli 2.000 din, stanovanja ni: **KLINIČNA BOLNICA ZA OTROŠKE BOLEZNI Ljubljana, Vrazov trg 1** (KZZ LJ 452.446)

SOCIALNI DELAVEC

1 referenta za varstvo mladoletnikov, dveletna praksa, OD okoli 2.082 din, stanovanja ni: **SKUPŠČINA OBČINE LENART** (KZZ MB 550.745)

KEMIJSKI TEHNIK

1 za delo v laboratoriju inštituta za anatomijo, ženska, dveletna praksa, OD okoli 1900, stanovanja ni: **MEDICINSKA FAKULTETA Ljubljana** (KZZ LJ 452.400)

KEMIJSKI DELOVODJA

1 za pomočnika vodji poslovne enote, moški, praksa je zaželena, OD okoli 1.900 do 2.700 din, stanovanja ni: **VEDROG — Veledrogerija Ljubljana, Nazorjeva 5** (KZZ LJ 452.378)

FARMACEVTSKI TEHNIK

1 za delo v galenskem oddelku, brez prakse, OD okoli 1.748 din, stanovanja ni: **LEKARNA Murska Sobota** (KZZ MS 650.315)

STROJNI TEHNIKI

1 za konstruktorja, brez prakse, OD okoli 2.400 din, stanovanja ni: **Tovarna dekorativnih tkanin Ljubljana, Celovška c. 280** (KZZ LJ 452.173)
2 za učitelja teoretičnega pouka na varilskih tečajih, dveletna praksa, OD okoli 1.650 din in
1 za delo v konstrukcijskem oddelku zavoda, dveletna praksa, OD okoli 1.650 din, stanovanj ni: **ZAVOD ZA VARJENJE Ljubljana, Ptujska 19** (KZZ LJ 452.268 — 452.270)

VARILSKI TEHNIK

1 za učitelja praktičnega pouka na varilskih tečajih, dveletna praksa, OD okoli 1.650 din, stanovanja ni: **ZAVOD ZA VARJENJE Ljubljana, Ptujska c. 19** (KZZ LJ 452.267)

ELEKTROTEHNIK ZA JAKI TOK

1 asistenta za elektro-vzdrževanje, dveletna prkasa, OD okoli 2.200 din, stanovanja ni: **ŽELEZARNA, Store** (KZZ CE 150.640)

ELEKTROTEHNIKI ZA ŠIBKI TOK

1 asistenta za elektro-vzdrževanje, dveletna praksa, OD okoli 2.200 din, stanovanja ni: **ŽELEZARNA, Store** (KZZ CE 150.641)
1 pripravnika v centru za pt promet, vzdrževanje tt naprav, OD okoli 1.350 din, stanovanja ni: **Podjetje za ptt promet, NOVO MESTO** (KZZ NM 850.824)

LESNOINDUSTRIJSKI TEHNIK

1 za vodjo delovne enote Lesna galanterija, moški, šestletna praksa, OD okoli 3.018 din, stanovanja ni: **ZARJA obrtno podjetje, Žalec** (KZZ CE 150.422)

KONFEKCIJSKI TEHNIK

1 za vodjo delovne enote Konfekcija, dveletna praksa, OD okoli 2.797 din, stanovanja ni: **ZARJA obrtno podjetje, Žalec** (KZZ CE 150.673)

FINANČNI TEHNIKI

1 računovodjo, dveletna praksa, OD okoli 2.116 din, stanovanja ni: **KRAJEVNA SKUPNOST SAVSKO NASELJE Ljubljana Belokranjska 6** (KZZ LJ 452.169)
1 saldakontista, triletna praksa, OD okoli 800 din z nepopolnim delovnim časom, (t. j. 3 ure dnevno v popol. času): **Intenzivni tečaji tujih jezikov Ljubljana, Vilharjeva 21** (KZZ LJ 452.275)

EKONOMSKI TEHNIKI

1 materialnega knjigovodjo in
1 saldakontista, brez prakse, OD okoli 1.500 din, stanovanj ni: **Kovaška industrija, Zreče** (KZZ CE 150.668 in 150.669)
1 knjigovodjo osebnih dohodkov, triletna praksa, OD okoli 1.320 din, stanovanja ni: **RSPOU — Zapori v Celju** (KZZ CE 150.730)
1 kalkulanta I. enoletna praksa, OD okoli 1.870 din, stanovanja ni: **KLIMA industrija aerotermičnih naprav, Celje** (KZZ CE 150.703)
1 kontrolorja — inštruktorja, za finančno in materialno poslovanje, ženska, sedemletna praksa, OD okoli 3.600 din in
1 kalkulanta maloprodajnih cen v trgovini, sedemletna praksa, OD okoli 2.550 din, stanovanj ni: **Trg. in proizv. podjetje ZARJA, Jesenice** (KZZ KR 350.538 in 350.539)
1 materialnega knjigovodjo, ženska brez prakse, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 2.400 din, stanovanja ni: **TOBAČNA TOVARNA Ljubljana, Tobačna ul. 5** (KZZ LJ 452.345)
1 za opravljanje blagajniških poslov in obračun osebnih dohodkov gosp. enoti GOLOVEC — enota Zapori Ljubljana, praksa je zaželena, moški z odsluženim vojaškim rokom, nekaznovan, OD okoli 1.600 din, samsko ali skupinsko stanovanje: **RSPOU — Obrtne delavnice Golovec, Povšetova 5** (KZZ LJ 452.191)
1 blagajniškega referenta, za evidentiranje in kasiranje stanarin, brez prakse, OD okoli 1.920 din, stanovanja ni: **ŠTUDENTSKI DOMOVI LJUBLJANA, Večna pot 31** (KZZ LJ 451.952)
1 uvoznega referenta, opravlja komercialne in devizne posle, moški, sedemletna praksa, OD okoli 1.800 din, stanovanja ni: **ELEKTRONABAVA Ljubljana, Titova 1** (KZZ LJ 452.439)
1 vodjo operativne službe, moški, petletna praksa, odslužen vojaški rok, OD okoli 2.850 din, stanovanja ni: **Posl. združenje MEHANOGRAFSKI CENTER Ljubljana, Streliška 1 a** (KZZ LJ 452.423)
1 referenta za potrošniška posojila, ženska, enoletna praksa, OD okoli 1.454 din, stanovanja ni: **Trg. in lesno proizv. podjetje SMREKA, Maribor, Valvazorjeva ul. 3** (KZZ MB 550.894)

ADMINISTRATIVNI TEHNIKI

1 administratorja za opravljanje poslov v prodajnem oddelku, enoletna praksa, OD okoli 1.870 din, stanovanja ni: **KLIMA industrija aerotermičnih naprav, Celje** (KZZ CE 150.702)
1 za pisanje faktur na fakturni stroj, dveletna praksa, OD okoli 1.500 din, stanovanja ni: **Trg. podjetje KRKA, Brežice** (KZZ CE 150.717)
1 za opravljanje strojepisnih in administrativnih del v solidnem sektorju, sedemletna praksa, OD okoli 1.500 din, stanovanja ni: **ELEKTRONABAVA, Ljubljana, Titova 1** (KZZ LJ 452.438)
1 tajnico direktorja, OD okoli 1.000 din, stanovanja ni: **Podjetje AMBIENT Ljubljana, Mestni trg 25** (KZZ LJ 452.459)

MILIČNIKI

1 poveljnika paznikov, vodenje pazniške službe, petletna praksa, OD okoli 2.300 din in
1 vodjo izmene paznikov, triletna praksa, OD okoli 1.890 din, stanovanj ni: **RSPOU — Zapori v Celju** (KZZ CE 150.729, 150.731)

VZGOJITELJICE

2 za delo s predšolskimi otroki, brez prakse, OD okoli 1.600 din, stanovanj ni: **Vzgojno varstveni zavod, Domžale** (KZZ LJ 452.162 in 452.163)

MEDICINSKE SESTRE PEDIATRIČNE SMERI

2 medicinske sestre za delo z dojenčki, enoletna praksa, OD okoli 1.600 din, stanovanj ni: **Vzgojno varstveni zavod, Domžale** (KZZ LJ 452.164 in 452.165)
10 medicinskih sester, za delo z bolnimi otroci, brez prakse, OD okoli 1.800 din, stanovanj ni: **Klinična bolnica za otroške bolezni Ljubljana, Vrazov trg 1** (KZZ LJ 452.449 do 452.458)

MEDICINSKE SESTRE AMBULANTNO BOLNIČNE SMERI

1 medicinsko sestro usposobljeno za laborat. delo in laboratorijskega tehnika v Zdrav. postaji Žalec, enoletna praksa, OD okoli 1.700 din, stanovanja ni: **ZDRAVSTVENI DOM CELJE** (KZZ CE 150.733)
1 za sobno sestro na internem oddelku in
1 za kirurgični oddelek, praksa je zaželena, OD okoli 1.748 din, stanovanj ni: **Splošna bolnišnica Trbovlje, Rudarska c. 7** (KZZ LJ 452.530 in 452.531)
3 sobne sestre za interni oddelek, lahko kot pripravnice, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 1.600 do 1.980 din, stanovanj ni: **Splošna bolnica, Celje** (KZZ CE 150.605 do 150.607)

LABORATORIJSKI TEHNIK

1 za delo v diagnostičnem laboratoriju, 3 mesece poskusno delo, opravljen strokovni izpit, OD okoli 1.848 din, stanovanja ni: **ZDRAVSTVENI DOM Ljubljana, Kržičeva 10** (KZZ LJ 452.419)

GIMNAZIJSKI MATURANTI

2 samostojna referenta v finančno ekonomskem odseku, petletna praksa, ženske, OD okoli 1.800 din, stanovanj ni: **MEDICINSKA FAKULTETA Ljubljana** (KZZ CE 150.605 do 150.607)
1 za šefa in matičarja na Krajevnem uradu Polhov Gradec, enoletna praksa, OD okoli 1.840 din in
1 pisarniškega referenta splošne pisarne v oddelku za družbene in skupne službe, enoletna praksa, OD okoli 1.800 din, stanovanj ni: **SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK** (KZZ LJ 451.151 in 451.152)

PARKOVNI VRTNAR — CVETLIČAR

1 za vodjo komunalnega servisa, moški, brez prakse, OD okoli 1.922 din, stanovanja ni: **Krajevna skupnost SAVSKO NASELJE Ljubljana, Belokranjska 6** (KZZ LJ 452.170)

RIBIČ

1 revirnega ribiškega čuvaja, triletna praksa, strokovni izpit za slad. ribiča, pasivno znanje enega tujih jezikov, OD okoli 1.100 din, stanovanja ni: **ZAVOD ZA RIBISTVO Ljubljana, za Ribogojstvo BOHINJ** (KZZ KR 350.627)

KLJUČAVNIČAR

1 brez prakse, za popravljanje železniških voz, OD okoli 1.500 din, stanovanja ni: **ZŽTP Ljubljana, Podjetje za popravljanje voz in strojev, Parmova ul. 35** (KZZ LJ 452.178)

VARILEC

1 za učitelja praktičnega pouka na varilskih tečajih, dveletna praksa, OD okoli 1.650 din, stanovanja ni: **ZAVOD ZA VARJENJE Ljubljana, Ptujska 19** (KZZ LJ 452.271)

STRUGAR

1 medfaznega kontrolorja, dveletna praksa OD okoli 1.500 din, stanovanja ni: **Ind. podjetje ELRAD, Gornja Radgona** (KZZ MS 650.391)

REZKALCI

2 za strojno obdelovanje kovin, dveletna praksa, OD okoli 1.700 din, stanovanj ni: **ISKRA — Tovarna orodij Ljubljana, Stegne 15** (KZZ LJ 413.347 in 413.348)

KLEPARJI

1 s poklicno šolo, brez prakse, OD okoli 1.600 din, stanovanja ni: **HIDROMETAL, Mengeš,** (KZZ LJ 450.995)
1 za vzdrževanje stavb in vodovodne instalacije, praksa je zaželena, OD okoli 1.600 din, stanovanja ni: **ZŽTP — Podjetje za popravljanje voz in strojev Ljubljana, Parmova 35** (KZZ LJ 435.289)

KOTLAR

1 za popravljanje lokomot. kotlov, brez prakse, OD okoli 1.500 din, stanovanja ni: **ZŽTP — Podjetje za popravljanje voz in strojev Ljubljana, Parmova 35** (KZZ LJ 422.234)

MONTERJI OGREVALNIH NAPRAV

10 za razna dela pri montaži centralnih kurjav in vodovoda, triletna praksa, OD okoli 1.420 do 1.870 din, stanovanj ni: **KLIMA — industrija aerotermičnih naprav, Celje** (KZZ CE 150.701, 150.704 do 150.712)

VODOVODNI INSTALATER

1 za vzdrževanje vodovodne inštalacije ter razna kleparska dela (popravljanje žlebov in obrob) dveletna praksa, OD okoli 2.200 din, stanovanja ni: **IZOLIRKA, Ljubljana, Ob železnici 18** (KZZ LJ 452.168)

OBRATNI ELEKTRIČARJI

5 za razna vzdrževalna dela, enoletna praksa, OD okoli 1.700 din, stanovanj ni: **ŽELEZARNA Store** (KZZ CE 150.630 do 150.634)

ELEKTROMEHANIKI

5 za razna vzdrževalna dela, enoletna praksa, OD okoli 1.700 din, stanovanj ni: **ŽELEZARNA, Store** (KZZ CE 150.635 do 150.639)

ZIDARJI

2 brez prakse, OD okoli 1.150 din, stanovanj ni: **Gradbeno podjetje POSOČJE, Tolmin** (KZZ NG 750.387, 750.390)
5 za gradnjo nizkih in visokih gradenj, brez prakse, OD okoli 1.450 din, stanovanj ni: **Komunalno obrtno podjetje TOLMIN, Tolmin — Vojkova 12** (KZZ NG 750.179 do 750.183)

SLAŠČIČAR

1 brez prakse, OD okoli 1.620 din, stanovanja ni: **Hotel TRIGLAV, Koper** (KZZ KP 209.966)

SKLADIŠČNIK

1 brez prakse, OD okoli 1.340 din, stanovanja ni: **RADIOTELEVIZIJA Ljubljana, Tavčarjeva 17** (KZZ LJ 452.220)

VOZNIK TOVORNJAKA

1 za prevoz tovorov, triletna praksa, OD okoli 2.000 din, stanovanja ni: **SPEDTRANS, Maribor** (KZZ MB 550.471)

TT MEHANIK

1 za vzdrževanje TT naprav, brez prakse, OD okoli 1.700 din, stanovanj ni: **Podjetje za ptt promet, Novo mesto** (KZZ NM 850.820)

TT MONTERJI

3 delavce za vzdrževanje telefonskih linij, brez prakse, OD okoli 1.300 din, stanovanj ni: **Podjetje za ptt promet, Novo mesto** (KZZ NM 850.911 do 850.913)

KUHARJI

1 za pripravljanje in kuhanje jedil, dveletna praksa, OD okoli 1.650 din, stanovanja ni: **Gost. podjetje MOTEL — PETROL, Čatež ob Savi** (KZZ CE 150.649)
1 brez prakse, ženska, OD okoli 1.596 din, samsko stanovanje: **Dekliško vzgajališče, Višnja gora** (KZZ LJ 450.789)
5 za kuhanje vseh vrst jedil, brez prakse, OD okoli 1.720 din, stanovanj ni: **Hotel TRIGLAV, Koper** (KZZ KP 209.496, 209.497, 209.967 do 209.969)

NATAKARJI

1 brez prakse, OD okoli 1.600 din, skupinsko stanovanje in
2 s petletno prakso, OD okoli 1.600 din, stanovanj ni: **Gost. podjetje MOTEL-PETROL, Čatež ob Savi** (KZZ CE 150.650, 150.648 in 150.651)

NADSOBARJI

4 za vzdrževanje hotelskih sob in strežbo v sobe, brez prakse, OD okoli 1.400 din, znanje enega tujih jezikov, stanovanj ni: **GRAND HOTEL TOPLICE Bled** (KZZ KR 350.471 do 350.474)

ADMINISTRATORJI

2 za razna administrativna dela, brez prakse, OD okoli 1.300 din, stanovanj ni: **Kovaška industrija, Zreče** (KZZ CE 150.670 in 150.671)
2 za strojepisna opravila pri sodniku za prekrške, dveletna praksa, OD okoli 1.748 din, stanovanj ni: **Občinski sodnik za prekrške, Jesenice** (KZZ KR 350.534 in 350.535)
1 za vodenje blagajne in razne administrativna dela, brez prakse, OD okoli 2.100 din, stanovanj ni: **JUGOHEMIJA Ljubljana, Dalmatinova 10/1** (KZZ LJ 450.908)
1 za opravljanje raznih pisarniških del, brez prakse, OD okoli 1.900 din, stanovanja ni: **Grad. obrtno podjetje Trnovo Ljubljana Opekarska c. 31** (KZZ LJ 452.174)
1 administratorja, enoletna praksa, OD okoli 1.450 din, stanovanja ni: **CENTER ZA POKLICNO USPOSABLJANJE IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV, Celje** (KZZ CE 150.677)
1 za opravljanje blagajniških poslov in razna administrativna dela, dveletna prakse, OD okoli 1.300 din, stanovanj ni: **Kovinsko podjetje IMKO Ljubljana, Kamniška 41** (KZZ LJ 452.356)
1 za stenodaktilografa II, brez prakse, OD okoli 1.840 din, stanovanj ni: **ILIRIJA Ljubljana, Tržaška c. 32** (KZZ LJ 451.845)

PRIUČENI KLJUČAVNIČARJI

2 varilca III CO,, brez prakse, OD okoli 1.400 din in
1 kontrolorja surovin, brez prakse, OD okoli 1.200 din, samsko ali skupinsko stanovanje: **Tovarna avtomobilov in motorjev, Maribor** (KZZ MB 550.941, 550.950, 550.936)

PRIUČENI KOVAČ

1 za delo v mehanični delavnici, OD okoli 1.300 din, stanovanja ni: **ZŽTP Podjetje za popravljanje voz in strojev Ljubljana, Parmova 35** (KZZ LJ 452.177)

ŽAGAR

1 za žaganje lesa v oddelku, dveletna praksa, OD okoli 1.520 din, stanovanja ni: **UTENSILIA Ljubljana, Dolenjska c. 38** (KZZ LJ 451.132)

PRIUČENI OLJAR

1 moškega, za nasipalca semen v stroj za mletje in stiskanje olja, enoletna praksa, OD okoli 1.350 din, stanovanja ni: **KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT, Kranj** (KZZ KR 350.495)

PRIUČENI MLINAR

1 mlinarja luščin v obratu Oljarica, brez prakse, OD okoli 1.095 din, stanovanja ni: **KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT, Kranj** (KZZ KR 350.496)

SNAŽILKE

1 za čiščenje kuhinje, OD okoli 1.216 din, stanovanja ni: **KLINIČNA BOLNIŠNICA ZA PSIHIATRIJO Ljubljana-Polje** (KZZ LJ 452.384)
2 za čiščenje gledaliških prostorov, OD okoli 900 din: **Mestno gledališče ljubljansko — Gledališka pasaža** (KZZ LJ 452.208 in 452.209)
2 za čiščenje prostorov, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 1.000 din: **ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA, Kržičeva 10** (KZZ LJ 452.202 in 452.204)

SOBARICA

1 za pospravljanje spalnic, hodnikov, sanitarij in poslovnih prostorov, OD okoli 1.000 din, stanovanja ni: **Center za rehabilitacijo in varstvo slepih in slabovidnih Slovenije, Škofja Loka** (KZZ KR 350.537)

STENODAKTILOGRAFI

1 za sestavljanje zapisnikov, pisanje po nareku, praksa je zaželena, OD okoli 1.580 do 2.100 din, stanovanja ni: **VEDROG — Veledrogerija Ljubljana, Nazorjeva 5** (KZZ LJ 452.379)
1 za vodenje in sestavljanje zapisnikov ter opravljanje ostalega administrativnega dela, enoletna praksa, OD okoli 2.000 din, stanovanja ni: **Komunalno podjetje VIČ, Ljubljana, Vrhovnikova 2** (KZZ LJ 452.367)

NEPRIUČENI DELAVCI

2 moška brez prakse, za odrska dela, OD okoli 900 din, stanovanj ni: **MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO — Gledališka pasaža** (KZZ LJ 452.206 in 452.207)
3 ženske za delo v proizvodnji, OD okoli 1.140 din, stanovanj ni: **PLUTAL Ljubljana, Celovška c. 32** (KZZ LJ 450.652 do 450.654)
4 moške za razna pomožna dela v delavnici, OD okoli 1.200—1.300 din, stanovanj ni: **ZŽTP Podjetje za popravljanje voz in strojev Ljubljana, Parmova 35** (KZZ LJ 435.281 in 434.709) in 452.280, 452.281)
2 moška za skladanje desk na skladišču, OD okoli 1.325 din, stanovanj ni: **SINOLES, Šentvid pri Stični** (KZZ LJ 432.530 in 432.529)
3 ženske, za delo v šivalnici (možna priučitev) OD okoli 1.200 din, stanovanj ni: **PLANIKA Industrijski kombinat, Kranj** (KZZ KR 350.414 do 350.416)
1 kuhinjsko pomočnico, OD okoli 1.100 din, skupinsko stanovanje: **Obrat druž. standarda GP MEGRAD Ljubljana, Celovška c. 134** (KZZ LJ 426.774)
1 skladiščnega delavca, brez prakse, OD okoli 1.370 din, skupinsko stanovanje: **GRAL-AVTOOBNOVA Ljubljana, Titova 136** (KZZ LJ 429.125)

Podružnica ČGP DELO, Jesenice

išče

RAZNAŠALCA

za raznašanje dnevnika Delo

Delo je primerno za gospodinje, upokojence, študente in dijake. Plačamo zelo dobro! Informacije daje in ponudbe sprejema podružnica ČGP—DELO Jesenice, Titova 49.

TRGOVSKO PODJETJE

Nnama

LJUBLJANA, Tomšičeva 2

objavlja prosto delovno mesto za

VODJO izmene

(pomočnik direktorja veleblagovnice »Pri pošti«)

POGOJ: trgovski poslovodja, 10-letna praksa, znanje enega tujega jezika, sposobnost dela z ljudmi, sposobnost vodenja.

Pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi in praksi sprejema kadrovsko socialna služba podjetja do 28. februarja 1973.

Delo za nedoločen čas, poskusno delo 3 mesece.
919

ZAVOD ZA POKLICNO REHABILITACIJO IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV »A + A« (SPLOŠNI SERVIS GORICA) NOVA GORICA

proda na
JAVNI LICITACIJI
(zaradi preusmeritve proizvodnje)

1. **Ekscentrično stiskalnico 125 t I. L. R., izklicna cena 32.000,00 din**
2. **Krožno žago za železo AVTOPREVOZ, izklicna cena 3.539,00 din**
3. **Polavtomatski varilni aparat FIMER, izklicna cena 56.643,00 din**
4. **Ročni varilni aparat FIMER, izklicna cena 18.559,00 din**
5. **Kotna brusilka PAHOR, izklicna cena 250,00 din**
6. **Brusilni stroj LTH, izklicna cena 320,00 din**
7. **Stebrni vrtalni stroj SARLAH, izklicna cena 1.300,00 din**
8. **Polavtomatski stroj za rezan. ploč. KOMETA, 2.270,00 din**
9. **Kompresor 1001 TRUDBENIK, izklicna cena 1.500,00 din**
10. **Reduktor z variatorjem SEVER, izklicna cena 6.810,00 din**
11. **Električno stiskalnico za plast. mase, izklicna cena 17.241,00 din**
12. **Membranski kompresor JÄGER, izklicna cena 1.583,00 din**
13. **Ročne škarje za ploč. RS 2 FERALIT, izklicna cena 4.814,00 din**
14. **Orodje za oblikovanje ploč. EKOLD, izklicna cena 36.050,10 din**
15. **Varilni transformator 350 A, izklicna cena 1.050,00 din**
16. **Montažni fasadni oder 110 kv. m, izklicna cena 10.254,00 din**
17. **Polirni stroj s podstavki 11 kosov, izklicna cena 680,00 din**
18. **Brusilni stroj, izklicna cena 380,00 din**
19. **Kompresor 44 1 TRUDBENIK, izklicna cena 1.692,00 din**
20. **Brusilni stroj s podstavkom, izklicna cena 260,00 din**
21. **Avtomatski polirni stroj za pov. obdelavo CMA, Milano, izklicna cena 84.914,00 din**
22. **Selenski usmernik 15 V 1500 A, izklicna cena 46.130,00 din**
23. **Selenski usmernik 15 V 1000 A, izklicna cena 24.800,00 din**
24. **Selenski usmernik 15 V 600 A, izklicna cena 17.500,00 din**
25. **Selenski usmernik 20 V 400 A izklicna cena 15.000,00**
26. **Sušilna peč, izklicna cena 480,00 din**
27. **Kad za trikloretilen, izklicna cena 23.000,00 din**
28. **Razne galvanske kadi, izklicna cena od 300,00 do 6.800,00 din**

Licitacija bo v petek, 9. februarja 1973, v obratu prometne signalizacije na Leninovi ulici št. 20 v Novi Gorici: ob 9.00 za družbeni sektor, ob 11.00 za zasebni sektor.
Ogled do licitacije je mogoč vsak dan od 10. do 14. ure.
Na licitaciji je obvezen 10-odstotni garancijski polog.
1109

LJUBLJANSKE OPEKARNE,
LJUBLJANA, Cesta na Vrhovce 2

razpisujejo
v skladu z določili veljavnega statuta podjetja delovno mesto

VODJE SPLOŠNEGA SEKTORJA

Zahtevani pogoji:
višja strokovna izobrazba upravne smeri in 3 leta prakse na vodilnem delovnem mestu ali srednja strokovna izobrazba primerne smeri in najmanj 5 let prakse na vodilnem delovnem mestu.

razglašajo
prosta delovna mesta za:

1. **PRAVNEGA REFERENTA**
2. **VODJO industrijske prodajalne**
3. **VEČ EKONOMSKIH TEHNIKOV**
4. **SALDAKONTISTA**
5. **STROJEPISKO**
6. **KV ELEKTRIKARJA**
7. **VEČ NK DELAVCEV**

Zahtevani pogoji:
pod 1. diplomirani pravnik; pod 2. končana popolna srednja šola in vsaj 3 leta prakse; pod 3. in 4. ekonomska srednja šola; pod 5. dobro obvladanje strojepisja; pod 6. KV elektrikar z najmanj 3-letno prakso; pod 7. več NK delavcev za delo v proizvodnji.

Kandidati za delovno mesto vodje splošnega sektorja naj prijave z dokazili o strokovnosti in delovnih izkušnjah naslovijo na Komisijo za razpis vodje splošnega sektorja, za ostala delovna mesta naj kandidati vložijo prijave z dokazili o strokovnosti v tajništvu podjetja.

Nastop dela je mogoč takoj oziroma po dogovoru. Pismene prijave sprejema uprava podjetja do zasedbe delovnih mest.
1147

ISKRA
TOVARNA USMERNIŠKIH NAPRAV NOVO MESTO
V ZP ISKRA KRANJ

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

1. **VODJE SPLOŠNEGA SEKTORJA**
2. **VODJE TEKOČE KONTROLE**

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
pod 1.: visoka ali višja izobrazba pravne ali upravne smeri in najmanj 5 let ustrezne prakse,
pasivno znanje enega svetovnega jezika;
pod 2.: višja strokovna izobrazba elektro smeri in 1 leto prakse,
srednja šola elektro smeri in 3 leta prakse.

Osebni dohodek po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Prosimo da vlogi priložite zadnje šolsko spričevalo in kratek življenjepis.

Prijave sprejema razpisna komisija 14 dni po objavi razpisa.
1101

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja

TOVARNE VIJAKOV
»PLAMEN« KROPA

ponovno
razpisuje po 67. členu Statuta podjetja delovno mesto

DIREKTORJA

Za razpisano delovno mesto se zahtevajo naslednji pogoji:

1. diplomirani strojni inženir, diplomiran ekonomist ali diplomiran pravnik z najmanj 6-letno prakso na vodilnih delovnih mestih;
2. smisel za organizacijo, poslovnost, delo z ljudmi, znanje najmanj enega svetovnega jezika;
3. da kandidat ni bil kaznovan za kazniva dejanja zoper ljudstvo in državo, za kazniva dejanja zlorabe službenega položaja ali zoper družbeno premoženje;
4. da njegove moralno politične kvalitete in njegovo dosedanje delo daje poroštvo za razvoj delavskega upravljanja in delo kolektiva po ustavnih amandmajih.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju gornjih pogojev sprejema komisija za razpis delovnega mesta direktorja tovarne vijakov »Plamen« Kropa do 21. februarja 1973 z oznako na ovojnici »za razpis direktorja«.
1127

RUDARSKO TOPIONIČARSKI BASEN BOR
IND. HEM. PROIZVODA PRAHOVO
HEM. IND. »ZORKA« SUBOTICA
POGON TOALETNIH SAPUNA I KOZMETIKE »SLAVICA«

oglaša prosti delovni mesti:

1. **TRGOVSKEGA POTNIKA** (za območje SR Slovenije)
2. **TRGOVSKEGA POTNIKA** (za območje SR Hrvatske)

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s poskusnim delom 30 dni.

POGOJI:
pod 1. in 2.: končana srednja ekonomska šola ali gimnazija;
delovna praksa 4 leta v stroki, od tega 2 leti na podobnih delovnih mestih in
zdravstvena sposobnost za delo v kemični industriji.

Trgovska potnika bosta prodajala gotove izdelke, in sicer toaletna mila in kozmetične izdelke obrata »Slavica«. Kandidati morajo ponudbi priložiti: spričevalo o končani šoli in potrdilo o zdravstveni sposobnosti za delo.

Ponudb brez potrebnih dokumentov ne bodo upoštevali.

Ponudbe pošljite kadrovsko-splošnemu sektorju.

Nastop dela 1. marca 1973. Oglas je razpisan 10 dni od dneva objave.
1128

Komisija za delovna razmerja pri DS

»ISKRE«, tovarne kondenzatorjev Semič

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE KADROVSKO SPLOŠNEGA SEKTORJA

POGOJI:
— visokošolska izobrazba pravne, upravne ali ekonomske smeri s 3-letno prakso, od tega 2 leti v podjetju;
— višješolska izobrazba enakih smeri s 5-letno prakso, od tega 2 leti v podjetju;
— srednješolska izobrazba s 5-letno prakso na vodilnih delovnih mestih;
— razen tega mora biti kandidat moralno politično neoporečen.

Kandidati naj pismene prijave pošljejo v 15 dneh komisiji za delovna razmerja pri DS »ISKRE«, tovarne kondenzatorjev Semič.
1145

»KONUS«
industrijski kombinat
SLOV. KONJICE

objavlja prosto delovno mesto

varnostnega inženirja —
vodjo službe varstva pri delu

POGOJI:
— dipl. ing. varstva pri delu, ing. varstva pri delu z daljšo prakso, oz. druge visoke ali višje šole s potrebnimi dopolnilnimi izpiti.

Nastop službe mogoč takoj oziroma po dogovoru.

Pismene ali ustne ponudbe sprejema kadrovska služba kombinata do zasedbe delovnega mesta.
1129

Torek, 6. februarja 1973

GLEDALIŠČA

DRAMA SNG

Torek, 6. februarja, ob 20. uri: Georg Büchner: VOJČEK. Abonma TS in izven. Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.

Sreda, 7. februarja, ob 19.30: Angelo Beolco-Ruzzante: VDOVA IZ ANKONE (komedija). Abonma H in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

OPERA IN BALET SNG

Torek, 6. februarja, ob 19.30: J. Massenet: DON KIHOT. Abonma K in izven. Vodilne vloge: Dulsinneja — Nada Sevšek, Don Kihot — Danilo Merlak, Sančo — Ladko Korošec. Dirigira Rado Simoniti. — Vstopnice so tudi v prodaji.

V naslednjih dneh ne bo predstav. Opera bo do 19. februarja na turneji v Italiji.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

MESTNI DOM

Sreda, 7. febr., ob 16. in 19.30 — Levstik-Kreft: TUGOMER, tragedija. Gostovanje v Novem mestu.

Pionirski dom

PIONIRSKA KNJIŽNICA Komenskega 9

Torek, 6. februarja, ob 17. uri: RAD BI IMEL KUŽKA. — Ura pravljic za otroke od 5. do 7. leta starosti.

ODDELEK ZA LIKOVNO VZGOJO pri Pionirskem domu vpisuje v svoje oddelke: slikarstva, grafike in kiparstva nove tečajnike od 4. do 16. leta starosti. Vpisovanje bo še 6. in 7. februarja od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure v upravi zavoda — Trg VII. kongresa 2KJ, št. 1 (pritličje levo).

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

LJUBLJANA

MARIONETE, Levstikov trg 2

Torek, 6. febr., ob 9. uri — Otfried Preussler-Josip Pengov: MALA ČAROVNICA — zaključena predstava za VVZ Ane Zihert Ljubljana.

Četrtek, 8. febr., ob 9. uri — Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — zaključena predstava za Osnovno šolo Zvonka Runka Ljubljana.

Ob 11. in 15. uri — Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — zaključeni predstavi za Osnovno šolo Maksa Pečarja Črnuče.

Ob 17. uri — Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — za izven.

ROČNE LUTKE, Resljeva c. 36

Sreda, 7. febr., ob 9. uri — M. C. Machado: MALI STRAH BAVBAV — zaključena predstava za Osnovno šolo Valentina Vodnika Ljubljana.

Predprodaja vstopnic za četrtkovo predstavo pravljične lutkovne igre ZOGICE MAROGICE je vsak dan od 7. do 13. ure v upravi gledališča, Resljeva c. 36 in pol ure pred začetkom predstave pri blagajni v MARIONETNEM gledališču.

Rezervacije vstopnic so vsak dan od 10. do 12. ure po tel. štev. 312-020.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

CELJE

Torek, 6. febr., ob 12.30 in 20. uri — Miloš Mikeln: STALINOVI ZDRAVNIKI. Gostovanje v Brežicah.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

NOVA GORICA

Torek, 6. febr., ob 19.30 — F. Prešeren: KRST PRI SAVICI — predstava v počastitev slovenskega kulturnega praznika — v Desklah.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

MARIBOR

Torek, 6. febr., ob 15. uri — Levstik-Gribin: KASTELKA — za šolski center za blagovni promet.

Ob 19.30 — G. Donizetti: LJUBAVNI NAPOJ — za red Rumeni in izven.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

KRANJ

Sreda, 7. febr., ob 19.30 — A. Hieng: LAŽNA IVANA. Izven — v okviru tedna slovenske drame 73. Predprodaja vstopnic v Prešernovem gledališču Kranj. OTVORITEV TEDNA SLOVENSKE DRAME 73. Gostuje Mestno gledališče ljubljansko.

JUGOSLOVANSKA AVTOMOBILISTIČNA REVIJA

AVTO

RTV LJUBLJANA

SPORED ZA TOREK

4.20—8.00 DOBRO JUTRO! — vmes ob 5.00 Poročila; 5.30 Poročila — Danes za vas; 6.00 Jutranja kronika; 6.30 Poročila; 6.50 Beseda na današnji dan; 7.00 Poročila — Dobro jutro, otroci! 7.25 Poročila — Naš današnji radijski in TV spored; 8.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.00 Poročila; 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo; 9.35 Slovenske narodne izvajajo; 10.00 Danes dopoldne; 10.20—12.00 Pri vas doma — vmes ob 11.00—11.15 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.00 Poročila — Na današnji dan; 12.10 Lahka koncertna glasba; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Z domačimi ansambli; 13.00 Poročila; 13.15 Zabavna glasba; 14.00 Poročila; 14.10 Kaj vam glasba pripoveduje; 14.30 Z ansamblom The Shadows; 14.40 »Na poti s kitaro« 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Od melodije do melodije z orkestrom Antony Wood; 16.00 »Vrtiljak« 16.40 Naš podlistek; 17.00 Poročila — posebna obvestila; 17.10 Popoldanski simfonični koncert; 18.00 Poročila — Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 V torek nasvidenje! 18.45 Pota sodobne medicine; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Burnika; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Prodajalna melodij (stereo); 20.30 Radijska igra; 21.55 Glasbena medigra; 22.00 Poročila; 22.15 Popevke se vrstijo; 23.00 Poročila; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Pri skladatelju Igorju Štuhecu; 24.00 Poročila in konec oddaje.

TELEVIZIJA

9.35 TV v šoli: TV Vrtec, Matija Gubec, Očisti si čevlje, Dobro poslovanje (Zg)
10.40 Nemščina (Zg)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — do 11.30 (Bgd)
14.45 TV v šoli — ponovitev (Zg)
15.35 Nemščina — ponovitev (Zg)
15.55 TV vrtec (Zg)
16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd)
16.40 Madžarski TV pregled — Pohorje, Plešivec do 17.05 (Bgd)
17.45 Pepe s trobento, barvna oddaja, Srečni Metulj (Lj)
18.00 Risanke (Lj)
18.15 Obzornik (Lj)
18.30 Od zore do mraka: Koršula, nepotopljena ladja (Lj)
19.00 Biološki pomen in sestavine hrane, oddaja iz cikla Prehrana dojenčkov (Lj)
19.20 S kamero po svetu: Bangladesh, dežela ljudi in vode (barvna oddaja) (Lj)
19.45 Risanka (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.25 Reportaža (Lj)
20.35 Pogovor s Slovenci v Italiji (Lj)
21.35 R. Bratny: Kolumbovci, nadaljevanje in konec (Lj)
22.30 Jazz na ekranu: Paradox (Lj)
23.00 Poročila (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec:
17.40 Poročila (Zg)
17.45 Otroški spored (Bgd)
18.15 Kronika (Zg)
18.30 Znanost (Bgd)
19.15 Feljton (Zg)
20.00 TV dnevnik (Zg)
20.30 Stop (Zg)
21.15 Saga o Forsyth (Bgd)
22.05 TV dnevnik (Zg)
22.25 400 let slovenske glasbe (Zg)

RADIO STUDENT

12.00 Glasba; 12.25 Poročila, obvestila; 12.33—13.00 Aktualnosti: Uvodnik — Komentar uredništva — Iz mednarodnega študentskega gibanja; 16.00—18.00 Top albumov — vmes ob 16.05—16.13 Poročila, obvestila; 17.00—17.05 Literarni zalogaj.

188M

KINO KINO

SPORED ZA TOREK

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16., 18. in 20. uri: amer. film DETEKTIVSKA ZGODBA. Režija: William Wyler. Glav. vl.: Kirk Douglas, Eleanor Parker, Horace McMahon, William Bendix. Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO UNION: 5 lanskoletnih oskarjev — občinstvo pravkar končanega FESTA v Beogradu mu je prisodilo (takoj za »Botroma«) II. mesto — amer. barv. kriminalna (družbena) drama FRANCOSKA ZVEZA. Režiser: William Friedkin. Glav. vl.: Gene Hackmann (Oscar 72), Fernando Rey, Marcel Bozzuffi in drugi. Brez tednika! Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Zvišane cene vstopnic!

SOBOTA, 10. t. m. ob 21.30 VI. kabaret POD PAVLIHOVO MARELO in predpremiera amer. filma MESENO SPOZNANJE (Carnal Knowledge) režiserja Mikea Nicholsa. Kabaret vodi Marjan Kralj. V gosteh: Nela Eržišnik — Marica Hrdalo. Predprodaja vstopnic od jutri pri unionski blagajni.

KINO KOMUNA: Omar Shariff v eni svojih najboljših vlog v amer. barv. CS filmu KONJENIKI. Produkcija: Columbia, 1970. Režiser: John Frankenheimer. Igrata še: Leigh Taylor-Young, Jack Palance in drugi. Brez tednika! Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Zvišane cene vstopnic! Ob 10. uri MATINEJA ital.-angl. barv. VV kriminalne grozljivke NEKAJ SE PLAZI V MRAKU. Zadnjikrat!

KINO SLOGA: nadaljevanje lanskega filma (rekorderja po številu gledalcev!) »Mazurka v postelji« je danski barv. WS film, erotična komedija. REKTOR V POSTELJI. Režija: John Hilbard. Igrajo: Ole Soltoft, Birte Tove, Annie Birgit Garde in drugi. Tednik št. 5. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Zvišane cene vstopnic! Ni primeren za otroke!

KINO VIČ: franc. barv. CS pust.-kriminalni film OBRAČUN NA KARIBIH. Režija: Jacques Besnard. Igrajo: Frederic Stafford, Jean Seberg, Serge Gainsbourg in drugi. Tednik št. 4. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO ŠIŠKA: amer.-ital. barv. VV pust. vestern TA PREKLETI OBRAČUN. Režiser: Willy Reagan. V glav. vl.: Lee Burton in drugi. Tednik št. 3. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA: FILMSKE USPEŠNICE 71/72: amer. barv. CS vestern drama BUTCH CASSIDY IN KID. Režiser: George Roy Hill. Igrajo: Paul Newman, Robert Redford, Katharine Ross in drugi. Brez tednika! Predstavi ob 17. in 19. uri. Prodaja vstopnic ure pred začetkom predstav.

KINO KRIŽANKE: amer.-ital. barv. film ODISEJEVE PUSTOLOVŠČINE. Režija: Franco Rossi. Igrajo: Bekim Fehmiu, Irene Papas, Renaud Verley, Sam Burics. Zgodovinski spektakel posnet po istoimenskem Homerjevem epu. Predstavi ob 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom.

KINO TRIGLAV: amer. barv. vestern Howarda Hawksa RIO LOBO, ob 16., 18. in 20. uri — zadnjikrat! Igrajo: John Wayne, Jorge Rivero, Jack Elam. Prodaja vstopnic je od 15. ure dalje!

KINO RADOMLJE: angl. barv. VV film ROP IN SLEPILO, ob 19. uri.

POTUJOČI KINO DOMŽALE: amer. barv. VV film REVOLVERAŠI APAŠKEGA KLANCA, gostovanje v Moravčah, ob 19. uri.

KINO SORA — ŠKOFJA LOKA: franc. barv. film NEZVESTA ŽENA, ob 20. uri.

KINO RADOVLJICA: japonski barv. film DODESKA-DEN, ob 20. uri.

KINO IDRIJA: slovenski film VESNA, ob 17.45 in 20. uri.

KINO CENTER — KRANJ: angl.-ital. barv. CS pust. film NORMANSKI MEČ, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO BLED: amer. barv. film ZLATA MLADOST, ob 17. in 20. uri.

KINO STORŽIČ — KRANJ: amer. barv. CS pust. film OREL V KLETKI, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO TRŽIČ: premiera amer. barv. krim. filma MESTO NASILJA, ob 18. in 20. uri.

KINO RADIO — JESENICE: franc barv. CS film UM KRALJUJE, ob 17. in 19. uri.

KINO PLAVŽ — JESENICE: angl. barv. CS film BARQUERO, ob 18. in 20. uri.

KINO KRKA — NOVO MESTO: ital. barv. film LJUDJE PROTI LJUDEM, ob 17. in 19. uri.

KINO SVOBODA — TRBOVLJE II: nemški barv. vestern SMRTNA ZABLODA, ob 17. in 19. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: ital. barv. film HOMO EROTICUS, ob 19.30.

KINO SOČA — NOVA GORICA: ital. špan. barv. vestern BES VETRA, ob 18. in 20. uri.

KINO SVOBODA — ŠEMPETER: nem barv. krim. film BEG V ZLOČIN, ob 18. in 20. uri.

OBVESTILA

Društvo slovenskih pisateljev in društvo glasbenih umetnikov Slovenije prirejata v torek, 6. februarja 1973 ob 20.15 v dvorani Društva slovenskih pisateljev, Tomšičeva 12, GLASBENO-LITERARNI VEČER! Slovenski godalni kvartet bo izvajal dela S. Šantla in A. Dvořaka, igralec Saša Miklavc pa bo bral pesmi Jožeta Udoviča. Vabljeni! 1131-O

MLADINSKI CENTER ZGORNJA ŠIŠKA

je odprt od 16. ure dalje. Na voljo sta MINI CASINO in BIFE.

MLADINKA! MLADINEC!

V letih si, ko oblikuješ svojo osebnost, ko te tarejo najrazličnejši problemi v času, ko moraš v sebi razrešiti marsikatero življenjsko vprašanje in prebroditi prenekatero krizo. Nemalokrat si v takih okoliščinah popolnoma sam. Lotevaš se vprašanj, na katera ne veš odgovora, iščeš novih poti in možnosti, pa jih sam ne moreš najti. In prav zato je tu INFORMATIVNI URAD ZA MLADINO, kamor se lahko oglasiš vsak torek ali petek od 16. do 19. ure osebno ali pa po telefonu na št. 55-106.

Zato ne odlašaj! zaupaj se! posvetuj se!

V mladinskem centru bomo začeli s plesnimi vajami 15. febr. Prijavite se lahko pri točilni mizi.

HALA TIVOLI

ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA ČELOVŠKA, CESTA 25

HALA TIVOLI: je danes od 20. do 22. ure za štiri dinarje. MINI CASINO z avtomati za razvedrilo in zabavo ter juke boxom je odprt vsak dan od 9. do 21. ure.

ZLATI KLUB je danes ves dan namenjen obiskovalkam, ki lahko vsa pojasnila dobe po tel. 317-468, kjer lahko rezervirajo svoj prihod.

Disco klub VODA

je danes in jutri zaprt. V četrtek, petek in soboto je odprt od 19.30 do 23.30. Vstopnina je 8 dinarjev. Ter še vesela novica: ob ponedeljkih, četrtkih in petkih imajo dekleta prost vstop. Vabimo vas v ogrevani disco klub VODA na Celovško 3 (nekoč klub 22).

stopoteka

je po včerajšnjem premoru spet odprta in vas pričakuje danes od 20. do 00.30 (pol enih). Vstopnina je 10 dinarjev, v kar je vračunana tudi garderoba. Ob torkih, sredah in četrtkih žrebamo plošče, ki jo podelimo srečnemu obiskovalcu.

STOPOTEKA GLASBE HRAM, ČAKA VAS OBISK VSAK DAN!

OBVESTILO

Spisek imen dobitnikov »Sladka igra dr. Oetkerja« s področja Slovenije bo objavljen dne

7. FEBRUARJA 1973.

POCENI Z LETALOM V SOVJETSKO ZVEZO

Relacija: KIJEV — MOSKVA — LENINGRAD (8 dni): odhod: 7. in 21. marca, cena 1980 din.
Relacija: LENINGRAD — MOSKVA — KIJEV (8 dni): odhod: 14. in 28. marca, cena 1960 din.

SESTMESEČNI KREDIT

V ceni so vračunani: prevoz, bivanje, kompletni penzioni, turistični program, vodiči.
Informacije in prijave: BIRO ZA MEDJUNARODNU RAZMENU OMLADINE I STUDENATA JUGOSLAVIJE, Beograd, Trg bratstva jedinstva 7, telefon 641-993. 1143-O

PREDAVANJA

Ljubljanska podružnica Slovenskega zdravniškega društva prireja v sredo, 7. februarja 1973 ob 19. uri v domu slovenskih zdravnikov diskusijski večer s tovarišem Vinkom Hafnerjem pod naslovom INTELIGENCA, DELAVSKI RAZRED IN ZVEZA KOMUNISTOV, S POSEBNIM OZIROM NA DRUŽBENI IN POLITIČNI POLOŽAJ ZDRAVNIKA. 1140-P

ČESTITKA

Naši predragi dobri skrbni mami DORICI TURKOVI prisrčno čestitamo ob njenem lepem visokem jubileju in želimo še veliko zdravih in srečnih let — vsi njeni. 2287-C

DEŽURNE SLUŽBE

Nočna dežurna zdravniška služba je za nujne obiske na domu od 19 do 7. ure, ob nedeljah in praznikih ves dan in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma Ljubljana:
Bežigrad: Kržičeva c. 18, telefon 310-533
Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063
Vič—Rudnik: Postojnska 24, tel. 61-121
Moste—Polje: Prvomajska 5, tel. 316-155

Nočna nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti v nebotičniku Kidričeva 1/II, soba št. 5. Ambulanta nudi prvo pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 19 do 7. ure naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih — ves dan

LJUBLJANA
Lekarna Miklošič

MARIBOR
»Glavni trg«, Glavni trg 20

Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani

objavlja
prosto delovno mesto

TEHNIŠKEGA SODELAVCA
pri odseku za kemijo (biokemija)

POGOJI:
kemijski tehnik, prednost imajo kandidati s prakso v laboratoriju za tehnološko in mikrobiološko biokemijo, poskusno delo traja najmanj 30 dni.

Prijave, kolkovane s kolekom za din 2.— sprejema tajništvo fakultete, Aškerčeva 9 a do 24. februarja 1973.

Prijavi morajo kandidati priložiti dokazilo o izobrazbi ter kratek življenjepis. 1130

oglašujte v dnevniku DELO

Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5, za občinsko stavbo, tel. 55-221 Medvode: Medvode tel. 71-215
Grosuplje—Ivančna gorica: začasno v stavbi bivšega ZD Ivančna gorica, telefon 783-039 telefon LM štev. 783-002
Službo stalne pripravljenosti je na območju Črnuč, telefon štev 314-317, Dobrova — Polhov Gradec, Vnanje gorice Horjul in Velike Lašče

MALI OGLASI

RABLJEN poltvindl za obloge tal kupim. Ponudbe pod oznako »Februar«. 3227-5

PRODAM austin mini 1000. Informacije po tel. 21-097. 3224-3

POLAGAM tapete, brusim in lakiram parket. Tel. 51-220. 3263-3

ČOLN Elan plastičen za dve osebi prodam, Kajuh, Linhartova 50/I. 3295-4

SKLADIŠČNI prostor (120 m²) dam v najem. Velikavrh, Tacenska 93, Vižmarje. 3212-6

DEKLE nujno potrebuje opremljeno sobo in kopalnico. Franc Šepič, Sojerjeva 26. 3477-6

MLADA zakonca brez otrok nujno potrebujeta opremljeno sobo in kopalnico. Franc Šepic, Sojerje. va 26. 3476-6

STUDENTKA inštruira matematiko za osnovnošolce in srednješolce. Ponudbe pod »Uspeh«. 3444-6

INTELEKTUALEC, neodvisen, miren, išče ogrevano in opremljeno sobo. Informacije po telefonu 56-166 int. 34, Aleksič. Ponudbe pod »15. februar«. 3499-6

SOSTANOVALKO sprejmem v ogrevano sobo s kopalnico v središču mesta. Tel.: 316-874. 3498-6

ITALIJANSKI otroški voziček ter opremljeno kočarico za dojenčka prodam. Informacije po telefonu 62-336. 3497-4

BRUSIM in lakiram parket. Naročila po tel. 24-164 Lomovec. 3487-8

ZIMSKE gume 560 x 14, skoraj nove, za škodo prodam. Telefon 20-365. 3536-3

OGRAJE balkonske in druga ključavničarske dela izdelujem hitro. Ponudbe pod »Solidnost. 3521-8

OTO PESTNER mlajši išče zaradi nadaljnjega študija v Ljubljani večjo ogrevano in opremljeno sobo s posebnim vhodom, po možnosti v središču mesta ali bližini RTV. Možno je predplačilo. Ponudbe pod »Nujno«. 3458-6

MLAD ovčar, črn, njave šape, lisa lastnica. Pirnat, Tesiova 9. 3518-8

TAPETE polagam, ter opravljam vsa sobolikarska dela. Ponudbe pod »Tukoj«. 3512-8

PRODAM opel rekord Karavan, letnik 1965. Vprašajte po telefonu 069-73-014 dopoldne. 1071-3

ABSOLVENT FAGG išče ogrevano sobo za študij. Ponudbe pod »50 000«. 3502-6

UGODNO prodam skoraj novo kuhinjsko napo »Bauknecht«. Dolžina 60 cm, Šavs Dragica, Brezovica 41 pri Ljubljani. Ogled popoldne. 3401-4

FANT in dekle pred poroko išče sobo garsonjero ali enosobno stanovanje v Ljubljani. Ponudbe pod »Mirnes. 3520-6

INŠTRUKTORJA matematike I. za strojništvo iščem. Ponudbe pod »Takoj«. 3506-8

Združenje šoferjev in avtomehanikov LJUBLJANA

Metelkova 10

objavlja

LICITACIJO za

TOVORNJAK TAM 4500,

letnik 1965, odlično ohranjen, ki bo dne 8. II. 1973 ob 10. uri v prostorih Združenja.

Za udeležbo je obvezen 10 odst. garancijski polog. Izklicna cena je 40.000.— dinarjev. 1111

V KORIST DRUŠTVA SRS ZA BOJ PROTI RAKU

IN SKLADA ZA GRADNJO ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA

NAMESTO NOVOLETNIH ČESTITK SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM SO DAROVALI ZA BOJ PROTI RAKU ŠE NASLEDNJI:

»Hojse«, Ljubljana, Langusova 8; Tovarna električnih porcelanov Izolirka; Zavod za zdravstveno varstvo, Ljubljana, Pasmova 32; živinorejsko veterinarski zavod, Kranj.

V POČASTITEV SPOMINA UMRLIH SO DAROVALI:

ing. Srečko Cvahte za Jelka iz Celja, namesto cvetja na grob pok. Janezu Zagarju, 200 din; Stanovanjska zadruga ZOJ Mirje, Ljubljana, namesto venca na grob pok. prof. dr. Jovana Hadži, 300 din; Ivanka in Mari Kavčič, Novo mesto, Adamičeva 1, namesto cvetja na grob pok. Pavle Brežčak iz Ljubljane, 50 din; Vera in Milan Poniž, Vipava, namesto venca na grob pok. Boža Poniž, 300 din; Roza Ferjančič, Vipava 205, namesto venca na grob pok. Boža Poniž, 200 din; Viktor Volk, Postojna, v spomin pok. prof. Jele Jenčič 200 din; Društvo voj. vojnih dobrovoljcev iz vojn 1912—1918, Ljubljana, namesto venca na grob pok. dr. Antonu Erženu z Reke, 200 din; ing. Dušan Legiša, Žibertova 1, Ljubljana, namesto šopka na grob pok. Janka Smodiša, 150 din; Klemenčevi iz Medvod, v počastitev pok. Marije Pribošič, 100 din; Marija Medič Kocenova 13, Ljubljana, v spomin pok. Nežke Napotnik-Zadnik 200 din; Jugoles-til-impex, Ljubljana, namesto venca na grob pok. očeta tov. Marije Deu, 400 din; Pavla Wachter, upokoj., Vrhovčeva 5, Novo mesto, namesto cvetja na grob pok. urarja Rafaela Marša iz Ljutomera, 200 din; dijaki in delavci Usnjarske šole, Domžale, namesto venca na grob pok. Slave Kajfež, 510 din; družina Perko, Področniška 6, Ljubljana, v počastitev spomina Janka Smodiša, 200 din; stanovalci hiše, Železnikarjeva 20, Ljubljana, namesto venca na grob pok. Rozi Čebular, 250 din; ing. Edvard Höfler, Medvedova 1, Ljubljana, namesto cvetja na grob pok. ing. arh. Viljemu Krainerju, 50 din; Jernej Jereb, Partizanska 16, Vrhnika, v spomin pok. žene Frančiške Jereb, 100 din.

DRUGI PRISPEVKI ZA SKLAD:

Naselje Področniška pot, Ljubljana, 500 din; nepoznana 574,20 din; odvetnik Jože Dernovšek Tavčarjeva 6/I, 600 din.

VSEM DAROVALCEM ISKRENA HVALA!

DRUŠTVO SRS ZA BOJ PROTI RAKU IN SKLAD ZA GRADNJO ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA 61105 LJUBLJANA, p. p. 25, ŽIRO RAČUN DRUŠTVA: 50101-678-49189 ŽIRO RAČUN SKLADA: 50101-740-45793. -O

Od 1. januarja 1973. leta dalje posluje ta pod firmo

»CENTROHOTELI«

hotela »SRBIJA« in »ŠUMADIJA«.

Hotela sta visoke B kategorije, zelo udobna in komfortna, z odličnimi domačini in tujimi jedili, glasba za ples in zabavo ter ploščad za parkiranje vozil.

Pri cenah za bivanja v hotelih dajemo 20 odst. popust do 1. aprila.

CENTROHOTELI

Beograd, Vase Pelagića 23, telefon 650-199

HOTEL »SRBIJA«
Ustaničkа 127 a
telefon 413-255
telex: 12455 YU HSRBIJA

HOTEL »SUMADIJA«
Sumadijski trg 8
telefon 554-255
telex: 12400 YU HOTSUM

1040

sodoben ženski tednik Jana

Vaš prvi Citroën?

Zakaj ne že danes

na razpolago takoj

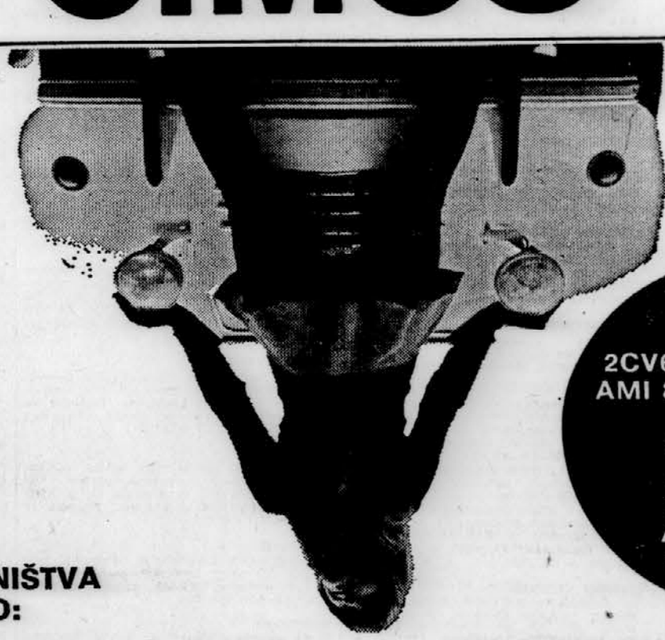
2 CV 6

CITROËN

AMI 8

CIMOS

CENE
2CV6 — 30.649.30 DIN
AMI 8 — 37.268.00 DIN
AMI 8 L — 37.981.90 DIN
AMI 8 BR — 38.883.35 DIN
AMI 8 BR 1 — 39.597.25 DIN

NAŠA PREDSTAVNIŠTVA VAS PRIČAKUJEJO:

CIMOS, Koper, Vojkovo nabrežje 30 tel. 22-561
SLOVENIJA AVTO, Poslovalnica 3/6 Koper, Nazorjev trg 5 tel. 22-870
SLOVENIJA AVTO, Prodaja CIMOS-ovih vozil, Ljubljana, Dalmatinova 4 tel. 310-071
AVTOMOTOR, Celje, Miklošičeva 2 tel. 24-74
NOVOTEHNA, Novo mesto, Glavni trg 11 tel. 21-737
JEKLOTEHNA, Maribor, Partizanska 34 tel. 21-094
POTROŠNIK, Murska Sobota, Titova ul. 1 tel. 21-512
TRGOAVTO, Poslovna enota Pula, Rade Končara 24 tel. 30-19
AUTOMOTOR, Rijeka, Rade Končara 44 tel. 25-759
METALIA COMMERCE, Zagreb, Rade Končara 32 tel. 562-720
AUTOHRVÁTSKA, Split, Avnoja 1 tel. 47-244
AUTOSLAVONIJA, Osijek, Republike 14 tel. 23-349
SLOVENIJA AVTO, Prodavnica 3/7, Sarajevo, Brankova 19 tel. 36-380
RAZVITAK, Metković, Mlinska 5 tel. 88-002
AUTO KUĆA ŠUMADIJA, Beograd, Obrenovački drum 3 tel. 51-055
AUTOPROMET, Niš, Balkanska 2 tel. 23-192
AUTOSRBIJA, Leskovac, Svetozara Markovića 9 tel. 23-57
AVTOVOJVODINA, Novi Sad, Temerinska br. 95 tel. 42-326
JUGOAGRAR, Novi Sad, stovarište VRŠAC tel. 80-445
AGRO-TISA, Senta, Ul. Generala P. Drapšina 13 tel. 80-237
Salon prodaje vozila CIMOS, Beograd, Kolarčeva 8 tel. 631-634
AUTOOPREMA, Subotica, Dimitrije Tucovića 4 tel. 23-359
RATAR, Zrenjanin, Borisa Kidriča 35 tel. 24-720
AUTOMAKEDONIJA, Skopje, Železnička 6 tel. 33-506
TRGOKOOP, Kumanovo, Ul. 11. oktomvri b. b. tel. 71-666
JEDINSTVO, Poreč, Lenjinova 2 tel. 86-103
JUGOPETROL, Kotor, Njegoševa 212 tel. 84-002

CITROËN

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO GRAFIČNO PODJETJE DELO LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA AGENCIJA LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1 — TELEFON 21-896 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 23-522, POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT TELEFON 321-489 — BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA LJUBLJANA 501-02-601-20012 — MESEČNA NAROČNINA 32 DIN — ZA ZASEBNIKE NAROČNINA 30 DIN — POSEBNE NAROČNINE: — PETEK 4 DIN, SOBOTA 4 DIN, PONEDELJEK 3 DIN, PETEK IN SOBOTA 7 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — OPROŠČENO PROMETNEGA DAVKA PO PRISTOJNEM SKLEPU 421 — 2/72

telefon dežurnega urednika 20-646

Sporočamo vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da nas je po kratki in težki bolezni v 90. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, babica, teta in tašča

LJUDOVIKA BABNIK-PREGELJ

rojena ZUPANČIČ

Na zadnjo pot jo bomo spremili iz hiše žalosti Vernek 7 na pokopališče v Hotič 7. februarja 1973 ob 15.30

Žalujoči:
sinova France in Tone, hčerki Tončka in Vika ter vnuki in vnukinje z družinami

---

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

MARE VEDLIN

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ji darovali cvetje in vence ter jo spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali in nam ustno ali pismeno izrazili sožalje.

Sin Boris in hčerka Marjana z družinama

Ljubljana, 5. februarja 1973

Prenehalo je biti zlato srce moje nepozabne mame, sestre in tete

AMALIJE MERJASEC

rojene ROVŠNIK

V njen zadnji dom jo bomo pospremili v sredo, 7. febr. 1973 ob 15.30 na mestno pokopališče v Celju

Njen spomin bo ostal vedno med nami

Za njo žalujejo:
hčerka Marica Čmak, brata Karel in Viktor z družinama sestra Pavla z možem Slavkom, nečakinja Marija Grenko z možem in družino ter drugo sorodstvo

Celje, Braslovče, Trbovlje, Ljubljana, Zgornje Pirniče, Kranj, Maribor, Celje, 5. februarja 1973

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starega očeta

Antona Primožiča

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem drugim, ki so darovali cvetje in vence ter ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Žena Karla, otroci Tone, Lojze, Majda in Marija z družino

Ljubljana, 4. februarja 1973

PODJETJE

Kemoformacija
LJUBLJANA,
Metelkova 7

oglaša

LICITACIJO IN PRODAJO

naslednjih osnovnih sredstev:

— 9 fakturnih strojev znamke SOEMTRON
— več računskih strojev znamke NISA in OLIVETTI
— moped
— razno pisarniško opremo (mize, stoli itd.)

Licitacija oglašenih osnovnih sredstev bo v torek, 13. 2. t. l., ob 10. uri v podjetju.

Ogled je mogoč vsak dan med 10. in 12. uro do dneva licitacije. 1142

ŽELITE POSTATI STROKOVNJAK ZA OBDELAVO PODATKOV NA ELEKTRONSKIH RAČUNALNIKIH?

Takoj se javite v našem učnem centru

v Ljubljani, šola dr. Vita Kraigherja, Trg 9. maja štev.

kjer lahko dobite vse informacije o pogojih za vpis, vsak dan od 17. do 19. ure, od 7. II. do 16. II. 1973

za PROGRAMERJA

za programski jezik PL/I.

Vsa literatura je v slovenskem jeziku in je brezplačna za slušatelje seminarja.

Glede na to, da naši učni centri že več let uspešno delajo v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Ljubljani, Mariboru, Kopru, Splitu in na Reki in da uporabljajo metode programiranega predavanja in najsodobnejše tehnične pripomočke, zagotavljamo, da bodo slušatelji naših seminarjev, strokovno usposobljeni za samostojno praktično delo na elektronskih računalnikih. Izkoristite priložnost!

ZPR — ZAGREB — OOUR Savska 56
Centar za stručnu izobrazbu kadrova za avtomatsku obradu podataka, Zagreb, Savska 56, telefon: 510-663

Nenadoma je umrla mama, babica in sestra

MILA MIHIČ

rojena ANDOLŠEK
učiteljica v pokoju

Pokopali jo bomo v torek, 6. februarja 1973 ob 15.30 v Velikih Laščah. Do pogreba do 14. ure leži na žalah v Jurijevi veži

Sin Roman, hči Mija z družino, bratje in drugo sorodstvo

Ljubljana, Zadar, Vel. Lašče, Kranj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega moža, očeta, dedka, polbrata, strica in svaka

Ernesta Laglerja

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili do njegovega poslednjega doma, mu darovali toliko krasnega cvetja. Iskrena hvala upravi in kolektivu osnovne šole Zvonka Runka in dr. Juliji Zagarjevi, ki mu je v njegovih zadnjih mesecih bolezni požrtvovalno lajšala trpljenje. Lepa hvala številnim pevcem in litostrojski godbi za s sočutjem pete in zaigrane žalostinke, obema govornikoma za poslovilne besede in vsem, ki ste nam ustno ali pismeno izrazili sožalje. Hvala vsem bližnjim sorodnikom in sosedom, ki ste nam stali ob strani v naših najtežjih dneh. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga imeli radi in se ga boste z dobro mislijo še kdaj spominjali.

Globoko žalujoči:
žena Ivanka, sinova Ernest in Bruno

Ljubljana, dne 4. februarja 1973

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE UMRL BIVŠI ČLAN NAŠEGA KOLEKTIVA

Rado Prelovec

UPRAVITELJ V POKOJU

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU

POGREB BO 6. FEBRUARJA 1973, OB 15. URI V IDRIJI

PSIHIATRIČNA BOLNIŠNICA IDRIJA

Stanovskim tovarišem sporočamo, da je v Gospodu zaspal

Anton Mašič

upokojeni župnik na Kogu

Pogreb je bil 5. februarja 1973 v Varaždinu

Pokojnega člana se bomo spominjali pri sv. darovah

Slovensko duhovniško društvo

PO DOLGI IN TEŽKI BOLEZNI JE UMRL NAŠ BIVŠI SODELAVEC

IVAN KOKALJ

POGREB BO 6. FEBRUARJA 1973 IZ MARIJINE MRLIŠKE VEŽICE NA ŽALAH OB 15.30

DOBREGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V NAJLEPŠEM SPOMINU

KOLEKTIV REŠEVALNE POSTAJE LJUBLJANA

Umrla je naša ljuba stara mama, prababica

Frančiška Ladiha

Pogreb bo v sredo, 7. februarja 1973, ob 14.30 iz Antonove mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:
vnukinja Francka Kovačevič z možem Stanetom, pravnuki Desanka in Stanko in drugo sorodstvo

Ljubljana, Trebnje na Dolenjskem, 3. februarja 1973

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

Antona Kobala

iz Bele št. 5

se toplo zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali in darovali cvetje ter sočustvovali z nami.

Žalujoči:
žena, sinovi in hčere z družinami ter drugo sorodstvo

Bela pri Colu, 5. februarja 1973

Dotrpela je naša draga mama in sestra

Anica Petrič

Na njeno željo smo jo tiho pokopali v ožjem družinskem krogu, dne 5. februarja 1973, ob 13. uri na pokopališču v Dravljah

Žalujoči:
sinova: Boris in Srečko, sestre: Katarina, Marija in Terezija z družinami ter drugo sorodstvo

---

V 76. letu starosti nas je po hudi in težki bolezni za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in tašča

JOŽEFA ŽIBERT

rojena STRGAŠEK — upokojenka

Od nje se bomo poslovili v torek, 6. februarja 1973 ob 15.30 iz mrliške vežice Dol pri Hrastniku

Žalujoči:
sin Robert z ženo Zoro, hčerki Anica por. Jelakovič in Slavica por. Polovič z družinami, brat Franci z družino in sestre Rozi, Ana in Neža z družinami ter drugo sorodstvo

Pekre, Hrastnik, Brampton, Dobovec, 5. februarja 1973

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE UMRLA TOVARIŠICA

ANICA PETRIČ

UPOKOJENA DELAVKA REPUBLIŠKEGA SEKRETARIATA ZA NOTRANJE ZADEVE SRS

POKOJNICA JE BILA POKOPANA V PONEDELJEK, 5. FEBRUARJA 1973 NA POKOPALIŠČU V DRAVLJAH

DELOVNA SKUPNOST IN OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA REPUBLIŠKEGA SEKRETARIATA ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

Umrla nam je naša ljuba sestra, teta in prijateljica

ŠTEFKA TIŠLAR

rojena ŠTIMNIKAR

Pogreb bo v sredo, 7. februarja 1973 ob 15.30 iz mrliške vežice v Starem trgu pri Slovenj Gradcu

Žalujoči:
sestri: Mici Korošin, Hilda Blašković, brat Janko Štimnikar, Poldica in Vinko Razgoršek ter drugo sorodstvo

Slovenj Gradec, Ljubljana, Dovje, 5. februarja 1973

Zapustil nas je naš ljubi mož, očka, stari očka in brat

RADO PRELOVEC

upravnik bolnice v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 6. februarja 1973, ob 15. uri na pokopališču v Idriji

Prosimo tihega sožalja

Žalujoči:
žena Irma, hči Metka z družino, sin Janko, brata Slavko in Ciril z družinama

Idrija, Celje, Dubrovnik, 5. februarja 1973

V 91. letu starosti je prenehalo biti zlato srce naše ljube mame in stare mame

ANE SELAN

rojene KUNST

Pogreb bo v sredo, 7. februarja 1973 ob 12.45 iz Jakobove mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:
sin Franci, hčerki Anica — Celestina in Slavka por. Gračner, zet Hinko, vnuka Anica in Marjan ter drugo sorodstvo
Na željo pokojnice vence hvaležno odklanjamo

Ljubljana, 5. februarja 1973

Po hudi in težki bolezni nam je umrla v 88. letu starosti naša draga mama, stara mama, prababica in teta

ROZALIJA IRT

rojena ŽIDAN
vdova po kamnoseškem mojstru

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 7. februarja 1973 ob 16.30 na pokopališče v Štepanji vasi. Do pogreba leži v Nikolajevi mrliški vežici na Žalah

Žalujoči:
hčerki Pepca in Ivana, sinova Gregor in Vinko z družinami, drugo sorodstvo — družine Irt, Zrimšek, Vidergar, Bregar, Markelj, Rakar, Meršol, Šunjić, Prepeluh

Ljubljana, Muljava, Kamnik, London, 5. februarja 1973

Nenadoma je preminil naš dragi mož in očka

JOŽE KLANJŠČEK

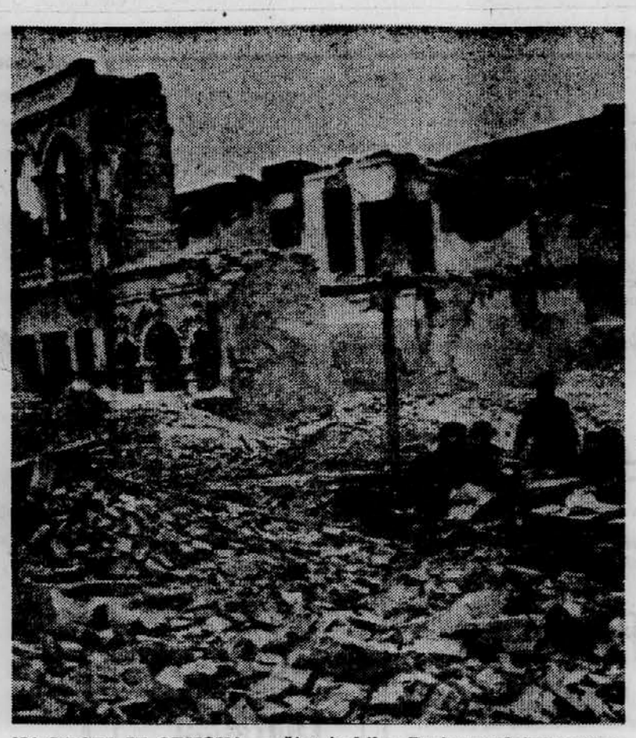
Pogreb pokojnika bo v sredo, 7. februarja 1973, ob 15. uri na koprskem pokopališču

Za njim žalujejo:
žena Zdenka, hčerki Meta in Neva z družinama, sin Jože z družino ter drugo sorodstvo

Koper, 5. februarja 1973

PRVIČ PODELJENA »ODLIČJA SVOBODE« — Ob 25-letnici Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije so 38 najzaslužnejšim za širjenje kulture podelili »Odličja Svobode«. Na sliki: Ivo Tavčar, predsednik ZKPO Slovenije, izroča priznanje Francu Kimovcu-Žigi (levo). Foto: Busić

NA VRSTI JE OBNOVA — Čim je bil v Parizu podpisan sporazum o prenehanju vojne v Vietnamu, so v porušenih mestih Severnega Vietnama že začeli čistiti ruševine. Naša slika kaže posledice strašnega dvanajstdnevnega bombardiranja Hanoja v lanskem decembru. Telefoto: VNA

ČAS ZA ČAJ — Muhasto vreme, komajda še zimsko, nam prav zaradi svoje varljive toplote kar prerado zagode z mokro obutvijo, s prehladom in trganjem po sklepih. Uspešno ali ne, s čajem je potrebno vsaj poskusiti. Izbire je na ljubljanskem živilskem trgu dovolj, kupčija cvete. Foto: Zrnec

KANDIDAT ZA OFICIRJA — 21-letna Stephanie Morris polni svoje vreče pred potovanjem v šolo za oficirje ameriške obalne straže. Pridružila se bo še petim drugim dekletom. Telefoto: UPI

Zopet za mizo

Delegaciji vlade FNO in saigonske vlade na pogovorih o političnih problemih J. Vietnama - Kmalu sporazum?

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 5. febr. Delegaciji začasne revolucionarne vlade in saigonske vlade sta se danes sestali v Parizu prvič po podpisu mirovnih sporazumov, da bi se domenili o pogajanjih o političnih problemih Južnega Vietnama. Vrata palače centra za mednarodne konference na aveniji Kléber so danes za novinarje zaprta. Zato lahko le ugibamo o tem, o čem se pogovarjata delegaciji za okroglo mizo, kjer so štiri leta in pol tekla pogajanja o Vietnamu.

Pač pa sta šefa obeh delegacij v kratki izjavi pred začetkom seje izjavila, da sta tako začasna vlada kot tudi saigonska vlada pripravljeni hitro doseči sporazum o bistvenih političnih problemih. Kot je znano, govore pariški sporazumi o roku 90 dni. Ker je bilo še pred kratkim zaradi številnih kršitev premirja ozračje precej črno, je mogoče ti izjavi razumeti kot znamenje, ki spodbuja k zadržanemu optimizmu.

Današnji sestanek pa je le uvod v prava pogajanja, ki bodo, kot kažejo današnje izjave, tekle v Saigonu. Šef saigonske delegacije Ngyjen Thuong Thiet je namreč pred začetkom seje rekel: »Ta pogajanja bodo potekala v Saigonu na visoki ravni«. Formulacijo, »na visoki ravni« si nekateri tukajšnji opazovalci pojasnjujejo kot znamenje, da se Saigon približuje implicitnemu priznanju začasne revolucionarne vlade. Te domneve seveda ni nihče uradno potrdil, pač pa je mogoče sklepati to, da bodo pogajanja na visoki ravni hitreje pripeljala do sporazuma, kot če bi Saigon sprva poslal za konferenčno mizo manj pomembne osebnosti, ki ne bi mogle odločati o posameznih vprašanjih.

Katera so osnovna vprašanja, ki so na dnevnem redu, je jasno. Na eni strani gre za sestavo nacionalnega sveta za spravo in pomiritev, predvsem za izbiro članov tako imenovane »tretje sile«, na drugi strani pa za značaj volitev, se pravi zato, ali bodo to predsedniške volitve ali pa volitve v ustavodajno skupščino, kot zahteva začasna revolucionarna vlada.

ANDREJ NOVAK

Obisk naših v Britaniji

Predstavniki treh naših republik dopotovali v London

LONDON, 5. febr. (Tanjug) — Na povabilo vlade Velike Britanije so v London prispeli funkcionarji izvršnih svetov socialističnih republik Hrvaške, Makedonije in Črne gore Novak Pribičević, Mehmed Kaja Fahri in Vido Knežević.

Med štirinajstdnevnim bivanjem v Veliki Britaniji bodo jugoslovanski gostje poleg Londona obiskali še Glasgow, Edinburgh, Leeds in Bradford. Povabljeni so v več vladnih oddelkov, pogovarjali pa se bodo tudi v svetu britanske industrije v angleško-jugoslovanskem trgovinskem svetu in na sunanjem ministrstvu.

Ključ za delitev emisije

Srbija: krediti podjetjem za uresničevanje ciljev gospodarske politike

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug) — Posebna medresorska komisija, v kateri so predstavniki republiške vlade, zbornice in bank, je pripravila predlog, kako razdeliti denar primarne emisije Narodne banke SFRJ, s katerim bo letos Srbija samostojno razpolagala. Denarja je 343,3 milijona in ga bodo razdelili v skladu z odlokom republiške skupščine tistim gospodarskim organom, kjer bo najhitreje pomagal uresničiti cilje gospodarske politike. Komisija je predlagala, naj sredstva razdele kot posojila po naslednjem »ključu«: podjetjem za serijsko opremo 100 milijonov, podjetjem tekstilne industrije za izvozno blago 40 milijonov, pridelovalcem koruze in industrijskim organizacijam za odkup in predelavo grozdja, sliv in jagodičevja po 30 milijonov, ladjedelnicam 18 milijonov, podjetjem barvastih kovin, stekla in elektroporcelana po 15 milijonov, po 10 milijonov pa izdelovalcem potniških vagonov, celuloznih vlaken, umetnih gnojil in založniškim podjetjem, ki prodajajo knjige na kredit.

Narodna banka Srbije bo obdržala 40,3 milijona in denar uporabila, kot se ji bo zdelo najbolj prav.

Almirante grozi

RIM, 5. febr. (Reuter) — Voditelj italijanske neofašistične stranke Giorgio Almirante je sinoči izjavil, da nameravajo neofašisti organizirati vrsto demonstracij proti levici in Andreottijevi koalicijski vladi. Tako je nekdanji Mussolinijev pomočnik zagrozil na sestanku vodstva neofašistične in monarhistične stranke, ki sta se pred kratkim združili.

Neofašistične skupine so zagrozile s smrtjo mnogim pripadnikom levičarsko usmerjene organizacije italijanskih sodnikov. Pismene grožnje so odposlali na kakih 150 naslovov.

„Borba vse Afrike“

Haile Selasie: Zambija lahko računa na podporo vseh nas

ADIS ABEBA, 5. febr. (Reuter) — Etiopski cesar Haile Selasie je danes izjavil, da je boj Zambije proti rodezijskemu rasističnemu režimu boj vse Afrike. V svojem govoru ob otvoritvi dvajsetega sestanka ministrskega sveta organizacije afriške enotnosti je poudaril, da je »nedavna akcija, ki jo je nelegalni rodezijski režim sprožil z namenom, da bi zadušil gospodarski razvoj Zambije, ponoven dokaz zarote kolonialnih režimov, naperjene proti neodvisnim afriškim državam . . Zambija ni osamljena, njen boj je boj vse Afrike. Zambija lahko računa, da jo bomo vsi odločno podprli.«

Pričakujejo, da bo ministrski svet OAE govoril o novih oblikah boja proti režimu bele manjšine v Rodeziji in v drugih afriških državah.

V tanzanijskem mestu Aruši so predsedniki Tanzanije, Zambije in Zaira govorili o osvobodilnem boju na jugu Afrike in o napetosti med Zambijo in Rodezijo.

Makarios še pet let

ATENE, 5. febr. (Tanjug) — Na Cipru se vrste incidenti, ki jih imajo na vesti oborožene teroristične skupine skrajne desnice. Iz Aten so opozorili, da je v zdajšnjem trenutku lahko kakršnokoli nasilje usodno. Predsednik Makarios je še vedno edini kandidat in če do četrtka ne bo imel konkurenta, ga bodo na velikem ljudskem zborovanju razglasili za predsednika še za pet let.

Minister pobegnil iz zapora

TUNIS, 5. febr. (AFP) — Sinoči je pobegnil iz tuniškega zapora bivši gospodarski minister Ahmed Ben Salah, ki so ga leta 1970 obsodili na deset let ječe. Njegov poskus uresničevanja agrarne reforme, zlasti kolektivizacijo, so ocenili kot popoln neuspeh, zato je moral v ječo.

Ameriška pomoč Lon Nolu

Ameriški general se je v Phnom Penhu pogovarjal o vojni pomoči

PHNOM PENH, 5. febr. (AP) — Namestnik poveljnika ameriških čet v Vietnamu general John Vogt je danes pripotoval v Phnom Penh, da se bo pogovarjal s šefom režima Lonom Nolom in drugimi funkcionarji. Pričakujejo, da se bodo pogovori nanašali na ameriško pomoč Phnom Penhu, ki znaša 250 milijonov dolarjev na leto.

Milejše stališče Avstralije

CANBERRA, 5. febr. (Reuter) — Predstavnik vlade je izjavil, da se bo Avstralija obrnila na mednarodno sodišče v Haagu, da bi dosegla ustavitev francoskih jedrskih poskusov na Pacifiku. Omenil je, da Avstralija ne bo opustila diplomatskih stikov s Francijo.

Sestanek v Varšavi

VARŠAVA, 5. febr. (Reuter) — Tu so se danes zbrali obrambni ministri držav članic varšavskega pakta. Predstavnik poljske vlade ni omenil, kako dolgo bo trajal sestanek. Edino vest je objavila agencija PAP, ki navaja, da bodo ministri »govorili o aktivnosti vojaških teles varšavskega sporazuma«.

Zadnje vesti

Izkrcanje gverilcev v Karibih

Izkrcali so se v Dominikani — Vodi jih polkovnik Caamano

SAN DOMINGO, 5. feb. (AFP, AP, Tanjug) — V San Domingu so nocoj sporočili, da so se na južni obali Dominikane izkrcali gverilci. Podrobnih poročil o izkrcanju še ni. O tem bo jutri govoril predsednik Joaquin Balaguer.

Iz Mexica pa javljajo, da gre za gverilce levičarskih revolucionarnih skupin, ki so se nemoteno izkrcali in se zatekli v planine. Vlada v San Domingu je proglasila obsedno stanje. Vojska in policija sta blokirali vse fakultete in srednje šole v glavnem mestu San Domingu, da ne bi prišlo do neredov med študenti. Straže so postavili tudi pred vladne zgradbe, tuja predstavništva in ameriške firme. Davi je policija zasedla tudi stanovanje bivšega predsednika Juana Boscha in stanovanja drugih opozicijskih voditeljev.

Koliko je gverilcev, se še ne ve. Vodi jih polkovnik Francisco Caamano, vodja revolucionarnih sil med državljansko vojno 1965. Državljanska vojna je bila v krvi zadušena z ameriško intervencijo. Do nje je prišlo, ker je sedanji predsednik Balaguer z ameriško pomočjo zrušil zakonitega predsednika Juana Boscha in uvedel diktatorsko vladavino, podobno tisti, ki jo je izvajal Trujillo.

Rekonstrukcija indijske vlade

NEW DELHI, 5. feb. — Predsednica indijske vlade Indira Gandi je rekonstruirala svojo vlado. Število ministrskih resorjev je povečala od 49 na 60.

Indira Gandi je odložila resor notranjega ministrstva, ki ga je imela doslej. Novi notranji minister je Uma Šankar.

„Zbor ene Azije“

Predstavnike skoraj vseh azijskih dežel je nagovoril Kurt Waldheim

NEW DELHI, 5. febr. (Tanjug) — Dopoldne se je v New Delhiju začelo zasedanje »skupščine ene Azije«, ki se ga udeležuje okrog 170 predstavnikov iz skoraj vseh azijskih držav. Uvodni govor bo imel generalni sekretar OZN Kurt Waldheim.

Namen skupščine je, da bi bila forum za svobodno izmenjavo mnenj o bistvenih vprašanjih Azije, o vlogi tiska in javnih občil pri odpravljanju težav, ki ovirajo razvoj itd. Zborovanje organizira sklad azijskega tiska.

Generalnega sekretarja OZN Kurta Waldheima je danes sprejela ministrska predsednica Indira Gandhi.

Prehiteval v jarek

KRANJ, 5. februarja — Nekaj po drugi uri popoldan je danes na cesti Kranj—Jesenice prišlo do trčenja dveh avtomobilov, pri tem pa se je težko poškodoval Ciril Resman (49 let) iz Jesenic, sopotnica Angelca Lipovec iz Mojstrane pa je dobila le lažje poškodbe.

Kot že tolikokrat, je tudi sedaj vzrok nesreče nepravilno prehitevanje. Resman je začel na ravnem odseku ceste v bližini Vrbe prehitevati tovornjak, ki ga je vozil Franc Zupan (25 let) iz Krnice, ki je ravno tako prehiteval neznani avtomobil. Potem ko je Resman že prehitel tovornjak, je nenadoma zavil na desno in trčil v njegov prednji del ter zletel s ceste. Resman je pri tem dobil hude poškodbe in se zdravi v jeseniški bolnišnici, sopotnica Lipovčeva pa lažje. Materialna škoda znaša tisoč dinarjev.

J. K.

Telegrami

Zasilni pristanek

HELSINKI — Turboreaktivno letalo finske letalske družbe Car-Air se je danes z 18 potniki moralo zasilno spustiti na zaledenelo jezero. Poškodovani so bili le trije.

Stavka na letališču

BUENOS AIRES — Udeleženci argentinske državne letalske družbe »Aerolienas Arjentinas« so razglasili 48-urno stavko, ker hočejo višje plače. Pridružili so se jim tudi piloti, kljub grožnji oblasti.

Kljub mrazu še več nafte

TJUMEN — Kljub 40 in 50 stopinjam mraza v zahodni Sibiriji hite črpati nafto. Januarja je znašala proizvodnja 6 milijonov ton, toliko kot v vsem letu 1967. Letos imajo v načrtu 86,5 milijona ton nafte, za 23,8 milijona ton več kot lani.

Poljski traktorji

VARŠAVA — Kombinat Ursus, največja poljska tovarna kmetijskih strojev, dobavlja traktorje po vsem svetu. Njihovi traktorji so prilagojeni za razne temperature, zato je tudi toliksno zanimanje zanje. V Indiji že imajo 35.000 takih traktorjev.

Kanadska pšenica za Indijo

NEW DELHI — Prva pošiljka, kakih 10 tisoč ton kanadske pšenice, je že v Bombayu, odkoder jo bodo razposlali v najbolj ogrožene kraje. Indijska vlada je v ZDA, Kanadi in Argentini kupila dobra dva milijona ton žita, da bi ublažila pomanjkanje, ki je posledica poplav in suše.

Obletnica organov za nadzorstvo

BUDIMPEŠTA — Te dni so na Madžarskem počastili 15-letnico ustanovitve in delovanja organov za narodno nadzorstvo, kot svojevrstnih družbenih ustanov v službi državljanov. Organe so ustanovili takoj po kontrarevoluciji leta 1956.

Uspehi zahodnonemškega gospodarstva

BONN — Rezultati lanske zahodnonemške zunanje trgovine so presegli najbolj optimistična pričakovanja. Izvoz se je povečal za 10 odstotkov in znašal 149 milijard mark, uvoz pa zmanjšal za 7 odstotkov — znašal je 128,8 milijarde mark. Suficit — 20,3 milijarde mark — je za 4,3 milijarde večji kot leta 1972.

Scheel uspešno prestal operacijo

BONN — Zahodnonemškega zunanjega ministra Scheela so danes operirali na žolču. Zunanje ministrstvo je objavilo, da se Scheel dobro počuti. Tudi za kanclerja Brandta ni gotovo, ali bo zaradi prehlada v sredo potoval v Bruselj.

Kršenje zračnega prostora

DAMASK — Več izraelskih letal je danes poskušalo vdreti v sirski zračni prostor, je izjavil predstavnik vojaškega poveljstva v Damasku. Letala sirskega vojnega letalstva so tak poskus preprečila. V zadnjem tednu je to že drugi podoben poskus.

Spremembe v zakonu o zakonski zvezi

STOCKHOLM — Švedska vlada je predlagala radikalno spremembo zakona o zakonskih zvezah. Uvedli naj bi posebno matičarsko službo, za vse tiste, ki se želo ločiti, a imajo otroke, pa bi veljalo, da morajo ločeno poprej preživeti šest mesecev in ne več leto dni, kot zdaj določa zakon.

Pa še to:

DIVJI ZAHOD — Gost v salonu je potegnil (pravo) pištolo, pograbil kozarce in jih pričel metati v zrak ter streljati nanje. Teksas, prejšnje stoletje!

Ne, noč od nedelje na ponedeljek v kavarni škofjeloškega Transturistovega hotela. Streljanje odlično, vedenje popolnoma nezadostno.

„Napete vajeti“

Vlada uveljavila ostro devizno kontrolo — »Neomejene konvertibilnosti marke je v bistvu konec,« piše tisk

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 5. febr. (Po telefonu). Danes so začeli veljati devizno politični ukrepi, ki jih je v noči med petkom in soboto sprejela zahodnonemška vlada. Na frankfurtski borzi se je ameriški dolar rahlo okrepil — popoldne je bila pariteta 3,1565 marke, torej malenkostno nad intervencijsko točko — hkrati pa je začela upadati tržna vrednost vrednostnih papirjev. To je posledica vladnega ukrepa, po katerem je nakup zahodnonemških delnic tujcem praktično onemogočen.

Z današnjim dnem so prepovedane tudi tuje investicije, ker je za uvoz kapitala potrebno dovoljenje, teh pa ne izdajajo, če ne gre za izjemne primere. Tudi investicijski posegi izpod pol milijona mark so dovoljeni. Uvedli so ostro kontrolo poslovnih knjig v podjetjih, tako da vladnih ukrepov ne bo mogoče zaobiti. Današnji tisk piše, da je svobodne konvertibilnosti marke »v bistvu« konec.

Večkrat pa so danes uradno poudarili, da se omejitve ne nanašajo na turistični promet, tako da je devizna politika »na drobno« ostala nespremenjena. Opozarjajo pa, da v nekaterih državah — posebno tistih, ki jim grozi devalvacija — že od petka naprej po nekakšnih »neznanih« tečajih menjavajo vso trdo valuto, tudi marke. Zato svetujejo Zahodnim Nemcem naj se založijo s tujim denarjem rajši v domačih bankah, kjer je tečaj najbolj realen.

Tukajšnji gospodarski krogi so dirigistične ukrepe super dolarski naval — frankfurtska Zvezna banka je po nekaterih sobah morala do petka zvečer odkupiti skoraj 4 milijarde dolarjev — na splošno pozdravili in z zadoščenjem tudi zabeležili pozitivne ocene iz francoskega glavnega mesta, kjer so Bonnu že dalj časa svetovali, naj proti dolarju nastopi z državnimi sredstvi. Vendar opozarjajo, da bi s takšno partikularistično politiko utegnili izničiti vsa prizadevanja o ustanovitvi enotnega zahodnoevropskega finančnega sistema in bi razširjena EGS razpadla v nekakšno »cono svobodnega trgovanja« brez tesnejše integracijske povezanosti.

Zahodna Nemčija je z zajezitvijo špekulacijskih dolarjev ravnala predvsem v skladu s svojo stabilizacijsko politiko. Nenadno povečani obseg denarnega obtoka, ki ga je povzročilo odkupovanje dolarjev, vpliva namreč na inflacijske težnje. V nekaterih krogih so sicer nameravali »še enkrat« poskusiti, namreč ugotoviti, kako bi borza reagirala na dolar na današnji ponedeljek, toda gospodarskemu ministru Friedrischsu je bilo »tveganje prevelikо«. Zato je izsilil odločilne korake že v petek.

SLAVKO FRAS

Dr. „K“ ne bo srečal Sihanuka

Kissinger pojde iz Hanoia v Peking nato pa v Saigon

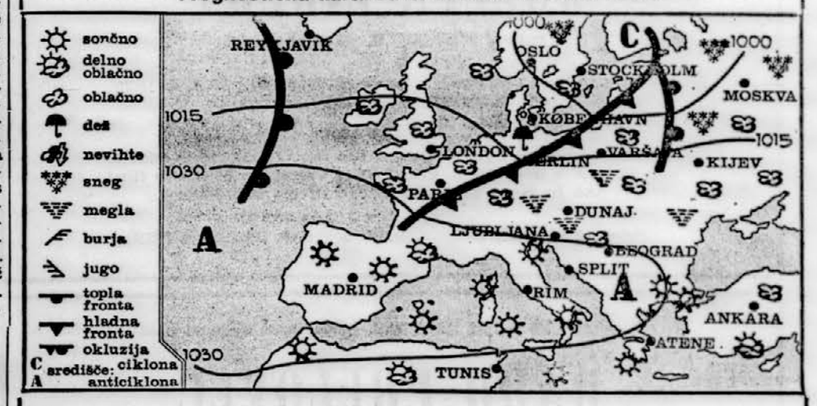
WASHINGTON, 5. febr. (AFP — AP) — Tiskovni predstavnik Bele hiše Ronald Zieger je danes izjavil, da ni predvideno, da bi se dr. Kissinger, ki bo od 10. do 13. februarja obiskal Hanoi, tamkaj sestal s princem Sihanukom.

Iz Hanoja bo Kissinger nadaljeval pot v Peking, od tam pa v Saigon. Na tej turneji ga bo spremljal veleposlanik William Sullivan, ki je bil njegov pomočnik v zadnji fazi tajnih pariških pogovorov.

Ziegler je povedal novinarjem, da »zaradi narave Kissingerjevega poslanstva ameriška vlada ni mogla zagotoviti novinarjem, da bi ga spremljali na tej poti«. Svetoval je predstavnikom tiska, naj si v Hanoju in Pekingu sami izposlujejo dovoljenje za vstop.

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 6. februar 1973 ob 7. uri

Vreme in temperatura 5. februarja 1973

kraji	ob 7 uri vreme	stopinj	ob 13 uri vreme	stopinj
Ljubljana	jasno	—2	jasno	1
Planica	jasno	—7	jasno	1
Brnik	oblačno	—1	jasno	1
Kredarica	jasno	—4	jasno	—1
Maribor	jasno	—3	jasno	1
Sl. Gradec	megla	—1	oblačno	1
Celje	megla	—2	jasno	1
Novo mesto	poloblačno	—2	jasno	1
Koper	jasno	1	jasno	13
Reka	jasno	1	jasno	12
Pulj	jasno	1	jasno	12
Hvar	jasno	10	jasno	15
Dubrovnik	jasno	9	jasno	14
Zagreb	oblačno	1	poloblačno	1
Beograd	oblačno	1	oblačno	1
Sarajevo	oblačno	1	oblačno	1
Titograd	jasno	4	jasno	13
Skopje	oblačno	—1	oblačno	1
Celovec	megla	—1	oblačno	—1
Gradec	megla	—1	jasno	1
Dunaj	oblačno	1	jasno	1
Benetke	jasno	1	jasno	11
Milano	jasno	1	jasno	1
Genova	jasno	1	—	—
München	oblačno	—2	oblačno	—1
Zürich	oblačno	—1	oblačno	1
Rim	jasno	4	jasno	14
Pariz	megla	1	oblačno	—1
Berlin	jasno	1	jasno	1
Stockholm	oblačno	1	dežuje	1
Moskva	sneži	—8	oblačno	—4

SLOVENIJA:

Precej jasno bo, zjutraj in dopoldne po nekaterih kotlinah megla ali nizka oblačnost. Najnižje nočne temperature od —3 do —7, v izpostavljenih legah okoli —10, v Primorju 10, najvišje dnevne od 2 do 6, na Primorskem do 15.

IZGLEDI VREMENA ZA SREDO:

Še suho vreme.

JUGOSLAVIJA:

Jasno, v osrednjih in vzhodnih krajih še nizka oblačnost.

VREMENSKA SLIKA:

Nad srednjo in južno Evropo je območje visokega zračnega pritiska, ki postopoma slabi. Nad našimi kraji še prevladujejo severozahodni vetrovi in vzdržujejo suho vreme.

Snežne razmere včeraj ob 7. uri

Žičnica na Veliko planino: —3, jasno, 3 mnovec 50 cm Tiha gošine 70 cm; Žičnica na Vogel: 2, jasno, 165 cm, vse naprave obratujejo razen vlečnice Kratki plas; Žičnica na Zelenico: —4, obl., 176 cm; Ljubelj predor: —2, 50 cm; Kranjska gora: —6, 45 cm, drsališče odprto; Žičnica Zatrnik: —2 obl. 35 cm; Pokljuka: —6, jasno, 70 cm; Žičnica na Španov vrh: 0, obl., spodaj 40 cm zgora 50 cm; Žičnica na Golte nad Mozirjem: —2, jasno, 70 cm; Pohorska vzpenjača: —2, jasno 65 cm; Stari vrh nad Škofjo loko: —1, obl., 90 cm; Komna: —2, jasno, 157 cm, tovorna žičnica obratuje, pot prenodna; Ljubljana: —2, obl., megla, 6 cm; Letališče Brnik: —1, obl., 15 cm; Rateče — Planica: —7, jasno, 48 cm; Jezersko: —6 obl. 25 cm; Slovenjgradec: —1, megla, 19 cm Celje —2, obl., 25 cm; Maribor: —3, jasno 16 cm; Murska Sobota: —5, obl., 7 cm; Novo mesto: —2, zm obl., 25 cm; Kočevje: —2, jasno 16 cm; Postojna: —1 lel. obl., 5 cm; Bovec: —2, jasno, snežne krpe.

Naprave na smučiščih obratujejo, proge so urejene!

Izvozni naskok Plamena

Kropa: ob zadostnem številu delavcev bi bila proizvodnja še večja

KROPA, 5. jan. — V tovarni vijakov »Plamen« so v letu 1972 izvozili 67,5 odstotkov celotne proizvodnje.

Letos v januarju so v primerjavi z januarjem minulega leta povečala proizvodnjo za 12 odstotkov pri 4-odstotnem zmanjšanju zaposlenih. Glavni vzrok, da proizvodnja v Plamenu ni še večja, je pomanjkanje delavcev. Glede na dosledno upoštevanje samoupravnega sporazuma so imeli za 11 mesecev minulega leta le 2.018,50 dinarjev povprečne osebne dohodke. To pa je za razmeroma težko delo, v primerjavi s podjetji z lažjimi delovnimi pogoji premalo, zato je nekaj delavcev odšlo v druga podjetja.

Konec 1972. leta so v Plamenu dobili dovoljenje, da zaradi težkih pogojev dela lahko zvišajo celotni sklad osebnih dohodkov za 7,7 odstotkov, kar je delno izboljšalo razmerje med lažjo in težjo proizvodnjo. V enako težkem položaju so tudi ostali proizvajalci vijačne proizvodnje, zato upajo, da bodo v letu 1973 omenjeno problematiko zadovoljivo rešili in vzporedno s tem uspeli dobiti potrebno število delavcev za nemoteno proizvodnjo, tako, da bodo lahko povsem zadovoljili domače kupce in še povečali izvoz.

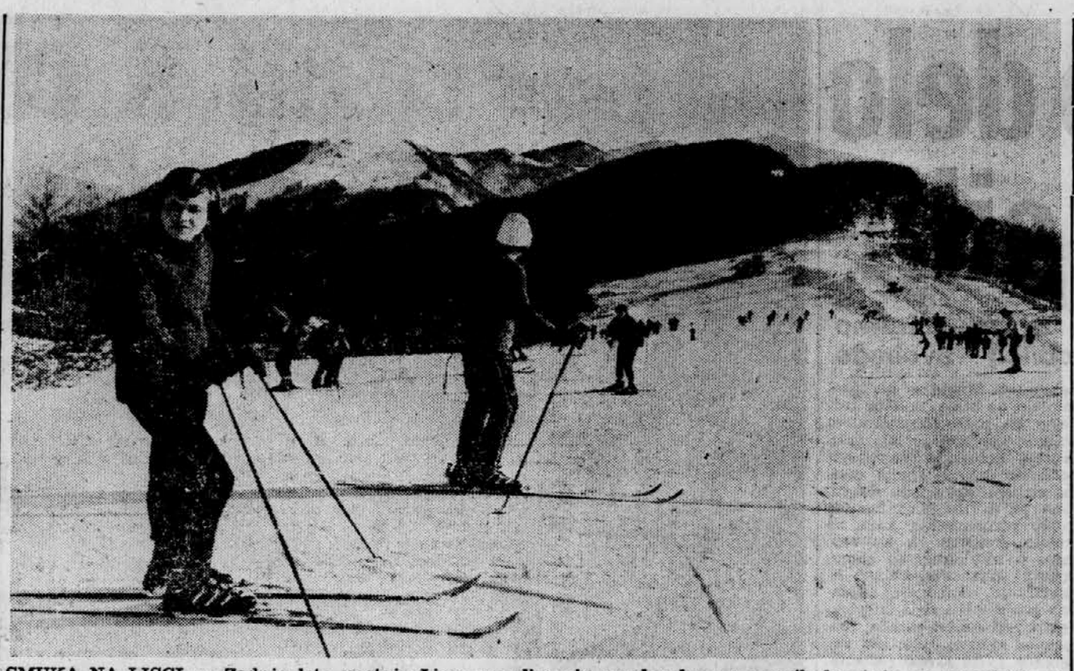
CIRIL ROZMAN

NOVO MESTO

Govedine v glavnem ne manjka

V novomeških mesnicah v glavnem govedine ne manjka, posebno manj kvalitetne. Ni pa moč dobiti teletine, svinjine pa samo od časa do časa. Mesarji trdijo, da imajo zaradi blokiranih cen pri prodaji svinjine čisto izgubo. Ta teden so imeli v mesnicah tudi nekaj sveže slanine, ki so jo prodajali po 6 dinarjev kilogram, kar je polovico cenejše, kot plačujejo prašiče na živo težo.

P. R.

SMUKA NA LISCI — Zadnja leta postaja Lisca zaradi svoje ugodne lege, naravnih lepot in ne nazadnje zaradi odlično oskrbovanega Tončkovega doma, pravo smučarsko središče v Posavju. Foto: F. Pavkovič

Turizem v škripcih

Bohinj: zastareli in dotrajani gostinski objekti — Kar zadeva graditev hotelov, je ostalo le pri obljubah — Kako najti izhod iz težavnega položaja?

BOHINJ, 5. febr. — Kaj bo z bohinjskim turizmom? To je vprašanje, o katerem so v zadnjem času že večkrat razpravljali v Bohinju, na občinski skupščini v Radovljici in na katerega občani v Bohinju želijo dobiti končno odgovor.

Znano je, da je bohinjski turizem zašel v precejšnje težave. Gostinski objekti so večji del zastareli, nekateri dotrajani, manjka sodobnih kapacitet in vrsta naprav, ki jih sodobni turizem nujno zahteva. Bohinjčani so bili prepričani, da bodo vse to že davno dobili, saj je pred leti tudi tako kazalo. Ljubljanski hotel Lev je imel že vse pripravljeno za graditev sodobnega hotela. Tako sta se odločila tudi Kompas in Transturist. Toda vse se je ustavilo pri denarju, nekje upravičeno iz objektivnih razlogov, nekje pa povsem iz dokaj neresnega gledanja na ta kraj in sprejete obveze. Tudi ljubljansko železniško transportno podjetje je zavedlo Bohinjce s svojimi obljubami o graditvi žičnice na Kobli in hkrati s tem z novimi hotelskimi posteljami, o čemer smo že na široko pisali.

Bohinjci so zaupali svoje trgovine tudi Ljubljanskim mlekarnam, vendar od obljub ni ničesar ostalo. Stanje v Bohinju je torej zaskrbljujoče, zato je razumljivo, da so tamkajšnji turistični in gostinski delavci nejevoljni, saj iz vsega tega ne vidijo pravega izhoda.

Gotovo je tudi to, da takšnega stanja niti v Bohinju niti v radovljiški občini niso predvidevali. Nasprotno, hiteli so z graditvijo vodovoda, delno rekonstruirali bohinjsko cesto — letos bodo s temi deli še nadaljevali — s cesto v Zgornjo bohinjsko dolino, letos so se obrnili celo proti Primorski in že asfaltirali cesto do Rovtarice. Vse to zato, da bi pospešili še hotelsko gradnjo. Pripravljen je bil program Zgornjega Jadrana, za kar bi bilo treba odriniti milijon dinarjev.

V Bohinju bi morali stvarno pogledati temu stanju v oči in združiti vse moči, da bi ga izboljšali. Nobena skrivnost ni da med tamkajšnjimi organizacijami ni pravega sodelovanja in da samo čakanje, kdaj bo prišla pomoč od drugod, ne vodi do nobenih rešitev. Bohinjci bi se morali združno pogovoriti in razmisliti ali morda tudi v Bohinju ne kaže ustanoviti primerno organizacijo, ki bi skrbela za gradnjo potrebnih objektov in ki bi skušala povezati vse zainteresirane. Če že ne bi mogli pričeti z gradnjo hotelskih objektov, naj bi pomislili na prepotrebne objekte, kot so kopališče, parkirišče in nižinske žičnice.

B. BENEDIK

oglašujte v dnevniku DELO

Lepo tudi letos

Gorenjska turistična zveza bo razpisala tekmovanje »Olepšajmo Gorenjsko« — Za najbolj uspešne nagrade

V vseslovenski akciji »Očistimo naše okolje« se na območju Gorenjske turistične zveze imeli že lani takšno akcijo. Komisija za varstvo okolja pri tej zvezi je pri pregledu rezultatov ugotovila, da je bila akcija ponekod bolj, drugod spet manj uspešna.

Turistična društva so poskrbela za predavanja, ki so jih z ustreznimi temami pripravile v glavnem delavske univerze. Na razpis tekmovanja za najboljšo nalogo »Očistimo svoj kraj« je komisija od učencev osnovnih šol prejela več kot 600 nalog.

Komisija je tudi pripravila študijo o onesnaženju okolja na Gorenjskem. Pri olepšavi in urejanju krajev je bilo zelo doro sodelovanje z vsemi turističnimi društvi, SZDL, planinci, taborniki, lovci, zlasti pa še s krajevnimi skupnostmi.

Že v začetku te akcije so sklenili da bo trajala naprej. Zato so se pri Gorenjski turistični zvezi dogovorili, da bodo tudi za letos razpisali tekmovanje turističnih društev pod naslovom »Olepšajmo Gorenjsko«.

To tekmovanje bo obsegalo izobraževanje prebivalstva in vzgojo šolske mladine za olepšanje krajev. Pri tem bo sodeloval aktiv predavateljev pri delavskih univerzah, v šolah pa učitelji. V okviru krajevnih skupnosti pa bodo s sodelovanjem družbenih in delovnih organizacij organizirali očiščevalne ter olepševalne akcije.

Gorenjska turistična zveza je v zvezi s tem predlagala vsem turističnim društvom, naj sestavijo delovne programe za varstvo okolja v letošnjem letu. Za posebno uspešno delo pa bodo podelili priznanja in nagrade.

BRANKO BLENKUŠ

Šmartno: predavanje RK

ŠMARTNO PRI LITIJI, 3. febr. — Krajevna organizacija je izvedla v januarju tri predavanja o kožnih boleznih in sicer v Črnem potoku, Zavrstniku in Volčji jami. Predavala je medicinska sestra Marija Plečnik iz Doma počitka. Poslušalci so izrazili željo, da bi tudi letošnjo pomlad lahko poslušali predavanje o okrasnih rastlinah.

B. Ž.

Prostor za nove hiše

V Ribnici bodo letos uredili nova zazidalna zemljišča

RIBNICA, 5. feb. — Čeprav so ribniško stanovanjsko podjetje ustanovili šele lani, sredi decembra, že uspešno dela. Podjetje je opravilo že nekaj manjših nalog, pripravlja pa se na ureditev novih zazidalnih zemljišč. Po besedah direktorja podjetja Gvida Čarmana, bo stanovanjsko podjetje skušalo že letos pridobiti za individualno gradnjo zemljišča na »Gornjih njivah«, na Humcu v Dolenji vasi, Na bregu, v Sodražici in za družbeno gradnjo na Hribu. Na Prijateljevem trgu v Ribnici bodo nadaljevali gradnjo družbenih stanovanj za trg, hkrati pa bodo tu gradili nekatere komunalne in rekreacijske objekte.

J. V.

Umetno jezero v Gornjesavski dolini?

Gorenjesavska dolina je tudi poleti polna gostov, ki hodijo sem na oddih predvsem zaradi dobrega zraka in lepega naravnega okolja. Zato je pri občinski skupščini in med turističnimi delavci s tega območja vznikla ideja, da bi Gorenjesavski dolini dali še en okras in sicer da bi na območju Zelencev in močvirja zahodno od Podkorena naredili veliko umetno jezero. V višini nekdanje železniške postaje naj bi postavili pregrado, za katero bi se nabrala Sava Dolinka. Sedanjo cesto od Podkorena do Rateč bi morali prestaviti nekoliko višje. Jezero pa ne bi bilo samo v okras, pač pa tudi za ribolov, čolnarjenje, ob vročih dnevih tudi za kopanje. V zvezi s tem pri jeseniški občini pripravljajo posebno študijo, ki bo nared predvidoma v dveh letih.

B. BLENKUŠ

Obvozna cesta „počiva“

Kranjskogorsko obvoznico bodo gradili naprej, ko ne bo več snega

Delavci SGP Sava so začasno prenehali graditi približno 1500 m dolgo obvoznico v Kranjski gori. V začetku novembra so z buldožerji zaorali traso od Kožarja, mimo Miklavža, in čez travnike ter polja skozi Gobale ter nazaj do glavne ceste v bližini sedežnice na Vitranc.

Ker nova cestna trasa v Gobalah zadeva strugo Rojce, bodo letošnja dela tudi na tem odseku združili s Savo Dolinko. Predvideno je da bodo kasneje obe vodi speljali v eno strugo. Graditev ceste, ki jo financira Cestni sklad SRS bodo nadaljevali takoj ko bo skopnel sneg.

B. B.

Peči spet gorijo

Železarna na Ravnah je dobila pošiljko 100 ton utekočinjenega plina

RAVNE NA KOROŠKEM, 5. febr. — Žarilne peči v železarni na Ravnah spet delajo. Potem, ko so prejšnji teden zaradi pomanjkanja utekočinjenega plina butan — propana morali ustaviti proizvodnjo na dveh tretjinah žarilnih peči, se je položaj delno izboljšal, saj so dobili 100 ton plina. Ta bo zadoščal le približno pet dni, do takrat pa računajo, da bo nova pošiljka že prispela.

I. P.

Prešernova proslava na Javorniku

JESENICE, 5. febr. — Osrednjo prireditev za kulturni praznik Slovencev, bo pripravila DPD Svoboda France Mencinger 8. februarja ob 18. uri v kulturnem domu na Javorniku. V kulturnem programu bodo pod vodstvom Stanke Geršakove nastopili recitatorji jeseniškega gledališča, kot gost pa bo nastopil gledališki in filmski igralec Miha Baloh. Recitirali bodo pesmi Franceta Prešerna in nekaterih domačih in koroških pesnikov, predvsem članov Kulturno-umetniškega kluba Jesenice. V drugem delu literarnoglasbenega večera pa bo nastopil ženski pevski zbor Jesenice, ki ga vodi profesor Milko Škoberne.

B. B.

Mladi so zavihali rokave

Dvor pri Žužemberku: oživeti nameravajo kulturno umetniško sekcijo

Aktiv mladinske konference v Dvoru pri Žužemberku si je zastavil širok delovni program za letošnje leto. Za ureditev mladinskega kluba in okolice na Jami imajo že izdelan kompleten načrt, pa tudi predračun. Lepo urejeno in že dokaj bogato knjižnico bodo letos še izpopolnili.

V načrtu imajo tudi kulturno umetniško sekcijo, ki naj bi spet oživela dvorski oder. Za ureditev zgradbe mladinskega kluba in okolice računajo na nadaljnjo pomoč žužemberške krajevne skupnosti, vojaške garnizije Novo mesto, podjetja Dominvest Novo mesto ter delovnih organizacij, ki so že lani pomagale rešiti propada že odpisane stavbe SLP, v kateri sedaj uspešno dela dvorski mladinski klub z ljudsko knjižnico in z drugimi pridobitvami.

M. SENICA

Jesenice: koristno sodelovanje

Železarna Jesenice, podjetje »Kovinar« Jesenice in »Montana« Žalec uspešno sodelujejo pri finalizaciji izdelkov železarne. V skladu z dogovorom je železarna »Kovinarju« redno dobavljala letno dogovorjeno količino betonske ži, ce, iz katere pri tem podjetju zelo uspešno izdelujejo in sproti prodajo vse količine mrež za armirani beton. Oba kolektiva sta bila v dogovorjeni višini udeležena na dohodku pri izdelavi tega izdelka.

Železarna in »Montana« iz Žalca pa sta se dogovorili o skupni izdelavi in montaži cestnih odbojnikov. Na dolžini 104 km so jih montirali ob novi cesti Vrhnika—Postojna.

B. B.

Jeseniški kamen spotike

Odpadel naj bi s predvideno ureditvijo starega pokopališča

JESENICE, 5. feb. — Predvidoma letos bodo pričeli urejati staro opuščeno pokopališče na Plavžu. Po zamisli inž. Janeza Pšenice, predsednika hortikularnega jeseniškega društva bodo na tem prostoru ostali grobovi padlih partizanov, postavili pa naj bi tudi spominsko obeležje. Ostala bosta tudi obeležja padlih v prvi svetovni vojni in ponesrečenih delavcev pri graditvi železniškega karavanškega predora. Vse ostale spomenike naj bi v nesimetrični obliki postavili drug poleg drugega, kar naj bi Jeseničane spominjalo, da so tu nekoč pokopavali svojce. Z ureditvijo starega pokopališča bo na Jesenicah odpadel velik kamen spotike, ki meče slabo luč na Jeseničane.

B. B.

Brest: denar za stabilizacijo

CERKNICA, 5. febr. — Tudi v industriji pohištva Brest v Cerknici bodo delavci prispevali za stabilizacijo. Na predlog komunistov, ki so zaposleni v tem podjetju, bodo delavci prispevali ves dohodek, ki ga imajo od poslovne uspešnosti. Računajo, da bodo tako zbrali približno tri milijone dinarjev. Ves ta denar bodo dali za obratna sredstva.

Predlog komunistov so prvi sprejeli, in se tako tudi zavezali, delavci v tovarni pohištva v Cerknici, takoj zatem pa so ga sprejeli tudi vsi drugi delavci v drugih poslovnih enotah.

J. P.

Negotovi pešec

NOVA GORICA, 5. febr. — Ko je 59-letni avtomobilist Rudolf Jereb iz Anhovega vozil mimo gostilne Pri pošti v Desklah, mu je sinoči z njegove leve strani prečkal cesto pešec 36-letni Marko Živanovič. Zaradi vinjenosti je pešca zaneslo in je zadel v prednja leva vrata avta. Od tu ga je odbilo na cesto, kjer je obležal s poškodbami. Odpeljali so ga v šempetrsko bolnišnico.

J. PERAT

Šmartno: kulturni praznik

Nanj se pripravlja šolsko društvo Zvonček — Recital mladincev

ŠMARTNO PRI LITIJI, 5. jan. — Šolsko kulturno društvo Zvonček, ki je organiziralo v zadnjih petih mesecih šest prireditev, ogledalo pa si jih je nad 1200 šolarjev, mladine in odraslih, se vneto pripravlja na praznovanje slovenskega kulturnega praznika.

Najprej bodo posamezni krožki na šoli, ki delujejo v okviru društva, nastopili na prireditvi in pokazali kaj znajo, nato pa se bodo šolarji razdelili v dve skupini: nižji razredi si bodo ogledali slovenski celovečerni film »Kekčeve ukane«, za učence višjih razredov pa bo gostoval v avli šole Trio Lorenz iz Ljubljane.

Vse omenjene prireditve bodo na sam praznik, 8. februarja dopoldne. V torek, 6. februarja pa pripravlja mladinski aktiv recital, ki ga bodo izvedli v mladinskem klubu.

B. Ž.

Stane Dremelj — Prešernov nagrajenec

RADOVLJICA, 5. febr. — Občinska skupščin se je povsem strinjala s predlogom žirije, da letošnjo Prešernovo nagrado Gorenjske podelijo priznanemu akademskemu slikarju Stanetu Dremlju iz Radovljice za njegovo življenjsko delo. Odborniki so bili tudi mnenja, da se posebne čestitke in priznanje izroče arhitektu Tonetu Bitencu, ki je za restavriranje Blejskega otoka prejel Plečnikovo nagrado.

B. BENEDIK

Avto z avtoceste

POSTOJNA, 5. februarja — Včeraj zjutraj je voznik osebnega avtomobila Edvard Zlatinek z Vrhnike vozil po avtocesti od Postojne proti Vrhniki. Pri Štampetovem mostu ga je zaneslo na levo z vozišča, kjer se je prevrnil in drsel še 20 metrov .V nesreči so se hudo ranili voznik in sopotnici Sonja Jeseničar in Danica Meško. Na avtomobilu je škode za petnajst tisočakov

I. U.

Jajčka so že cenejša

Solata na novomeških stojnicah pa je dražja kot pred časom

NOVO MESTO, 5. jan. — Glede oskrbe z vsakodnevnimi potrebščinami, med katere sodi tudi zelenjava, potrošniki v Novem mestu niso več odvisni od takoimenovanih tržnih dnevov, ker vse to lahko kupijo vsak dan v specializiranih trgovinah in pri stalnih prodajalcih. Razen teh pa prodajajo na tržnici ob petkih in ponedeljkih še številni proizvajalci in obrtniki.

Danes je bilo moč kupiti na trgu jajčka od 1 do 1,20 dinarjev komad, mleko po 2,50 dinarjev, sirček po 12 dinarjev kilogram, smetano po 20 dinarjev, dovolj je bilo fižola — po 10 dinarjev, čebula po 3 do 5 dinarjev, solate po 8 dinarjev, kisle repe po 5 in 6 dinarjev, medtem ko je kilogram pora stal 5 dinarjev. Pomaranče so imele ceno 7 dinarjev, mandarine 10 dinarjev (toliko tudi limone) suhe slive 8 do 11 dinarjev, grozdje pa po 9 do 10 dinarjev za kilogram in banane 9 dinarjev za kilogram.

Šola v naravi za Istriane

VELIKE BLOKE, 5. febr. — Te dni so smučarski tereni v okolici Velikih Blok na Bloški planoti polni otrok. Sem so namreč prišli šolarji osnovnih šol iz Pulja, ki imajo na Blokah »šolo v naravi«. Prav te dni je prišla na Bloke že druga skupina puljskih šolarjev, ki večino časa presmučajo, saj imajo zanje organizirane tudi smučarske tečaje. Pričakujejo pa, da bo čez nekaj dni prišla na Velike Bloke še tretja skupina šolarjev iz Pulja.

J. P.

MUTA

Strokovni tečaji za delavce

V tovarni poljedelskega orodja in livarni na Mutj so ta teden končali dva tečaja iz programa strokovnega izobraževanja. Vzdrževalci in drugi so končali tečaj za kurjače industrijskih centralnih peči. Končali so tudi tečaj za delo pri obločnih pečeh.

K. W.

S srcem še v samoti

Bajčev oče se bo težko poslovil iz tihe dolinice v Zabukovju, čeprav se bo iz starega preselil v novo, lepše — Domačija stoji v varstvenem pasu

MIRNA, 5. febr. — Bajčevi stari domačiji, ki stoji več kot sto let v dolini potoka Kaladolščica, ali kot mu domačini pravijo Sotla, ob robu vasice Zabukovje, so šteti dnevi. Spomladi jo bodo delavci mirenske tovarne Dana zbrisali z zemeljske površine. Zakaj bodo »zradirali« staro hišo, s skednjem in kozolcem vred, pa sem zvedel šele, ko sem se pred koncem lanskega leta napotil v Zabukovje in v meglen dolinici, ob potoku, v leseni in romantični kmečki hišici, ki je predstavnica pravih starih kmečkih časov, poiskal njenega lastnika, 75-letnega kmeta Vinka Bajca.

Ob topli krušni peči, s košaro nerobkane koruze, je sedel kmečki očanec, kateremu so izpod klobuka zvedavo kukale drobne oči in štrleli srebrni prameni las, ki so nasmejanemu obrazu pričarali človeško dobrodušnost. Vinko Bajc, ki živi v tej samotni koči s hčerko Marijo že več kot 45 let, se je navezal na ta kraj in samoto.

Kaj bo torej Bajčevega očeta in hčerko na stara leta pregnalo s tega pribljubljenega koščka zemlje, ki se jima je tako prirasel k srcu?

Za varnost izvira

V naselju Mirna, ki je oddaljeno od Zabukovja debelo uro hoda, so uredili nov vodovod, ki napaja industrijsko naselje, daje pa vodo tudi v tovarni Dana in obratu ljubljanske Kolinske. Ker morajo zavarovati izvor vode pred morebitnim onesnaženjem (nevarnost je kadar vode narastejo), jim je napoti Bajčeva domačija, ki leži v ožjem varstvenem pasu. Dana, ki je lastnik vodovoda, se je torej morala odločiti za preselitev starega Bajca, preselitev pa je povezana z izgradnjo nove stanovanjske hiše v naselju Zabukovje.

Nova hiša že stoji

Čeprav se še ne ve, kdaj se bosta Bajčeva dva preselila, stoji v Zabukovju lepa nova stanovanjska hiša, ki jo bodo zasedli »priseljenci«. Nova hiša je vredna zamena za staro kočo; Bajčevi so lahko veseli, da so jim ponudili takšno zamenjavo.

Nikoli dolgočasja

Bajčev stric, ki je kljub sedmim križem in še malo povrhu, veder in čil, je povedal, da ga je življenje v mladih letih gnalo po svetu. Najtežje je bilo na fronti v prvi svetovni vojni, ko je na našem Krasu skoraj izkrvavel. Pri življenju so ga obdržali z devetimi operacijami, ko je bilo že malo upanja. Drugače ni nikoli iskal zdravniške pomoči, saj v lesenjačo ob Kaladoščici še ni stopila zdravnikova noga. Očanec pravi, da ga najbolj drži pokonci koš, ki ga mora vsak dan ne ve kolikokrat zavihteti na stari hrbet. Koristi mu tudi zdrav zrak, ki ga je v tej samotni dolinici na pretek.

»Tu nam ni nikoli dolgčas, obiskovalcev ni veliko, sem zaide le še kakšen lovec, ali samotni popotnik, ki se zgubi. Veliko je tudi divjadi, saj se pri nas počuti kar varno. Morda so nekoliko dolgi zimski dnevi, čez leto pa čas tako beži, da ga težko dohajamo«, je ves nasmejan pripovedoval stari kmet.

»Ne smete je zažgati«

Novi lastniki Bajčeve hiše pravijo, da bodo kočo zažgali in tako najhitreje opravili delo. S takšnim početjem pa se Bajc ne strinja, saj mu je hudo za deske in les. S tem, ko bodo zažgali hišo, pa bo dobil občutek, da so upepelili doberšen del njegovega življenja, ki se je odvijalo med temi lesenimi stenami. Ve, da se mora posloviti; slovo pa bodo spremljale solze, ki se bodo utrnile iz ostarelih oči očanca iz doline Sotle.

SLAVKO DOKL

IMV pripada primat

NOVO MESTO, 5. febr. — V novomeški občini so lani v industrijski proizvodnji dosegli lepe uspehe. Vrednost proizvodnje se je povečala za 24 odstotkov, število zaposlenih pa z 7 odstotkov; izvoz je bil za 4 odstotke nižji, kot, je bil leto prej. Povečal se je tudi obseg proizvodnje, saj se proizvodne zmogljivosti v novomeški občini še vedno povečujejo. Za gospodarstvenike je bil lanski december zelo uspešen, saj je bila vrednost proizvodnje v tem mesecu kar za 33 odstotkov večja kot lani v istem mesecu, prav tako je bil dosežen tudi rekorden mesečni izvoz; novomeška podjetja so izvozila za 4.471,536 dolarjev blaga.

S. D.

RIBNICA

Podpora za kmete — borce

RIBNICA, 5. febr. — Komisija za zadeve borcev NOV skupščine ribniške občine bo takoj po sprejetju odloka o določitvi pogojev in kriterijev za socialno ogroženost kmetov-borcev za pridobitev pravic do varstvenega dodatka pregledala nove predloge za dodelitev dodatka. Gre le za nekaj novih primerov. Že doslej dobiva dodatek v višini 400 dinarjev pet kmetov. Do dodatka so upravičeni vsi tisti kmetje-borci ki so letos dopolnili 70 let starosti, oziroma kmetje-borci, ki so ali bodo letos dopolnili 60 let in so socialno ogroženi.

J. V.

IZOLA

Največ krvodajalcev iz Opreme

IZOLA, 5. febr — V postaji za transfuzijo krvi v Izoli je zadnje tedne darovalo kri 50 krvodajalcev. Med prijavljenimi je tokrat dal Ciril Koprivc iz Luke Koper kri že 32. Največ prostovoljnih krvodajalcev je bilo v minulem tednu iz izolskega podjetja Oprema.

R. K.

BAJČEV OČE Foto: S. Dokl

STARI DOMAČIJI BAJČEVIH SO ŠTETE URE Foto: S. Dokl

POHORJE

Delež gozdarjev

Ko so se pri gozdem gospodarstvu v Slovenj Gradcu odločil za ustanovitev gostinsko turistične dejavnosti, je bilo slišati tudi pripombe, češ da naj bi to nalogo prevzeli drugi nosilci razvoja. Nihče seveda ni vedel povedati, kdo so ti nosilci, oziroma kakšen je bil dejanski rezultat dela tistih, ki so se svoj čas za nosilce proglašali, pa niso te naloge v ničemer opravičili. Slovenjegraški gozdarji so nasprotno prebili led in danes spada med njihove najvrednejše prispevke obnovitev Partizanskega doma, ureditev smučišč in prve vlečnice pod Malo kopo. Zahodni del Pohorja je tako dobil resničnega nosilca razvoja, ki se ob prvem začetku gotovo ne bo ustavil.

Dosedanja dejavnost pa je tudi pokazala, da ni na Pohorju nihče drug bolj poklican za razvoj zimskošportnega turizma in letne rekreacije, kot prav gozdarji. Ves dosedanji razvoj Pohorja je bil namreč neposredno odvisen od gozdarstva, pa najsi je šlo za obnovo in nego gozdov, graditev gozdnih cest, planinskih domov in rekreacijskih objektov. Najbrž tudi razvoj hribovskih gozdnih kmetij; njihova usmeritev v živinorejo ali kmečki turizem, ne bo možna brez sodelovanja z gozdarstvom, tako kot to sodelovanje že poteka v gozdni proizvodnji. Na koncu koncev pa so gozdarska podjetja med vsemi obljubljenimi nosilci in lokalnimi integracijami, tudi edini gospodarsko sposoben nosilec, ki lahko v doglednem času nekaj opravi.

Za Pohorje, ki ima nad vsemi območji najboljše prostorske pogoje, je to tudi zadnji čas. Prava sramota je, da ob naraščajoči reki smučarjev in nepopisni gneči niso odprta prostrana in s snegom najbolje založena območja, da je tako malo storjeno za cenene počitnice najmlajših.

Sicer pa se stvari razvijajo naprej. Pravkar tudi pri gozdnem gospodarstvu Maribor potekajo priprave za ustanovitev nove dejavnosti in prvi konkreten cilj je sistem žičnic Kumen—Klopni vrh, na pragu Maribora. Prav je, da štartajo gozdarji z obeh strani, da se čimprej srečajo v središču Pohorja in naredijo iz njega to, kar zasluži.

D. VRESNIK

»NASKOK« NA POHORJE — Novi sneg, šolske počitnice in še ena nova vlečnica za smučarje — to so vzroki za pričakovanje, da bodo letos na Pohorju dosegli rekorden obisk. Od ponedeljka, do vključno četrtka, je vzpenjača prepeljala 15 tisoč potnikov, na vlečnicah vrh Pohorja pa je bilo v tem času 85 tisoč prevozov. Čeprav vozi vzpenjača neprekinjeno od 7. do 19. ure, je pri spodnji postaji nepretrgana vrsta čakajočih.
Foto: D. Peštaj

Izumi v číslih

V mariborskih delovnih organizacijah vse bolj upoštevajo novatorje in njihove predloge tehničnih izboljšav

MARIBOR, 5. febr. Anketa komisije za izumiteljstvo in avtorstvo tehničnih izboljšav ter koristnih predlogov pri občinskem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Maribor je pokazala, da so novatorji v letu 1971 in v 31 mariborskih delovnih organizacijah prijavili 184 prijav, od tega 125 tehničnih izboljšav in 59 koristnih predlogov in da so imele te gospodarske organizacije 2.103.448 dinarjev manj stroškov. Za nagrade pa so delovne organizacije izplačale 186.573 dinarjev.

Anketa o kateri so razpravljali na današnjem zasedanju te komisije je tudi pokazala, da je v anketiranih podjetjih zaposleno 34.322 delavcev in da je vsako let več podjetij, ki sprejemajo pravilnike o nagrajevanju izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov, ravno tako pa je vsako leto več služb za ocenjevanje predlogov.

Anketa je tudi pokazala, da število predlogov ni vselej odvisno od nagrade. Tako je zelo nizka nagrada v Strojni in majhna v TAM, vendar je v Strojni daleč več predlogov. Kot so danes poudarili, je vse to odvisno od tega, kako pristopimo k stvari, to je, kako obravnavamo novatorje, koliko prostora jim posvečajo v internih glasilih in podobno.

V Elektrokovini imajo vsako leto novatorji sprejem in pogostitev pri direktorju podjetja, podobne sprejeme pa imajo tudi v nekaterih drugih podjetjih.

V nekaterih mariborskih podjetjih imajo celo razpise problemov, ki naj bi jih skupno rešili. Skratka, pristopi do novatorstva so različni, dejstvo pa je, da novatorje v mariborskih delovnih organizacijah čedalje bolj upoštevajo, ne samo denarno, temveč tudi družbeno.

J. JERMAN

oglašujte v dnevniku DELO

drobir

● MARIBOR — Poročili so se: Darko Lorbek, miličnik in Marjana Klamfer, delavka; Anton Ečič, delavec in Leopoldina Šnuderl, delavka; Janez Hedl, priučeni strojni ličar in Ida Kolenc, gospodinja; Marjan Novak, gradbeni tehnik in Danica Belca, medicinska sestra; Rajko Presker, študent in Mirjana Žnidaršič, študentka; Rudolf Večernik, avtoličar in Mira Čas, kmetijski tehnik; Jožef Lorbek, študent in Jerica Rakušček, študentka.

D. Š.

● Minulo soboto sta v poročni dvorani mariborskega rotovža slavila 50-letnico skupnega življenja zakonca Martin in Helena Ribič, roj. Bednaršek iz Gregorčičeve ulice 19 v Mariboru. Martin, skladiščni delavec v pokoju, se je rodil pred 71 leti v Malčniku, medtem ko se je Helena, tovarniška delavka v pokoju, rodila pred 77 leti v Makolah pri Slovenskih Konjicah.

D. Š.

● V sredo ob 18. uri bo v spodnjih prostorih umetnostne galerije Maribor otvoritev problemske razstave »Ljudska motivika v delih novejših slovenskih umetnikov«. Razstavljenih bo nad 40 slik slovenskih likovnikov vseh generacij. Razstava bo odprta tri tedne.

B. Č.

● ŽALEC — Na zadnji seji sekretariata za družbeno aktivnost žen pri občinski konferenci SZDL v Žalcu so za novo predsednico izvolili Majo Fon iz Žalca, ki je tudi republiška poslanka.

T. T.

● REMŠNIK — Mladinska organizacija na Remšniku se v sodelovanju z otroci iz osnovne šole skrbno pripravlja na proslavo slovenskega kulturnega praznika. Za Prešernov dan bodo pripravili posebno proslavo na katero bodo povabili vse vaščane. Za osmi marec pa pripravljajo igro »Matiš«.

K. W.

● SEMPETER — Po statističnih podatkih turističnega društva je rimsko nekropolo v Šempetru obiskalo v letu 1972 10.558 domačih in 978 tujih turistov, kar je za 14 odstotkov več kot leta 1971.

T. T.

Celje: pohod telefona

Celjsko ptt podjetje širi telefonsko omrežje na Dolgo polje

Naposled bodo tudi mnogi prebivalci Dolgega polja, ki so nekaj let zaman oblegali ptt podjetje, da bi jih povezalo z zunanjim svetom, dočakali odrešitev. Ne sicer še letos, ampak po vsej verjetnosti prihodnje leto.

Ptt podjetje je namreč začelo širiti telefonsko omrežje proti Dolgemu polju, kjer naj bi ves predel severno od savinjske železniške proge dobil telefonske priključke. Trenutno polagajo cevi ob Kocbekovi ulici, še letos pa jih bodo položili do Levstikove, delno ulice Moše Pijada in Dečkove ceste. Poleg doslej nezadovoljnih občanov bo tako tudi industrija tega območja dobila utreznejšo telefonsko povezavo. Letošnja naložba bo veljala blizu 2 milijona din.

D. H.

Pouk po novi metodi

Gimnazija »Miloš Zidanšek« iz Maribora dobila sodobne učne naprave

MARIBOR, 5. febr. — Kot smo že poročali, je eno od šestih najmodernejših naprav znamke »Philips« za kolektivno učenje, ki jih je uvozil republiški svet za šolstvo, dobila tudi gimnazija »Miloš Zidanšek« iz Maribora. Sporočili so nam, da je učilnica s 36 sedeži že zgrajena, montirane pa so tudi vse naprave. Tako bodo s poukom po novi metodi pričeli že v kratkem. Kot so nam povedali, se morajo le še profesorji, ki bodo v tej učilnici poučevati, seznaniti z napravami, tako da bo pouk potekal nemoteno. Naprave ne bodo uporabljali le za učenje tujih jezikov, ampak tudi za učenje večine ostalih predmetov. Napravo, ki velja približno 360.000 dinarjev, je razen šole financirala tudi temeljna izobraževalna skupnost in sekretariat za šolstvo.

D. Š.

Muhasti dimniki

Nezadovoljni stanovalci v Ulici bratov Vošnjakov v Celju — Obnova bo preizkusila namestitev novih peči

Devetnajst od dvajset stanovalcev iz bloka v ulici Bratov Vošnjakov 32 v Celju je na stanovanjsko podjetje naslovilo pritožbo, v kateri zahteva popravilo dimnikov oziroma zbirnih kanalov, ker kratkomalo ne vlečejo.

Prizadeti stanovalci so svojo zahtevo najprej naslovili na gradbeno podjetje Obnovo, ki je blok zgradilo, tu pa, tako pravijo, so jih potolažili le z obljubo. Pri ugotavljanju napake so sicer ugotovili, da dimniki niso nič krivi, ampak je krivda na pečeh, s čimer pa problem seveda še ni urejen, ker je zima in ker v kuhinjske prostore uhajajo plini, ki so zdravju škodljivi, če že ne tudi življenjsko nevarni.

Kot nam je pojasnila Obnova, bodo problem skupaj z dimnikarskim podjetjem odstranili do 15. tega meseca. Zdaj preizkušajo različne peči, kajti EMO 4, ki je bila prvotno predvidena, očitno ne ustreza, saj terja brezhiben vlek, kakršnega pa dimni sistem v tem bloku ne zagotavlja. Značilno je, da peč EMO 5, ki so jo namestili v sobah, ob enakih dimnikih deluje povsem normalno (za kuhinjo je prevelika), med tremi povsem enakimi bloki, ki jih je v ulici Bratov Vošnjakov zgradila Obnova, pa je prav s tistim na številki 32 največ težav. Morda tudi zato, ker utegne na dimnike vplivati bližina hriba. Kolikor poskus z novimi pečmi ne bo zalegel, bodo morali podaljšati dimnike ali se odločiti za kak drug poseg.

Naj dodamo, da ta primer v Celju ni izjemen, iz izkušenj, ki si jih je pridobilo tudi kakšno drugo gradbeno podjetje, pa bi se lahko vsaj naučili, da se je bržkone bolje oklepati klasičnih dimnikov, kot si izmišljati take sisteme, ki se v celjski kotlini, vse kaže, očitno ne obnesejo najbolje.

D. HRIBAR

AMD pod skupno streho

Z letošnjim letom sta se združili avtomoto društvi Vuzenica—Muta in Radlje ob Dravi. Te dni pa sta se že začela dva začetniška tečaja za voznike A in B kategorije na Muti in v Radljah. V obeh tečajih je nad trideset bodočih voznikov.

Društvo ima sedaj tri skoraj nova vozila, manjkajo pa jim društveni prostori in garaže. Zavzemajo se za povečanje števila članstva AMZS, predvsem pa želijo članom približati ugodnosti, ki jih imajo v okviru združenja.

K. W.

Program kluba mladih

● MARIBOR — 6. 2. ob 14. uri — Družabne igre; 7. 2. ob 19. uri — Disco; 8. 2. ob 17. uri — Klub mladih organizira proslavo; 9. 2. ob 14. uri — Družabne igre; 10. 2. ob 19. uri — Ples — ansambel ali disco; 11. 2. ob 14. uri — Družabne igre; 12. 2. bo Klub mladih zaprt.

D. Š.

Koroška: pester spored

Ob Prešernovem dnevu bodo pripravili številne prireditve

RAVNE NA KOROŠKEM, 5. febr. — Ob slovenskem kulturnem prazniku bodo na Koroškem številne slovesnosti. V študijski knjižnici na Ravnah bodo pripravili razstavo Prešernovih del in slovenskih pesniških zbirk. Ob tej priložnosti bo začela obiskovati tovarne potujoča knjižnica, ki se bo ustavila v prevaljski tovarni lesovine in lepenke.

V petek bo na Prevaljah in v Črni revija pevskih zborov pod naslovom »Od Pliberka do Traberka«, kjer bo sodelovalo 13 zborov iz Pliberka, Globasnice, Prevalj, Raven, Dravograda, Šentanela in drugih krajev.

V Slovenj Gradcu bodo 8. februarja dopoldne v prostorih umetnostnega paviljona odprli knjižni sejem, kjer bodo slovenske založbe prodajale knjige z 10 odstotnim popustom.

I. P.

Amuri se niso obnesli

Kitajska riba se v Ljutomerskih ribnikih v 5 letih ni udomačila

Po petih letih se beli kitajski amur ni udomačil v Ljutomerskih ribnikih. Zadnje čase postajajo te ribe celo nevarne za ribji zarod, ki ga pobijajo, čeprav spadajo med vrste rib, ki se preživlja samo z rastlinsko hrano.

Amuri v Ljutomerskih ribnikih tehtajo zdaj od 8 do 12 kilogramov. To je zelo živahna riba, ki pa nima pri nas pogojev za razmnoževanje. Razmnoževali bi jih lahko umetno, kar pa bi bilo zelo drago za ribiško družino. Na Madžarskem se je ribičem posrečilo pripraviti pogoje za razmnoževanje in od tam smo dobili omenjene ribe.

F. S.

mimo grede

Orožje namesto pijače

Vodni stolp na Kocenovem trgu v Celju bo treba spremeniti v suhi stolp. Lani so sicer po hitrem postopku zakrpali streho in odstranili tudi nevarnost, da bi komu padla na glavo kakšna opeka, vendar je ostrešje temeljito načeto in bi denar za obnovo vsekakor morali najti.

V Stolpu naj bi uredili zbirko starega orožja, potem ko je padla v vodo želja, da bi bila tu pivnica, v kateri bi gostom v zgodovinskih oblačilih stregli z izbranimi (menda zgodovinsko starimi in sodobno dragimi pijačami).

D. HRIBAR

Pogrebi danes

● MARIBOR — Frančiška Mikl, 87-letna upokojenka, ob 11. uri; Ana Kotnik, 100-letna upokojenka, ob 11.30 uri; Pavla Maher, 82-letna upokojenka, ob 13.30 uri; Anton Lutman, 72-letni upokojenec, ob 14. uri; Štefan Turin, 83-letni upokojenec, ob 14.30 uri; Franc Glavič, upokojenec, ob 15. uri.

Peči spet gorijo

Železarna na Ravnah je dobila pošiljko 100 ton utekočinjenega plina

RAVNE NA KOROŠKEM, 5. febr. — Žarilne peči v železarni na Ravnah spet delajo. Potem, ko so prejšnji teden zaradi pomanjkanja utekočinjenega plina butan — propana morali ustaviti proizvodnjo na dveh tretjinah žarilnih peči, se je položaj delno izboljšal, saj so dobili 100 ton plina. Ta bo zadoščal le približno pet dni, do takrat pa računajo, da bo nova pošiljka že prispela.

I. P.

MUTA

Strokovni tečaji za delavce

V tovarni poljedelskega orodja in livarni na Muti so ta teden končali dva tečaja iz programa strokovnega izobraževanja. Vzdrževalci in drugi so končali tečaj za kurjače industrijskih centralnih peči. Končali so tudi tečaj za delo pri obločnih pečeh.

K. W.

Javorski diabaz za ceste

Pogovori o možnosti izkoriščanja zalog kvalitetnega diabaza pri Črni

MEŽICA, 5. feb. — Predstavniki mežiškega rudnika, skupnosti za ceste SRS in ravenske občinske skupščine so se danes v Mežici pogovarjali o možnostih za izkoriščanje diabaza v Javorju pri Črni. Diabaz, katerega zaloge cenijo na več kot 6 milijonov ton, bi potrebovali za asfaltiranje hitrih cest. Poskusi, ki so jih opravili z rudnino iz Javorja, so pokazali, da je diabaz visoke kakovosti, zato je skupnost SRS za ceste zainteresirana za njegovo uporabo. Za postavitev mehanizacije v Javorju bi potrebovali 10 milijonov dinarjev, za katere pa še ne vedo, kje jih bodo dobili.

I. B.

Cesta, led in megla

NOVO MESTO, 5. jan. — Zagrebčan Franco Glogović je včeraj zjutraj vozil z osebnim avtomobilom od Ljubljane proti Zagrebu. Pri Dobruški vasi ga je na poledeneli cesti pričelo zanašati. Zdrsnil je na levo in se prevrnil na streho, nakar je avtomobil drsel po asfaltu še nekaj deset metrov. Voznik je odnesel le nekaj prask, na vozilu pa ima škode za 14.000 dinarjev.

Uro pozneje je iraški državljan Adnar Alsaufi, začasno stanujoč v Novem mestu, vozil z osebnim avtomobilom iz Zagreba proti Novemu mestu. Pri Drnovem je zaradi goste megle prepozno opazil tovornjak italijanske registracije, ki je stal zaradi okvare. Zaradi poledenele ceste vozila na kratko razdaljo ni mogel ustaviti in je trčil v zadnji del tovornjaka. Težko poškodovanega Iračana so prepeljali v novomeško bolnišnico. Na vozilih pa je škode za 15.000 dinarjev.

P. ROMANIČ

sodoben ženski tednik Jana

Trije ribniki in park

V Mariboru se zavzemajo, da bi čimprej uredili to rekreacijsko točko

Tri ribnike bodo morali čimprej urediti, tako, da bi postali skupaj z mariborskim mestnim parkom res prijetno rekreacijsko središče. Takšno je mnenje Turističnega društva Maribor. Dosedaj je imela Tri ribnike in objekte ob njih v upravljanju restavracija Center, vendar zaradi pomanjkanja denarja in strokovnjakov noče več upravljati z njimi. Zavod Stadion sicer ima strokovnjake, nima pa denarja.

Na drugem ribniku se namreč podijo vneti drsalci, vedar je led zaradi pretočne vode in alg porozen, tako, da lahko vsak hip poči. In kaj med drugim predlaga turistično društvo? Meni, da bi morali Tri ribnike vključiti v krog mariborskega mestnega parka in sicer tako, da bi dokončali promenadno pot, uredili sprehajalne poti proti Piramidi in Kalvariji ter izkoristili paviljon ob spodnjem ribniku za gostinstvo in glasbo. Drugi ribnik naj bi uredili tako, da bi služil športno-rekreacijskim namenom tretji pa tako, da bi postal rezervat za razne vodne ptice in ostale živali in pozneje celo nekakšen začetek živalskega vrta.

J. JERMAN

PODVELKA

Smučarska vlečnica

Skupina navdušenih smučarjev v Podvelki in okolici je že jeseni pričela s pripravami za graditev zasilne smučarske vlečnice. Ob pričetku del pa so ugotovili, da je v kraju veliko zanimanje za to akcijo. To jim je dalo spodbudo, da so se lotili zahtevnejše naloge. Vložili so veliko prostovoljnih delovnih ur, pomagala so jim podjetja in pred dnevi so že preizkusili novo 200 metrov dolgo vlečnico ob lepo urejenem smučišču. Ko bodo vlečnico preizkusili, jo bodo izročili v uporabo smučarjem, predvsem pa učencem osnovne šole. Akcijo je vodil učitelj Štefan Kresnik.

K. W.

Izšla Tribuna mladih

MARIBOR, 5. febr. — Danes je izšla nova, že četrta številka lista občinske konference zveze mladine Maribora, Tribuna mladih. V njej je objavljena vrsta zanimivih sestavkov o delu mladine. Naj naštejemo le nekaj naslovov: Mladina ustanovila aktiv komunistov, Mladi Angleži na obisku, Deset let oddaje mladi—mladim, 500 let kmečkih uporov in Hora legalis za velenjsko mladino. Kot običajno, lahko v Tribuni mladih preberete še vrsto zanimivih člankov o vsem, kar zanima mlade.

D. S.

RADLJE

Šolarji o kmečkih uporih

Likovni krožek pri Osnovni šoli v Radljah je pripravil zanimivo razstavo 30. del s tematiko kmečkih puntov.

Učenci so upodobili boje naših prednikov pred štiristo leti in tako v posrečeni obliki predstavili del naše pomembne zgodovine. Z razstavo najbolj uspelih posnetkov se je ob polletju predstavil na tej šoli tudi fotokrožek.

K. W.

Še vedno mesna kriza

V večini koroških mesnic je kupcem na voljo le malo mesa

SLOVENJ GRADEC, 5. febr. — Na Koroškem so mesnice še vedno prazne, le tu in tam je moč dobiti kos dobrega mesa. Predstavniki prevaljske, dravograjske in slovenjgraške kmetijske zadruge so se domenili, da bodo v sodelovanju s poslovnim partnerjem iz Nove Gorice zaklali 30 goved, meso pa razdelili. To seveda ne bo zadoščalo niti za teden dni, saj samo v mežiški dolini tedensko prodajo približno 7 ton mesa.

Mesnice vuzeniške kmetijske zadruge v radeljski občini pa so navzlic krizi sorazmerno dobro založene. Imajo dovolj govedine, pa tudi svinjino je moč dobiti.

I. P.

stop

Uk za vsakogar

Obširen program strokovnega in družbenopolitičnega izobraževanja pri delavski univerzi v Radljah ob Dravi

Pri delavski univerzi v Radljah ob Dravi so izdelali nov program, ki obsega poleg strokovnega in družbenopolitičnega izobraževanja še druge oblike, za katere je med zaposlenimi dovolj zanimanja.

Med strokovnimi tečaji pripravljajo kuharski in šiviljski tečaj, šolo za pridobitev interne kvalifikacije v lesnopredelovalni, strojni, in tekstilni industriji in poslovodsko šolo, v teku pa je že tečaj za kurjače centralnih kurjav.

Za člane samoupravnih organov bodo prirejali posebna predavanja, kjer jih bodo seznanjali z uresničevanjem ustavnih dopolnil, posebej o ustanavljanju TOZD, odgovornosti pri delu, samoupravljanju itd. Za mlade komuniste in vodstva aktivov ZMS so pripravili politično šolo, izboljšali pa bodo tudi družbenopolitično izobraževanje ostalih komunistov. Uspešno dela tudi osemletka za odrasle, programirajo pa tudi predavanja iz civilne zaščite, jezikovne tečaje in poljudna predavanja.

Pri organiziranju izobraževanja, ki je nujno za hitrejši tehnološki in splošni napredek, pa so pri delavski univerzi v Radljah naleteli na številne probleme. Veliko delavcev, ki se bodo vključili v strokovne tečaje, bo ob zaključku dobilo le interne kvalifikacije za določene delovne organizacije, ker nimajo končane osemletke. Težko je tudi uskladiti večizmensko delo s predavanji, ki bodo večina popoldne.

I. P.

LIPOVCI

Uspešni mladinci

Vaški mladinski aktiv v Lipovcih blizu Beltinec dobro dela. Več kot 50 mladink in mladincev se udeležuje vseh pomembnih akcij v kraju samem.

V zimskem času nameravajo organizirati zimska športna tekmovanja. V pustnem času bodo priredili pustno povorko skozi vas, združeno s kurentovanjem ter maškaradni ples z nagrajevanjem najboljših mask.

Več kot dvajset mladih se je prijavilo za delo v taborniški organizaciji. Vključili se bodo tudi v praznovanje petdesetletnice domačega gasilskega društva.

F. M.

Oster štart

Ali bo celjska industrija letos uspela realizirati zastavljene programe?

CELJE, 5. febr. Za današnjo sejo sveta za industrijo in gradbeništvo celjske občine, katere so se udeležili tudi direktorji industrijskih podjetij, je bilo značilno nadrobno preverjanje, če je celjska industrija sposobna realizirati letos začrtan obseg ekspanzije.

Vse kaže, da bo celjska industrija letos zmogla povečati proizvodnjo za realnih 14 odstotkov.. Začeli so obratovati nekateri novi obrati, zgrajeni konec minulega leta, druge investicije pa bodo začele dajati sadove bodisi v prvi ali v začetku druge polovice leta. Predvsem pa bo dosežena večja intenzifikacija proizvodnje že razpoložljivih zmogljivosti v industriji. Čeprav bo precej težav z zagotovitvijo ustreznega obratnega kapitala, sam štart in odločnost kažeta na velik premik in to bo v Celju še bolj strnilo sile.

Po sklepu današnjega sestanka bodo v Celju vsaka dva meseca temeljito preverjali na skupnem posvetu direktorjev izpolnitev začrtanih programov. Za takšno prakso in sprotno preverjanje nalog, ter storjenega se je še posebej zavzel predsednik občinske skupščine inž. Dušan Burnik.

F. K.

Za delavce

V Slovenskih Konjicah so sprejeli srednjeročni plan gradnje stanovanj

Občinska skupščina v Slovenskih Konjicah je sprejela srednjeročni načrt stanovanjske graditve od leta 1973 do 1977, to je za čas, ko bi morali zgraditi 1350 novih stanovanj, če bi hoteli zadostiti vsem potrebam. Računajo, da jih bodo lahko zgradili le 843.

Kot je pokazala analiza, je za konjiško stanovanjsko gospodarstvo značilno razmeroma veliko število starih stanovanj, saj so več kot polovico (2433) objektov zgradili pred letom 1918, stanovanja v ožjem mestnem območju in večina stanovanj v vaških naseljih pa je celo starejša od 100 let. Doslej se je vse preveč razmahnila zasebna graditev na račun družbene, kar pa ima negativne posledice, ker ni mogoče hkrati graditi infrastrukturnih objektov in in raztresene zaselke tudi komunalno urejati.

Ker že dlje časa prebivalstvo sili v štiri industrijska središča, kar je spričo zaposlitev razumljivo, bodo po srednjeročnem načrtu vso stanovanjsko graditev usmerili v ta središča, hkrati pa bistveno spremenili njeno strukturo, saj bodo gradili več stanovanj za delavce. Medtem ko bosta družbena in zasebna graditev letos v razmerju 40 : 60, naj bi bila 1977. leta v razmerju 80 : 20 odstotkov.

D. HRIBAR

IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV — Lenarška delavska univerza je tudi v tej izobraževalni sezoni priredila več izobraževalnih tečajev za usposabljanje delavcev. Tako sedaj poteka v podjetju Klemos tečaj za pridobitev kvalifikacije, v načrtu pa je več seminarjev o samoupravljanju, ustavnih spremembah, kodeksu samoupravljalcev in podobnih temah. Na sliki: skupina delavcev Klemosa pri praktičnem delu v okviru tečaja.
Foto: M. Brumen

Zmagal domačin

Na 10. državnem prvenstvu v biatlonu v Dražgošah prvi Vinko Lotrič (Triglav) — Uspeh tudi med ekipami

DRAŽGOŠE, 5. febr. Zimskošportne prireditve »Po stezah partizanske Jelovice« so z današnjim 10. državnim prvenstvom v biatlonu, ki je veljal za prvo tekmo 3. jugoslovanskega smučarskega memorialnega pokala in 9. prvenstvo SRS, ob lepem vremenu vnovič doživele vrhunec, po pričakovanjih pa se je razpletel tudi boj za prva mesta: med republiškimi ekipami je prva Slovenija (Lotrič, Kovič, Grašič), med društvenimi ekipami TVD Partizan Dol I. (A. in S. Premože, Hvastja), med posamezniki pa Vinko Lotrič (Triglav).

Novi državni prvak, 23 — član kranjskega Triglava, domačin z Jelenšč Vinko Lotrič je štartal s štartno številko 5. Od vsega začetka manj ko 20 km dolge, težavne proge je tekel odlično in je po prvem krogu opozoril, da bo imel najhitrejše smuči med vsemi. Stoperice po drugem krogu so zanj pokazale 1:17,00. Nihče med 55 nastopajočimi tekmovalci tega časa ni izboljšal, najbolj pa so se mu približali Gortner (1:19,9), Reš (1:20,03), Grašič (1:20,35), J. Pavčič (1:23,17), Mohorič (1:23,22) ter brata Premožeta, branilec naslova Slavko (1:23,33) in Anton (1:23,49). Trud Vinka Lotriča, ki je pred tekmo v najboljšem primeru računal z uvrstitvijo na 2. ali 3. mesto, ni bil zaman, saj se je na koncu izkazalo, da so vsi njegovi najhujši tekmeci, zvečine pravi, že uveljavljeni specialisti za zimski dvoboj, streljali bolje: zmagovalec Lotrič je dobil namreč 5 minut pribitka na čas teka, štirje tekmeci za njim pa so imeli več zadetkov: A. Premože 18 (od 20 možnih), S. Premože 17 in kolesarski reprezentant Hvastja 18 (Lotrič 16), pri čemer je bil Hvastja nasploh najboljši strelec med vsemi, saj je dobil najmanj pribitka, to je samo 2 minuti. Med favoriziranimi tekači, ki bi lahko še ogrozili končni uspeh gojenca trenerja Gašperja Kordeža, Vinka Lotriča, sta slabo streljala Gortner in Reš, ki sta dobila kar 11 oziroma 13 minut pribitka. Kljub petim minutam pribitka je tako Lotrič, skromen športnik velikih tekaških zmožnosti, v končni oceni prepričljivo zmagal s skoraj petminutno prednostjo pred Antonom Premožetom, ki je prvič v svoji športni karieri v tej zvrsti premagal starejšega brata Slavka, ki je branil naslov državnega prvaka iz Mrkopolja. Uspeh tekmovalcev iz Dola sta imenitno dopolnila kolesarja Hvastja s 4. mestom in Kunaver z 12. mestom v posamični konkurenci, v ekipni pa so tako bili brez enakovrednejših tekmecev. Slovensko republiško zastopstvo je slavilo tudi dvojni uspeh v oceni za 3. jugoslovanski smučarski memorialni pokal.

Izidi, posamezniki: 1. Vinko Lotrič (Triglav) 1:22,00, 2. A. Premože 1:26,49, 3. S. Premože 1:27,33, 4. Hvastja (vsi TVD Dol I) 1:27,57, 5. Kovič (Ihan) 1:28,34, 6. Grašič (Alples) 1:28,35, 7. Munih (Olimpija 1:29,17, 8. Gortner (Tr) 1:30,09, 9. J. Pavčič (Ol) 1:32,17, 10. Konečnik (Kočevje) 1:32,55, 11. Reš (Radovljica) 1:33,03, 12. Kunaver (TVD Dol I) 1:33,47, 13. L. Jelenc (Alp) 1:36,57, 14. D. Glišević 1:37,17, 15. I. Gliščević (oba SK J. Jeremić) 1:39,47 itd.; **društvene ekipe:** 1. TVD Partizan Dol I (S. in A. Premože, Hvastja) 4:22,19, 2. Triglav (Gortner, Lotrič, Eržen) 4:44,36, 3. Alples (Križelj, Grašič, L. Jelenc) 4:49,36, 4. SK J. Jeremić 5:14,12, 5. SIP Jahorina 5:24,41, 6. JLA Kranj 5:28,14, 7. TVD Partizan Dol II 5:45,55, 8. Vojvodina 5:55,43 in 9. Mečkin kamen 7:08,34; **republiške ekipe za 3. jugoslovanski smučarski memorialni pokal:** 1. Slovenija I (Kovič, Grašič, Lotrič) 4:19,09, 2. Slovenija II (S. in A. Premože, Kunaver) 4:28,01, 3. Srbija (D. in I. Glišević, Koštembić) 5:05,12, 4. BiH 5:17,50, 5. JLA 5:28,14, 6. Vojvodina 5:55,43 in 7. Makedonija 7:08,34.

O gostoljubnosti domačinov in pomoči JLA lahko govorimo le pohvalno, predvsem pa veljajo za tehnično izvedbo prekaljenega štaba smučarskih delavcev SK Transturist iz Škofje Loke sami presežniki.

16. prireditev »Po stezah partizanske Jelovice« bodo sklenjene še z nočnim slalomom v Železnikih in tekmovanjem učencev in učenk gorenjskih šol v veleslalomu in tekih konec tedna v Lancovem pri Radovljici.

H. ÜBELEIS

PO NAPORIH — DOBRE VOLJE — Nasmejani zmagovalci 10. državnega prvenstva v biatlonu včeraj v Dražgošah: v sredi novi prvak, domačin Vinko Lotrič (Triglav), ob njem pa brata iz Dola, drugouvrščeni Anton Premože (levo) in lanski prvak, letos tretji Slavko Premože (desno). Foto: Busić

IVER DNEVA

Velik uspeh kljub težavam

Predsednik organizacijskega odbora 16. zimskošportnih memorialnih prireditev »Po stezah partizanske Jelovice« Ivan Franko — Iztok po tekmovanjih v Dražgošah ni kril zadovoljstva: »Zaradi pomanjkanja snega v januarju smo morali domala vsa tekmovanja preložiti na prvi vikend v februarju. Kljub težavam so vse dosedanje tekme zelo dobro uspele, sto in sto mladih športnikov je legendarni bitki vnovič postavilo spomenik in izrazilo pripravljenost za podobne napore v morebitnem SLO. Tekmovanja, tudi v sankanju in skokih, so bila spet res množična kot malokje v Sloveniji, z roko v roki so tekmovali mladi športniki, patrulje partizanskih enot SRS, pripadniki JLA in milice pa slepi . . . Prireditev je minila v pravem partizanskem slavju, za kar imajo velike zasluge številni neumorni amaterski športni delavci, zlasti iz vrst SK Transturist, ki že leta in leta negujejo to edinstveno prireditev pri nas«.

Ni presenečenje

Naši smučarski skakalci se počasi prebijajo v svetovni vrh, s čimer se samo uresničujejo Remsine napovedi

LJUBLJANA — Že tako redkobesedni zvezni trener za smučarske skoke Zdenek Remsa, nedeljskega tekmovanja za pokal in lovoriko Kongsberg ni hotel podrobneje oceniti. »Sami ste spremljali tekmovanje in nastop naših, pa presodite. Kaj pričakujem od fantov v letošnji sezoni, sem vam podrobno razložil pred začetkom sezone. Osebno moram zdaj skrbeti samo za uresničitev načrta.« To je bil ves njegov komentar.

Marsikdo je oporekal naši oceni po novoletni turneji, da naši skakalci vendarle očitno napredujejo in da je treba imeti samo malo potrpljenja, kajti noben uspeh ne pride čez noč. Tudi Remsa sam je večkrat poudaril, da novoletna turneja ni konec, temveč začetek sezone. Zdaj se njegove besede počasi uresničujejo.

Tekmovanje za pokal Kongsberg v avstrijskem mestu Murau je v nedeljo pokazalo, da se naši sicer počasi a vztrajno prebijajo v evropski vrh. Samo nesreča Bogdana Norčiča je namreč preprečila naše popolno slavje v posamični in ekipni konkurenci. In to celo nad Švicarji, ki jih letos razen ekipe NDR nihče na svetu ni premagal. Walter Steiner, nedvomno eden izmed vodilnih skakalcev na svetu, se je moral pošteno potruditi, da je manj kot za točko premagal Marjana Prelovška, medtem ko Norčiča ob normalnem poteku tekme ne bi mogel.

Ekipe Avstrije, ZRN, Francije in Italije, s katerimi smo imeli zadnja leta precej težav in so nas nekatere redno premagale, so zdaj ostale krepko za našimi. V Murauu smo imeli pet skakalcev, izmed katerih se je trojica uvrstila v prvo deseterico, pa tudi Štefančič in Danilo Pudgar še prihajata v formo. Vse torej kaže da je nekajletna kriza mimo.

Seveda bo na zanesljivo oceno potrebno počakati še nekaj dni ko se bo zvrstilo še nekaj pomembnih tekmovanj. Uspeh v Murauu bo treba še potrditi, kar pa najbrž ob sedanji formi ne bo težko. Vsaj Norčič in Prelovšek sta trenutno v takšni formi, da se lahko kosata z najboljšimi skakalci na svetu. Tudi sama trdita, da pred nikomer vnaprej ne bosta položila orožja. In ob njuni borbenosti jima brez zadržka lahko verjamemo.

Morda bo kdo menil, da je takšna ocena in hvala pretirana, toda fantje so tokrat na skakalnici, v dvoboju z najboljšimi skakalci šestih alpskih držav dokazali, da se Jugoslavija vendarle vrača med najboljše. Letošnja sezona bo torej najbrž res še en velik korak naprej, s čimer pa začrtana pot seveda še ne bo končana . . .

S. TRBOVC

Veleslalom za najmlajše

LJUBLJANA — Ker so snežne razmere zelo ugodne, ni nobene nevarnosti, da bi morala mestna zveza za telesno kulturo in SK Olimpija, ki pod pokroviteljstvom Maximarketa pripravljata tekmovanje v veleslalomu za smučarje letnikov 64, 65 in 66, to zanimivo prireditev odpovedati.

Veleslalom bo v soboto, 10. februarja v Kranjski gori na Podlesu, začetek tekmovanja pa bo ob 10. uri. Prijave sprejemajo v Maximarketu (drugo nadstropje).

SKOKI V VODO

Oba naslova v Ljubljano

LJUBLJANA, 5. febr. — V Zagrebu se je pozno sinoči končalo jubilejno X. zimsko državno prvenstvo v skokih v vodo. Pred maloštevilnimi gledalci je nastopilo 26 skakalcev iz 5 klubov, Ljubljane, Ilirije, Medveščaka iz Zagreba, Studenta iz Beograda in zadarskega Jedinstva. Kot vselej doslej, so tudi tokrat tekmovali le v skokih s 3-metrske deske.

Pri ženskah na deski je nastopilo le 6 skakalk, v odsotnosti lanske prvakinje Drečičeve pa je prepričljivo zmagala Ljubljančanka Vojka Grilc.

V moški konkurenci je bil Ilirjan Brane Gaber razred zase. Že po prvem skoku je povedel in si vse do zadnjega skoka v finalu ni pustil ogroziti prvega mesta. Uspeval mu je vsak skok, tako v obveznem kot v poljubnem delu in je na koncu zmagal s prednostjo skoraj 30 točk. S svojim rezultatom 365 točk je gotovo eden najresnejših kandidatov za reprezentanco, ki bo nastopila na letošnjem svetovnem prvenstvu.

REZULATI — ženske: 1. Grilc (Lj) 266,75, 2. Dulibić (M) 245,05, 3. Puljčan (M) 232,80, 4. Popović (S) 191,25, 5. Dobravc (L) 177,70; moški: 1. Gaber (I) 365,15, 2. Marincelj (M) 338,65, 3. Meglaj (M) 338,05, 4. Sutlović (J) 329,10, 5. Dumić (S) 309,40, 6. Grgurević (L) 291,10, 7. Küssel (I) 280,95.

R. KOSOROK

Popravek

LJUBLJANA — V poročilu tekme smučarskih skakalcev v Poljanah je prišlo v ponedeljski številki našega dnevnika do neljube pomote. Stanko Velikonja, ki je bil med st. pionirji četrti, namreč ni iz Čepovana, kot smo objavili, temveč član smučarskega kluba Čaven iz Predmeje.

Poleti v Vikersundu odpovedani

OSLO, 5. febr. — Organizatorji letošnjega tekmovanja v smučarskih poletih, ki bi moralo biti od 16. do 18. t. m. na velikanki v Vikersundu, so zaradi visokih temperatur in s tem pomanjkanja snega polete odpovedali. Tako bo ta skakalna disciplina letos na sporedu le v Oberstdorfu, kjer bo od 8. do 11. marca II. svetovno prvenstvo.

Zmaga Koprivška

MIRNA — Smučarski delavci mirenskega Partizana so priredili tradicionalno meddruštveno skakalno tekmo na 40-metrski skakalnici. Tekmovanja se je udeležilo 56 tekmovalcev iz skoraj vseh slovenskih smučarskih društev. Prireditev si je ogledalo 500 gledalcev, bilo pa bi jih precej več, če bi bile tekme v nedeljo, kot je bilo prvotno napovedano. Domači smučarski delavci so se zelo potrudili, tako da je tekmovanje pod pokroviteljstvom domače tovarne Dana teklo brez zastojev.

Rezultati — pionirji: 1. Lovko (Koč.) 109,7, (25, 24), 2. Vidic (Apnar) 96,5 (23, 23), 3. Novšak (Boštanj) 95,5 (23, 23); **mlajši mladinci:** 1. Tomažič (Il) 145,6 (28, 29,5), 2. Justin 140,2 (28, 28,5), 3. Majnik (oba Jes) 118,6 (27, 25,5); **starejši mladinci:** 1. Borlak (Izl) 144,4 (28,5, 30,5), 2. Pogačar (Jes) 139,8 (31,5 p., 21,5), 3. Regaly (Šentjernej) 133,1 (27, 28); **člani:** 1. Koprivšek (Il) 199,8 (35, 35,5), 2. Kunstelj (Vrh) 188,8 (34,5, 36), 3. Žnidar (Il) 182,4 (34,5 35,5) itd.

S. DOKL

Obvestilo

Slušatelje in sodelavce VŠTK obveščamo, da so redni študijski smučarski tečaji zaradi nepredvidenih zadržkov hotela Špik v Martuljku preloženi za en dan. Odhod iz Ljubljane na prvi tečaj bo 11. t. m., za drugi tečaj pa 20. t. m. Vse drugo ostane v veljavi.

TAJNIŠTVO VŠTK

CELJE — V okviru tekmovanja v II. slovenski kegljaški ligi — vzhod so bili doseženi naslednji izidi: Radenska 7381 (Kalanj 1006, Horvat 942, Gajšek 931), Fužinar 7139 (Mlakar 958, Hrovatič 941, Senica 917), Čarda 6707 (Gider 941, Morčič 881), Slovenj Gradec 6813 (Vavpot 916, Škorjanc 887).

K. J.

HOKEJ NA LEDU

Kr. gora : Celje 3:4 (1:2, 1:1, 1:1)

JESENICE — Dvorana pod Mežakljo, gledalcev okrog 200, sodnika Čebulj (Rad) in I. Petelin (Ljubljana).

STRELCI: 0:1 — Kerkoš (1), 0:2 — Lesjak (10), 1:2 — Razinger (16), 1:3 — Dobovičnik (31), 2:3 — Češnjak (40), 2:4 — Čretnik (41), 3:4 — Pavlič (49).

Po tem porazu je ekipa Kr. gore zapravila vse možnosti, da bi se obdržala v I. ligi. Domači so igrali bolje kot v zadnjem času, toda pred vrati nasprotnika so bili skrajno neučinkoviti.

Drevi ob 19. uri bo Kr. gora igrala v dvorani pod Mežakljo pokalno tekmo s Slavijo.

1. Slavija	8	7	0	1	67:20	14
2. C. zvezda	8	4	1	3	29:45	9
3. Celje	8	3	1	4	22:35	7
4. Kr. gora	8	0	2	6	25:43	2

PARA PRIHODNJEGA KOLA: Crvena zvezda — Kr. gora, Celje — Slavija.

Triglav : Mladost 2:2 (0:1, 1:0, 1:1)

LJUBLJANA — Dvorana Tivoli, gledalcev 50, sodnika Vister (Ce) in I. Petelin (Ljubljana).

STRELCI: Za Triglav Kokalj in Thuma, za Mladost pa Stojačič in Ognjenović.

Odločitev v Zagrebu

LJUBLJANA — Triglavu ni uspel tolikanj željeni podvig. Z Mladostjo je v Tivoliju le remiziral. O prvaku zahodne skupine II. ZHL bo tako odločala zagrebška tekma med Mladostjo in Triglavom. Tudi če Kranjčani ne uspejo, bo drugo mesto zanje lep uspeh. Imajo nekaj kvalitetnih igralcev, ki pa za čvrsto igro potrebujejo bolj urejeno in načrtnejšo vadbo.

1. Triglav	6	3	2	1	31:17	8
2. Mladost	6	3	1	2	23:17	7
3. INA	6	1	1	4	17:27	3

PAR PRIHODNJEGA KOLA: INA — Mladost.

Podvig Kr. gore

Naslov državnega prvaka v zahodni skupini državnega prvenstva za mladince je že oddan, vnel pa se je srdit boj za drugo mesto. Kr. gora je na Šalati premagala neposrednega tekmeca Medveščak in ga na lestvici prehitela za točko. Toda menda je bilo nekaj narobe z zdravniškimi potrdili jeseniških mladincev, tako da bo o tekmi še razpravljala tekmovalna komisija HZJ.

1. Olimpija	5	4	1	0	74:15	9
2. Kr. gora	4	3	0	1	42:15	6
3. Medveščak	6	2	1	3	57:38	5
4. Jesenice	5	0	0	5	7:12	0

PAR PRIHODNJEGA KOLA: Olimpija — Kr. gora.

J. JANČAR

Gorenje že prvak SRS

VELENJE — Hokejisti Gorenja so si s peto zaporedno zmago že kolo pred koncem zagotovili naslov republiških prvakov. V minulem kolu so premagali Ptuj z 8:6 (4:0, 0:2, 4:0). Gole za Gorenje so dali Šmit 3, Globočnik in Leks po 2 ter Škoflek 1, za goste pa Sirca 3, B. Potočnik 2 in Vamberger 1.

Trenutni vrstni red: 1. Gorenje 10, 2. Tržič 4, Prevoje 0, Ptuj 0.

M. GREGORIČ

Strelci

40 — G. Hiti (Ol)
26 — Mlakar (Jes)
23 — R. Hiti (Ol)
20 — Hafner (Jes)
19 — S. Beravs, T. Košir (Jes), Gojanović (Medv)
16 — Svetlin, Petač (Ol), Poljanšek (Jes), Renaud (Medv)
17 — M. Jan (Jes)
16 — F. Smolej (Jes)
15 — R. Smolej (Jes), D. Beravs (Ol)
14 — S. Košir, Škerjanc (Jes)
13 — Krmelj (Medv)
12 — Vrnuk (Ol), Ančević (Medv), Ulčar (Slav)
11 — Seme (Ol), Belinić (Medv), S. Kvartuh (Slav), D. Kerkoš (Celje)
10 — Aljančič, Bahč, Jug (Ol), S. Šemsedinović (Part), Bricelj Modic (Slav) Razinger (K. g.)
9 — Kavec, Puterle (Ol), Erjavec (Slav)
8 — B. Jan (Jes), Oreščanin (Medv), Seremet, Hribar (Part), Drečnik (Slav), Sišić (C. z.), Kavlič (K. g.)

Na Jesenicah so ogorčeni

Hokejski klub Jesenice meni, da Hafner ni neupravičeno manjkal na pripravah v Celju

JESENICE, 5. febr. — V železarskem mestu komentarji glede sobotnega poraza še niso prenehali. Poraz domačega moštva je potrl številne navijače, vendar pa obenem ne poneha ogorčenje zaradi postopka sekretariata zveze drsalnih in kotalkarskih športov Jugoslavije, ki je poslal predlog za suspenz Eda Hafnerja disciplinski komisiji v Zagreb natanko dan pred derbijem. Ker Jeseničani in drugi privrženci niso bili seznanjeni z vzroki suspenza tega igralca, je dal HK Jesenice v zvezi s tem tudi uradno izjavo, ki je naslednja:

»Na podlagi vabila ZDKŠJ z dne 27. januarja 1973, da se mora Edo Hafner udeležiti priprav mladinske reprezentance Jugoslavije v Celju, je uprava Jesenic uradno vprašala trenerja mladinske reprezentance Jožeta Trebušaka, če lahko Hafner zaradi pomembnega srečanja za alpski pokal ostane doma in se pripravlja v klubu. Zvezni trener je bil soglasen, da se Hafnerju ni potrebno udeležiti treninga mladinske reprezentance v Celju, kar je tudi potrdil s pismeno izjavo disciplinski komisiji v soboto dopoldne. Svojo izjavo je utemeljil tudi s tem, da se je pred tem posvetoval z zveznim kapetanom za mladince Francetom Rozino in zveznim kapetanom članske reprezentance Tonetom Franzotom. Vsi trije so bili mnenja, da je Hafner igralec takih kvalitet, da se mu ni treba udeležiti priprav v Celju, ker lahko nastopi v mladinski reprezentanci, ne da bi se udeležil skupnih priprav. Razen tega pa je Hafner kandidat tudi za reprezentanco A, pa seveda ne bi zmogel igrati in pripravljati se na obeh straneh. Te izjave je zvezni kapetan Franzot ponovil v soboto zvečer pred derbijem delegatu srečanja Mirku Ramušu. Edo Hafner pa je bil pripravljen, da se udeleži treninga v Celju, če bi zvezni trener to zahteval po vsej sili. Ker pa je imel že pred tem odobrenje, da lahko ostane doma — z vednostjo obeh zveznih kapetanov, HK Jesenice sodi, da Hafner ni prekršil dogovora o obveznem nastopanju in treningu v reprezentanci, in zato meni, da je Hafnerjev suspenz neupravičen.«

SPOR ZARADI NJEGA. Edo Hafner. Foto: Pogačnik

Sekretariat ZDKŠJ bi lahko, tako menijo pri HK Jesenice, na temelju teh ustnih dogovorov ravnal drugače, vendar pa je Jeseničanom popolnoma jasno, da so se za suspenzom Hafnerja skrivali še drugi interesi.

L. KATNIK

Čemu tako?

Škandal na nogometni tekmi med Sutjesko in Budućnostjo, sramota za vse

NIKSIĆ, 5. feb. — To, kar se je v nedeljo zgodilo na finalni tekmi nogometnega turnirja v Titogradu, pomeni največjo sramoto črnogorskega nogometa. Dve vodilni nogometni ekipi naše najmanjše republike, titograjska Budućnost in nikšiška Sutjeska, sta prikazali vse drugo, samo ne nogometa.

Vsa jugoslovanska športna javnost (razen slovenskega področja) je pred televizijskimi sprejemniki četrt ure čakala na začetek finalnega srečanja. Toda Sutjeska zaradi neporavnanih dolgov ni hotela na igrišče, dokler zastopniki Budućnosti niso v klubske prostore prinesli 27.000 dinarjev. Pri Sutjeski pravijo, da so bili tako trdovratni zato, ker postopa titograjski ligaš proti njim skrajno nekorektno. Predsednik Budućnosti Danilo Burzan naj bi najprej dejal, da bodo dolg plačali, pozneje pa, da o tem dolgu sploh ničesar ne ve.

Vse to bi morda še oprostili, če se ne bi vse skupaj preneslo tudi na igrišče, na katerem se je pokazala najbolj sramotna plat te neslavne kolajne. Titograjski sodnik Stanišić je tako slabo sodil srečanje, da je spravil ob živce nogometaše obeh ekip in velik del občinstva. Igra je postajala vse bolj groba, sodnik je izključil kar štiri igralce (enega domačina in tri Nikšičane), na koncu pa se je sprevrgla v pravi pretep, tako da so jo prekinili še pred koncem pri rezultatu 1:0 za domače. Tik pred tem je namreč planil s Sutjeskine klopi Bokan, ki tokrat ni igral, in z gavo knockoutiral sodnika Stanišića.

Vsa črnogorska športna javnost je ogorčena. Sekretariat Sutjeske je že sklical izredno sejo, na katero so povabili tudi podpredsednika NZJ Branislava Kovačevića in predsednika Budućnosti Danila Burzana. Po tem sestanku bodo izdali tudi uradno sporočilo javnosti. Kakorkoli že, titograjski škandal ne bo pustil posledic samo na nogometnem področju dveh črnogorskih mest.

M. MIĆKUNOVIĆ

Srok huje poškodovan

LJUBLJANA — Levi krilni napadalec nogometašev Olimpije Vinko Srok se je huje poškodoval na prijateljski tekmi med Olimpijo in Mariborom. V 17. min. igre ga je med prodorom podrl branilec vijoličastih Petrič. Oba sta padla, Mariborčan se je hitro pobral, Srok pa je obležal na igrišču. Odnesli so ga z igrišča ter ga prepeljali v bolnišnico. Ugotovili so, da ima Srok poškodovano ledvico, zaradi česar bo moral počivati predvidoma tri mesece.

K. B.

Ne samo skok v Afriko

Profesionalni nogomet ima zaradi svoje profesionalnosti precej ognjevitih nasprotnikov, toda tudi ti bi zdaj morali priznati, da se v vrhu tega športa nekatere stvari presenetljivo hitro obračajo v smeri naših družbenih hotenj. Pri tem imam v mislih predvsem skok naše reprezentance v Severno Afriko in pa potezo vodstva Partizana, ki je na lastno pobudo objavil seznam z vsemi dohodki črno-belih nogometašev.

Kdo ve kolikokrat je bilo že zapisano in izrečeno- da šport in politika ne smeta iti po istih tirih. Celo, da morata biti strogo ločena. Pa je to res in prav? Ne eno, ne drugo. Kajti vsemogočna politika lahko seže, kamor se ji zahoče. In deloma je tudi prav tako. Kajti velika razlika je, če je šport eden izmed grobih instrumentov politike, ali pa njen soustvarjalni del.

Zdaj, ko naša že uveljavljena nogometna reprezentanca igra z bolj ali manj začetniki iz Tunizije in Libije, se mnogi sprašujejo, čemu nam je to potrebno. Še posebej, ker finančnega iztržka praktično ne bo. Za obe tekmi bo Jugoslavija dobila le 8.800 dolarjev, kar je vsekakor skromna vsota. Na dlani je tudi, da našim tekmi ne bosta kdo ve kako koristili za utgravanje in ali kovanje novih taktičnih zamisli. Pač pa bo poteza Luke Bajakića, dr. Mihaila Andrejevića, Vase Stojkovića in njihovih najožjih sodelavcev naletela na velik odmev med prijateljskimi državami v tem delu sveta. Nogometaši so tako prvi med športniki začeli uresničevati eno izmed nalog iz pisma, ki je bila, pa ne samo športnikom, za marsikoga precej tuja — zbliževanje z državami takoimenovanega tretjega sveta. V Afriki so z veseljem sprejeli ponujeno roko, gotovo bi jo tudi drugod po črni celini, v Aziji ali pa še dlje od nas. Seveda ne velja to samo za nogometaše. To pravico in dolžnost hkrati imajo vse vrhunske ekipe kot rokometaši, košarkarji, vaterpolisti, namiznoteniški igralci, pa najboljši posamezniki v atletiki, šahu, boksu in drugih športnih vejah, v katerih smo posneli vsaj del svetovne smetane. In prav nikomur ne bo padla krona z glave, če bo delček svojega znanja prelil tudi takim, ki ga resnično potrebujejo, si ga želijo in katerih osnovni zunanje-politični cilji se ujemajo z našimi.

Strokovna upravna trojka Partizana Mića Prelić, Velibor Vasović in Boba Mihajlović pa si z veliko vnemo prizadeva, da bi klub postavila na sodobne organizacijske noge. Partizan je kot društvo med prvimi ustanovil aktiv zveze komunistov, prvi je konkretno podprl akcijo za stabilizacijo (organiziral bo privlačno tekmo, katere čisti dohodek bo šel v sklad za stabilizacijo), uprava NK Partizan pa je tudi kot prva objavila podroben pregled dohodkov njenih nogometašev. Slednje sicer ni nekaj tako novega, da bi bilo vredno obesiti na največji zvon, vseeno pa zasluži pozornost. Kajti pomembna razlika je, če kdo na zahtevo drugega po zakonu mora razkriti plačilne sezname, ali pa to stori zato, ker misli, da je to potrebno in tudi najbolj prav.

Če je temu botrovala spremenjena miselnost, po kateri naj bi bil vsak ponosen na svoj visoki (pošteno zaslužen) dohodek, potem bo misterioznostim v nogometu slej ko prej odklenkalo in stare temne plati tega športa bodo kmalu utonile v pozabo.

BORIS KUTIN

Košarkarski barometer

Le prizadevnost

Košarkarji C. zvezde so dokazali, kaj se s prizadevnostjo in moralno zavestjo da doseči - Primer za Olimpijo

LJUBLJANA — Igralci C. zvezde še naprej nizajo same uspehe. Med tednom so tudi v povratnem srečanju z Realom v Beogradu slavili zasluženo zmago in se s tem uvrstili v polfinale pokala evropskih prvakov. V derbiju ZKL so tokrat tudi zasluženo premagali Partizana in imajo tako po porazu Radničkega že štiri točke prednosti. Če premagajo v naslednjem kolu še slednjega, potem za poletne in samozavestne Zvezdaše ne bo več ovir za ponovno osvojitev naslova državnih prvakov.

Po igri so trenutno le igralci Rabotničkega dorasli C. zvezdi, čeprav ne gre podcenjevati podviga Beograda proti vedno slabšemu Radničkemu in pa naporov drugih ligašev, ki se borijo po svojih sposobnostih. Tu mislim predvsem na Beograd, oba Željezničarja in Kombinat. Moštva, ki so v sredini lestvice igrajo dobro le doma, kot da ne bi imela večjih ambicij.

C. zvezda je vse bliže svojim ciljem v domačem prvenstvu in pokalu evropskih prvakov. Z visoko moralno zavestjo vseh igralcev brez težav melje svoje nasprotnike. Res pa je, da imajo Beograjčani tudi nekoliko sreče, saj pri Realu ni igral Luyk, tako da je praktično le Brabender protiutež prejšnjim zvezdam, ki so igrale v tem slovitem moštvu. V domačem prvenstvu pa tudi dobiva nasprotnike, ki so v krizi. Partizan me je, razen Dalipagića, Djukića in mladega Beravsa, razočaral. Posebno še reprezentant Čermak, ki si ne bi smel dovoliti tako katastrofalno slabe igre. Iz govorjenja Žeravice, da tudi pred srečanjem niso imeli možnosti, ne bo držalo. Bolj bo držalo, da so igralci C. zvezde spretnejši, predvsem pa hitrejši in znajo izkoristiti slabosti ter statično igro svojih nasprotnikov z dokaj ostro igro v obrambi. Tudi dejstvo, da jim v obrambi večkrat tudi sodniki spregledajo prekrške ne zmanjšuje njihovih uspehov, saj je znano, da če igra vseh pet igralcev ostro, sodniki ne morejo videti vseh prekrškov.

Upam, da so igralci Olimpije spremljali televizijski prenos tekme med C. zvezdo in Partizanom ter da so se iz tega kaj naučili pred gostovanjem v Beogradu. Kajti, če bodo igrali tako slabo in nezainteresirano kot v soboto proti Karlovčanom, potem je na pomolu prava katastrofa. Partizana se da premagati tudi v Beogradu, seveda pod pogojem, da se igra brezkompromisno v obrambi. To so dokazali košarkarji C. zvezde, ki so onemogočili Partizanove centre, predvsem neugodnega Farčića, tudi za ceno razbitih arkad (Vučinić) in drugih poškodb. Če bodo Ljubljančani še naprej igrali v obrambi »salonsko« košarko, brez potrebne vneme, v napadu pa dejansko imeli le strelske vaje brez kolektivne igre, potem še dolgo ne bodo prišli iz krize. Če lahko sploh govorim o krizi, ki traja že kar predolgo. Vse pa kaže, da so igralci Olimpije zadovoljni s trenutno uvrstitvijo in da se ne zavedajo, da bi z večjo prizadevnostjo lahko bili na koncu prvenstva drugi, ob morebitnih spodrsljajih C. zvezde pa celo prvi . . .

IVO DANEU

Gostje uspešnejši

TRST — V 15. kolu italijanskega košarkarskega prvenstva je kar pet ekip zmagalo v gosteh, med njimi presenetljivo tudi Maxmobili v Benetkah.

REZULTATI: Mobilquattro — Brill 83:78, Gamma — Forst 80:96, Aloo — Ignis 57:82, Splügen — Maxmobili 72:76, Partenope — Norda 82:93, Scala — Gorena 71:65, Snaidero — Simmenthal 75:85.

VRSTNI RED: Ignis in Simmenthal po 28, Forst 24, Norda in Gorena po 16, Maxmobili, Scala in Snaidero po 14, Splügen in Partenope po 12, Mobilquattro 10 Aloo 8, Brill in Gamma po 6.

I. F.

ZKL v številkah

Napad

C. zvezda 1440, Radnički 1371, Lokomotiva 1360, Olimpija 1358, Borac 1350, Partizan 1304, Jugoplastika 1291, Kombinat 1231, Rabotnički 1224, Beograd 1216, Bosna 1181, Zadar 1169, Željezničar (K) 1140, Željezničar (S) 1129.

Obramba

Željezničar (S) 1128, Zadar 1165, Partizan 1218, Rabotnički 1228, Bosna 1264, Beograd 1266, Olimpija 1267, Jugoplastika 1282, Radnički 1294, C. zvezda 1300, Borac 1321, Lokomotiva 1332, Željezničar 1337, Kombinat 1342.

Strelci

SKUPNO: Solman 411, Kapičić 404, Kićanović 398, Dalipagić 389, Mišović 386; 15. kolo: Damjanović 35, Žorga 33, Solman 32, Kapičić in Bocevski po 31; rekord kola: Kapičić 50 (14. kolo); Olimpija: Žorga 343, Jelovac 310, Marter 167, Gvardjančič 150, Polanec 141, Lorbek 99, Peterka 95, Bunderla 15, Fišer 14, Zaloker in Božič po 2.

Osebne napake

Bosna 497, Željezničar (K) 430, Borac 414, Beograd 408, Partizan 385, Lokomotiva 364, Rabotnički 361, Željezničar (S) 360, Jugoplastika 340, Olimpija 338, Kombinat 333, Radnički 330, Zadar 312, C. zvezda 304.

Kazenski meti

EKIPNO: Borac 251:338 (74 odst.), Beograd 199:274 (72), Jugoplastika 230:327 (70), Olimpija 192:274 (70), Zadar 181:260 (69), Radnički 212:3?? (69), Željezničar (K) 205:301 (68), 309 (67), Željezničar (S) 208:306 (67), Partizan 262:390 (67), Bosna 193:283 (68), Rabotnički 196:288 (68), Kombinat 210: Lokomotiva 231:345 (66), C. zvezda 190:294 (64); posamično: Katanić 40:44 (90), Pešić 37:41 (90), Kotarac 61:70 (87), Polanec 19:22 (86), Georgijevski 32:40 (80); Olimpija: Božič 2:2 (100), Bunderla 5:6 (83), Peterka 11:14 (79), Gvardjančič 26:34 (76), Jelovac 36:52 (69), Žorga 65:98 (66), Marter 19:29 (66), Lorbek 8:14 (57).

Gledalci

SKUPNO: 268.800; 15. kolo: 17.500; največ: Kombinat — Lokomotiva 4.500.

Preveč zapletov

Zakaj je bilo državno prvenstvo v judu za mladince v Domžalah okrnjeno? Drugi hitro dohitevajo Slovenijo

LJUBLJANA — Po pravkar končanem državnem prvenstvu za mlajše in starejše mladince lahko trdimo, da je bilo letošnje tekmovanje okrnjeno, oziroma prvenstvo zapetljajev. Že v začetku je tekmovanje protestno zapustila Vojvodina. Popolnoma neupravičeno. Delegat zveze je namreč vztrajal, da morajo imeti nastopajoči potrebne dokumente, kot to zahtevajo propozicije. Vendar bi morali republiški forumi le pravočasno obvestiti svoje reprezentante, saj je bil marsikateri posameznik tako le izletnik.

Za tem je bil sporen še uradni napovedovalec. Delegat tekmovanja Želimir Vučković (BiH) si je to pravico lastil sam, kar je povzročilo poldrugo uro zamude. Da bi bila mera polna, pa je šel v še eno skrajnost. Trdil je, da točke, ki so jih osvojili tekmovalci prireditelja tekmovanja Olimpije, ne štejejo v skupni zbir reprezentance Slovenije. Zaradi tega naj bi bila Slovenija druga za BiH, kar je pravi nesmisel.

Po prvem dnevu, ko je vodstvo prevzela Hrvatska z 12 točkami pred Slovenijo 11 in BiH z 10 točkami, je bil končni vrstni red naslednji: prva je Slovenija z 26 točkami, sledi BiH z 22, Hrvatska 19 in Srbija 13, medtem ko je Črna gora brez točk. Kljub odhodu Vojvodine in nekaterih posameznikov, ki niso izpolnjevali zahtev, kvaliteta le ni bila okrnjena, kajti dobri tekmovalci prav dobro vedo, kaj vsem jim je potrebno za tekmovanja. Kvalitetnejši tekmovalci so bili torej le prisotni in vendar je bilo letošnje tekmovanje pod ravnijo prejšnjih. Slovenija je osvojila prvo mesto kot vsa leta nazaj, čeprav močno okrnjena. Druge republike se ji v mladinskem judu neverjetno hitro približujejo in prav lahko se zgodi, da se naslednje leto Slovenija ne bo več potegovala za prvo mesto. Potrebno bo resneje zastaviti pri pripravah reprezentantov. Vidnejše rezultate in kvaliteto so tokrat pokazali Firer, Šega in Šimnic (Slov), Dučić, Rundić (BiH) in Pleše (Hrv), pri mlajših mladincih pa Leskovar, Levičar, Kunčič (Slov), Todorović (BiH) in Somek (Hrv).

Vsekakor bi bilo potrebno spregovoriti kaj več besed o slovenskih tekmovalcih. Skupno jim je vsekakor to, da so morda med najizkušenejšimi, kar jim omogoča tekmovalni sistem v Sloveniji. Vendar imajo nekateri pomanjkljivo tehniko, ki naj bi bila osnova pri gradnji tekmovalca predvsem takrat, ko zapušča mladinske vrste. Prav izpopolnjevanje tehnike in psihofizično pripravo pa nudijo skupne priprave, ki so nedvomno pokazale rezultate v drugih republikah, le Slovenija na tem polju ni storila še ničesar. Vsekakor bi bilo potrebno dobiti stalnega strokovnjaka, ki bi skrbel za razvoj mladih, oziroma kvalitete v Sloveniji sploh, kar bi vsekakor povzročilo še masovnejši priliv mladine.

Po rezultatih na državnem prvenstvu bodo poklicali na skupne priprave po dva prvouvrščena iz vsake kategorije, izmed teh pa bodo končno izbrali reprezentanco Jugoslavije za evropsko prvenstvo v Belgiji.

J. Š.

KEGLJANJE

Slovenke med najboljšimi

ZAGREB — Kegljaška zveza Jugoslavije je objavila lestvici najboljših jugoslovanskih kegljavk v letu 1972. Podobno kot pri moških so požele tudi slovenske zastopnice veliko uspeha, saj jih je med prvimi dvanajstimi kar sedem.

KZJ je najprej upoštevala nastope na SP, na državnem prvenstvu in na tekmovanju ob dnevu žena, potem pa še na drugih večjih tekmovanjih. Na prvem mestu je Gorinka Erski-Kovrlija, Janševa je druga, tretja pa Ludvigova.

Vrstni red: 1. Kovrlija (Kristal) 14 nastopov, 5929 podrtih kegljev, povpreček 423,5, 2. Janša (Lj.-C) 25, 10.264, 410,6, 3. Ludvig 24, 9824, 409,3, 4. Urh (obe TVD Partizan Kovinar-Store) 23, 9289, 403,8 5. Kodrnja (Tekstilac) 19, 7666, 403,5, 6. Kaločaj (Kristal) 16, 6432, 402, 7. Remic (Lj. -C) 17, 6828, 401,6, 8. Culič (Gradis) 14, 5622, 401,5, 9. Sivka (Medveščak) 25, 10.038, 401,5, 10. Bobnar (Medveščak) 19, 1566, 398, 11. Kastelic (Lj.-C) 11, 4321, 392,8, 12. Ocvirk (TVD Partizan Kovinar-Store) 14, 5565, 397,5 itd.

S. P.

GIMNASTIKA

Najuspešnejši Partizan Center

MARIBOR, feb. — Tukaj je bilo področno prvenstvo v akrobatiki, na katerem je bila zlasti zadovoljiva udeležba pionirjev. Največ uspeha so dosegli tekmovalci Partizana Center.

Rezultati: pionirji — nižji razred: 1. M. Tripkovič 85,39, 2. Jovanovski (oba Cent) 73,275, 3. Greganovič (Žel.) 61,872; **pionirji — višji razred:** 1. Tomašek 124,45, 2. Sajovic (oba Cen) 115,776, 3. Likovnik (Žel) 108,860; **mladinci:** 1. Žižek (C) 166,780, 2. A. Merčnik 161,680, 3. S. Merčnik (oba Studenci) 161,365; **člani:** 1. Drame 172,925, 2. Kosi 166,330, 3. Fišer (vsi Žel.) 164,515.

S. V.

Celje je prvo

Drugi finalist na zimskem rokometnem prvenstvu je Celje - Rudar drugi

LJUBLJANA, 4. febr. Na zimskem prvenstvu Slovenije v rokometu so končali tekmovanje moških v skupini A-2. Prvo mesto so si po pričakovanju priborili Celjani, ki so premagali vse nasprotnike. Tokrat niso igrali Radgonci, tako da je vodstvo tekmovanja razveljavilo njihova prejšnja srečanja.

Čeprav Celjani nimajo dvorane za trening, so tudi tokrat slavili tri zmage, Jadran in Šešir pa sta jim delala težave. Najboljše igralce so imeli Celjani v vratarju Marguču, Levstiku Pučku in bratih Bojevič. Drugo mesto je zasedel Rudar, ki ima zdaj ob veteranu znova mlado in obetavno ekipo. Tokrat so igrali brez najboljšega vratarja Teržana, njihovi najboljši igralci pa so bili Judež Butkovec in Burjes. Tretji je Jadran iz Kozine, ki je presenetljivo premagal Ribnico. Najučinkovitejši pri Jadranu so bili Lazar in brata Kastelic. Ribničani so nepričakovano presenetili, očitno še niso v pravi formi Kot v prvenstvu Matelič, Ponikvar, Žuk in Kersnič. Šešir iz Škofje Loke, ki je dobro štartal, je bil povsem sproščen. Najboljši v ekipi so bili Oblak, Pokorn in Podnar. Ajdovščina je igrala v zelo spremenljivi formi, tako da je na koncu pristala na zadnjem mestu, čeprav je prikazala nekaj dobrih iger. Najboljši strelci so bili Rože, Uršič, Bogdanović in Kovšca.

REZULTATI: Rudar : Ribnica 16:15 (6:9), Šešir : Ajdovščina 12:13 (5:6), Ribnica : Jadran 13:16 (5:6), Rudar : Ajdovščina 14:14 (11:7), Celje : Jadran 16:13 (10:7), Ajdovščina : Ribnica 14:16 (9:8), Jadran : Šešir 15:18 (7:10), Ajdovščina : Celje 10:23 (6:11), Šešir : Celje 13:16 (6:8), Jadran : Rudar 17:19 (7:9).

1. Celje	5	5	0	0	79:52	10
2. Rudar	5	2	2	1	70:69	6
3. Jadran	5	2	0	3	79:81	4
4. Ribnica	5	2	0	3	69:71	4
5. Šešir	5	1	1	3	67:74	3
6. Ajdovščina	5	1	1	3	66:83	3

F. BOŽIČ

VATERPOLO

Oboji zmagali

ŠIBENIK — V prijateljskih mednarodnih tekmah so se še enkrat pomerili vaterpolisti Jugoslavije in Italije do 18. oziroma 20. leta. Tokrat so mlajši Jugoslovani premagali goste z 10:6 in se jim tako oddolžili za poraz s 6:8 v prvi tekmi, starejši pa so premagali Italijane še drugič, zdaj z 10:7.

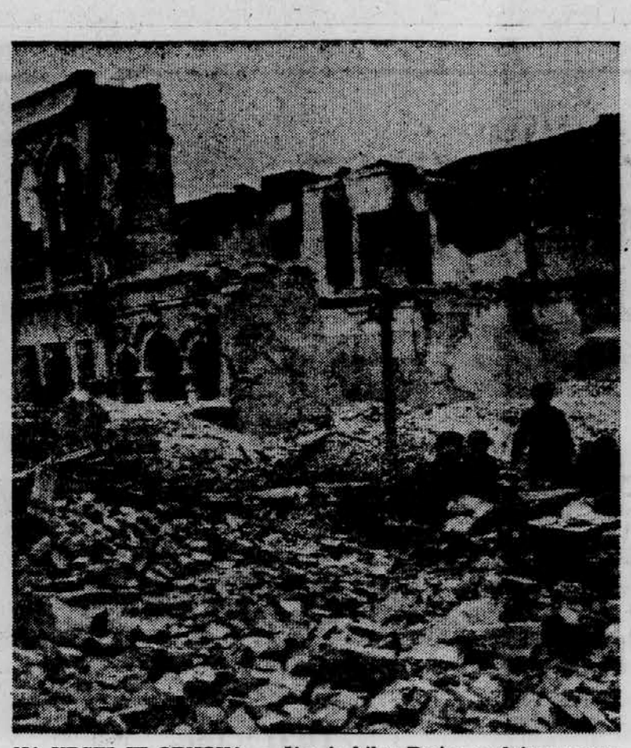
AVTO-MOTO

Na Floridi: porsche carrera

DAYTONA BEACH, 5. febr. — Tradicionalna avtomobilska dirka »24 ur« se je končala z zmago Gregga in Haywooda, ki sta z avtomobilom porsche carrera prevozila 670 krogov (krog je 5,2 km). Druga sta bila Minter in Migault s ferrarijem, ki sta prevozila 648 krogov. Na dirkah je sodelovalo 52 avtomobilov, samo 19 posadk pa je doseglo cilj. Zmagovalca sta prevozila 3484 km s povprečno hitrostjo približno 145 km na uro.

PRVIČ PODELJENA »ODLIČJA SVOBODE« — Ob 25-letnici Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije so 38 najzaslužnejšim za širjenje kulture podelili »Odličja Svobode«. Na sliki: Ivo Tavčar, predsednik ZKPO Slovenije, izroča priznanje Francu Kimovcu-Žigi (levo). Foto: Busić

NA VRSTI JE OBNOVA — Čim je bil v Parizu podpisan sporazum o prenehanju vojne v Vietnamu, so v porušenih mestih Severnega Vietnama že začeli čistiti ruševine. Naša slika kaže posledice strašnega dvanajstdnevnega bombardiranja Hanoja v lanskem decembru. Telefoto: VNA

ČAS ZA ČAJ — Muhasto vreme, komajda še zimsko, nam prav zaradi svoje varljive toplote kar prerado zagode z mokro obutvijo, s prehladom in trganjem po sklepih. Uspešno ali ne, s čajem je potrebno vsaj poskusiti. Izbire je na ljubljanskem živilskem trgu dovolj, kupčija cvete. Foto: Zrnec

KANDIDAT ZA OFICIRJA — 21-letna Stephanie Morris polni svoje vreče pred potovanjem v šolo za oficirje ameriške obalne straže. Pridružila se bo še petim drugim dekletom. Telefoto: UPI

Zopet za mizo

Delegaciji vlade FNO in saigonske vlade na pogovorih o političnih problemih J. Vietnama - Kmalu sporazum?

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 5. febr. Delegaciji začasne revolucionarne vlade in saigonske vlade sta se danes sestali v Parizu prvič po podpisu mirovnih sporazumov, da bi se domenili o pogajanjih o političnih problemih Južnega Vietnama. Vrata palače centra za mednarodne konference na aveniji Kléber so danes za novinarje zaprta. Zato lahko le ugibamo o tem, o čem se pogovarjata delegaciji za okroglo mizo, kjer so štiri leta in pol tekla pogajanja o Vietnamu.

Pač pa sta šefa obeh delegacij v kratki izjavi pred začetkom seje izjavila, da sta tako začasna vlada kot tudi saigonska vlada pripravljeni hitro doseči sporazum o bistvenih političnih problemih. Kot je znano, govore pariški sporazumi o roku 90 dni. Ker je bilo še pred kratkim zaradi številnih kršitev premirja ozračje precej črno, je mogoče ti izjavi razumeti kot znamenje, ki spodbuja k zadržanemu optimizmu.

Današnji sestanek pa je le uvod v prava pogajanja, ki bodo, kot kažejo današnje izjave, tekle v Saigonu. Šef saigonske delegacije Ngyjen Thuong Thiet je namreč pred začetkom seje rekel: »Ta pogajanja bodo potekala v Saigonu na visoki ravni«. Formulacijo, »na visoki ravni« si nekateri tukajšnji opazovalci pojasnjujejo kot znamenje, da se Saigon približuje implicitnemu priznanju začasne revolucionarne vlade. Te domneve seveda ni nihče uradno potrdil, pač pa je mogoče sklepati to, da bodo pogajanja na visoki ravni hitreje pripeljala do sporazuma, kot če bi Saigon sprva poslal za konferenčno mizo manj pomembne osebnosti, ki ne bi mogle odločati o posameznih vprašanjih.

Katera so osnovna vprašanja, ki so na dnevnem redu, je jasno. Na eni strani gre za sestavo nacionalnega sveta za spravo in pomiritev, predvsem za izbiro članov tako imenovane »tretje sile«, na drugi strani pa za značaj volitev, se pravi zato, ali bodo to predsedniške volitve ali pa volitve v ustavodajno skupščino, kot zahteva začasna revolucionarna vlada.

ANDREJ NOVAK

Obisk naših v Britaniji

Predstavniki treh naših republik dopotovali v London

LONDON, 5. febr. (Tanjug) — Na povabilo vlade Velike Britanije so v London prispeli funkcionarji izvršnih svetov socialističnih republik Hrvaške, Makedonije in Črne gore Novak Pribičević, Mehmed Kaja Fahri in Vido Knežević.

Med štirinajstdnevnim bivanjem v Veliki Britaniji bodo jugoslovanski gostje poleg Londona obiskali še Glasgow, Edinburgh, Leeds in Bradford. Povabljeni so v več vladnih oddelkov, pogovarjali pa se bodo tudi v svetu britanske industrije, v angleško-jugoslovanskem trgovinskem svetu in na zunanjem ministrstvu.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

Lavina pokopala alpiniste

Na Tirolskem je snežna lavina usmrtila deset alpinistov iz ZRN

INSBRUCK, 4. febr. (AFP, UPI, AP) — Kot javlja tirolska policija je danes deset alpinistov, najverjetneje so bili člani zahodnonemške alpinistične odprave, našlo smrt v snežni lavini na Tirolskem. Dva poškodovana alpinista so prepeljali v bolnišnico, nesreča se je zgodila na več kot 2.300 metrov visokem Kirchsspicu, približno 40 kilometrov vzhodno od Insbrucka. Reševalce je obvestil eden izmed preživelih članov ekipe. Do večera so v dolino prenesli deset trupel. Menijo, da so ponesrečeni alpinisti iz skupine, ki je štela 25 članov.

Preveč tudi na sodišču

V Kruševcu so si preveč izplačali tudi organi pregona in SDK

KRUŠEVAC, 4. febr. (Tanjug) — Občinski komite ZK v Kruševcu je sporočil, da je 17 delovnih organizacij napravilo moralno-politično napako v trenutku, ko se ZK bojuje za stabilizacijo gospodarstva. Delovne organizacije, ki jih naštevajo na občinskem komiteju ZK, bodo morale vrniti preveč izplačani denar, zanimivo pa je, da je med naštetimi delovnimi organizacijami tudi podružnica SDK. Tu so si razdelili 60 odstotkov nad rednimi mesečnimi akontacijami, najbolj vneti pa so bili na urbanističnem zavodu, kjer so izplačali 221 odstotkov več, že dan kasneje pa še 49 odstotkov več. Več kot je v danem trenutku primerno pa so dobili tudi na okrožnem sodišču, na okrožnem javnem tožilstvu, na upravi javne varnosti, postaji milice in v vzgojno-popravnem domu ter centru za socialno delo.

Avtobus podrl pešca

R. Mihelin pred celjsko avtobusno postajo neprevidno prečkal cesto

CELJE, 4. febr. — Rudi Mihelin iz Doma počitka Impolca je danes ob 19.15 zelo neprevidno prečkal cesto pri avtobusni postaji v Celju prav tisti trenutek, ko je mimo zapeljal avtobus. Vozilo ga je zbilo po tleh, kjer je nezavesten obležal.

Ob 21.30, pred zaključkom redakcije, so nam v celjski bolnišnici povedali, da Mihelina peljejo na operacijsko mizo, saj je v nesreči dobil precej hude rane po glavi.

B. C.

Nov sporazum z Izraelom

JERUZALEM, 4. febr. (Reuter) — Aba Eban, izraelski minister za zunanje zadeve je danes izjavil, da se bo Izrael začel prihodnji mesec pogajati z evropsko ekonomsko skupnostjo o novem trgovinskem sporazumu. Minister Aba Eban meni, da bodo pogajanja trajala dva meseca in bodo Izraelu prinesla ugodnejši trgovinski sporazum.

oglašujte v dnevniku DELO

Telegrami

Zasilni pristanek

HELSINKI — Turboreaktivno letalo finske letalske družbe Car-Air se je danes z 18 potniki moralo zasilno spustiti na zaledenelo jezero. Poškodovani so bili le trije.

Stavka na letališču

BUENOS AIRES — Udeleženci argentinske državne letalske družbe »Aerolienas Argentinas« so razglasili 48-urno stavko, ker hočejo višje plače. Pridružili so se jim tudi piloti, kljub grožnji oblasti.

Kljub mrazu še več nafte

TJUMEN — Kljub 40 in 50 stopinjam mraza v zahodni Sibiriji hite črpati nafto. Januarja je znašala proizvodnja 6 milijonov ton, toliko kot v vsem letu 1967. Letos imajo v načrtu 86,5 milijona ton nafte, za 23,8 milijona ton več kot lani.

Poljski traktorji

VARŠAVA — Kombinat Ursus, največja poljska tovarna kmetijskih strojev, dobavlja traktorje po vsem svetu. Njihovi traktorji so prilagojeni za razne temperature, zato je tudi tolikšno zanimanje zanje. V Indiji že imajo 35.000 takih traktorjev.

Kanadska pšenica za Indijo

NEW DELHI — Prva pošiljka, kakih 10 tisoč ton kanadske pšenice, je že v Bombayu, odkoder jo bodo razposlali v najbolj ogrožene kraje. Indijska vlada je v ZDA, Kanadi in Argentini kupila dobra dva milijona ton žita, da bi ublažila pomanjkanje, ki je posledica poplav in suše.

Obletnica organov za nadzorstvo

BUDIMPEŠTA — Te dni so na Madžarskem počastili 15-letnico ustanovitve in delovanja organov za narodno nadzorstvo, kot svojevrstnih družbenih ustanov v službi državljanov. Organe so ustanovili takoj po kontrarevoluciji leta 1956.

Uspehi zahodnonemškega gospodarstva

BONN — Rezultati lanske zahodnonemške zunanje trgovine so presegli najbolj optimistična pričakovanja. Izvoz se je povečal za 10 odstotkov in znašal 149 milijard mark, uvoz pa zmanjšal za 7 odstotkov — znašal je 128,8 milijarde mark. Suficit — 20,3 milijarde mark — je za 4,3 milijarde večji kot leta 1971.

Scheel uspešno prestal operacijo

BONN — Zahodnonemškega zunanjega ministra Scheela so danes operirali na žolču. Zunanje ministrstvo je objavilo, da se Scheel dobro počuti. Tudi za kanclerja Brandta ni gotovo, ali bo zaradi prehlada v sredo potoval v Bruselj.

Kršenje zračnega prostora

DAMASK — Več izraelskih letal je danes poskušalo vdreti v sirski zračni prostor, je izjavil predstavnik vojaškega poveljstva v Damasku. Letala sirskega vojnega letalstva so tak poskus preprečila. V zadnjem tednu je to že drugi podoben poskus.

Spremembe v zakonu o zakonski zvezi

STOCKHOLM — Švedska vlada je predlagala radikalno spremembo zakona o zakonskih zvezah. Uvedli naj bi posebno matičarsko službo, za vse tiste, ki se žele ločiti, a imajo otroke, pa bi veljalo, da morajo ločeno poprej preživeti šest mesecev in ne več leto dni, kot zdaj določa zakon.

Pa še to:

DIVJI ZAHOD — Gost v salonu je potegnil (pravo) pištolo, pograbil kozarce in jih pričel metati v zrak ter streljati nanje. Teksas, prejšnje stoletje!

Ne, noč od nedelje na ponedeljek v kavarni škofjeloškega Transturistovega hotela. Streljanje odlično, vedenje popolnoma nezadostno.

Ključ za delitev emisije

Srbija: krediti podjetjem za uresničevanje ciljev gospodarske politike

BEOGRAD, 5. febr. (Tanjug) — Posebna medresorska komisija, v kateri so predstavniki republiške vlade, zbornice in bank, je pripravila predlog, kako razdeliti denar primarne emisije Narodne banke SFRJ, s katerim bo letos Srbija samostojno razpolagala. Denarja je 343,3 milijona in ga bodo razdelili v skladu z odlokom republiške skupščine tistim gospodarskim organom, kjer bo najhitreje pomagal uresničiti cilje gospodarske politike. Komisija je predlagala, naj sredstva razdele kot posojila po naslednjem »ključu«: podjetjem za serijsko opremo 100 milijonov, podjetjem tekstilne industrije za izvozno blago 40 milijonov, pridelovalcem koruze in industrijskim organizacijam za odkup in predelavo grozdja, sliv in jagodičevja po 30 milijonov, ladjedelnicam 18 milijonov, podjetjem barvastih kovin, stekla in elektroporcelana po 15 milijonov, po 10 milijonov pa izdelovalcem potniških vagonov, celuloznih vlaken, umetnih gnojil in založniškim podjetjem, ki prodajajo knjige na kredit.

Narodna banka Srbije bo obdržala 40,3 milijona in denar uporabila, kot se ji bo zdelo najbolj prav.

Almirante grozi

RIM, 5. febr. (Reuter) — Voditelj italijanske neofašistične stranke Giorgio Almirante je sinoči izjavil, da nameravajo neofašisti organizirati vrsto demonstracij proti levici in Andreottijevi koalicijski vladi. Tako je nekdanji Mussolinijev pomočnik zagrozil na sestanku vodstva neofašistične in monarhistične stranke, ki sta se pred kratkim združili.

Neofašistične skupine so zagrozile s smrtjo mnogim pripadnikom levičarsko usmerjene organizacije italijanskih sodnikov. Pismene grožnje so odposlali na kakih 150 naslovov.

Ameriška pomoč Lon Nolu

Ameriški general se je v Phnom Penhu pogovarjal o vojni pomoči

PHNOM PENH, 5. febr. (AP) — Namestnik poveljnika ameriških čet v Vietnamu general John Vogt je danes pripotoval v Phnom Penh, da se bo pogovarjal s šefom režima Lonom Nolom in drugimi funkcionarji. Pričakujejo, da se bodo pogovori nanašali na ameriško pomoč Phnom Penhu, ki znaša 250 milijonov dolarjev na leto.

Predstavnik ameriškega veleposlaništva je izjavil, da so ZDA ustavile letalsko dejavnost nad Kambodžo, ker je Lon Nol ukazal, da naj se prenehajo ofenzivne vojaške akcije.

Delegacija naših sindikatov v Indiji

NEW DELHI, 5. febr. (Tanjug) — Predsednik republike Giri je danes sprejel delegacijo ZSJ, v kateri sta Djuro Vekić in Refik Agaj.

Makarios še pet let

ATENE, 5. febr. (Tanjug) — Na Cipru se vrste incidenti, ki jih imajo na vesti oboroženе teroristične skupine skrajne desnice. Iz Aten so opozorili, da je v zdajšnjem trenutku lahko kakršnokoli nasilje usodno. Predsednik Makarios je še vedno edini kandidat in če do četrtka ne bo imel konkurenta, ga bodo na velikem ljudskem zborovanju razglasili za predsednika še za pet let.

Minister pobegnil iz zapora

TUNIS, 5. febr. (AFP) — Sinoči je pobegnil iz tuniškega zapora bivši gospodarski minister Ahmed Ben Salah, ki so ga leta 1970 obsodili na deset let ječe. Njegov poskus uresničevanja agrarne reforme, zlasti kolektivizacijo, so ocenili kot popoln neuspeh, zato je moral minister v ječo.

„Borba vse Afrike“

Haile Selasie: Zambija lahko računa na podporo vseh nas

ADIS ABEBA, 5. febr. (Reuter) — Etiopski cesar Haile Selasie je danes izjavil, da je boj Zambije proti rodezijskemu rasističnemu režimu boj vse Afrike. V svojem govoru ob otvoritvi dvajsetega sestanka ministrskega sveta organizacije afriške enotnosti je poudaril, da je »nedavna akcija, ki jo je nelegalni rodezijski režim sprožil z namenom, da bi zadušil gospodarski razvoj Zambije, ponoven dokaz zarote kolonialnih režimov, naperjene proti neodvisnim afriškim državam . . Zambija ni osamljena, njen boj je boj vse Afrike. Zambija lahko računa, da jo bomo vsi odločno podprli.«

Pričakujejo, da bo ministrski svet OAE govoril o novih oblikah boja proti režimu bele manjšine v Rodeziji in v drugih afriških državah. Svet pa bo obravnaval tudi nekaj finančnih in organizacijskih vprašanj.

V tanzanijskem mestu Aruši so predsedniki Tanzanije, Zambije in Zaira govorili o osvobodilnem boju na jugu Afrike in o napetosti med Zambijo in Rodezijo.

Milejše stališče Avstralije

CANBERRA, 5. febr. (Reuter) — Predstavnik vlade je izjavil, da se bo Avstralija obrnila na mednarodno sodišče v Haagu, da bi dosegla ustavitev francoskih jedrskih poskusov na Pacifiku. Omenil je, da Avstralija ne bo opustila diplomatskih stikov s Francijo.

Šestanek v Varšavi

VARŠAVA, 5. febr. (Reuter) — Tu so se danes zbrali obrambni ministri držav članic varšavskega pakta. Predstavnik poljske vlade ni omenil, kako dolgo bo trajal sestanek. Edino vest je objavila agencija PAP, ki navaja, da bodo ministri »govorili o aktivnosti vojaških teles varšavskega sporazuma«.

Volitve v Severni Irski

DUBLIN, 5. febr. (AP) — Irski premier Lynch bo zahteval od predsednika irske republike, naj 28. februarja razpiše splošne volitve — leto dni prej, kot so pričakovali. Ta nenadna zahteva je v zvezi z nedavnim prelivanjem krvi na Severnem Irskem pa tudi s članstvom irske EGS. Volitve naj bi bile mesec dni pred objavo »bele knjige«, v kateri bo Britanija pojasnila prihodnje načrte v zvezi s Severno Irsko.

REVIJA ZA TV SKOD RADIO FILM IN ZABAVNO GLASBO

„Napete vajeti“

Vlada uveljavila ostro devizno kontrolo — »Neomejene konvertibilnosti marke je v bistvu konec,« piše tisk

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 5. febr. (Po telefonu). Danes so začeli veljati devizno politični ukrepi, ki jih je v noči med petkom in soboto sprejela zahodnonemška vlada. Na frankfurtski borzi se je ameriški dolar rahlo okrepil — popoldne je bila pariteta 3,1565 marke, torej malenkostno nad intervencijsko točko — hkrati pa je začela upadati tržna vrednost vrednostnih papirjev. To je posledica vladnega ukrepa, po katerem je nakup zahodnonemških delnic tujcem praktično onemogočen.

Z današnjim dnem so prepovedane tudi tuje investicije, ker je za uvoz kapitala potrebno dovoljenje, čeh pa ne izdajajo, če ne gre za izjemne primere. Tudi investicijski posegi izpod pol milijona mark so dovoljeni. Uvedli so ostro kontrolo poslovnih knjig v podjetjih, tako da vladnih ukrepov ne bo mogoče zaobiti. Današnji tisk piše, da je svobodne konvertibilnosti marke »v bistvu« konec.

Večkrat pa so danes uradno poudarili, da se omejitve ne nanašajo na turistični promet, tako da je devizna politika »na drobno« ostala nespremenjena. Opozarjajo pa, da v nekaterih državah — posebno tistih, ki jim grozi devalvacija — že od petka naprej po nekakšnih »neznanih« tečajih menjavajo vso trdo valuto, tudi marke. Zato svetujejo Zahodnim Nemcem naj se založijo s tujim denarjem rajši v domačih bankah, kjer je tečaj najbolj realen.

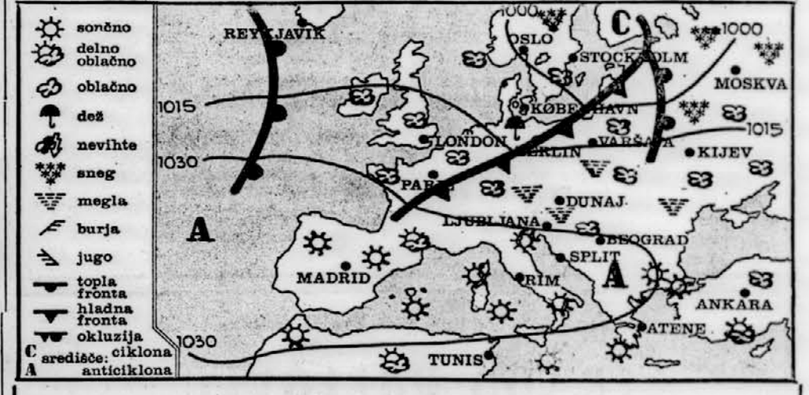
Tukajšnji gospodarski krogi so dirigistične ukrepe zoper dolarski naval — frankfurtska Zvezna banka je po nekaterih sobah morala do petka zvečer odkupiti skoraj 4 milijarde dolarjev — na splošno pozdravili in z zadoščenjem tudi zabeležili pozitivne ocene iz francoskega glavnega mesta, kjer so Bonnu že dalj časa svetovali, naj proti dolarju nastopi z državnimi sredstvi. Vendar opozarjajo, da bi s takšno partikularistično politiko utegnili izničiti vsa prizadevanja o ustanovitvi enotnega zahodnoevropskega finančnega sistema in bi razširjena EGS razpadla v nekakšno »cono svobodnega trgovanja« brez tesnejše integracijske povezanosti.

Zahodna Nemčija je z zajezitvijo špekulacijskih dolarjev ravnala predvsem v skladu s svojo stabilizacijsko politiko. Nenadno povečani obseg denarnega obtoka, ki ga je povzročilo odkupovanje dolarjev, vpliva namreč na inflacijske težnje. V nekaterih krogih so sicer nameravali »še enkrat« poskusiti, namreč ugotoviti, kako bi borza reagirala na dolar na današnji ponedeljek, toda gospodarskemu ministru Friedrischsu je bilo »tveganje preveliko«. Zato je izsilil odločilne korake že v petek.

SLAVKO FRAS

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 6. februar 1973 ob 7. uri

Vreme in temperatura 5. februarja 1973

kraji	ob 7 uri vreme	stopinj	ob 13 uri vreme	stopinj
Ljubljana	jasno	—2	jasno	1
Planica	jasno	—7	jasno	2
Brnik	oblačno	—1	jasno	2
Kredarica	jasno	—4	jasno	—1
Maribor	jasno	—3	jasno	1
Sl. Gradec	megla	—1	oblačno	1
Celje	megla	—2	jasno	4
Novo mesto	pololblačno	—2	jasno	4
Koper	jasno	5	jasno	13
Reka	jasno	6	jasno	12
Pulj	jasno	7	jasno	12
Hvar	jasno	10	jasno	15
Dubrovnik	jasno	9	jasno	14
Zagreb	oblačno	1	pololblačno	3
Beograd	oblačno	1	oblačno	6
Sarajevo	oblačno	0	oblačno	3
Titograd	jasno	4	jasno	13
Skopje	oblačno	—1	oblačno	5
Celovec	megla	—1	oblačno	—1
Gradec	megla	—1	jasno	2
Dunaj	oblačno	3	jasno	6
Benetke	jasno	2	jasno	11
Milano	jasno	1	jasno	7
Genova	jasno	8	—	—
München	oblačno	—2	oblačno	—2
Zürich	oblačno	—1	oblačno	0
Rim	jasno	4	jasno	14
Pariz	megla	0	oblačno	—1
Berlin	jasno	2	jasno	8
Stockholm	oblačno	6	dežuje	6
Moskva	sneži	—5	oblačno	—4

SLOVENIJA:

Precej jasno bo, zjutraj in dopoldne po nekaterih kotlinah megla ali nizka oblačnost. Najnižje nočne temperature od —3 do —7, v izpostavljenih legah okoli —10, v Primorju 10, najvišje dnevne od 2 do 6, na Primorskem do 15.

IZGLEDI VREMENA ZA SREDO:

Še suho vreme.

JUGOSLAVIJA:

Jasno, v osrednjih in vzhodnih krajih še nizka oblačnost.

VREMENSKA SLIKA:

Nad srednjo in južno Evropo je območje visokega zračnega pritiska, ki postopoma slabi. Nad našimi kraji še prevladujejo severozahodni vetrovi in vzdržujejo suho vreme.

Snežne razmere včeraj ob 7. uri

Žičnica na Veliko planino: —3, jasno, Šimnovec 50 cm. Tiha dolina 70 cm; Žičnica na Vogel: 2, jasno, 165 cm, vse naprave obratujejo razen vlečnice Kratki plaz; Žičnica na Zelenico: —4, obl., 170 cm Ljubelj predor: —2, 50 cm; Kranjska gora: —6, 45 cm, drsališče odprto; Žičnica Zatrtnik: —2 obl. 35 cm; Poljčuka: —6, jasno, 70 cm; Žičnica na Španov vrh: 0, obl., spodaj 40 cm zgora 50 cm; Žičnica na Golte nad Mozirjem: —2, jasno, 70 cm; Pohorska vzpenjača: —2, jasno 65 cm; Start vrh nad Škofjo loko: —1, obl., 60 cm; Komna: —2, jasno, 157 cm, tovorna žičnica obratuje, pot prenodna; Ljubljana: —2, obl., megla, 6 cm; Letališče Brnik: —1, obl., 15 cm; Rateče — Planica: —7, jasno, 43 cm; Jezersko —6 obl 25 cm; Slovenjgradec: —1, megla, 19 cm Celje —2, obl., 25 cm; Maribor: —3, jasno 16 cm; Murska Sobota: —5, obl., 7 cm; Novo mesto: —2, zm. obl., 25 cm; Kočevje: —2, jasno, 16 cm; Postojna: —1 del. obl., 5 cm; Bovec: —2, jasno, snežne krpe.

Naprave na smučiščih obratujejo, proge so urejene!

SEVERNA PRIMORSKA

Razstrelivo in strupi

Na nekaj neprijetnosti so v posameznih občinah zadnja leta pokazali tisti, ki bi morali skrbno ravnati z raznovrstnimi razstrelivi in strupi. Na srečo se indiferentnost in malomarnost po navadi ni tragično končala.. Velja pa opozoriti na posamezne primere neodgovornosti, da bi se morda v prihodnje izognili večjih nevšečnostim.

Organi uprave javne varnosti, ki so nekaj časa sistematično opazovali, kako v delovnih organizacijah izvajajo ustrezne predpise o ravnanju z raznovrstnimi razstrelivi in strupi, ugotavljajo, da imajo podjetja v glavnem primerno urejena skladišča za njihovo shranjevanje., dokler jih ne dajo v uporabo. Nepazljivosti se začno na gradbiščih in drugod. Prav tako ni zadostne pozornosti na nevarnost za ogrožanje okolice med njihovim prevažanjem.

Drastičen je primer iz lanskega novembra na ajdovski železniški postaji. Za potrebe gospodarstva so tja pripeljali 10 vagonov eksploziva. To je brez čuvaja čakalo v vagonih dva dni, preden so ga iztovorili in spravili na varno. Soškemu gospodarstvu so v Podbrdu mladoletniki pred časom odnesli precejšnje količine različnih razstreliv. Istemu podjetju je manjkalo tudi 50 kg eksploziva v Podkraju pri Colu. Ko so ga čez čas našli, je bil ob njem listek, da je treba eksploziv bolje čuvati. Iz kabineta novogoriške gimnazije je izginilo pred kratkim več vrst različnih strupov . . .

V opisanih primerih se je malomarnost na srečo končala brez posledic. Lahko pa bi terjala več človeških življenj ali pa povzročila hudo materialno škodo. Tudi je treba reči, da so opisani primeri le drobec pomanjkljivosti, ki se vsak dan pojavljajo v posameznih organizacijah. Kaže pa, da dokler ne bo hujših posledic, se ne bo nihče resno zavzel za dosledno spoštovanje ustreznih predpisov.

Sedanje stanje vsiljuje zaključek, da problematika ravnanja z eksplozivi in strupi ne seže do odgovornih strokovnih in samoupravnih organov ter notranje kontrole v delovnih organizacijah. Zdi se tudi, da inšpekcijski in drugi organi ne ukrepajo dovolj dosledno, ko naletijo na primere očitne malomarnosti, ki bi lahko imeli hude posledice.

L. KANTE

KADAR POMETA BURJA — Ob takih dneh je sicer živahna ulica JLA v Kopru skoraj prazna. Kdor pa mora po opravkih, pa pospeši korak. Foto: G. Guzej

Združitev trgovine

Pripravljene teze za združitev trgovskih podjetij na obali — Potrebna je predvsem boljša samoupravna in funkcionalna organiziranost v trgovini

Komisija, ki jo sestavljajo predstavniki trgovskih podjetij s sedežem na obalnem območju, je te dni pripravila teze za združitev večjega dela trgovinske in storitvene dejavnosti ter kmetijske in druge proizvodnje na obali. Teze naj bi bile podlaga za odločitev o organiziranosti integriranega podjetja, v katerem bi združili doslej zelo razdrobljeno trgovsko dejavnost na obalnem območju in jo skušali povezovati s proizvodnjo.

Ta prvi resnejši poskus kompleksnejšega združevanja trgovskih podjetij na obali je malce pozen, saj prihaja do njega v času, ko se na obali že kaže resno upadanje gospodarske rasti. Poglavitni vzroki za to so nedvomno v razdrobljenosti sredstev in kadrov ter pomanjkanju razvojnih programov za nadaljnje delo. Tako spoznanje ob dejstvu, da ima obalno območje zaradi obmorske lege in svojega položaja v prometno-komunikacijskemu sistemu nekatere pomembne primerjalne prednosti, med njimi tudi za razvoj terciarne dejavnosti, terja resno iskanje za premagovanje stagnacijskih teženj ter za hitrejši nadaljnji razvoj.

Samo skupna streha?

Teze, ki so jih pripravili predstavniki trgovskih podjetij, ki imajo svoj sedež na obali, Agrarie, Adriacomerce, Istra-benza, Colonial, Jestvine, Soče in Trgoavta, predstavljata vsebinsko popolnoma različna pristopa k organizaciji bodočega integriranega podjetja. Tako imamo na eni strani predlog organizacije, ki v treh variantah predvideva, da bi sedanjih sedem podjetij združili pod isto streho tako, da bi v bistvu vsako od sedanjih podjetij postalo temeljna organizacija združenega dela brez bistvenih organizacijskih sprememb.

Drugi predlog, ki izhaja iz spoznanja, da je cilj organizirane trgovske dejavnosti čim boljša in racionalna oskrba potrošnikov ob trajni rasti materialne baze podjetja, pa predvideva organizacijo integriranega podjetja v sedmih temeljnih organizacijah združenega dela. Te naj bi se formirale po dejavnosti v maloprodajo, centralno skladiščenje z oskrbovanjem lastne maloprodajne mreže ter grosiranjem za tretje osebe, zunanje trgovinsko dejavnost, proizvodnjo predelovalno in servisno dejavnost, kooperacijsko dejavnost s pospeševalno službo in skupne službe.

Zaokrožene celote

Že na prvi pogled je jasno, da vnaša nove kvalitete v organiziranosti trgovinske dejavnosti, tako z vidika ekonomske racionalnosti in učinkovitosti, kakor tudi z vidika kvalitetnejših samoupravnih odnosov, predvsem drugi predlog. Ta temelji na zamisli o organizaciji takih TOZD, ki bi tvorile zaokrožene delovne celote tako, da se posamezne dejavnosti in trgovske storitve v okviru organizacije združenega dela ne bi podvojevale. S tem bi namreč dosegli, da se v posameznih temeljnih organizacijah ne bi razvijale razdruževalne težnje zaradi konkurenčnih razlogov in divergentnih kratkoročnih razvojnih hotenj. Ob tem pa je seveda treba poudariti, da tako združeno podjetje na obalnem območju seveda ne bi imelo monopola na tržišču. Čeprav je večji del maloprodajne dejavnosti vseh podjetij, ki se pogovarjajo o združitvi, omejen predvsem na obalno območje, pa predstavlja le 65 odstotkov celotne maloprodajne realizacije, ostalo pa dosegajo trgovska podjetja s sedežem zunaj obalnega območja.

Samoupravna odločitev

Kako bodo organizirane temeljne organizacije združenega dela po združitvi, terja zdaj samoupravno odločitev zaposlenih v sedanjih sedmih delovnih organizacijah. Ob tem pa seveda ne bi smeli mimo spoznanja, da bi morala biti bodoča organizacija predvsem taka, da bi na samoupravnih osnovah zagotavljala nadaljnji razvoj podjetja, kar bi prispevalo tudi k večjemu vplivu trgovinske dejavnosti na splošen gospodarski in družbeni razvoj obalne regije v skladu s policentričnim razvojem Slovenije.

JOŽE KLANJŠČEK

Pomenek

So že bliže bolnišnici

Predsednik upravnega odbora sklada za zgraditev obalne bolnišnice Jernej Humar: »Že letos komunalna ureditev zemljišča« - Lokacija bolnišnice v Izoli

Na obali so se začele širiti različne govorice: »Graditev je tako daleč, da bi kazalo prvotne zamisli spremeniti.« »Nova bolnišnica je predraga in je ne bomo zmogli«, »lokacija v Izoli je vprašljiva, zato bi bilo bolje misliti na preureditev bolnišnice v Valdoltri«.

Lani so v vseh treh obalnih občinah začeli zbirati denar za graditev nove bolnišnice. Upravni odbor sklada, ki ga je imenoval obalni svet, je razpisal natečaj za idejno zasnovo bolnišnice. Predsednik tega upravnega odbora Jernej Humar je v pogovoru na vse te govorice med drugim povedal:

»Glede načrtov za graditev bolnišnice se ni prav nič spremenilo. Akcija teče tako kot je bila zastavljena. Lani so skoraj vse delovne organizacije tega območja podpisale družbeni dogovor, po katerem plačujejo prispevek od osebnega dohodka za graditev bolnišnice. Po tem dogovoru je zajetih okoli 90 odstotkov zaposlenih, podpisale pa ga še niso nekatere delovne organizacije, kot so podjetje PTT in zdravstveni dom Koper. Do konca leta je bilo zbranih okoli 8 milijonov dinarjev. Ker pa delovne organizacije obračunavajo dohodek za december še v januarju, računamo, da bo prvo leto zbrano, tako kot smo pričakovali, okoli 10 milijonov dinarjev.«

● *V zadnjem času je slišati pomisleke, češ da je zgraditev nove bolnišnice tako daleč, in da bi morali zaradi tega iti na prej uresničljivo rešitev. Ob tem se spet obnavlja misel, da bi preuredili bolnišnico v Valdoltri.*

»Obalni svet je skoraj na vsaki seji sklepal o graditvi bolnišnice. Imenoval je upravni odbor sklada. Vse tri občine so namreč graditev bolnišnice prenesle v pristojnost obalnega sveta. Pri tem je bilo, po pretresanju številnih strokovnih stališč, sklenjeno, da je najbolj racionalna pot zgraditi novo bolnišnico in da naj bo zanjo lokacija v Izoli. Po tem sklepu se ni prav nič spremenilo, da bi morali karkoli spreminjati.«

● *Eden izmed pomislekov je, češ da bolnišnice ne bo mogoče zgraditi v bližnji prihodnosti.*

»Po načrtu naj bi letos začeli komunalno opremljati zemljišče. Prihodnje leto naj bi se začela gradbena dela za prvo etapo, ta pa naj bi bila končana konec leta 1975 ali v začetku leta 1976.«

● *In kaj bo obsegala prva etapa?*

»Polikliniko, prostore za kirurgičen in interni oddelek ter tiste bolnišnične službe, ki jih je zaradi funkcionalnosti nujno združiti na enem mestu.«

● *Poglavitna težava bo gotovo denar. Računate, da bo mogoče zbrati do takrat toliko denarja?*

»Graditev prve etape bo po sedanjih ocenah veljala okoli 80 milijonov dinarjev. Do leta 1975 računamo, da bomo zbrali od delovnih organizacij skupno okoli 60 milijonov dinarjev, okoli 20 odstotkov vrednosti investicije naj bi prispevala republika, razlika pa bo mogoče brez nadaljnjega iztržiti s prodajo sedanjih bolnišničnih oddelkov, ki se bodo preselili v nova poslopja.«

● *Načrti menda še niso pripravljeni; bodo morda ti vplivali na začetek del?*

»Lani smo razpisali natečaj za idejno rešitev graditve nove bolnišnice. Posebna komisija je prispele zasnove pregledala. Strokovna obravnava zasnov je pokazala, da je bila predvidena za okoli 1500 kv. metrov prevelika zazidalna površina. To bodo upoštevali pri izdelavi glavnega načrta, ki mora biti gotov do konca letošnjega leta. Pri vsem tem je seveda treba računati na najbolj racionalno izvedbo, ki pa ne sme iti v škodo funkcionalnosti in sodobnosti.«

● *Torej računate, da bi najpozneje do leta 1976 lahko dobili prvi del nove obalne bolnišnice?*

»Prepričan sem, da po do zdaj zastavljenem programu ni razloga, da bi v to dvomili. Različne govorice pa nas obvezujejo, da bomo morali na različne načine javnost bolje seznanjati, kako poteka izpolnjevanje te velike skupne, za obalno in širše območje pomembne naloge. V to bomo tudi vključili redne podrobne obračune, koliko denarja smo zbrali in kako bo potekalo financiranje. Graditev nove bolnišnice je velika skupna akcija, zato bi morali o vsem biti občani tudi čim podrobneje seznanjeni.«

G. GUZEJ

Brest: denar za stabilizacijo

CERKNICA, 5. febr. — Tudi v industriji pohištva Brest v Cerknici bodo delavci prispevali za stabilizacijo. Na predlog komunistov, ki so zaposleni v tem podjetju, bodo delavci prispevali ves dohodek, ki ga imajo od poslovne uspešnosti. Računajo, da bodo tako zbrali približno tri milijone dinarjev. Ves ta denar bodo dali za obratna sredstva.

Predlog komunistov so prvi sprejeli, in se tako tudi zavezali, delavci v tovarni pohištva v Cerknici, takoj zatem pa so ga sprejeli tudi vsi drugi delavci v drugih poslovnih enotah.

J. P.

TOLMIN

Nov ribji zarod

Ribiška družina Tolmin skrbi za nov ribji zarod. Letos bodo vložili v vode 200.000 mladic soške in potočne postrvi, šarenk in lipanov, lani pa so v Soči, Idrijci, Bači, Tolminki in Nadiži ulovili 9764 rib ali okroglo 4000 kilogramov. Skupno s krajevnimi skupnostmi pa mislijo tudi na čistočo okolice rek, ki sta jih onesnažila industrializacija in cestni promet. Skupno s turističnimi organizacijami si ribiči prizadevajo, da bi bolj skrbeli za čistočo voda.

J. S.

Občanov barometer

Z izumom nad napako

Peter Rakar, orodjar v Tomosu je v orodje vstavil regulirne vijake

Statistiki vedo povedati, da smo v Jugoslaviji med zadnjimi v Evropi po patentiranih izumih, s tem pa še ni rečeno, da za izumiteljstvo in izboljšave tehnoloških postopkov ni zanimanja, kar potrjuje tudi novatorstvo v koprskem Tomosu, ki ima tudi izjemno dobro organizirano komisijo za izboljšave tehnoloških postopkov v proizvodnji. Tokrat smo se pogovarjali s Petrom Rakarjem, orodjarjem v Tomosu, ki je bil na slovesnosti, ki jo je organizirala komisija za izboljšave, nagrajen z diplomo za svoj izum.

● *Za kakšen izum ste bili nagrajeni?*

»Večkrat so mi v popravilo prinašali orodje za rezervoar Tomosovega mopeda T-12. Deponirana pločevina je pri vleki pokala in to smo morali vedno znova popravljati. Tako sem prišel na misel, da bi v orodje vstavil regulirne vijake, tako da bi lahko nastavljalec v pločevinarni sam odpravljal to napako. Ko smo zadevo večkrat preizkusili in je delovala, jo je pregledal še naš inštitut in jo vstavil v proizvodnjo.«

● *Koliko denarja ste prejeli za svoj izum?*

»Komisija za izboljšave v Tomosu je tedaj izračunala, kakšno finančno korist je prinesla moja izboljšava in odstotek te vrednosti so mi tudi izplačali. Tako sem pred štirimi leti prejel 1200 dinarjev.«

● *Kakšna je pot od ideje pa do njene uresničitve in nato uporabe posamezne izboljšave?*

»Ob samem delu, ko se srečuješ s postopkom, ki ga je določil tehnolog, večkrat naletiš na težave, oziroma vidiš tudi boljši način same obdelave. Tako se ob posvetovanju s tehnologom večkrat upošteva posamezne utemeljene pripombe in se nato spremeni tehnološki postopek. V Tomosu imamo tudi inštitut za raziskave in razvoj, tako da že tam preučijo posamezne tehnološke postopke. V neposredni proizvodnji se srečujemo predvsem s posameznimi neporazumi, predvsem v interpretaciji, oziroma uresničevanju načrtov.«

● *Kako pa je s samo organizacijo dela v vašem obratu — vzdrževanju orodja?*

»Menim, da je največja ovira racionalnejšemu delu prevelika obremenitev samih delavcev z administrativnim delom. To bi morali poenostaviti. Tu mislim tudi na same načrte, ki so običajno težko razumljivi ne toliko s tehnološke kakor z jezikovne plati. Opozoril pa bi tudi na samo kadrovsko politiko. Primanjkuje nam rezkalcev in strugarjev, kajti osebni dohodek začetnikov je prenizek in tako nam kadri sproti odhajajo v druga podjetja.«

● *Vprašanje javnemu delavcu?*

»Vprašal bi, zakaj je Tomos kljub vsem naporom še vedno nelikviden in če k tej nelikvidnosti prispeva tudi nova delovna organizacija Cimos?«

Odgovarja Ludvik Dolinšek — pomočnik direktorja za gospodarsko finančne zadeve v Tomosu: »Tomos je nelikviden zaradi plačilnih pogojev, oziroma rokov kupcev, ki so predolgi, ali pa se jih ti ne držijo. Cimos ni vplival na našo nelikvidnost, čeprav je devet mesecev delal v okviru naše tovarne, saj so kupci avtomobilov predplačevali in tudi vplačevali avtomobile v devizah. Imamo pripravljen tudi sanacijski program, katerega poglavitni cilj je pridobivanje obratnih sredstev, letošnjo izgubo pa bomo krili iz lastnih skladov.

FRANC HMELJAK

Peči spet gorijo

Železarna na Ravnah je dobila pošiljko 100 ton utekočinjenega plina

RAVNE NA KOROŠKEM, 5. febr. — Žarilne peči v železarni na Ravnah spet delajo. Potem, ko so prejšnji teden zaradi pomanjkanja utekočinjenega plina butan — propana morali ustaviti proizvodnjo na dveh tretjinah žarilnih peči, se je položaj delno izboljšal, saj so dobili 100 ton plina. Ta bo zadoščal le približno pet dni, do takrat pa računajo, da bo nova pošiljka že prispela.

I. P.

oglašujte v dnevniku DELO

Krog se širi

Dom cicibanov in pionirjev v Idriji ima okoli sebe vse več skupin otrok

Leta 1971 je šolski center v Idriji ustanovil dom cicibanov in pionirjev kot svojo posebno enoto, zasnovano po domačih in tujih vzorcih. Prek začetnih težav mu je tovariško pomagal ljubljanski pionirski dom.

Edini vrtec v Idriji namreč ne more biti kos množici otrok. Zato se jih vse preveč seznani s kulturo za cicibane šele v mali ali v osnovni šoli. To je velika izguba tako za otroka kot za skupnost. Po drugi strani pa druži šolski center veliko odrasle mladine.

Danes je v različnih delovnih skupinah doma cicibanov in pionirjev 200 otrok. Vodijih osem strokovnih moči. Poleg jezikovnih krožkov angleščine, nemščine, italijanščine za cicibane in pionirje, se otroci vključujejo še v ritmično-baletno in pevsko skupino. V pripravi je likovna skupina.

Največji odmev imajo lutkovne predstave in ure pravljic, ki jih pod vodstvom strokovnjakov pripravljajo gimnazijci in dijaki vzgojiteljske šole in sicer v različnih izvedbah. Krog malih poslušalcev in gledalcev se širi. V zadnjem letu je obiskalo redne pravljične ure skoraj 1000 otrok, lutkovne predstave pa več kot 1000 otrok. Gostovanja so bila v Cerknem dvakrat, v Bovcu, Žagi in Črnem vrhu. V načrtu doma je tudi redno delujoče lutkovno gledališče, ki bi čimvečkrat gostovalo po okolici in vaseh.

Živiljenjsko silo in sposobnosti je dom cicibanov in pionirjev doslej razvijal in dokazoval z lastno finančno iznajdljivostjo. Vendar upa, da bo delo, ki lepo poteka, spodbudilo k pomoči kulturno skupnost in občinsko skupščino v Idriji.

M. B.

Kulturni praznik v Izoli

V počastitev slovenskega kulturnega praznika bo v Izoli 8. februarja nastopil oktet Gallus iz Ljubljane. Izolskemu občinstvu se bo predstavil z narodnimi, umetnimi in drugimi pesmimi.

Ljubitelji lepe slovenske pesmi bodo tako lahko že drugič v kratkem času prišli na svoj račun, saj je pred kratkim gostoval v Kopru Slovenski oktet. Tako se bo v Izoli uradno začela druga abonmajska sezona, ki je pritegnila mnogo več poslušalstva kot lanskoletna.

L. O.

Tolminci na smučeh

Bovška osemletka je tudi letos priredila začetne in nadaljevalne smučarske tečaje skupno s športnimi organizacijami v Logu pod Mangartom. Tolminci in Kobaridci pa so odšli na Livek. Smučarjev je povsod dovolj. V Tolminu so gostovali in odhajali na smučišča pod Kukom tudi učenci ene izmed osnovnih šol iz Osijeka. Ti so bili že drugo leto zapored gostje hotela Krn v Tolminu. V Logu pod Mangartom pa športne organizacije od drugod. Letos obratujejo v Logu kar štiri vlečnice. Zadnjo je pretekli teden postavil alpsko turistični center iz Bovca.

J. S.

IZOLA

Največ krvodajalcev iz Opreme

IZOLA, 5. febr. — V postaji za transfuzijo krvi v Izoli je zadnje tedne darovalo kri 50 krvodajalcev. Med prijavljenimi je tokrat dal Ciril Koprivc iz Luke Koper kri že 32. Največ prostovoljnih krvodajalcev je bilo v minulem tednu iz izolskega podjetja Oprema.

R. K.

Delo starešin

Rezervni starešine v novogoriški občini so se lani udeležili številnih predavanj — Vrsta uspelih tekmovanj

NOVA GORICA, 5. febr. V občini dela več kot 2000 rezervnih starešin, ki predstavljajo jedro organiziranosti prebivalstva za pogoje vojskovanja v pogojih vseljudskega odpora. Občinski odbor rezervnih vojaških starešin posveča že dalj časa veliko skrb njihovi strokovni vzgoji, hkrati pa je tudi pobudnik različnih drugih aktivnosti, ki se vrstijo prek 13 krajevnih združenj.

Ko je te dni odbor analiziral delovanje starešinskega rezervnega kadra v minulem letu, je ugotovil, da je zajelo vrsto družbenih področij ter da je vanj globoko prodrla koncepcija o vseljudskem odporu. Prvenstveno pa je bila usmerjena njegova dejavnost na strokovno izpopolnjevanje starešinskega kadra.

Predavanja, ki so bila v vseh krajevnih združenjih, so bila dobro obiskana. Redno se jih je udeleževalo dobrih 80 odstotkov starešin. To se je pokazalo tudi na izpitih tik pred koncem leta. Le 32 starešin ni opravilo izpitov iz predpisane snovi. Pri tem je zanimivo, da so bili starešine v različnih združenjih precej različno pripravljeni na izpite. Na sestanku odbora so navajali, da so se najbolj slabo odrezali rezervni oficirji v Desklah.

Občinski odbor združenja je organiziral tudi vrsto tekmovanj, pri katerih so se starešine dobro odrezali tako v občinskem kot republiškem merilu. Letos bodo organizirali tekmovanje starešin za vso Primorsko.

Občinski odbor združenja je te dni posebej opozoril, da bi se dalo v metodah in organizaciji strokovnega izobraževanja marsikaj izboljšati. Kaže, da uredništvo strokovne revije »Naša obramba« ne upošteva dovolj rokov za izpite, ko objavlja posamezne strokovne prispevke. Hkrati pa revija ni dovolj bogata s sestavki o izkušnjah v partizanskem bojevanju v drugih deželah, pri preprečevanju elementarnih nesreč itd.

Posebej naj opozorimo, da bo občinski odbor v tem letu posvetil večjo skrb povezovanju in sodelovanju starešinskega kadra z odredom partizanskih enot na območju občine.

L. KANTE

Enako vredno delo!

Prosvetni delavci v Dekanih odobravajo samoupravni sporazum

DEKANI, 5. febr. — Tu je bil občni zbor osnovne sindikalne organizacije prosvetnih delavcev, katerega so se udeležili vsi člani te organizacije. Uvodno poročilo je imela predsednica organizacije Justa Kleibencettel, ki je govorila o nalogah in spremembah v zvezi s pismom predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ ter poudarila odraz zunanjepolitičnih dogodkov na šolsko vzgojo ter opozorila na probleme osnovne sindikalne organizacije.

Razprava je pokazala, da so prosvetni delavci z odobravanjem sprejeli „samoupravni sporazum, ki naj bi enako ovrednotil delo v šolstvu in družbenih službah v Sloveniji. V razpravi so govorili tudi o izvenšolskih dejavnostih prosvetnih delavcev na obali, ki pa žal niso ovrednotene tako, kot bi morale biti. Na koncu so udeleženci govorili še o nerešenih stanovanjskih vprašanjih ter prepočasni gradnji šol na obali.

S. C.

tovariš

Šola v naravi za Istriane

VELIKE BLOKE, 5. febr. — Te dni so smučarski tereni v okolici Velikih Blok na Bloški planoti polni otrok. Sem so namreč prišli šolarji osnovnih šol iz Pulja, ki imajo na Blokah »šolo v naravi«. Prav te dni je prišla na Bloke že druga skupina puljskih šolarjev, ki večino časa presmučajo, saj imajo zanje organizirane tudi smučarske tečaje. Pričakujejo pa, da bo čez nekaj dni prišla na Velike Bloke še tretja skupina šolarjev iz Pulja.

J. P.

Krajši delovni staž

Postojnski šoferji se pridružujejo zahtevi koprskih tovarišev

POSTOJNA, 5. febr. — Združenje šoferjev in avtomehanikov Postojna vključuje 375 šoferjev in avtomehanikov ali 40 odstotkov vseh šoferjev kategorije C in D, kolikor jih je na območju postojnske občine. Na občnem zboru je bil govor, da naj se poklicni šoferji posvetijo bolj strokovnemu izpopolnjevanju, kajti prav na področju prometnega režima in predpisov je iz dneva v dan več novosti.

V razpravi so tudi poudarjali nujnost tesnejšega sodelovanja šoferjev, tako v samoupravnih organih kot v družbenopolitičnih organizacijah. Več skrbi pa bo treba v bodoče posvetiti vzgoji mladih in vključevanju teh v šoferski poklic. Govorili so tudi o etiki šoferja, tovarištvu na cesti in prometni varnosti. 22 šoferjem so podelili značko vzorni voznik.

Z zbora so nato poslali resolucijo izvršnemu svetu SRS, v kateri podpirajo akcijo podružnice združenja šoferjev in avtomehanikov iz Kopra, ki se nanaša na akcijo, da naj bi se poklicnim šoferjem priznal beneficiran delovni staž.

S. B.

POSTOJNA

Kmalu spet DPM

POSTOJNA, 5. febr. — ZPM občine Postojna je na nedavni seji sprejela sklep, da se v vseh večjih krajih, oziroma v krajevnih skupnostih ponovno ustanovijo društva prijateljev mladine. Ta so že obstajala, vendar so zaradi nedelavnosti članov kmalu prenehala s svojo dejavnostjo. Po predlogu občinske zveze naj bi društva ustanovili v Postojni, Prestranku, Pivki, Košani in Hruševju najkasneje do konca februarja. Ob tej akciji so k tesnemu sodelovanju povabljene vse družbenopolitične organizacije in krajevne skupnosti. Nujnosti ustanovitve društev ni treba posebej poudariti, če izhajamo samo iz problematike vzgoje in izobraževanja mladih.

H. D.

TOLMIN

Delo bi radi doma

Predstavniki Metalfleksa iz Tolmina in občinske skupščine pojdejo te dni na Sentviško planoto na razgovore s tamkajšnjimi krajevnimi skupnostmi o možnostih ureditve želja tamkajšnjih prebivalcev, da bi tam gradili kakšno tovarno. Občani so prepričani, da bi mladi ljudje še ostali na kmetijah samo, če bi bili zaposleni v industriji v domačem kraju. Če pa se to ne bi uresničilo, bo Sentviška planota, ki je nekoč štela do 2000 prebivalcev, že čez nekaj let ostala brez prebivalstva. Predstavniki krajevnih skupnosti predlagajo, naj bi za začetek prvi industrijski obrat zgradili Na pečinah.

J. S.

BREGAR

»Za telefonista smo nastavili mojstra telepatije — pravkar se pogovarjava z Ljubljano!«
???
»Veš, za medkrajevne pogovore so novogoriški telefoni gluhonemi!«